گسترش صنعت معدن تجارت
نخستین روزنامه تخصصی صبح ایران
شنبه
• ۱۴ فروردین ۱۳۹۵
• ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۳۷
• ۲ آوریل ۲۰۱۶
• سال بیست‌و هشتم دوره جدید شماره ۴۶۰ • پیاپی ۱۷۷۸ • ۳۲ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰ تومان
www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

دوگانه کاذب تسلیم یا تحریم
۲

سال «امید و تلاش»
۲

وزیر صنعت، معدن و تجارت:

در مسیر عادی‌سازی اقتصادی قدم برمی‌داریم

همین صفحه

عکس: مهدی کاوه‌ای

سه روزنامه تخصصی را در صمت بخوانید

صنعت
مزایده خصوصی‌سازی با حضور خودروسازان بین‌المللی

معدن
سال را با چشم‌انداز کانی‌های صنعتی آغاز کنیم

تجارت
با «امید» آغاز می‌کنیم

اقتصاد مقاومتی درون‌زا و برون‌نگر است

رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام با اشاره به انتخابات ۷ اسفند تاکید کرد: نتایج انتخابات اخیر نشان داد که مردم به لیست‌ها به‌طور کامل رأی دادند و این امر نشان می‌دهد مردم به خوبی درک کرده‌اند که انتخابات انفرادی جواب نمی‌دهد و نمی‌توان تصمیم‌های اساسی گرفت و این شیوه در بیشتر نقاط دنیا مرسوم است. به گزارش ایرنا، آیت‌الله اکبر هاشمی رفسنجانی به برگزاری مطلوب و آرام انتخابات هفتم اسفند ماه سال گذشته اشاره کرد و افزود: انتخابات مجلس خبرگان رهبری و مجلس شورای اسلامی، به اسلام، کشور و مردم در مجامع جهانی و بین‌المللی اعتباری دوباره بخشید و باعث شادی و امیدواری بیشتر مردم شد.

هاشمی رفسنجانی خلق مجلسی معتدل و زنده را حاصل حضور مردم در صحنه توصیف کرد و افزود: انتظار می‌رود دیگر از تریبون مجلس شاهد هتاکی‌ها، دروغ‌گویی‌ها و سوءاستفاده‌هایی که با عدالت اسلامی و موازین شرعی و انسانی سازگار نیست، نباشیم و نمایندگان منتخب مجلس شورای اسلامی باید به تصویب قوانین مفید و کارگشای مشکلات مختلف مردم بپردازند.

رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام افزود: با هوشیاری مردم به نتایج خوبی در انتخابات دست یافتیم و من توفیق پیدا کردم در بخشی از این حماسه مردمی حضور ناچیزی داشته باشم.

وی به حضور چشمگیر زنان در عرصه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی کشور اشاره کرد و افزود: زنان تحصیلکرده با نشان دادن سطح توانایی‌های خود، روزبه‌روز جایگاه خود را در کشور ارتقا می‌دهند. هاشمی رفسنجانی با تاکید بر اینکه آینده کشور با آگاهی مردم تامین است، گفت: امیدوارم روزی موفق به اجرای کامل عدالت اسلامی در کشور شویم و این روز چندان دور نیست.

رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام همچنین در ادامه دیدارهای نوروزی جمعی از شخصیت‌های سیاسی اظهار کرد: اقتصاد مقاومتی که همواره مورد تاکید رهبر معظم انقلاب و به عنوان شعار امسال نیز انتخاب شده باید درون‌زا و برون‌نگر باشد.

وی ادامه داد: براساس این سیاست باید از استعدادها، نیروی انسانی و امکانات موجود در کشور به منظور رونق تولید داخلی و خودکفایی حداکثر استفاده شود و با بهره‌مندی از سرمایه خارجی و فناوری‌های پیشرفته دنیا و رصد و تعامل بازارهای جهانی، اقتصاد را پویا و صادرات را افزایش دهیم.

رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام، درون‌زایی و برون‌نگری را از ارکان مهم اقتصاد مقاومتی و مکمل یکدیگر برشمرد و افزود: این دو در کنار یکدیگر سبب تحقق اقتصاد مقاومتی می‌شوند؛ اگر درون‌زا نباشیم، وابسته می‌شویم و بدون سیاست برون‌نگرا نیز، تعامل، تجارت و صادراتی نخواهیم داشت.

در مسیر عادی‌سازی اقتصاد قدم برمی‌داریم

مهندس محمدرضا نعمت‌زاده وزیر صنعت، معدن و تجارت درباره وضعیت حوزه صنعت و معدن کشور در سال ۹۴ گفت: «شاخص‌های نرخ رشد هنوز نهایی نشده و بانک مرکزی و مرکز آمار درحال انجام محاسبات هستند تا برخلاف سال‌های قبل که شاخص‌ها اصلا اعلام نمی‌شد یا با تاخیرهای طولانی به اطلاع می‌رسید، گزارش کاملی از وضعیت اقتصاد کشور به‌ویژه حوزه صنعت و معدن تهیه و منتشر شود.»

به گزارش شاتا از خبر آنلاین،وی ادامه داد: «پیش‌بینی من این است که در نهایت تا نیمه نخست امسال، نتیجه بررسی‌ها و محاسبات بانک مرکزی و مرکز آمار نهایی و منتشر شود البته مرکز آمار برآوردهای اولیه خود را در اواخر سال ۹۴ برای ۹ ماه نخست سال گذشته اعلام کرد ولی برای تکمیل این گزارش که تصویری از وضعیت اقتصاد کشور در سال ۹۴ ارائه دهد باید تا شهریور ۹۵ صبر کنیم.» نعمت‌زاده در تشریح برآورد خود از شاخص‌های حوزه صنعت، معدن و تجارت در سال ۹۴ گفت: «برای پیش‌بینی شرایط شاخص‌ها در سال ۹۴ باید نیم نگاهی هم به وضعیت سال ۹۳ داشته باشیم؛ سال ۹۳ در بخش صنعت حدود ۶.۵ درصد و در بخش معدن رشدی ۱۰ درصدی داشتیم اما در سال ۹۴ این روند به علت افت قیمت‌های جهانی، کاهش قیمت نفت و رکودی که در سطح بازارهای بین‌المللی و داخلی، به‌طور قطع در سال ۹۴ مانند سال ۹۳ نخواهد بود گرچه امیدوارم رشد بخش صادرات که حدود ۵ درصد بوده، بخشی از این افت را در بخش‌های دیگر جبران کند.»

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره و تاکید بر رفع کامل محدودیت‌های تحریمی گفت: «تمام محدودیت‌های ناشی از تحریم در روابط بین‌المللی برداشته شده است. بعد از توافقات برجام و دستورالعمل‌هایی که اتحادیه اروپا و امریکا در زمینه رفع تحریم‌ها صادر کردند، تمام محدودیت‌ها برداشته شده است.» وی ادامه داد: «یکی از بزرگترین و مهم‌ترین محدودیت‌ها، سوییفت بود که تحریم‌های آن برداشته شد و بانک صنعت و معدن نخستین بانکی بود که توانست بلافاصله بعد از اجرای برجام تعدادی ال‌سی باز کند. بانک‌های دیگر هم به این روند پیوستند و در آینده هم خواهند پیوست.»

مهندس نعمت‌زاده گفت: «برخلاف تصور برخی که فکر می‌کنند یا اینگونه وانمود می‌کنند که به محض رفع محدودیت‌ها همه‌چیز به حالت قبل از تحریم‌ها بازمی‌گردد باید بگویم که این‌گونه نیست. خراب کردن سال‌ها طول کشید و ساختن هم به‌طور قطع زمان می‌برد. بسیاری از رویه‌ها و نرم افزارها و مقررات در سال‌هایی که ما تحریم بودیم، تغییر کرده است و به‌روز شدن مدت‌ها زمان لازم دارد. به عبارت دیگر زمان و انرژی صرف می‌شود تا شرایط ما و ارتباطات بین‌المللی به حالت عادی بازگردد ولی مهم این است که در مسیر عادی‌سازی قدم برمی‌داریم.» وزیر صنعت، معدن و تجارت درباره سرمایه‌گذاری خارجی هم گفت: «در چند ماه گذشته ده‌ها مورد وجود دارد که به قرارداد نهایی رسیده و موارد متعدد دیگری هم درحال طی مراحل و نهایی شدن است بنا بر این ما مشکل جدی و قانونی نداریم و با حوصله و دقت و وسواس در حال انتخاب شرکا و سرمایه‌گذاران خارجی خود هستیم.»

یادداشت شنبه‌ها

سلامی چو بوی خوش آشنایی

ناصر بزرگمهر / مدیر مسئول
management@smtnews.ir
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

۱۴ فروردین ۱۳۹۵ رسید، به همین سرعت، ۲ هفته از سال جدید در تعطیلی و بی‌خبری گذشت. ۲ هفته‌ای که نشانه‌ای از گذر زمان و زندگی فرد فرد ما در طول عمر چند ده ساله ماست؛ عمری که گاهی در خبر و گاهی در بی‌خبری می‌گذرد.

در دنیای مجازی به طنز نوشته شده بود که این تعطیلی هم می‌گذرد و ۱۴ فروردین از پلک چشم‌های‌تان به شما نزدیک‌تر است و زمانی که ۷ صبح شنبه ساعت‌ها به صدا درمی‌آیند و گروه گروه به سمت کار و اداره رانده می‌شوید، خیلی از شما می‌خواهید که به ۲۹ اسفند برگردید تا اندکی بخوابید و استراحت کنید و برنامه‌ریزی نمایید و آنگاه می‌فهمید که تعطیلات هم فانی است و...

حال اگر چند روز تعطیلی آخر سال را هم اضافه کنیم، نزدیک ۳ هفته تعطیلی نوروزی است که در جای خودش قابل بحث و بررسی است و بدیهی است که با این همه تعطیلی در کشور ما که سال‌هاست قرار است در دولت و مجلس برای آن فکری بشود، به این زودی‌ها نمی‌توانیم اقتصاد مقاومتی را به نتیجه برسانیم.

هر چند در نهایت تعطیلی و استراحت و لحظات خوش را همه دوست دارند ولی به نظر می‌رسد آنها هم حدی دارند، تعطیلی بدون برنامه‌ریزی با خودش بیکاری می‌آورد و بیکاری هم آغاز خستگی جسم و روح و روان خواهد شد. پیروز و موفق کسانی هستند که برای روزهای تعطیل هم برنامه‌ریزی می‌کنند و می‌دانند چگونه تفریح کنند، خواب و خوراک و سینما و موزه و تئاتر و کتاب و مطالعه و سفر و دید و بازدید را می‌شناسند.

سال‌هاست که در تعطیلات نوروزی ایران، خیلی چیزها از جمله مطبوعات تعطیل می‌شوند و اختلاف نظر بسیاری بین صاحب‌نظران وجود دارد که آیا در این زمانه و با حضور هزاران شبکه رادیویی و تلویزیونی و صدها نرم‌افزار کامپیوتری و ده‌ها برنامه همگانی وایبر و تلگرام و واتس‌آپ و اینستاگرام و توئیتر و فیسبوک و برنامه‌های دیگر، می‌شود رسانه‌های مکتوب را به دلیل تعطیلات نوروزی تعطیل کرد؟

اختلاف نظر درباره مطبوعات دارای ظرایفی از جمله نحوه انتشار و تخصصی بودن آنها و حضور روزنامه‌نگاران در همه روزهای تعطیل و به‌ویژه ۵۰ جمعه دیگر بقیه سال- مانند همین دیروز که مصادف با جمعه و روز سیزده بدر ایرانی‌ها بوده-است.در این روز روزنامه‌نگاران هم مانند سازمان‌های خدماتی مثل پلیس و اورژانس سرکار بوده‌اند تا روزنامه امروز را تقدیم شما کنند. در نهایت تقسیم‌بندی مخاطبان است.

همه باور دارند که هر رسانه و هر نشریه‌ای بدون مخاطب معنا و مفهوم ندارد، در حال حاضر در کشور ما بیشتر سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها و مشاغل گوناگون روزهای پنجشنبه تعطیل هستند، به‌طور نمونه نشریه‌ای که برای مخاطبانی چون پزشکان منتشر می‌شود به دلیل تعطیلی مطب بیشتر پزشکان در روز پنجشنبه، نمی‌تواند به دست مخاطب واقعی خودش برسد.

روزنامه‌های تخصصی هم بدیهی است که در بسیاری از تعطیلات مخاطب خودشان را از دست می‌دهند و باید بتوانند با تشخیص شرایط و برای تعادل هزینه‌ها منتشر نشوند.

روزنامه تخصصی صمت هم از چنین قاعده‌ای مستثنا نبوده و نیست، هر چند در این مدت در دنیای مجازی و در کانال‌های خود و با گذاشتن نیروهای کشیک تلاش کردیم، با خبرهای روز برای مخاطبان خود همچنان فعال باشیم.

ولی با همه این تعاریف باید باور کنیم که با گسترده شدن دنیای ارتباطات و پیشرفت فناوری و به وجود آمدن خبرنگار شهروند و فاصله گرفتن جوامعی مانند ما با سرانه مطالعه جهانی و تعطیل شدن روزنامه‌های چاپی معتبر در جهان و گرایش به کوتاه‌خوانی در تلفن‌های همراه و دل‌مشغولی‌های دیگر، زنگ خطر سرعت تعطیلی مطبوعات و کاهش تیراژ در جوامعی مانند ما بیشتر از قبل شده است. در حال حاضر به نظر می‌رسد، تنها راه ادامه بقا و ماندن رسانه کاغذی، تخصصی شدن روزنامه‌ها و نشریات مکتوب برای هر حوزه است.

ما هم در سالی که در پیش داریم، با همین دیدگاه برنامه‌ریزی کرده‌ایم و امیدواریم بتوانیم روزنامه‌ای تخصصی‌تر برای مخاطبان ویژه خود که بخش بیشتر آنها هم از خواص و دارای تخصص و مدرک دانشگاهی هستند تدارک ببینیم.

ما از همین امروز کمی تغییرات را در روزنامه صمت آغاز کرده‌ایم و با توجه به حوزه‌های تخصصی صنعت، معدن و تجارت که پیش فرض انتشار صمت بوده و سرفصل‌های اساسی کار ما به‌شمار می‌روند پیش می‌رویم. بخش صنعت را با ۱۲ صفحه، بخش معدن و صنایع معدنی و نفت و گاز را در ۸ صفحه و بخش تجارت را در ۸ صفحه دیگر و هر کدام را با صفحه اول مستقل و عکس و تیترهای مربوط به خود و در دل ۴ صفحه‌رویی صمت منتشر می‌کنیم. ۴ صفحه‌رویی صمت شامل صفحه اول به عنوان ویترین روزنامه و صفحه ۲ آن با خبرهای روز و صفحه ۳۱ به صنعت بانکداری و خبرهای حوزه پولی و صفحه ۳۲ برای اقتصاد هنر و خبرهای فرهنگی و دل نوشته‌های مرتبط با اهداف روزنامه اختصاص خواهد داشت. سال جدید را با این امید آغاز می‌کنیم که به زودی بتوانیم هر کدام از بخش‌های صنعت، معدن و تجارت را به شکل یک روزنامه مستقل منتشر کنیم.

دوگانه کاذب تسلیم یا تحریم

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی به‌مناسبت آغاز سال ۱۳۹۵ هجری شمسی، با تبریک سال نو و عید نوروز سال جدید را سال «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل» نامگذاری کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری، رهبر معظم انقلاب در نخستین روز از سال نو در اجتماع انبوه و پرشور زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی(ع)، در سخنان مهمی با تبیین معنای حقیقی و «اهداف پنهان و خطرناک تفکر تسلیم طلبانه‌ای» که امریکا و عده‌ای در داخل سعی می‌کنند با ارائه یک دو راهی دروغین و مصنوعی، به ذهن نخبگان و افکار عمومی ملت ایران تزریق کنند، ۱۰ پیشنهاد اساسی برای «اقدام و عمل» در زمینه اقتصاد مقاومتی بیان و تاکید کردند: این راه منطقی و در عین حال انقلابی، ایران عزیز را در مقابل تهدید و تحریم مصونیت می‌بخشد و دولت را قادر می‌کند در پرتو همدلی همگانی و کمک و هماهنگی سه قوه، در پایان امسال به مردم گزارش عینی و اعتمادآفرین ارائه دهد.

پیشنهاد اول ایشان، «شناسایی و تمرکز بر فعالیت‌ها و زنجیره‌های مزیت‌دار اقتصادی» است تا از این طریق، راه‌های متعدد دیگری در تحکیم و رونق اقتصادی گشوده شود.

«احیا و به حرکت درآوردن تولید داخلی»، دومین پیشنهاد اساسی رهبر انقلاب به مسئولان برای اقدام و عمل در روند اقتصاد مقاومتی است.

ایشان افزودند: برخی گزارش‌ها حاکیست ۶۰ درصد امکانات تولید داخلی یا تعطیل است یا زیر ظرفیت کار می‌کند. دولت می‌تواند با تعامل با کارشناسان و اقتصاددانان منتقد، تولید داخلی را زنده کند.

«خودداری جدی از خریدهای خارجی که قدرت تولید داخلی را تضعیف کند» و «مدیریت پول‌ها و منابع مالی ایران که از خارج وارد کشور می‌شود»، دو پیشنهاد کاربردی دیگر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به مسئولان اجرایی است.

ایشان افزودند: البته تاکنون پول‌های ایران با شیطنت امریکایی‌ها و تحت‌تاثیر برخی عوامل دیگر به داخل نیامده اما به هرحال باید مراقب بود این منابع مالی صرف اسراف و خریدهای بی‌مورد نشود و هدر نرود.

پنجمین پیشنهاد رهبر انقلاب برای اقدام و عمل مسئولان، «دانش‌بنیان شدن بخش‌های مهم اقتصادی» است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای خاطرنشان کردند: استعداد ایرانی که می‌تواند یک موشک را از فاصله ۲ هزار کیلومتری با خطای چند متری به هدف بزند حتما می‌تواند در صنایع مهم دیگر هم از جمله نفت و گاز و تولید موتور خودرو و هواپیما و قطار، نوآوری و خلاقیت کند که دولت باید زمینه این کار را فراهم کند.

«بهره‌برداری از بخش‌هایی که قبلا در آنها سرمایه‌گذاری کلانی شده است مانند پتروشیمی و ساخت نیروگاه»، و «مشروط شدن همه معاملات خارجی به انتقال فناوری به داخل ایران»، ششمین و هفتمین پیشنهاد رهبر انقلاب برای پیشرفت و استحکام اقتصادی کشور است.

ایشان همچنین با انتقاد از جنجال‌های سیاسی و روزنامه‌ای درباره «فساد» افزودند: پیشنهاد هشتم برای اقدام و عمل در چارچوب اقتصاد مقاومتی، «مبارزه جدی و واقعی با فساد، ویژه‌خواری و قاچاق» است که ضربات جدی به اقتصاد کشور می‌زند.

«افزایش بهره‌وری انرژی» که می‌تواند در روندی مشخص باعث صرفه‌جویی ۱۰۰ میلیاردی بشود و «نگاه ویژه و حمایتی به صنایع متوسط و کوچک» برای ایجاد اشتغال و تحرک اقتصادی، آخرین موارد از پیشنهادهای دهگانه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به مسئولان اجرایی برای تحقق شعار سال یعنی «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، در سالروز میلاد حضرت فاطمه زهرا(س) در دیدار جمعی از مداحان و ذاکران، بیان مباحث کاربردی از زندگی اهل بیت (علیهم‌السلام) را موجب عمق‌یابی و تاثیرگذاری بیشتر مداحی‌ها خواندند و با اشاره به استفاده مستمر دشمنان از همه ابزارها برای مقابله با ملت ایران و نظام اسلامی تاکید کردند: در روزگار پیچیده امروز و فردا، باید از همه ابزارهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و دفاعی، برای تقویت جایگاه ایران استفاده کنیم.

رهبر انقلاب با اشاره به استفاده دشمنان انقلاب از همه ابزارهای قدیمی و پیشرفته برای خصومت با ایران تاکید کردند: آنها از «گفت‌وگو، مبادلات اقتصادی، تحریم، تهدید نظامی و هر وسیله دیگر» برای پیشبرد اهداف خود استفاده می‌کنند و ما نیز باید در همه این زمینه‌ها، توان مقابله و دفاع داشته باشیم. ایشان، توان نظامی را بیشترین تکیه‌گاه مستکبران برای زورگویی به ملت ایران خواندند و با طرح یک پرسش اساسی افزودند: در این اوضاع جنگل‌وار جهانی، اگر جمهوری اسلامی صرفا به دنبال مذاکره و مبادله اقتصادی و حتی علم و فناوری برود اما توان دفاعی نداشته باشد آیا حتی دولت‌های کوچک نیز به خود اجازه تهدید ملت ایران را نخواهند داد؟ حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با انتقاد شدید از کسانی که روزگار و دنیای فردا را دنیای مذاکره می‌دانند و نه موشک، خاطرنشان کردند: روزگار، روزگار همه چیز است وگرنه به راحتی و به صراحت حق ملت را خواهند خورد.

رییس‌جمهوری:

سال ۹۵، سال «امید و تلاش» است تا ایرانی شایسته این ملت بزرگ بسازیم

رییس‌جمهوری در پیام نوروزی به مناسبت حلول سال ۱۳۹۵ با تشریح بخشی از دستاوردهای بزرگ ملت ایران در سالی که گذشت، تاکید کرد که سال ۹۵، سال «امید و تلاش» است تا ایرانی شایسته این ملت بزرگ بسازیم.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، دکتر روحانی در بخشی از پیام گفت: سالی که گذشت سالی پرافتخار، با خاطرات ماندگار برای ملت ما بود. از همان آغاز سال که رهبری معظم انقلاب فرمودند سال همدلی و همزبانی، همان همدلی و همزبانی و وحدت و انسجام بود که پیروزی‌های بزرگی را برای ما به ارمغان آورد. آنچه در سال‌های گذشته از دید جهانیان، بهانه‌ای برای تهدید علیه ملت ایران بود، یعنی فعالیت هسته‌ای، تبدیل شد به نمادی برای همکاری ملت‌های جهان با ایران عزیز. همان که از دید جهانیان، دیروز به عنوان منطقه ممنوعه بود، امروز تبدیل شد به یک فعالیت ارزشمندی که همه در برابر آن فناوری تواضع می‌کنند و آن را به رسمیت می‌شناسند.

ملت ما با همدلی برجام را به فرجام مطلوب رساند، زنجیرهای تحریم را پاره کرد و زمینه را برای فعالیت در زمینه‌های اقتصادی مهیا نمود. تحریم‌های بانکی، مالی، پولی، نفتی، پتروشیمی، بیمه، حمل‌ونقل و همه تحریم‌های هسته‌ای برداشته شد و شرایط برای فعالیت اقتصادی مردم ما آماده‌تر شد.

در این سال، مردم بزرگ ما حماسه بزرگی را آفریدند و هفتم اسفند را به عنوان روز قدرت ملی، آرامش و ثبات ایران به جهانیان نشان دادند. سالی که بر ما گذشت، سال مشارکت، فعالیت، موفقیت در برابر قدرت‌های بزرگ و سال هموار کردن زمینه برای شکوفایی کشور در همه بخش‌ها بود.

گرچه سال گذشته با سختی‌ها و مشکلاتی نیز توام بود. من در زمینه مشکلات سال گذشته کمتر با مردم عزیزمان صحبت کردم و بیشتر با همکاران‌مان تلاش کردیم تا بتوانیم از سختی‌ها عبور کنیم. شاید بتوانیم ادعا کنیم که بهترین شرایط را در میان صادرکنندگان نفت داشتیم؛ هم از لحاظ آرامش، هم از لحاظ کاهش تورم و هم از لحاظ بازار بورس. بحمدالله با همه سختی‌ها دست ما به سمت بانک مرکزی دراز نشد و دست ما همواره به سوی مردم و بالاتر

به سمت آسمان و به سوی خداوند دراز بود و با لطف او و همت مردم، با همه پیچ‌وخم‌ها، سال را با افتخار و موفقیت به پایان رساندیم و هم‌اکنون در سال ۹۵ که سال امید و تلاش ما است، بی‌تردید همه ما می‌توانیم ایرانی را بسازیم که شایسته این ملت بزرگ است.

من باز هم دستم را به سوی ملت بزرگ ایران دراز می‌کنم؛ امیدوارم و مطمئنم که با همکاری یکدیگر و با تلاش و کوشش داخلی و با تعامل سازنده با جهان می‌توانیم در مسیر رونق، تلاش و رشد و فعالیت اقتصادی قرار بگیریم. ان‌شاءالله خواهیم توانست با کمک یکدیگر به رشد دو برابری متوسط ۱۰ ساله گذشته برسیم.

ما می‌توانیم با تلاش و کوشش همگانی به رشد ۵ درصدی برسیم؛ رشدی که نسبت به همه کشورهای همسایه‌مان، ان‌شاءالله بیشتر باشد، رشدی که بتواند رونق اقتصادی را بسازد و کارگران بیکار ما را به کارخانه‌ها و مزارع برگرداند و رشدی که بتواند جوانان عزیز فارغ‌التحصیل ما را به بنگاه‌های اقتصادی بکشاند. آنچه برای همه ملت ما مهم است اشتغال پایدار است و این کار در سال آینده با «برجام دو» ان‌شاءالله شروع خواهد شد.

گرچه ملت بزرگ ما که همیشه پیشگام بودند، «برجام دو» را در ۷ اسفند سال گذشته کلید زدند. «برجام دو» همان اقدام مشترک ملی در داخل کشور است که با وحدت، آشتی و با همدلی شروع خواهد شد؛ برجامی که قبل از اقتصاد از اخلاق آغاز می‌شود.

عکس روز

۱۳فروردین روز آشتی با طبیعت

عکس:ایرنا

کوتاه از جهان

- هاینس فیشر، رییس‌جمهور اتریش در مصاحبه با تلویزیون ملی این کشور (ORF) درباره لغو سفر حسن روحانی به وین گفت: سفر رییس‌جمهوری ایران به اتریش در دوران ریاست‌جمهوری من برگزار نمی‌شود بلکه در دوران رییس‌جمهور آینده اتریش انجام خواهد شد.
- وزیر خزانه‌داری امریکا با بیان اینکه در جریان انتقادات مقامات ایرانی درباره لغو تحریم‌ها قرارگرفته است، گفت: ما تلاشمان را در زمینه اقدامات انجام شده از طرف امریکا به روشنی بیان کرده‌ایم و برتعهدات‌مان، مطابق با متن توافقنامه کاملا پایبند بوده‌ایم و خواهیم بود.
- وزیر امور خارجه کانادا با بیان اینکه قطع رابطه اتاوا با تهران برای کانادا، ایران و امنیت بین‌المللی هیچ نتیجه‌ای نداشته است، تاکید کرد: چنین تصمیمی عواقب زیان‌باری برای کانادا در برداشته است.
- دبیر کل سازمان ملل در حاشیه برگزاری کنفرانس حمایت از پناهندگان سوریه در ژنو گفت درست است که آزمایشات موشکی ایران برای برخی کشورها هشدار برانگیز بوده است اما اینکه چه تدابیری در این زمینه اتخاذ شود به عهده اعضای شورای امنیت است.
- فواد معصوم، رییس‌جمهوری عراق گفت که آزادسازی شهر تکریت مرکز استان صلاح‌الدین از اشغال گروه تروریستی داعش باعث تضعیف بیش از پیش این گروه تروریستی و شروعی برای پایان داعش تکفیری بود.
- رجب طیب‌اردوغان رییس‌جمهوری ترکیه خواستار بهبودی روابط با روسیه و از سرگیری همکاری‌ها شد، اما این درخواست وی از سوی مسکو رد شد.
- روزنامه حریت چاپ ترکیه از دستگیری «علی البارسلان شیلیک» قاتل یکی از خلبان‌های جنگنده بمب افکن روس خبر داد.
- باراک اوباما رییس‌جمهوری امریکا در ملاقات فرانسوآ اولاند همتای فرانسوی‌اش با وی درباره پیشبرد مبارزه با تروریسم و اوضاع لیبی مذاکره کرد.
- ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه گفت: بیش از یک ماه آتش بس در سوریه موجب بهبودی وضع سوریه شده و غرب سال‌ها درباره وجود تروریست‌ها در سوریه در این کشور دروغ گفته و آنها را گروه‌های معارض میانه‌رو خواند.
- دویچه وله گزارش داد: روسیه خبرهای مربوط به توافق با امریکا بر سر حذف بشار اسد از قدرت را تکذیب کرده است.

صنعت

نخستین روزنامه تخصصی صبح ایران

شنبه
• ۱۴ فروردین ۱۳۹۵
• ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۳۷
• ۲ آوریل ۲۰۱۶

• سال بیست‌و هشتم دوره جدید شماره ۴۶۰ • پیاپی ۱۷۷۸ • ۸ صفحه

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

شهرک‌های صنعتی برگ برنده صنایع جهان

ایجاد و توسعه شهرک‌های صنعتی، یکی از راه‌هایی است که می‌تواند در دستیابی کشورهای جهان به توسعه صنعتی نقش محرک را ایفا کند.

در حال حاضر بیشتر کشورهای جهان با هدف حمایت از صنایع و توسعه صنعتی خود به ایجاد این شهرک‌ها روی آورده‌اند و با اجرای بسته‌های تشویقی به دنبال ایجاد انگیزه در صنعتگران هستند.

۱۱

اصلاح قانون، مانع از ورشکستگی خاموش صنایع

یک واحد صنعتی در شرایطی که بدهی‌هایش بیش از ارزش دارایی واحد صنعتی باشد در واقع ورشکسته شده است. به گفته کارشناسان، صنایع کوچک کمتر دچار این بحران می‌شوند دلیل این امر نیز به کوچک بودن سازمان برمی‌گردد که با هر مشکل کوچکی سازمان متوجه خطر می‌شود اما صنایع بزرگ کشور به دلیل گستردگی سازمانی با برخی بحران‌های اقتصادی به گونه‌ای آسیب خواهند دید که توان بازگشت به شرایط عادی را نخواهند داشت.

۲

مزایده خصوصی‌سازی با حضور خودروسازان بین‌المللی

عکس: مهدی کاوه‌ای

به گفته رییس‌جمهوری، سیاست دولت خصوصی‌سازی و رقابتی بودن صنعت خودرو است؛ صنعتی که برچسب انحصار روی آن حک شده و در چند سال گذشته با ورود شورای رقابت به بخش قیمت‌گذاری، بازار رقابتی خود را تا حدودی از دست داده است. از سویی دیگر اگرچه بیشتر خودروسازان کشور به صورت خصوصی به فعالیت خود ادامه می‌دهند اما از آنجایی که این صنعت روزهای سختی را در دوران تحریم و رکود اقتصادی پشت‌سر گذاشته است، دولت ناگزیر به حمایت از آن بود؛ حمایتی که اکنون دولت تصمیم دارد با واگذاری به بخش خصوصی از آن بکاهد تا بر مبنای آن بازاری رقابتی برای صنعت خودرو به ارمغان آورد.

بر همین اساس صنعت در این گزارش نظر برخی کارشناسان و فعالان صنعت خودرو در ارتباط با مفهوم خصوصی‌سازی و پیامدهای آن در صنعت خودرو را جویا شده که در ادامه می‌خوانید.

درباره خصوصی‌سازی‌هایی که بر مبنای اصل ۴۴ قانون اساسی در دولت قبل انجام شد، بیشتر بنگاه‌ها و شرکت‌ها به نهادهای شبه‌دولتی واگذار شدند. برای نمونه یکی از شرکت‌های ماشین‌سازی به واسطه بدهی دولت به بانک صادرات و چند نهاد دیگر واگذار شد، در حالی که این شرکت‌ها شبه‌دولتی بودند. این روش خصوصی‌سازی نیست زیرا فشار مالی و مدیریتی این شرکت‌ها همچنان بر دوش دولت باقی می‌ماند و تجربه نشان می‌دهد عملکرد این بنگاه‌ها نسبت به قبل ضعیف‌تر شده است که برای خصوصی‌سازی صنایع خودروسازی باید از واگذاری آنها به نهادهای شبه‌دولتی پرهیز کرد.

در حال‌حاضر خودروسازان خصوصی سهم قابل‌توجهی از بازار را به خود اختصاص داده‌اند و می‌توان اینگونه استدلال کرد که صنعت خودرو گام‌های بزرگی به سمت خصوصی‌سازی برداشته است. از طرفی دیگر با تاکیدی که رییس‌جمهوری و هیات دولت از جمله وزیر امور اقتصادی و دارایی و همچنین وزیر صنعت، معدن و تجارت بر خصوصی‌سازی دارند، امید می‌رود صنعت خودرو هرچه زودتر خصوصی شود. برخی خودروسازان خصوصی در مقایسه با سال‌های گذشته تولید خود را افزایش داده‌اند و برخی از آنها تیراژهای بالای ۵۰ هزار دستگاه در سال را به دست آورده‌اند که این مسئله نشان می‌دهد خودروسازان خصوصی برنامه‌های خوبی برای جذب مشتریان خودرو به سمت محصولات خود تدارک دیده‌اند.

۵

رشد پلکانی تولید یخچال تا ۵ سال آینده

۳

تحولی بزرگ در راه است

۶

آماده‌سازی شهرک‌های صنعتی با نگاه توسعه‌ای

از ۱۳۲ هزار هکتار اراضی در اختیار سازمان صنایع کوچک حدود ۷۰ هزار هکتار وارد فاز عملیاتی شده و تاکنون ۳۰ هزار هکتار آن در اختیار سرمایه‌گذاران قرار گرفته است. همچنین ۲۲هزار هکتار زمین صنعتی آماده واگذاری به سرمایه‌گذاران است.

۹

خشکسالی گفتمان سدسازی را تغییر داد

۲۸

چرا اقتصاد مقاومتی همراه اقدام و عمل؟ همین صفحه

اجرای برنامه های صنعت قطعه در سال ۹۵ ۶

از بین رفتن دستاوردهای دولت با ادامه رکود ۲

معاون وزیر خبر داد

توجه ویژه دولت به بخش تولید برای تحقق اقتصاد مقاومتی در سال ۹۵

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه باید امسال در یک حرکت جدی با تداوم و توسعه سیاست‌های اقتصاد مقاومتی جریان جدیدی را در حوزه اقتصادی به وجود آوریم، گفت: امسال وزارت صنعت، معدن و تجارت در مسیر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی توجه ویژه‌ای به بخش تولید می‌کند.

حسین ابویی‌مهریزی در گفت‌وگو با تسنیم ضمن اشاره به اینکه رهبر معظم انقلاب هر ساله با توجه به مقتضیات و شرایط کشور نام‌هایی را برای سال تعیین می‌کنند، اظهار کرد: امسال کشور در فضای روشنی قرار گرفته و رهبر معظم انقلاب تاکید زیادی بر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی دارند.

وی با بیان اینکه باید امسال در یک حرکت جدی با تداوم و توسعه سیاست‌های اقتصاد مقاومتی جریان جدیدی را در حوزه اقتصادی به وجود آوریم، افزود: رهبر معظم انقلاب در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تاکید زیادی بر اجرای این سیاست‌ها با محوریت بخش خصوصی دارند که این موضوع باید مورد توجه تمام بخش‌ها قرار گیرد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت اضافه کرد: اقتصاد بدون تولید بی‌معناست و باید توسعه این حوزه مورد توجه تمام بخش‌ها قرار گیرد. البته به اعتقاد بنده تنها دولت متولی اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نیست بلکه اجرای این سیاست‌ها باید از سوی تمام بخش‌ها انجام شود.

وی با اشاره به اینکه وزارت صنعت، معدن و تجارت هم در راستای برنامه‌های دولت برای تحقق اقتصاد مقاومتی اقدامات لازم را انجام خواهد داد، گفت: امسال وزارت صنعت، معدن و تجارت در مسیر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی توجه ویژه‌ای به بخش تولید می‌کند.

یادداشت

چرا اقتصاد مقاومتی همراه اقدام و عمل؟

حامد شایگان / دبیر صنعت

سال ۹۵ را در حالی آغاز کردیم که رهبر معظم انقلاب نام اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل بر آن نهاده است، برای الگو قرار دادن آن به عنوان مبنای برنامه‌های سال آینده ابتدا باید زوایای پنهان این ۳رکن را روشن کنیم. حال با توجه به اینکه دو سال از تدوین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی می‌گذرد و با وجود اینکه دولت یازدهم با تشکیل کمیته‌ای به ریاست معاون اول رییس‌جمهوری بر اجرایی شدن آن تاکید دارد اما هنوز در لایه‌های اقتصاد کشور فرهنگ‌سازی نشده و رسوخ نکرده است. با این حال تکرار این کلیدواژه در نام‌گذاری سال جدید ضمن تاکید بر تقویت راهبردهای اجرای اقتصاد مقاومتی، نشان از اهمیت استمرار این سیاست در برنامه‌های کلان و بلندمدت کشور دارد. موضوعی که با دیگر منویات رهبر معظم انقلاب همچون تولید ملی عجین شده است، در واقع کشور تنها در شرایطی می‌تواند بر مبنای الگوی اقتصاد مقاومتی گام بردارد که با استفاده از ذخایر طبیعی، نیروی انسانی و انرژی کشور و... درآمد ارزی را بهبود بخشد. البته این مسئله تحقق نمی‌یابد مگر با تدوین راهبردهای کلان برای جذب سرمایه، تامین تجهیزات و ارتقای دانش فنی در راستای فرآوری محصولات خام و بالادستی.

کلیدواژه دیگری که نوک پیکان آن متوجه مسئولان عالی‌رتبه کشور است «اقدام» برای رفع کاستی‌های موجود در اجرای اقتصاد مقاومتی و مانع رسیدن به اقتصاد برتر منطقه است. در واقع این واژه نه تنها می‌گوید که دغدغه‌های کشور نباید در حد شعار باقی بماند بلکه مجلس و دولت همدلانه باید با سیاست‌گذاری و تدوین قوانین متناسب با منافع ملی در اصلاح قوانین دست و پاگیر تلاش مستمری انجام دهند تا ریل‌گذاری تولید و اقتصاد کشور به تقویت اقتصاد ملی بینجامد. از این رو نزدیکی سیاست‌های دولت و خانه ملت می‌تواند یکی از پیش‌نیازهای جامه عمل پوشاندن به اقدامات مورد نیاز برای رسیدن به هدف‌های اقتصادی پیش رو باشد. اما کلیدواژه دیگری که ماحصل اجرای دو کلیدواژه نخست بوده «عمل» به آنچه در دو مرحله قبل انجام شده است. به عبارت دیگر در اینجا باید نتیجه اقدامات از پیش انجام شده که می‌تواند با اقتصاد مقاومتی همراه باشد محسوس شود. البته این کلیدواژه در یک بخش کلان آمده و تنها به اجرایی شدن برنامه‌های سال ۹۵ یا۹۶ اشاره نمی‌کند بلکه عملی شدن همه راهبردهای کلان و خرد کشور است که می‌تواند از محقق شدن خصوصی‌سازی، افزایش تولید ملی، بهبود توسعه و اشتغال پایدار و... به عنوان راهبردی کلان باشد تا راهبردهای جزئی‌تر که می‌تواند دستیابی به فناوری‌های برتر و پیشرفته در تولید محصولات مختلف باشد.

بنابراین به نظر می‌رسد این نام‌گذاری با سیاست‌های دولت یازدهم که امید و عمل در آن در هم آمیخته هماهنگی زیادی داشته باشد. چراکه دولت یازدهم پس از رفع مشکلات تحریم‌ها و مسائل هسته‌ای در قالب برجام این بار با تدوین «برجام ۲» کمر همت برای رفع مشکلات داخلی همسو با سیاست تقویت اقتصاد ملی بسته که با توجه به سابقه درخشان این دولت در تحقق برجام بین‌المللی، رسیدن به اهداف تدوین شده در برجام ۲ که تحقق رشد بالای اقتصادی در سایه ارتقای تولید داخلی است محتمل و دست‌یافتنی است.

حال با نگاهی عمومی‌تر می‌توان گستره این نام‌گذاری را به فعالیت تشکل‌ها و نهادهای بخش خصوصی تسری داد، به طوری که آنها با بهره‌گیری از بسترهای فراهم شده از سوی دولت و فضای پسابرجام ضمن نوسازی و تجهیز واحدهای تولیدی خود به انتقال و تقویت دانش فنی مورد نیاز می‌پردازند؛ اقدامی که امکان افزایش رقابت‌پذیری محصولات آنها در بازارهای بین‌المللی را فراهم می‌کند. در واقع بخشی از زنجیره دستیابی به اقتصاد مقاومتی در دستان بخش خصوصی است که حصول آن نه تنها نیازمند هماهنگی با «اقدام»های دولت است بلکه باید در درون تشکل‌ها و حتی واحدهای تولیدی خود گام‌های همسویی برداشته شود تا بتوان حلقه‌های اجرایی که از سیاست‌گذاری دولت آغاز می‌شود با افزایش تولید و صادرات بخش خصوصی زنجیره تقویت اقتصاد ملی را تکمیل کند. هرچند نباید فراموش کرد که ضروری است از انحراف در اجرای برنامه‌ها جلوگیری شود و با اعتماد به کارگزاران ارزیابی و تحلیل دقیق این مسیر را باید رصد کرد. البته این نوع تحلیل و ارزیابی نباید مغرضانه باشد چراکه در سیاست‌های دو سال اخیر دولت در دستیابی به توافق هسته‌ای همواره شاهد نقدهای غیرمنصفانه‌ای هم بوده‌ایم که نه تنها به موضع مقتدرانه کشور کمکی نکرد بلکه تنها فضای کارشناسی و ارائه راهکارهای عملی را غبارآلود کرد. این روزها نیز دیده می‌شود با وجود اینکه امریکا به بهانه‌های مختلف به دنبال محدود کردن توافقات و اجرای برجام است و حتی ابطال برجام از سوی نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور به یک شعار اصلی بدل شده که همه اینها نمایانگر امتیازات برجام برای ایران است اما همواره دیده می‌شود برخی افراطی‌ها «برجام۲» را بر مبنای همان الگوی قبلی موفقیت‌آمیز نمی‌دانند زیرا با چنگ زدن به این فرافکنی که برجام امتیازی برای غربی‌ها بود اقدامات دولت را تخریب می‌کردند و این موضوع از آنجایی که مغایر با موضع رهبر معظم انقلاب است که بارها از گروه مذاکره‌کننده کشورمان قدردانی کرده می‌تواند نمایانگر موفقیت دولت در آن بخش باشد که در بخش داخلی نیز اجرای همان الگو سازگار با منافع ملی خواهد بود.

بار دیگر با فرازی به سخنان رهبر معظم انقلاب اهمیت این ۳ کلیدواژه برای ایران حتی پا را فراتر از مرزهای ملی گذاشته و در شرایطی که کشوری همچون امریکا به بهانه‌های مختلف ازجمله آزمایشات موشک‌های بالستیکی به دنبال منزوی کردن ایران در فضای بین‌المللی است تقویت بنیه اقتصاد ملی با تکیه بر اقتصاد مقاومتی ضمن ارتقای جاذبه‌های سرمایه‌گذاری و تمایل خارجی‌ها برای حضور در ایران، موضع قوی‌تری را در مذاکرات اقتصادی و سیاسی برای ایران رقم خواهد زد.

اولویت ما در سال ۹۵ تولید و سپس صادرات است

معاون اول رییس‌جمهوری با بیان اینکه از دغدغه‌ها و اولویت‌های ما در سال ۹۵ «تولید» است گفت: ما هیچ راهی نداریم جز اینکه به تولید کمک کنیم و اولویت بعدی ما صادرات است.

به گزارش ایرنا، اسحاق جهانگیری در آیین‌گشایش و بازدید طرح‌های کشاورزی و دامپروری شهرستان پیشوا به شعار امسال با نام «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل» از سوی رهبر معظم انقلاب اشاره کرد و گفت: یکی از مهم‌ترین صحنه‌های اقدام و عمل در اقتصاد مقاومتی، بخش کشاورزی است.

وی ادامه داد: از جهت‌گیری‌های اقتصاد مقاومتی، امنیت غذایی، تامین ذخایر راهبردی و استراتژیک کشور است که در همه این قسمت‌ها، بخش کشاورزی نقش مهمی دارد. معاون اول رییس‌جمهوری با بیان اینکه یکی از موضوع‌های مهم کشاورزی، موضوع استفاده صحیح از منابع پایه‌ای کشور است گفت: خاک کشاورزی یکی از مسائل مهم کشاورزی کشور است و باید از آن حفاظت و از فرسایش آن جلوگیری شود.

وی ادامه داد: مسئله مهم دیگر، مسئله آب کشاورزی است؛ به هر حال ایران کشور خشکی است و کمبود آب از مهم‌ترین مسائل آن است که مدیریت آن هم برای زمان حاضر و هم برای آینده از موضوعات مهم است.

جهانگیری با بیان اینکه یکی از تهدیدات آینده کشور کمبود آب است گفت: کاهش آب‌های زیرزمینی و فرونشست زمین نتیجه برداشت‌های نادرست و بیش از اندازه از سفره‌های زیر زمینی است که باید مورد توجه جدی قرار گیرد. وی یادآور شد: به شکل طبیعی بخش کشاورزی از بخش‌هایی است که بیشترین استفاده از آب را دارد. بنابراین باید برای بهره‌برداری بهتر از آن، به سمت آبیاری مدرن حرکت کنیم که البته این کار نیاز به منابع مالی زیاد دارد که همه باید به آن کمک کنیم. معاون اول رییس‌جمهوری در ادامه دیگر اولویت مهم کشور در سال ۹۵ را که در دستور کار دولت قرار دارد، «کشت‌های گلخانه‌ای» عنوان کرد و گفت: این کار سبب ایجاد اشتغال و همچنین صرفه‌جویی در آب و خاک می‌شود. وی تاکید کرد که باید به دنبال گلخانه‌های تمام صنعتی باشیم و این روش را در کشور توسعه دهیم. جهانگیری گفت: در بخش کشاورزی با سیاست‌گذاری‌ها و حمایت‌هایی که در سال ۹۵ از بخش کشاورزی می‌شود شاهد تحول جدی در این بخش خواهیم بود. وی به بخش دامپروری و تولید پروتئین در کشور نیز اشاره کرد و گفت: خوشبختانه بخش دامپروری و پروتئین کشور به سمت صنعتی شدن در حال حرکت است، بنابر این باید دغدغه‌های تولیدکنندگان این بخش را برای تولید با کیفیت و همچنین بازارهای صادرات رفع کنیم. جهانگیری به بازار بزرگ روسیه اشاره کرد و گفت: تولیدکنندگان و صادرکنندگان ما باید از فرصت پیش آمده استفاده کرده و برای صادرات محصولات با کیفیت ایران به این کشور برنامه‌ریزی کنند.

معاون اول رییس‌جمهوری در بخشی از سخنان خود ضمن گرامیداشت ۱۲ فروردین، روز جمهوری اسلامی، گفت: یکی از مهم‌ترین اتفاقات و دستاوردهای انقلاب اسلامی در نخستین سال بعد از پیروزی، مشخص شدن نوع حکومت با رای مردم بود که امیدواریم طوری عمل کنیم که جمهوری اسلامی به عنوان یک نظام کارآمد بتواند برای دنیا و آخرت مردم و همچنین رفاه و توسعه مناسب کشور گام بردارد که البته این مهم، نیازمند همدلی و همزبانی ملت و دولت است.

دریچه

از بین رفتن دستاوردهای دولت با ادامه رکود

ابوالحسن خلیلی/کارشناس صنعتی

واقعیت این است که براساس گزارش دولت، روند نزولی تولید در ۶ سال گذشته باعث شده تا عدد و ارقام آن منفی باشد. نخستین گام دولت در این زمینه بهبود فضای تعامل سازنده با دنیای خارج بود که دولت بیشترین وقت و انرژی خود را صرف آن کرد و البته پیامد آن تاکنون موفقیت‌آمیز بوده است.

رسیدن به نتایج کامل این تعاملات سازنده در یک برهه زمانی طولانی‌مدت امکان‌پذیر است که نخستین آثار این نوع توافقات ایجاد آرامش نسبی در جامعه است. این در حالی است که ایجاد آرامش در جامعه به تنهایی نمی‌تواند کمکی به روند رشد صنعتی و رسیدن به هدف‌گذاری رشد ۸ درصدی در اقتصاد کند.

آنچه در این زمینه اهمیت دارد، منظم کردن فضای حاکم بر اقتصاد جامعه است، زیرا فضای اقتصادی داخل تحت تاثیر اتفاقاتی که در طول ۸ سال دولت قبل رخ داده بود، فضای مطلوبی نبوده و هنوز اینچنین است. بی‌ثباتی، تصمیم نگرفتن، شفاف‌سازی نکردن و چند نرخی بودن ارز شرایطی را ایجاد کرد که اقتصاد به یک اقتصاد ناسالم تبدیل شد هرچند کماکان در این شرایط قرار داریم.

ادامه یافتن رکود باعث خواهد شد تمام تلاش‌های دولت برای مثبت کردن اعداد و ارقام منفی تولید بدون نتیجه بماند و رکود آثار مثبت فعالیت‌ها را بزداید. اکنون رکود شدیدی در جامعه وجود دارد که باعث کاهش تقاضا شده است. کاهش تقاضا پویایی را از جامعه خواهد گرفت و نبود پویایی سبب می‌شود کالاها در انبارها بماند و کالای جدید تولید نشود و چرخه تولید به این ترتیب با مشکل مواجه خواهد شد و شرکت‌ها به سمت سکون در حرکت باشند که در نتیجه این امر رشد اقتصادی متوقف خواهد شد.

سیاست‌های ناهمگون دولت سبب شده شاهد رشد واقعی صنعت و پویایی اقتصادی نباشیم. در صورتی که دولت به جای سیاست کنترل نرخ تورم دنبال ایجاد نوعی تورم کنترل با مبنای ۲۰ درصد باشد، شاهد رونق در دیگر فعالیت‌های اقتصادی و تولیدی در کشور خواهیم بود.

انتظار ورود سرمایه خارجی، عامل بی‌تحرکی در تولید

در فضای بزرگ اقتصادی کشور نیازمند ورود سرمایه‌گذاری‌های خارجی هستیم اما این نوع بی‌تصمیمی و منتظر ماندن فعالان صنعت می‌تواند به اقتصاد کشور آسیب وارد کند.

حل مشکلات اقتصادی و شروع فعالیت‌های تولیدی نیازمند اجرای چند برنامه همزمان است که نخستین آن ایجاد روحیه تعامل سازنده بین دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی است.

باید فرهنگ تولید ملی را به عنوان یک ارزش در جامعه گسترش دهیم و اگر در این زمینه موفق عمل نکنیم، نخواهیم توانست به قله‌های رشد صنعت دست یابیم.

ممکن است اهداف جدیدی که وزارت صنعت، معدن و تجارت در نظر گرفته با سیاست‌گذاری انجام شده قابل دسترس باشد اما الزام اولیه برای رسیدن به آن، ایجاد یک تعامل و توافق جامع در کشور است.

اکنون گسستگی بین بدنه اجرایی دولتی و اقتصاد کشور وجود دارد به گونه‌ای که دولت و مجریان آن به صورت یک سد عمل کرده و قوانین را سدی می‌بینند که الزاما باید در مقابل تولید شکل بگیرد و قوانین به عنوان روغن محرک چرخ‌دنده‌های تولید دیده نمی‌شود.

اگر این قوانین را به عنوان روغن ببینیم هم بخش خصوصی از آنها استقبال مناسبی خواهد کرد و هم دولت و کارگزاران به عنوان مجری به وظایف خود به موقع عمل می‌کنند.

آنچه در این زمینه می‌تواند کمک بسیاری به بخش صنایع کشور کند، ایجاد اتاق فکر و مشورتی در ریاست‌جمهوری است که مهم‌ترین گام برای ایجاد تعامل خواهد بود. وجود یک قوه عاقله می‌تواند تسهیل فضای کسب و کار را سرعت داده و به رونق تولید کمک کند.

همچنین اعتماد مردم با افزایش کیفیت محصولات یک راه دوطرفه است که نمی‌توان تنها از مصرف‌کننده انتظار داشت هر نوع محصولی را خریداری کند بدون آنکه تولیدکننده به وظیفه خود عمل کند.

اصلاح قانون، مانع از ورشکستگی خاموش صنایع

محمدحسن سیدزاده
گروه صنعت

ورشکستگی خاموش، موضوعی که در سال گذشته گریبان بسیاری از صنایع کشور را گرفت هرچند که اعلام ورشکستگی که آخرین راه‌حل برای یک واحد صنعتی به شمار می‌رود اما به دلیل شیوه‌ای مدیریتی و فرهنگ حاکم برجامعه و خلأهای قانونی موجود در کشور هیچ واحد صنعتی راضی به اعلام ورشکستگی نمی‌شود به همین دلیل آمار دقیقی از واحد ورشکسته وجود ندارد.

یک واحد صنعتی در شرایطی که بدهی‌هایش بیش از ارزش دارایی واحد صنعتی باشد در واقع ورشکسته شده است. به گفته کارشناسان، صنایع کوچک کمتر دچار این بحران می‌شوند دلیل این امر نیز به کوچک بودن سازمان برمی‌گردد که با هر مشکل کوچکی سازمان متوجه خطر می‌شود اما صنایع بزرگ کشور به دلیل گستردگی سازمانی با برخی بحران‌های اقتصادی به گونه‌ای آسیب خواهند دید که توان بازگشت به شرایط عادی را نخواهند داشت.

به گفته کارشناسان، درحال‌حاضر حدود ۷۰ تا ۸۰درصد صنایع کشور مزیت رقابتی ندارند که از این میزان حدود ۳۰ تا ۴۰درصد با رفع مشکلات و خروج از رکود وارد فاز رقابت‌پذیری و ایجاد ارزش‌افزوده خواهند شد و بقیه که نزدیک به ۴۰درصد هستند امیدی به بازگشت به تولید ندارند. از این‌رو باید اجازه داد این واحدها در شرایط عادی از چرخه تولید خارج شوند اما در این میان خلأهای قانونی وجود دارد که علاوه بر این راه سوءاستفاده را برای برخی باز گذاشته و مشکلات بسیاری را نیز برای صنایع کشور به وجود آورده است به همین منظور اتاق بازرگانی ایران به دنبال این است تا با جلسات مشترکی با مسئولان بانک مرکزی راهکارهای ساماندهی قانون ورشکستگی و مشکلات بانکی موجود ارائه کند.

محمدمهدی رییس‌زاده

▣ هم‌اندیشی اتاق و بانک مرکزی

به همین منظور محمدمهدی رییس‌زاده، مشاور بانکی اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با صمت درباره برگزاری جلسات مشترک نمایندگان بخش‌خصوصی با بانک مرکزی برای تعیین تکلیف شرکت‌های ورشکسته گفت: هم‌اکنون تعداد زیادی از شرکت‌های ایرانی به لحاظ قانونی ورشکسته هستند. بر این اساس، قرار است جلسات مشترکی میان نمایندگان بخش خصوصی با بانک مرکزی و کانون بانک‌های خصوصی برگزار شود تا پیشنهاد نهایی برای تصویب به شورای پول و اعتبار ارائه شود.

وی با بیان اینکه قرار است با همکاری اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، قوه قضاییه و قوه مجریه، اقدامات لازم برای اصلاح قانون ورشکستگی شرکت‌ها انجام شود، اظهار کرد: قانون ورشکستگی به غلط تفسیر شده و به دلیل اجرایی نشدن صحیح، لطمه‌های زیادی به شرکت‌ها و سهامداران در معاملات وارد کرده است. به همین دلیل پیشنهاداتی در اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران مطرح شده که قرار است با کار کارشناسی روی آن، در نهایت این پیشنهادات به قوای قضاییه و مجریه ارسال شود تا در جهت اصلاح درست و اجرای صحیح بخش ورشکستگی در قانون تجارت کشور، گام برداشته شود.

وی با برشمردن شقوق ورشکستگی گفت: شرکت‌های ورشکسته دو نوع هستند که شامل ورشکستگی به تقصیر و ورشکستگی بدون تقصیر می‌شود اما متاسفانه به لحاظ فرهنگی، تمام شقوق ورشکستگی در جامعه بد تلقی می‌شود و به نوعی بنگاه‌ها و شرکت‌ها، اعلام آن را اتفاق ناگواری می‌دانند.

محمدعلی محمدی

▣ اصلاح قانون تجارت

مشاور امور بانکی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران گفت: درحال‌حاضر به لحاظ قانونی، بسیاری از شرکت‌های ایرانی ورشکسته هستند ولی به دلیل اینکه آن را معضل بدی می‌دانند، از اعلام ورشکستگی امتناع می‌کنند در حالی که مبلغ کسری ناشی از ورشکستگی که در واقع در صورت‌های مالی آنها به وجود می‌آید، به طور فزاینده در حال افزایش است.

وی افزود: اعلام نکردن ورشکستگی تا حدی ادامه پیدا می‌کند که سهامداران و افراد طرف معامله متوجه موضوع می‌شوند دیگر خیلی دیر است و کسی هم پاسخگو نیست؛ بنابراین اگر اصلاحاتی در قانون تجارت انجام شود و قوه‌قضاییه نیز تعامل کند، بخش زیادی از مشکلات حل می‌شود.

ابوالفضل حجازی

رییس‌زاده با اشاره به یکی از مشکلات بانکی قانون ورشکستگی گفت: یکی از موارد ورشکستگی این است که از زمان اعلام تاریخ موثر ورشکستگی از سوی قوه‌قضاییه، تمامی معاملات شرکت با اشخاص ثالث، باطل می‌شود در حالی که اکنون مواردی مشاهده می‌شود که یک شرکت در سال ۹۲ تسهیلات کلانی از سیستم بانکی کشور دریافت کرده در حالی که تاریخ ورشکستگی آن، سال ۸۲ بوده و متاسفانه از سال ۸۲ تا ۹۴، اتفاقات مختلفی برای آن رخ داده و اکنون اشخاص بسیاری دچار مشکل شده‌اند؛ پس این قانون نیاز به اصلاح و بازنگری دارد.

وی اظهار کرد: بانک‌ها باید اطلاعات صحیحی از شرکت‌ها داشته باشند تا اگر آن شرکت یا متقاضی دریافت وام، ورشکسته است، دیگر به او تسهیلات ندهند.

▣ قوانین آلمان و امریکا

رییس‌زاده با بیان اینکه انجام کار مطالعاتی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران روی قوانین پیشرفته ورشکستگی در کشورهای پیشرفته‌ای همچون آلمان و امریکا آغاز شده است، گفت: در این بخش قوانین متنوعی داریم که قرار است اتاق بازرگانی، روی آن کار کند تا مواردی به بخش ورشکستگی قانون تجارت اضافه شود.

مشاور امور بانکی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران اظهار کرد: نوع نگاه به ورشکستگی باید اصلاح شود، به این معنا که شرکت‌ها هم مانند یک موجود زنده، یک روز به دنیا می‌آیند و یک روز هم از دنیا می‌روند اما نباید این روند را فرآیند بدی قلمداد کرد. در خارج از کشور، بسیاری از شرکت‌ها اعلام ورشکستگی کرده و با سایر شرکت‌ها ادغام می‌شوند، دوباره نام تازه‌ای برای خود انتخاب می‌کنند و در قالب مجموعه تازه به کار خود ادامه می‌دهند در حالی که در کشور ما این خلأ قانونی وجود دارد و باید روی آن کار شود.

▣ آثار منفی اجتماعی و فرهنگی

محمدعلی محمدی، مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی در گفت‌وگو با صمت درباره خلأهای موجود در قوانین ورشکستگی گفت: برخی از قوانین و مقررات کشور سال‌هاست که روزآمد نشده‌اند و متناسب با تغییر شرایطی که به مرور زمان در نظام‌های زیر ساختی همچون نظام بانکی، نظام بیمه‌ای و... اتفاق افتاده است قوانین و مقررات کشور تغییر نداشته‌اند.

وی با اشاره به اینکه به طور طبیعی ۲ گروه از شرکت‌ها ورشکسته می‌شوند افزود: یکسری از شرکت‌ها مدیران‌شان دغدغه چندانی برای جلوگیری از ورشکستگی ندارند و گاهی خودشان در ورشکستگی مقصر هستند اما گروه دیگر مدیرانی هستند که تمام آبرو و حیثیت خود را برای جلوگیری از ورشکستگی سازمان هزینه می‌کنند و بر اثر عوامل بیرونی ورشکسته می‌شوند.

محمدی با بیان اینکه ورشکستگی علاوه بر آثار اقتصادی، آثار اجتماعی و فرهنگی نیز خواهد داشت افزود: برخی واحدها الگوی صنعت و کسب و کار هستند که اگر در برخورد با آنها بی‌توجهی شود اثر منفی در فرهنگ الگو گرفتن صنایع به وجود خواهد آمد.

مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی با تاکید بر اینکه قوانین ورشکستگی باید به نحوی باشد که پیامدهای اجتماعی و فرهنگی ورشکستگی را کاهش دهد اظهارکرد: وقتی کسب و کار جدید ایجاد می‌شود جامعه هزینه زیادی متحمل می‌شود بنابراین حفظ کسب و کارها با یکسری حمایت‌ها به‌طور قطع هزینه کمتری به جامعه برای احداث یک کسب و کار جدید وارد خواهد کرد.

وی افزود: البته این نکته را باید در نظر بگیریم که حمایت بی‌مورد از سازمان‌هایی که امیدی به بهبود وضعیت آنها نیست به مراتب هزینه‌های زیادی را برای کشور به همراه خواهد آورد بنابراین باید اجازه دهیم برخی واحدها ورشکسته و از چرخه تولید خارج شوند.

▣ ورشکستگی، یک شیوه مدیریتی

محمدی با بیان اینکه ورشکستگی یک شیوه مدیریتی است که در صورت لزوم مدیر واحد باید بر آن اقدام کند گفت: سازمان به طور طبیعی از بعد سخت افزاری در شرایطی که دارایی نتواند بدهی‌ها را پوشش دهد و از نظر ساختار کسب و کار آن حرفه امیدی به بازگشت به رونق نداشته باشد باید اعلام ورشکستگی کند. از سوی دیگر ممکن است سازمانی از نظر دارایی‌ها مشکلی نداشته باشد اما از بعد نرم‌افزاری با یک نظام مدیریتی غلط، اداره دارایی‌ها ناکارآمد شده باشد که در این شرایط یا مالکیت سازمان باید تغییر کند یا ورشکستگی اعلام شود.

مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی با اشاره به میزان صنایعی که در حال ورشکستگی در صنایع کشور هستند گفت: در دنیا متوسط عمر شرکت‌ها زیر ۱۰ سال است در ایران نیز متوسط عمر از این رقم بالاتر نیست اما چون واحدهای کوچک ورشکستگی آنها تاثیر اجتماعی بزرگی ندارد اما واحدهای بزرگ به دلیل تاثیر اجتماعی بالاتر انعکاس آنها در جامعه پررنگ تر است.

▣ لزوم شفافیت در قانون ورشکستگی

ابوالفضل حجازی، نایب‌رییس کمیسیون حقوقی اتاق بازرگانی ایران نیز در گفت‌وگو با صمت درباره خلأهای قانونی در زمینه قانون ورشکستگی گفت: در قانون ورشکستگی یکسری خلأهایی وجود دارد که در سال‌های اخیر یکسری افراد از این قانون سوءاستفاده می‌کردند. برای ورشکستگی باید براساس ضوابط، دفاتر حساب‌های ۸ سال بررسی شود تا مشخص شود عملکرد و اعلام ورشکستگی فرد ورشکسته تا چه میزان صحت دارد.

حجازی با تاکید بر اینکه قانون ورشکستگی نیاز به شفاف‌سازی دارد، اظهارکرد: در سال‌های گذشته شرایط سختی به صنایع وارد شد که بسیاری از صنایع با ورشکستگی روبه‌رو شدند اما نباید قانون اجازه دهد این موضوع باعث سوءاستفاده برخی افراد شود.

نایب رییس کمیسیون حقوقی اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه مشکلات ناشی از تحریم باعث از دست رفتن سرمایه بسیاری از شرکت‌ها شده، اظهار کرد: در شرایطی که واحدی برای خرید مواد اولیه تسهیلات با سود ۲۷ درصد دریافت کند بعد به دلیل مشکلات تحریم‌ها اصل پول نیز از بین برود طبیعی است که واحد صنعتی ورشکسته شود.

وی با بیان اینکه باید بر اساس شبکه بین بانکی، جلوی سوءاستفاده‌های ناشی از خلأهای قانونی در قانون ورشکستگی گرفته شود، افزود: همچنین با ارتقای تضمین سرمایه‌گذاری همچون ارتقای نظام بیمه و جلوگیری از حوادثی چون سیل، زلزله و آتش‌سوزی می‌توانیم از ورشکستگی‌های غیرمترقبه جلوگیری کنیم.

حجازی با بیان اینکه اکنون بسیاری از صنایع کشور در صورت حسابرسی دقیق دفاتر ورشکسته هستند افزود: به دلیل مشکلات فرهنگی و نارسایی‌های قانونی از منابع خارج از شرکت ضرر و زیان‌ها را جبران می‌کنند تا مجبور نشوند اعلام ورشکستگی کنند. برخی دیگر نیز منابعی برای جایگزینی ندارند اما به دلیل نداشتن اطلاعات دقیق از چگونگی اعلام ورشکستگی و نیز مشکلات ناشی از کمبودهای قانونی به ورشکستگی خاموش ادامه می‌دهند.

▣ ساماندهی و کنترل هماهنگ

نایب رییس کمیسیون حقوقی اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه ساماندهی و کنترل هماهنگ میان تمامی بانک‌ها به شفاف‌سازی قانون ورشکستگی کمک خواهد کرد، اظهار کرد: این امر علاوه بر اینکه شرایط و وضعیت ورشکستگی را روشن خواهد کرد از وقوع ورشکستگی نیز جلوگیری خواهد کرد.

وی با تاکید بر اینکه ورشکستگی بیشتر در صنایع بزرگ کشور حاکم است، افزود: صنایع کوچک به دلیل آنکه هزینه‌های کمتری دارند و از نظر سازمانی کوچک هستند زودتر مشکلات را احساس می‌کنند بنابراین سریعتر می‌توانند جلوی آن را بگیرند به همین دلیل در صنایع کوچک به شکل بسیار اندکی ورشکستگی وجود دارد.

حجازی با اشاره به اینکه در پروژه‌های بزرگ به دلیل اخذ تسهیلات کلان، تغییرات ناگهانی آسیب‌های شدید برجای خواهد گذاشت، افزود: هزینه‌های جانبی، حقوق نیروی انسانی، بیمه و مالیات به قدری زیاد است که یک ماه تاخیر افتادن در پرداخت آنها واحد صنعتی را زمین گیر خواهد کرد.

نایب رییس کمیسیون حقوقی اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه کمک دولت به صنایع بزرگ می‌تواند آنها را از ورشکستگی نجات دهد گفت: به طور مثال چند سال گذشته امریکا اگر به شرکت جنرال موتور کمک نمی‌کرد سرمایه عظیمی نابود می‌شد اما باید این نکته را هم در نظر گرفت حمایت از برخی صنایع جز هدر دادن منابع نتیجه دیگری ندارد. بنابراین دولت باید اجازه دهد تا صنایعی‌که سالیان سال با حمایت‌های بی‌جا و طولانی حیات پیدا کرده‌اند و نتوانسته‌اند از ورشکستگی نجات پیدا کنند ورشکسته شوند تا بیش از این هزینه برای کشور ایجاد نکنند.

بنابراین گزارش، با توجه به چالش‌های مطرح شده از سوی کارشناسان لزوم اصلاح و بازنگری قانون ورشکستگی احساس می‌شود، به همین دلیل کارشناسان امیدوارند در سال ۹۵ با آغاز به کار مجلس دهم و جمع بندی بخش خصوصی و بانک مرکزی با اصلاح این قانون گامی دیگر در جهت بهبود فضای کسب و کار و تسهیل امور صنایع برداشته شود.

رشد پلکانی تولید یخچال تا ۵ سال آینده

صفیه رضایی
گروه صنعت

کارشناسان و فعالان صنعتی معتقدند که افزایش میزان تولید یخچال و فریزر تا ۵ سال آینده میسر است به شرط آنکه بازارهای عرضه تولیدات شناسایی و محصولات کیفی‌سازی شوند.

تولید یخچال و فریزر که جزو ۱۲ دستگاه منتخب صنعتی هستند، در برنامه‌ریزی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در قالب سال‌های اجرای برنامه ششم هدف‌گذاری شده است. براساس این برنامه‌ریزی، در سال ۱۳۹۵ یک میلیون و ۲۰۰ هزار دستگاه، در سال ۱۳۹۶ یک میلیون و ۴۰۰ هزار دستگاه، در سال ۱۳۹۷ یک میلیون و ۵۵۰ هزار دستگاه، در سال ۱۳۹۸ یک میلیون و ۷۰۰ هزار دستگاه و برای سال ۱۳۹۹ تولید یک میلیون و ۹۰۰ هزار دستگاه پیش‌بینی و هدف‌گذاری شده است. بهبود مستمر سهولت انجام کسب‌وکار، توسعه صنایع مبتنی بر فناوری پیشرفته، گسترش و نفوذ فناوری در واحدهای صنعتی، تکمیل و توسعه زنجیره ارزش و پایین‌دستی صنایع مبتنی‌بر منابع طبیعی کشور، مهارت‌افزایی مستمر نیروی کار و ارتقای بهره‌وری عوامل تولید، ازجمله راهبردهایی است که برای رسیدن به اهداف برنامه، پیش‌بینی شده است.

کارشناسان معتقدند با تصویر ارائه شده از آینده صنعت کشور، زمینه برای رونق کسب‌وکارها، توسعه سرمایه‌گذاری، توسعه تجارت خارجی و... ایجاد می‌شود. به اعتقاد آنها، این تصویر به سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی کمک می‌کند آسان‌تر درباره توسعه فعالیت‌های خود تصمیم بگیرند. با این حال فعالان صنعتی نگاه دیگری به ارقام پیش‌بینی شده در برنامه‌ریزی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور دارند. محمد طحان‌پور، رییس اتحادیه لوازم خانگی معتقد است باید نیازهای بازار برای افزایش ظرفیت تولید یخچال شناسایی شود. وی به صنعت گفت: دستگاه‌ها و ماشین‌آلات تولید یخچال در مقایسه با کشورهای رقیب فرسوده و قدیمی است. از این‌رو بعید به نظر می‌رسد این میزان تولید تا سال ۱۳۹۹ محقق شود. با این همه گام نخست برای افزایش تولید، پیش‌بینی و یافتن راه صادراتی است. البته مشکل اصلی در زمینه افزایش میزان ظرفیت تولید یخچال، رکود حاکم است. در شرایط رکودی و در حالی که گفته می‌شود محصولات تولیدی در انبارها هستند و خریداری نمی‌شوند چطور می‌توان انتظار داشت که میزان تولید را بالاتر از آنچه هست برسانیم؟ به عبارتی ابتدا باید بازار مصرف داخلی و خارجی برای تولیدات ما وجود داشته باشد. درحال‌حاضر نیز تولیدکنندگان با تمام ظرفیت خود کار نمی‌کنند؛ چراکه اگر بخواهند با ظرفیت اسمی خود تولید و کار کنند با افزایش محصولات در انبارها مواجه خواهیم شد.

طحان‌پور با تاکید بر گسترش بازارهای هدف برای عرضه محصولات تولیدی گفت: قبل از برنامه‌ریزی میان‌مدت و کوتاه‌مدت برای افزایش تولید یخچال باید گام نخستین در شناخت بازارهای فروش و صادراتی برداشته شود؛ چرا که امروزه مردم قدرت انتخاب دارند و خود را فقط مجبور به خرید یخچال ایرانی نمی‌بینند. در واقع واردات را نیز نمی‌توان مسدود کرد.

با این شرایط باید ابتدا برای عرضه تولیدات برنامه‌ریزی بیشتری شود. همچنین باید فناوری و دانش فنی مورد نیاز برای تولید آورده شود و یخچال‌های تولیدی ما باید نزدیک به یخچال‌های ساخت کشورهای خارجی شود؛ در غیر این صورت نمی‌توان این انتظار را داشت که انبارها از محصولات تولیدی پر نباشد.

وی افزود: بیشتر ماشین‌آلات و تجهیزات کارخانه‌های ما قدیمی است در حالی که باید همگام با فناوری روز تجهیز شوند. بهترین راه برای این نوسازی مشارکت با شرکت‌های بزرگ سازنده دنیا برای تولید مشترک با رویکرد صادراتی است. تنها در این حالت است که می‌توان به بهبود کیفیت و رقابتی کردن تولیدات امیدوار بود.

رییس اتحادیه لوازم خانگی درباره امکانات موجود برای تولید یخچال در داخل کشور نیز گفت: موتور یخچال از کشورهای خارجی وارد می‌شود. کمپرسور یخچال به عنوان قطعه اصلی این دستگاه، وارداتی است و به‌وسیله ۳ یا ۴ کارخانه در دنیا تولید می‌شود. اگر قرار باشد در چند سال آینده موتور یخچال در داخل کشور تولید شود باید کارخانه ویژه آن نیز احداث شود. البته ایجاد کارخانه تولید قطعات یخچال باید با هدف بهبود روند صادراتی و در تیراژ بالای تولید هدف‌گذاری شود تا صرفه اقتصادی در پی داشته باشد.

طحان‌پور با بیان مختصات افزایش تولید یخچال فریزر گفت: برای تولید یخچال فریزر در کشور کارخانه‌های محدودی داریم. با این همه چه در تولید یخچال و چه تولید فریزر باید نیاز بازار شناسایی شود؛ چرا که بهبود ساخت‌وساز و مسکن به‌طور قطع باعث افزایش تقاضای بازار می‌شود.

وی درباره کیفی‌سازی تولید یخچال در داخل کشور گفت: اگر برای افزایش میزان ظرفیت تولید یخچال در کشور برنامه‌ریزی شود باید سعی تولیدکنندگان در این باشد که محصولاتی دارای کیفیت و با فناوری و کارآیی روز دنیا تولید کنند؛ چراکه رفته رفته نیاز مردم به استفاده از یخچال‌های پیشرفته و دارای ویژگی‌هایی همچون مصرف بهینه انرژی بیشتر خواهد شد؛ از این رو باید تولیدات داخلی کیفی‌سازی شود.

از بالا بردن کیفیت تا کم کردن هزینه‌ها

مهدی پورقاضی، فعال اقتصادی و عضو کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی تهران موافق نظر محمد طحان‌پور، رییس اتحادیه لوازم خانگی است. وی به صنعت گفت: مشکل صنعت ما در تولید کم نیست؛ بلکه در کیفیت پایین محصولات و بالا بودن قیمت تمام‌شده تولید است. از این رو نکته اصلی برای پرداختن و واکاوی در برنامه ۵ ساله صنعتی این است که چطور این ۲ مشکل را در زمینه صنایع کوچک حل و فصل کنیم.

وی با اشاره به مفاد برنامه ششم توسعه برای صنایع کوچک گفت: مهم‌ترین عامل برای نوسازی و پویایی واحدهای کوچک این است که کیفیت و قیمت تولیدات ما در بازارهای بین‌المللی رقابتی شود و محصولات ما بتوانند با کالاهای مشابه خارجی قیاس شود. برای رسیدن به این هدف باید دولت در هدف‌گذاری سیاست‌های حمایتی‌اش بازبینی کند. به عبارتی باید هر آنچه دولت در سیاست‌های حمایتی برای شرکت‌های دانش‌بنیان، مناطق محروم، واحدهای «آراندی» و... گذاشته باید بازبینی شود و در آنها تغییر ایجاد کند و این برنامه‌ها را جدیدتر کند. این حمایت‌ها باید مبتنی بر اصل صادرات و بهبود رقابت یا رقابتی شدن کیفیت باشد.

پورقاضی با انتقاد از رویه برنامه‌های توسعه گفت: تدوین برنامه برای صنایع کوچک و افزایش میزان تولید در کوتاه‌مدت و میان‌مدت بسیار ضروری است اما متاسفانه اراده برای عمل به برنامه‌ها در کشور ما کم است. در حالی که نخستین گام برای توسعه در صنایع این است که به سمت آزادسازی اقتصادی برویم. به این معنی که ارز دونرخی را برداریم و حمایت‌های موردی و معافیت‌های نابه‌جا برداشته شود. در عوض از تولیدکنندگانی که توانایی صادرات دارند و کیفیت محصولات خود را بالا می‌برند، حمایت شود.

محمد طحان‌پور

تولید مشترک، راه‌حل افزایش کیفیت تولید

فرهاد رهنما، عضو انجمن صنایع لوازم خانگی ایران به صنعت گفت: هر چند در کشور ما هیچ‌کس نمی‌تواند به قطعیت درباره آمار صحبت کند؛ اما به نظر می‌رسد هدف‌گذاری برای افزایش میزان تولید یخچال و فریزر از تعداد ازدواج‌ها، احتمالی است که درآینده رخ می‌دهد و خانواده‌های جدیدی که نیاز به خرید یخچال نو دارند.

وی درباره ظرفیت تولید گفت: درحال‌حاضر ظرفیت تولید حدود یک میلیون یخچال در کشور وجود دارد. از این رو پیش‌بینی آماری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به شرایط تولیدی این دستگاه نزدیک است.

رهنما درباره تولید مشترک گفت: به طور قطع ما نیازمند تولید مشترک هستیم؛ چرا که روش تولید یخچال به سرعت در سایه استفاده از فناوری در حال تغییر است و بازدهی آن روزبه‌روز بالاتر می‌رود. البته در کشور ما تولید یخچال با فناوری روز اندک است و تولیدکنندگان فعال در آن نیز انگشت‌شمار هستند و شاید قابل رقابت با تولیدکنندگان جهانی نباشند. از این رو برای بهبود روند تولید باید از راه‌حل تولید مشترک استفاده کرد. دولت نیز باید وزن هدایتگر و حمایت‌کننده خود را در این صنعت به کار بندد.

فرهاد رهنما

سرماسازان ایرانی

ایرانی‌ها رنگ و لعاب آشپزخانه را به وجود یک یخچال زیبا و هماهنگ با خانه خود منوط می‌کنند. یخچال کالای ثابت و بادوام هر جهیزیه است و مردم برای خرید و انتخاب این وسیله بیشتر وقت می‌گذارند و حساسیت به خرج می‌دهند. اینجا به معرفی برخی تولیدکنندگان یخچال فریزر خانگی و فروشگاهی پرداخته‌ایم:

صنایع سرد سبوحی: این شرکت با نیم قرن سابقه در زمینه تولید یخچال فریزر صنعتی فعالیت خود را از سال ۱۳۴۲ به‌عنوان نخستین تولیدکننده یخچال صنعتی در اصفهان و سومین تولیدکننده در ایران با هدف ارائه محصولات با بهترین کیفیت آغاز کرد.

فیلور: این شرکت درسال ۱۳۴۳ تاسیس شد. در آغاز تولید، قطعات یخچال و فریزر از شرکت‌های فیلکو امریکا و هوور انگلیس وارد و مونتاژ می‌شد. از سال ۱۳۶۲ به شرکت «کارخانه‌های تولیدی بهمن» تغییر نام داد. ظرفیت کارخانه جدید ۳۵۰هزار دستگاه در سال بوده است.

الکترواستیل: با سابقه بیش از ۴۵سال در زمینه تولید محصولات مختلف برودتی فعال است. ظرفیت تولید این شرکت سالانه ۳۰هزار یخچال، سردخانه، فریزرهای صنعتی و ۵۰۰هزار یخچال و فریزر خانگی است.

لوازم خانگی پارس: این شرکت در سال ۱۳۵۴ تاسیس شد. تولیدات این کارخانه تا پایان سال ۱۳۸۱ دو نوع محصول یخچال و فریزر ۱۲ فوت بوده که به منظور بهبود کیفیت آن به مرور تغییراتی در آن ایجاد شده است.

تکران مبرد: این شرکت در سال ۱۳۵۶ دارای بیش از ۳۰ سال سابقه در تولید محصولات سردکننده صنعتی و تجاری است که از اواخر دهه ۷۰ به طور تخصصی اقدام به تولید انبوه یخچال‌های اندازه کوچک ۳ و ۵ فوت ایستکول کرد. «ایستکول» یک علامت تجاری ثبت شده بین‌المللی متعلق به شرکت صنعتی تکران‌مبرد است که بخشی از محصولات آن تولید داخل کشور بوده و بخش دیگر به صورت مونتاژی، از قطعات وارداتی با کیفیت از کشورهای مختلف تامین می‌شود.

امرسان: این شرکت در سال ۱۳۶۴ تاسیس شد و تا سال ۱۳۶۶ فریزرهای خانگی تولید می‌کرد. خط تولید نخستین یخچال فریزر ۱۶ فوت با طراحی جدید در سال ۱۳۶۶ به مرحله بهره‌برداری رسید. ویژگی‌های منحصربه‌فرد این محصول در طراحی بدنه و سیستم تبرید، آن را به یکی از پرفروش‌ترین یخچال فریزرهای داخلی تبدیل کرد. با توجه به نیازهای بازار، امرسان تولیدکننده لوازم خانگی، یخچال فریزرهای ۱۸ فوت و ۲۰ فوت را طراحی کرد و به مرحله تولید رساند که در نوع خود پرفروش‌ترین محصولات به شمار می‌روند. این شرکت نخستین یخچال فریزر هوشمند (سامی ۴۶) را در سال ۱۳۸۳ با بهره‌گیری از مدرن‌ترین فناوری تولید در دنیا عرضه کرد. این یخچال فریزر به صورت دیجیتال قابل کنترل بوده و از لحاظ بدنه و سیستم تبرید دارای توان رقابتی با همه محصولات هم‌ردیف داخلی و خارجی خود است. امروز شرکت صنایع امرسان با کادری مجهز در تمامی واحدها، طراحی، نوآوری و تنوع را در دستور کار خود قرار داده و توانسته یخچال فریزر ایرانی با گرید مصرف انرژی A تولید کند.

سرشار برودت (یخچال فریزرسونیا): این شرکت در سال ۱۳۷۰ فعالیت خود را در زمینه تولید قطعات یخچال فریزر شروع کرد و در سال ۱۳۷۸موفق به تولید یخچال فریزر خانگی با نشان تجاری «سونیا» شد.

بهسرما: این شرکت به منظور اجرای فعالیت‌های تولیدی و صنعتی در زمینه تجهیزات فروشگاهی و به صورت شرکت سهامی خاص تاسیس شد و با پشتوانه ۳۸ سال تجربه مهم‌ترین تولیدات خود را در بخش فروشگاهی قرار داده و ادامه می‌دهد. تولیدات این شرکت عبارتند از؛ یخچال‌های ایستاده فروشگاهی و یخچال و فریزرهای افقی است.

نیکسان صنعت: این شرکت در سال ۱۳۷۲ تاسیس شد و در حال حاضر با تولید بیش از ۱۶ نوع محصول موقعیت ممتازی را در بین صنایع برودتی کشور از آن خود ساخته است به گونه‌ای که یخچال‌ها و فریزرها براساس جدیدترین استانداردهای بین‌المللی در طرح‌ها و رنگ‌های بی‌نظیر به بازار ارائه می‌شود.

برفاب: این شرکت در کنار تولید دیگر محصولات و لوازم خانگی یخچال فریزر (مدل‌های ۷۰-۳۰، ۶۰-۴۰) را نیز تولید می‌کند. کارخانه‌های برفاب در استان چهارمحال و بختیاری در زمینی حدود ۵۰هزار مترمربع واقع شده است.

گراند صنعت: این شرکت یخچال‌های ویترینی، صنعتی و مسافرتی تولید می‌کند.

یادداشت

برنامه‌ریزی عملیاتی پیشنهادی برای توسعه صنعتی

صفیه رضایی/روزنامه‌نگار

دنیای سریع و متغیر امروز چالش‌ها و مشکلات تازه‌ای را پیش‌روی بشر نهاده است. پیچیدگی را می‌توان بزرگترین ویژگی مسائل دنیای جدید نامید. بدیهی است که رویایی با مسائل پیچیده با روش‌های ساده و سنتی ممکن نیست و حل این‌گونه مسائل جز به مدد روش‌های نو که خود پیچیده‌اند، ممکن نخواهد بود. روش‌های نو باید بهترین پاسخ‌ها را در کمترین زمان ممکن ارائه دهند؛ چراکه زمان حیاتی‌ترین و کمیاب‌ترین منبع در عصر سرعت است. پیشرفت‌های پیوسته و سریع موجب تغییرات شدید در شرایط و مسائل پیش روی صنعت نیز خواهد شد و تغییرات شرایط مسائل گذشته را به مسائل جدیدی تبدیل خواهد کرد که حل آن تنها با پیش‌بینی و وجود برنامه‌های مشخص و مدون ممکن می‌شود. در چنین فضایی انعطاف‌پذیری برنامه‌ها تنها راه موفقیت در آنها است؛ زیرا با وجود سرعت بالای تغییرات برنامه‌ریزی مجدد امکان‌پذیر نیست. برنامه‌ریزی، لایه‌ها و سطوح مختلفی دارد که بهبود وضعیت صنعت به تدوین درست در همه سطوح نیازمند است؛ البته نوعی برنامه‌ریزی که تنها مبتنی بر پیش‌بینی آمار کمی نباشد بلکه عملیاتی باشد. این رویکرد در قالب برنامه عملیاتی قابل طرح است. در برنامه عملیاتی، همه‌جانبه‌گری و توجه به همه شرایط می‌تواند به اثربخشی برنامه کمک کند و توجه به توان موجود، وضعیت فعلی و فاصله آن تا وضعیت مطلوب، برنامه‌ها را مطابق و متناسب با شرایط تعدیل کرده و هر چه کامل‌تر به آن کمک کند. به عبارتی برنامه عملیاتی همه پیش‌نیازهای لازم برای اجرا و عملیاتی شدن برنامه را شناسایی کرده و در تمامی بخش‌های حقوقی، اجرایی، فنی، فرهنگ‌سازی و... راهکارهای مورد نیاز را معرفی می‌کند. به همین منظور در تدوین برنامه عملیاتی مواردی همچون؛ مشخص کردن خط مشی‌های حاکم بر برنامه، تعیین اهداف کوتاه‌مدت، مشخص کردن عوامل و وظایف، زمانبندی و تنظیم بودجه، تعیین معیارهای کمی سنجش عملکرد و دستیابی به اهداف، تدوین نظام پیوسته ارزیابی برنامه، اصلاح و تعدیل و شناسایی تغییر جهت‌های احتمالی و تعیین برنامه‌های جایگزین درنظر گرفته می‌شود. این‌گونه است که تنها بیان آمار در عصر تغییرات چاره‌ساز و پاسخگوی سوال‌های اهل فن و عمل نیست؛ چراکه اگر قرار است جهش‌های بلندمدت و میان‌مدت آماری در تولید به اهداف رقابتی بینجامد آن زمان کلی‌گویی‌های آماری ابزار قابل اطمینانی نخواهد بود؛ به یاد داشته باشیم که رقابت‌پذیر شدن دیگر یک انتخاب نیست، بلکه به منزله بقا در دنیای صنعتی است. از این‌رو دستیابی به اهداف سازمانی و رقابت‌پذیر شدن موفقیت‌آمیز در برهه‌ای که محیط تجاری و کسب‌وکار درحال تغییر است مستلزم طراحی و بهره‌گیری مناسب از استراتژی است. هر چند طرفداران برنامه‌ریزی دولتی تنها بر آمار و کمیت‌ها تاکید دارند با این حال تا زمانی که نگاه مبتنی بر بازار همراه با درنظر گرفتن قواعد ساختاری بلندمدت در کنار برنامه‌ریزی آماری کوتاه‌کدت لحاظ نشود، نمی‌توان به توسعه صنعتی که هدف کلان ما است، دست یافت.

این نکته نیز دارای اهمیت است که برنامه‌ریزی سیاست اقتصادی متکی بر کمیت و آمار ممکن است یا به شیوه کوتاه‌مدت و تحت‌تاثیر جریانات اقتصادی زمان باشد یا برای بلندمدت و براساس شاخص‌های ساختاری انجام شود. با این حال آن دسته از چارچوب‌های سیاست‌گذاری که ارقام دقیقی را هدف‌گیری نمی‌کنند اما در عین حال دستیابی به کمیت یا توجه به آمارها را مورد نظر دارند باید در راستای اقتصاد بازار و صنعت قرار گیرند. با این همه در هر اقتصادی تا حدودی بی‌اطمینان‌ها و بی‌اعتمادی‌هایی وجود دارد، زیرا آینده را به‌طور قطع نمی‌توان پیش‌بینی کرد. هر اندازه نیز وضعیت اقتصادی به گونه‌ای دقیق آینده‌نگری شده باشد در عین حال باید تا حدودی انتظار تغییرات غیرقابل پیش‌بینی را داشت. در این پیش‌بینی‌ها بخش خصوصی و فعالان صنعتی می‌توانند برنامه‌ریزی دولتی را تکمیل کنند. به عبارتی آنها هستند که از شرایط موجود تولید اطلاع دارند و می‌توانند چشم‌انداز تولید را ترسیم کنند. در این میان نیز می‌توانند در انتخاب بهترین راه برای رسیدن به برنامه‌ریزی آماری به دولت کمک کنند. البته این در صورتی است که برنامه‌ریزی آماری دولت بتواند قابلیت انعطاف داشته باشد. این انعطاف باید در مسیر عملیاتی شدن پیش رود به این معنی که وجود قابلیت انعطاف در برنامه‌ریزی آماری می‌تواند خاصیت اثربخشی آن را بیشتر کند و یک برنامه‌ریزی آماری را تا مرز یک برنامه‌ریزی عملیاتی هدایت کند. از این رو لازم است در کنار نگارش آمار و ارقام علاوه بر حفظ خاصیت انعطاف‌پذیری، برنامه‌ریزی‌های صنعتی را به مختصات برنامه‌ریزی عملیاتی نزدیک کنیم.

منتقدان معاصر ایران

نگاهی به تلاش‌های حسین ملک در بخش صنعت

۳ نسل از خاندان ملک از زمان پادشاهی محمدشاه (۱۲۶۴-۱۲۵۰ق) تا دهه آخر حکومت پهلوی دوم از تاجران و زمین‌داران بزرگ تبریز، مشهد و تهران بودند.

ثروت خانواده که در طول دو نسل (حدود ۷۰ سال) انباشته شده بود به فرزندان محمدکاظم منتقل شد. بکارگیری این ثروت در انواع فعالیت‌های اقتصادی باعث شد که نسل سوم خانواده و ازجمله توسط حسین ملک ثروت بیشتری در دست داشته باشند؛ گرچه منابع از نحوه میراث بردن سایر فرزندان سخنی نگفته‌اند.

پیکر ملک پس از فوتش به مشهد منتقل و در غرفه شرقی دارالحفاظ حرم (در نزدیکی مزار پدرش) به خاک سپرده شد.

حسین ملک در ۲۱ آبان ۱۳۴۷ (۴ سال قبل از فوتش) در نامه‌ای خطاب به مجلس شورای ملی و سنا مدعی شد کتابخانه در طول این سال‌ها با هزینه شخصی خانواده ملک تاسیس شده و مشغول ارائه خدمات به مردم بوده است.

وی از مجلس درخواست کرد که این کتابخانه را از عوارض املاک شهری معاف کنند. در همان زمان براساس مرحله دوم از قانون اصلاحات ارضی، بخشی از املاک وقفی حسین ملک که در اجاره کشاورزان قرار داشت مشمول اصلاحات ارضی شد.

به نظر می‌رسد بخش باارزش دارایی‌های ملک، زمین‌های شهری بود که با توسعه شهرها ارزش بالایی پیدا کرد. در همین زمان منبع درآمد کتابخانه ملک، ۸ مغازه و سود حاصل از کاروان‌سرای امیر تهران بود. وی در پایان‌نامه خود نوشت:

اگر عمارت موسسه و محل آن و آن قسمت از کاروان‌سرای امیر که وقف است قیمت شود و هزاری، ۵تومان از آن مورد مطالبه قرار گیرد باید فاتحه این موسسه را خواند.

رییس مجلس سنا در ۲۹ آبان ۱۳۴۷ در پاسخ به نامه حسین ملک اعلام کرد که براساس ماده ۲۶ لایحه قانون، کتابخانه‌ها و موقوفات عام از قانون عوارض مستثناست.

عزت ملک، فرزند ارشد حاج حسین و نوابه قدسیه در دهه آخر قرن ۱۳خ در مشهد به دنیا آمد. او با عبدالصمد سودآور (از فعالان اقتصادی) ازدواج کرد. حاصل این ازدواج ۳ فرزند به نام‌های حسینعلی، ابوالعلاء و فاطمه بود. ملک، وی را ناظر استصوابی موقوفات خود کرد.

عزت ملک در ۲ آذر ۱۳۸۵ مجموعه اهدایی خود را با ۴۷ قطعه اثر نفیس به موزه ملک اهدا کرد. قرآن‌های نفیس، قطعات خوشنویسی، تابلوهای رنگ روغن و آبرنگ، ۲ سند وقفنامه و مبایعه‌نامه و آثار برگزیده هنرمندان ایرانی در دوره صفویه و قاجار در این گنجینه نگهداری می‌شود.

ملک حافظه‌ای قوی داشت. به قول و قرار خویش پایبند بود و میل داشت دیگران نیز اینگونه باشند. در مبارزه سرکش بود. وقتی با عهدشکنی فرد یا نهادی دولتی مواجه می‌شد تمام قدرت خود را در جنگ با او به‌کار می‌برد.

به مدت ۳۰ سال با شهرداری اختلاف داشت؛ تا اینکه سرانجام حکمی علیه شهرداری گرفت. در معامله سختگیر بود و گاهی از ۱۰۰ ریال هم صرف‌نظر نمی‌کرد. اهل غیبت و بدگویی نبود. او را مردی لجوج، باذوق، فرهنگ‌دوست و باسخاوت توصیف کرده‌اند. با اینکه در سال‌های آخر عمر بینایی خود را از دست داد، سرحال و سرزنده بود. حسین ملک بعد از تبدیل خانه خود به کتابخانه و موزه تا آخرین دقایق عمر در آنجا زندگی کرد.

به مشاغل سیاسی دلبستگی نداشت. با اینکه چندین‌بار به او پیشنهاد وکالت مجلس شورای ملی و سنا را داده بودند، آن را نپذیرفت. سرانجام، این نوآور عرصه نیکوکاری در ۳ مرداد ۱۳۵۱ (۱۰۱ سالگی) در محل نزدیک کتابخانه‌اش درگذشت.

گزارش صمت از نحوه نیازسنجی تجهیزات آزمایشگاهی صنعتی شرکت‌های دانش‌بنیان

تجهیزات آزمایشگاهی محصولات دانش‌بنیان

طیبه جهانبازی
گروه صنعت

بسیاری از مراکز علمی و پژوهشی و صنایع کشور به تجهیزات آزمایشگاهی نیازمند هستند، از طرفی موضوعی که همواره ذهن کارشناسان این حوزه را بعد از پشت‌سر گذاشتن برجام مشغول کرده اهمیت مسئله بازار محصولات دانش‌بنیان است.

نمایشگاه تجهیزات آزمایشگاهی

محمود شیخ‌زین‌الدین، معاون تجاری‌سازی و نوآوری معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری با بیان اینکه معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری ساخت تجهیزات آزمایشگاهی شرکت‌های دانش‌بنیان را از نظر فناوری به ۴دسته تقسیم کرده است به صمت گفت: برای تجهیزات آزمایشگاهی دارای فناوری سطح یک یارانه ۵۰درصدی و برای فناوری سطح ۴ یارانه ۱۰درصدی در سال ۹۳ تعریف کردیم اما سال ۹۴ یارانه تجهیزات آزمایشگاهی دارای فناوری سطح ۴ حذف شده است. حال باید در نظر داشت که هر قدر سطح فناوری به‌کار رفته به سطح یک نزدیک‌تر باشد پیشرفته‌تر است.

به گفته زین‌الدین ایران جزو کشورهای جوان در حوزه فناوری‌های نانو به شمار می‌آید از این رو برای گسترش تجهیزات آزمایشگاهی با استفاده از شرکت‌های دانش‌بنیان نیاز به زمان داریم. با این حال تجهیزات آزمایشگاهی دارای فناوری‌های سطح یک و ۲ از کیفیت بالایی برخوردارند و تا چند سال آینده قابلیت صادرات محصولات را به‌دست خواهند آورد. از سویی بیشتر شرکت‌های دانش‌بنیانی که تجهیزات آزمایشگاهی با فناوری‌های سطح یک و ۲ تولید می‌کنند، گروه‌های پژوهشی هستند که فعالیت‌های خود را در دل دانشگاه‌ها شروع کرده‌اند.

معاون تجاری‌سازی و نوآوری معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری با اشاره به اینکه چند سالی است که معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری نمایشگاهی را برای تجهیزات آزمایشگاهی ساخت داخل در نظر گرفته، افزود: در روزهای ۵ تا ۸ اردیبهشت امسال نیز چهارمین نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت داخل برگزار خواهد شد و یارانه‌ای تا سقف ۵۰ درصد برای تجهیزات آزمایشگاهی دارای فناوری سطح یک، ۳۵ درصد برای سطح ۲ و ۲۰ درصد برای سطح ۳ خواهد بود.

او با بیان اینکه بسیاری از تولیدکنندگان تجهیزات آزمایشگاهی تا قبل از برگزاری نمایشگاه از قوام لازم برخوردار نبوده و دسترسی به بازار برای فروش محصولات نداشتند، افزود: با حمایت‌های معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری موفق به تجهیز دستگاه‌ها و استفاده از نیروی انسانی بیشتر با کیفیت قابل دفاعی شدیم. البته شرکت‌های دانش‌بنیانی که در دسته ۳ و ۴ فناوری قرار دارند محصولات با کیفیت پایین تولید می‌کنند.

به گفته زین‌الدین نمایشگاه تجهیزات آزمایشگاهی مسیر باثباتی را از نظر سیاست‌های کلی پیگیری می‌کند اما در نمایشگاه امسال از فناوری‌های سطح ۴ حمایت نخواهد شد چراکه معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری بحث ارتقای کیفیت محصولات و حمایت‌های بیشتر از محصولات باکیفیت را مد نظر دارد؛ امیدواریم با این حمایت‌ها شاهد رشد شرکت‌های دانش‌بنیان در این حوزه باشیم.

او با اشاره به شرایط معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری برای تایید نمونه‌های آزمایشگاهی شرکت‌های دانش‌بنیان تصریح کرد: ابتدا شرکت‌های دانش‌بنیان نمونه تجهیزات آزمایشگاهی ساخته شده را به معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری معرفی می‌کنند. یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان به عنوان کارگزار نمونه تولید شده را بررسی و تجهیزات لازم را از نظر فناوری‌های کلیدی که محصول مورد نظر باید داشته باشد، پیگیری می‌کند. در صورتی که نمونه تولید شده از کیفیت قابل قبولی برخوردار باشد با استانداردها مقایسه خواهد شد. از طرفی برای نمونه‌های تولیدشده‌ای که دارای مشخصات منحصر به فردی هستند استاندارد خاصی تعریف خواهد شد.

معاون تجاری‌سازی و نوآوری معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری با بیان اینکه معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری همکاری نزدیکی با تولیدکنندگان تجهیزات آزمایشگاهی دارد، افزود: برای شناسایی تجهیزات آزمایشگاهی ساخت داخل هیاتی به دانشگاه‌ها برای مذاکره با تولیدکنندگان از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری اعزام می‌شود و به صورت مکتوب نظرات آنها را جویا می‌شویم که پیگیری و شناسایی تجهیزات آزمایشگاهی از سال ۹۴ شروع شده است. او با اشاره به اینکه شرکت‌های دانش‌بنیان دارای محصولات با فناوری بالا هستند، گفت: برای اینگونه شرکت‌ها خدمات پس از فروش در نظر گرفته می‌شود و از حمایت‌های معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در نمایشگاه تجهیزات آزمایشگاهی امسال نیز برخوردار خواهند شد. از طرفی برخی به این دلیل که کیفیت محصولات‌شان مطلوب نیست از حضور در نمایشگاه محروم می‌شوند یا حداقل حمایت‌ها را از معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری خواهند داشت.

شیخ‌زین‌الدین با اشاره به نیازسنجی شرکت‌های دانش‌بنیان تصریح کرد: شرکت‌های دانش‌بنیانی که ارتباط بیشتری با مشتریان خود داشته و خدمات پس از فروش بهتری ارائه می‌دهند در زمینه نیازسنجی و فروش موفق‌تر خواهند بود، از طرفی برخی از شرکت‌های دانش‌بنیان که موفق به حفظ ارتباط با مشتریان نبوده‌اند توفیقی در بازاریابی نداشته‌اند و سهم کمتری از حمایت‌های معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری خواهند داشت. از این‌رو شرکت‌های دانش‌بنیانی که در نمایشگاه اردیبهشت امسال بازاریابی بهتری داشته باشند معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری مشوق آنها برای فروش بیشتر خواهد بود.

رسیدن به کیفیت بالا با ۲عامل استاندارد و بازارپسندی

امیرعباس اختیاری، کارشناس دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت به نحوه نیازسنجی و ساخت نمونه تجهیزات آزمایشگاهی توسط شرکت‌های دانش‌بنیان اشاره کرد و گفت: متاسفانه موضوعی که امروزه در کشورمان به آن کمتر توجه شده بحث تجاری‌سازی نمونه‌های ساخته شده توسط شرکت‌های دانش‌بنیان است. از این رو با توجه به اینکه کشورمان در استفاده از فناوری نوپاست متاسفانه در بحث تجاری‌سازی محصولات نیز نوپا هستیم زیرا زمانی که نمونه اولیه محصول تهیه می‌شود کار را تمام‌شده تلقی می‌کنیم در صورتی که تجاری‌سازی محصول مهم‌ترین مرحله کار است.

او افزود: واقعیت این است که در عرصه صنایع شیمیایی بیش از ۵۰ سال است که در آزمایشگاه‌ها مواد شیمیایی تولید می‌شود اما هیچ‌گاه نشان(برند) شیمیایی تولید آن محصول ایجاد نشده و این در حالی است که انتخاب تجهیزات آزمایشگاهی و مواد اولیه برای رسیدن به کارآیی قابل قبول در صنایع نقش مهمی را ایفا می‌کند و نیازمندی‌های صنعت زمانی رفع خواهد شد که قیمت تمام شده تجهیزات آزمایشگاهی و مواد اولیه متناسب با نیاز مصرف‌کننده باشد.

اختیاری با تاکید بر اینکه فناوری تنها به دست آوردن محصول نیست، گفت: زمانی می‌توان تجهیزات آزمایشگاهی را در شرکت‌های دانش‌بنیان به تولید انبوه رساند که آن محصول جوابگوی پروژه‌های صنعتی‌سازی باشد. صنعتی‌سازی می‌تواند در صنایعی مانند خودرو، فولاد، پتروشیمی، نفت و... خود را نشان دهد. این در حالی است که برخی از مواد اولیه‌ای که با استفاده از تجهیزات آزمایشگاهی تولید می‌شوند در صنایع مختلف مانند صنایع دارویی مصرف پایینی دارند.

مدیرعامل شرکت طلایه‌داران صنعت فرآیند با بیان اینکه بهترین راه برای نیازسنجی محصولات دانش‌بنیان مطالعه اولیه متداول‌ترین روش‌های صنعتی‌سازی محصولات در دنیاست، گفت: شرکت‌های دانش‌بنیان معمولا کار را با تهیه نمونه اولیه در لابراتوآر یا آزمایشگاه شروع می‌کنند و زمانی که موفق به ساخت نمونه اولیه شوند برای نیازسنجی بازار محصول بهترین راه الگو گرفتن از نحوه نیازسنجی در سایر کشورهای پیشرفته است. با توجه به اینکه بسیاری از کشورها از نظر صنعتی‌سازی نسبت به کشور ما پیشرو هستند این موضوع می‌تواند راه میانبری باشد تا بتوان روش‌های صنعتی موفق را در دنیا انتخاب کرد. بعد از این مرحله می‌توان از طریق تجهیزات مواد اولیه تولید انبوه محصول مورد نظر را انجام داد.

به گفته اختیاری برای تولید انبوه صنعتی با استفاده از تجهیزات آزمایشگاهی باید روشی را در بین روش‌های متداول دنیا انتخاب کرد که قیمت تمام‌شده را به کمترین مقدار ممکن برسانیم به علاوه اینکه به سود قابل قبولی هم برسیم و در نهایت سود و قیمت تمام شده محصول بتواند برای رقابت با رقبا قابل قبول باشد.

مدیرعامل شرکت طلایه‌داران صنعت فرآیند به عوامل تاثیرگذار در ساخت تجهیزات آزمایشگاهی اشاره کرد و گفت: نخستین عامل تاثیرگذار ساخت تجهیزات آزمایشگاهی قیمت تمام‌شده محصول است و عامل دوم بحث مزیت‌های نسبی است. ممکن است ساخت برخی تجهیزات آزمایشگاهی صنعتی در دنیا به روش‌های متنوع و مختلف باشد اما لزوما این نسخه‌ها برای ایران کارساز نیست زیرا در ایران مزیت‌های نسبی وجود دارد که به واسطه آنها می‌توان روش‌های دیگری را استفاده کرد. بنابراین باید فناوری برای تولید انبوه انتخاب و با استفاده از مزیت‌های نسبی بومی کنیم.

اختیاری اظهار کرد: به عنوان مثال در ایران انرژی و گاز به لحاظ وجود سوخت‌های فسیلی قیمت پایینی دارد یا قیمت حقوق و دستمزد کارگر بخش تولید در ایران نسبت به دیگر کشورها پایین است از این رو با کنار هم گذاشتن هرکدام از این مزیت‌های نسبی می‌توان نسبت به ابعاد، اندازه و جزئیات ساخت تجهیزات آزمایشگاهی به نتیجه مشخصی دست یافت.

او به دیگر عوامل تاثیرگذار در ساخت تجهیزات آزمایشگاهی اشاره کرد و افزود: یکی از مزیت‌های این روش، استفاده از اتوماسیون صنعتی برای کم کردن تعداد نیروی کار است از این‌رو برای کشورهای غربی با توجه به اینکه حقوق و دستمزد کارگری بالاست مقرون به صرفه خواهد بود که ۳۰ درصد از ساخت تجهیزات آزمایشگاهی را با استفاده از اتوماسیون پیش برده و ۴۰ درصد حقوق کارگرها کاهش یابد. اما استفاده از اتوماسیون برای کشورهایی که فاقد فناوری و دستمزد کارگران پایین است به صرفه نخواهد بود.

او با اشاره به معیارهای کیفیت تولید تجهیزات آزمایشگاهی اظهار کرد: به طور کلی معیار کیفیت در بازار ۲عامل اساسی استاندارد و بازارپسندی کالاست. برای برخی از محصولات ممکن است کشوری دارای استاندارد داخلی باشد بنابراین باید محصول دانش‌بنیان و متناسب با استاندارد کالای مربوط باشد. در غیر این صورت محصول مورد نظر برای ورود به بازار با مشکل روبه‌رو خواهد شد.

او افزود: برخی از محصولاتی که تولید می‌شوند جزو محصولات جدید هستند و در ایران هنوز استاندارد آن وجود ندارد. از این رو برای اخذ استاندارد بین‌المللی محصولات جدید باید به گونه‌ای باشد که بتوان در بازارهای جهانی به لحاظ فروش روی آن کار کرد. بنابراین معیار لازم برای بهبود کیفیت تولید تجهیزات آزمایشگاهی این است که فروش محصول در بازارهای بین‌المللی با استاندارد در نظر گرفته امکان‌پذیر باشد. او به دیگر معیارهای لازم برای به‌دست آوردن کیفیت خوب در تولید تجهیزات آزمایشگاهی اشاره کرد و افزود: یکی دیگر از معیارهای کیفیت برای تولید تجهیزات آزمایشگاهی «مشتری‌پسندی» است؛ به این صورت که ممکن است محصول تولید شده استاندارد لازم را داشته اما از نظر پذیرش بازار و مشتری‌پسندی فاقد ویژگی‌های لازم باشد. اختیاری تصریح کرد: به عنوان مثال شرکت دانش‌بنیان برای تولید شیشه‌آلات تمامی استانداردهای مورد نیاز مانند موج، رنگ، شکل و... را کسب کرده اما ممکن است برای مشتری جنبه تزئینی و زیبایی کالای موردنظر نسبت به کالاهای خارجی مطلوبیت کافی نداشته باشد. در اینجا ضریب امتیاز مشتری‌پسندی است که شرط اول را در فروش محصول خواهد داشت. از سویی به عنوان مثال در کارخانه‌ای که قرار است مواد شیمیایی را به عنوان مواد اولیه استفاده کند بحث استاندارد محصول از اولویت برخوردار خواهد بود و بحث مشتری‌پسندی در نظر گرفته نمی‌شود. از این‌رو تحقیق و پژوهش برای تولید و شناسایی معیارهای لازم در ساخت تجهیزات آزمایشگاهی حرف اول را می‌زند.

طراحی تجهیزات آزمایشگاهی با تحقیق و توسعه

محمدرضا کمپانی، دبیرکل اتحادیه تولیدکنندگان تجهیزات پزشکی در گفت‌وگو با صمت نقش واحدهای «آراندی» در بالا بردن کیفیت تجهیزات آزمایشگاهی را گام نخست دانست و گفت: زمانی می‌توان محصولی تولید کرد که واحدهای «آراند دی» نمونه آن را با استفاده از تحقیق و پژوهش طراحی کرده باشند و بتوان استاندارد لازم را برای آن محصول کسب کرد و در بازارهای بین‌المللی به فروش رساند.

کمپانی با بیان اینکه بالا بردن کیفیت محصول با استفاده از تحقیق و توسعه اصلی است که بر همگان ثابت شده، تصریح کرد: درواقع با استفاده از واحدهای «آراندی» می‌توان به استانداردهای لازم برای تولید محصول دست یافت و دانش فنی آن را بومی کرد. واحدهای «آراندی» در انتخاب تجهیزات، آزمایش، به‌دست آوردن دانش و رسیدن به عملکرد درست نقش اساسی دارند.

محمود شیخ‌زین‌الدین

امیرعباس اختیاری

گزارش صمت از راهکارهایی که صنعت خودرو را خصوصی می‌کند

مزایده خصوصی‌سازی با حضور خودروسازان بین‌المللی

نیره دوخانی
گروه صنعت

عکس: مهدی کاوه‌ای

به گفته رییس‌جمهوری، سیاست دولت خصوصی‌سازی و رقابتی بودن صنعت خودرو است؛ صنعتی که برچسب انحصار روی آن حک شده و در چند سال گذشته با ورود شورای رقابت به بخش قیمت‌گذاری، بازار رقابتی خود را تا حدودی از دست داده است. از سویی دیگر اگرچه بیشتر خودروسازان کشور به صورت خصوصی به فعالیت خود ادامه می‌دهند اما از آنجایی که این صنعت روزهای سختی را در دوران تحریم و رکود اقتصادی پشت‌سر گذاشته است، دولت ناگزیر به حمایت از آن بود؛ حمایتی که اکنون دولت تصمیم دارد با واگذاری به بخش خصوصی از آن بکاهد تا بر مبنای آن بازاری رقابتی برای صنعت خودرو به ارمغان آورد.

بر همین اساس صمت در این گزارش نظر برخی کارشناسان و فعالان صنعت خودرو در ارتباط با مفهوم خصوصی‌سازی و پیامدهای آن در صنعت خودرو را جویا شده که در ادامه می‌خوانید.

افزایش سهم خودروسازان خصوصی از بازار

حمیدرضا داودزاده
مدیرعامل بهمن موتور

در حال‌حاضر خودروسازان خصوصی سهم قابل‌توجهی از بازار را به خود اختصاص داده‌اند و می‌توان اینگونه استدلال کرد که صنعت خودرو گام‌های بزرگی به سمت خصوصی‌سازی برداشته است. از طرفی دیگر با تاکیدی که رییس‌جمهوری و هیات دولت از جمله وزیر امور اقتصادی و دارایی و همچنین وزیر صنعت، معدن و تجارت بر خصوصی‌سازی دارند، امید می‌رود صنعت خودرو هرچه زودتر خصوصی شود. برخی خودروسازان خصوصی در مقایسه با سال‌های گذشته تیراژ تولید خود را افزایش داده‌اند و برخی از آنها تیراژهای بالای ۵۰ هزار دستگاه در سال را به دست آورده‌اند که این مسئله نشان می‌دهد خودروسازان خصوصی برنامه‌های خوبی برای جذب مشتریان خودرو به سمت محصولات خود تدارک دیده‌اند.

آزادسازی کسب‌وکار با جذب سرمایه

غلامرضا رزازی
مدیرعامل ایران‌خودرودیزل

بخش عمده‌ای از صنعت خودرو در اختیار بخش خصوصی قرار دارد اما برای آنکه کار یکپارچه شود باید سودآوری و فضای کسب‌وکار آن آزاد باشد.

همچنین نحوه قیمت‌گذاری در صنعت خودرو نیز باید تغییر و برای سرمایه‌گذار، جاذبه ایجاد شود، بنابراین سیاست‌گذاری‌ها باید به سمت فراهم کردن خصوصی‌سازی حرکت کند.

در وضعیت فعلی، ورود خودروسازان خارجی به این عرصه نیز تابع شرایط است.

در حال‌حاضر اقدام‌های اولیه برای این مهم آغاز شده و اگر ریسک سرمایه‌گذاری کاهش یابد و اطمینان آنها حاصل شود، خصوصی‌سازی نیز محقق خواهد شد.

فروش سهام به شرکت‌های خارجی

فربد زاوه
کارشناس صنعت خودرو

درباره خصوصی‌سازی‌هایی که بر مبنای اصل ۴۴ قانون اساسی در دولت قبل انجام شد، بیشتر بنگاه‌ها و شرکت‌ها به نهادهای شبه‌دولتی واگذار شدند. برای نمونه یکی از شرکت‌های ماشین‌سازی به واسطه بدهی دولت به بانک صادرات و چند نهاد دیگر واگذار شد، در حالی که این شرکت‌ها شبه‌دولتی بودند. این روش خصوصی‌سازی نیست زیرا فشار مالی و مدیریتی این شرکت‌ها همچنان بر دوش دولت باقی می‌ماند و تجربه نشان می‌دهد عملکرد این بنگاه‌ها نسبت به قبل ضعیف‌تر شده است که برای خصوصی‌سازی صنایع خودروسازی باید از واگذاری آنها به نهادهای شبه‌دولتی پرهیز کرد.

در حال‌حاضر برای بخش خصوصی داخل اگرچه برخی مجموعه‌ها علاقه‌مند به ورود در صنایع خودروسازی هستند، اما سرمایه آنها به تنهایی کافی نیست. در این شرایط بهترین روش خصوصی‌سازی در صنعت خودرو، واگذاری شرکت‌ها در مزایده‌های بین‌المللی و شرکت‌های خارجی خواهد بود.

بخش خصوصی داخل کشور سرمایه اولیه و سرمایه در گردش کافی برای ورود به صنعت خودرو را در اختیار ندارد. برای مثال یک شرکت خودروسازی داخلی با ارزش ۲ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان به فروش گذاشته شده است؛ مبلغی که از توان مالی بخش‌های خصوصی کشور خارج است زیرا علاوه بر خرید، توسعه شرکت نیز اهمیت دارد و خریدار باید بتواند از عهده آن برآید.

در این شرایط اگر خصوصی‌سازی با انتقال نهاد تصمیم‌گیری شرکت‌ها به بخش غیردولتی معنا شود، بهترین راهکار، واگذاری از طریق مزایده‌های بین‌المللی است که براساس آن بخش‌هایی نظیر تحقیق و توسعه، سرمایه در گردش، نوآوری، روزآمدی فناوری و... صنعت خودرو رشد خواهد کرد. اگر سهامدار یک شرکت خودروساز داخلی، شرکتی خارجی نظیر جنرال‌موتورز باشد، این شرکت برای حفظ بازار خود در ایران ناگزیر به سرمایه‌گذاری و انتقال منابع ارزان‌قیمت خود به کشور می‌شود که این موارد به نفع اقتصاد خواهد بود. رقابت، خصوصی‌سازی را از دولتی جدا می‌کند. با خصوصی‌سازی امکان دارد یک شرکت خودروسازی بسته شود که این موضوع پایان کار این شرکت نخواهد بود، بلکه با تغییر مالکیت و مدیریت، ماهیت آن نیز تغییر خواهد کرد. در زمینه فروش سهام یک شرکت خودروسازی به شرکت‌های بین‌المللی چند مدل معروف با وضعیتی مشابه در صنعت خودرو ایران وجود دارد که از جمله می‌توان به واگذاری شرکت داکیا رومانی اشاره کرد. این شرکت با تفکر دولتی محصولاتی گران‌قیمت و بی‌کیفیت را به تولید می‌رساند و خودروهای خود را به کشورهای بلوک شرقی نیز صادر می‌کرد. پس از فروپاشی کمونیست در بلوک شرق، داکیا بسته شد و سهام آن کم‌کم در اختیار رنو قرار گرفت، به‌گونه‌ای که اکنون بیش از ۹۰ درصد سهام داکیا در اختیار رنو است. در حال‌حاضر این شرکت که به عنوان معظلی برای دولت رومانی به حساب می‌آمد به مرکز تولید خودروهای ارزان‌قیمت رنو تبدیل شده است. این شرکت سال گذشته علاوه بر پرداخت مالیات به دولت، اشتغال بالایی دارد و سال گذشته موفق به صادرات بیش از ۳۰۰ هزار خودرو شد که از این نمونه‌ها در دنیا بسیار یافت می‌شود؛ نمونه‌هایی موفق که البته با ورود دوباره دولت با شکست مواجه شدند.

در ایران به دلیل نیروی انسانی و انرژی ارزان ایجاد ارزش‌افزوده بالا در بخش تولید امکانپذیر است، به شرط آنکه خصوصی‌سازی واقعی پیاده شود.

کارنامه تولید و واردات خودرو در سال ۹۴

سال ۹۴ در حالی به پایان رسید که در ۱۱ ماه منتهی به بهمن، ۸۰۳ هزار و ۴۴۵ خودرو سواری توسط خودروسازان داخلی تولید شد و در این میان بیشترین میزان تولید به اردیبهشت اختصاص دارد. در دومین ماه سال خودروسازان موفق به تولید ۱۰۲هزار و ۹۶۹ خودرو شدند و نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۶هزار دستگاه بیشتر به تولید رساندند.

به گزارش صمت، فعالان و کارشناسان صنعت خودرو در تشریح دلایل افت ۱۰درصدی صنعت خودرو می‌گویند به نتیجه رسیدن برجام و انتظار ایجاد شده در مصرف‌کنندگان نسبت به کاهش قیمت خودرو از مهم‌ترین دلایل افت تولید و تقاضا در سال ۹۴ بوده است. ضمن اینکه کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان خودرو بر وضعیت بازار تولید و فروش خودرو دامن زد و موجب افت تولید در سال ۹۴ شد البته نباید به این نکته بی‌توجه بود که در سال ۹۴ نسبت به سال ۹۰، حدود ۳۰درصد قدرت خرید مردم کاهش یافت اما در نتیجه اقدام دولت در حمایت از مصرف‌کنندگان و اختصاص تسهیلاتی به متقاضیان خرید خودرو، شاهد جهش فروش در بازار خودرو بودیم. خودروسازان نیز بر این موضوع اذعان و تاکید دارند که توجه به کیفیت و مشتری و پاسخگویی به خواست و نیاز متقاضیان خرید همچنان موردتوجه شرکت‌هاست. به طوری که در سال ۹۴، نزدیک به ۶۰۰ پروژه کیفی تعریف شد که برخی از آنها به ثمر رسید و برخی نیز در حال اجرا و دستیابی به نتیجه موردنظر است.در همین حال بررسی گزارش جامع واردات خودرو در ۱۱ماه سال ۹۴، نشان از واردات ۳۷هزار و ۹۳۰ خودرو به ارزش ۲هزار و ۸۵۸ میلیارد تومان به کشور دارد. این در حالی است که بررسی روند واردات خودرو در ۱۰ماه امسال نیز گویای کاهش ۵۶ درصدی واردات خودرو نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشته است.براساس این گزارش ارزش این تعداد خودرو در ۱۱ماه سال ۹۴، افزون‌بر ۹۷۵میلیون و ۱۹۷هزار دلار، معادل ۲۸هزار و ۵۸۰میلیارد و ۱۹۸میلیون ریال بوده است. همچنین کل واردات خودرو به همراه قطعات آن نیز در این مدت، یک‌میلیارد و ۷۵۱میلیون و ۵۳۴ هزار دلار معادل ۵۱هزار و ۳۶۴میلیارد و ۷۷۳ میلیون ریال ارزش داشته است. بررسی روند واردات نشان می‌دهد که پس از خرداد، بیشترین حجم واردات خودرو در دی ماه ۹۴ روی داده است. بیشترین حجم واردات در ۱۰ ماه نخست سال ۹۴ متعلق به خودروهای هیوندای بود. بر اساس آمار، در مجموع ۱۳/۰۸۱ دستگاه انواع خودرو با نشان(برند) هیوندای وارد کشور شده است که به این ترتیب خودروهای این نشان(برند) سهمی بیش از ۳۷درصدی از بازار خودروهای وارداتی را از آن خود می‌کنند.

در جایگاه دوم جدول برترین‌های وارداتی کشور، کیا ایستاده است، نشان(برند) هیوندای ایجاد کند اما اختلاف خود با رتبه سوم را نیز در سال افزایش داده تا بتواند سهم بیشتری را در بازار خودروهای وارداتی کشور از آن خود کند. در رتبه سوم تویوتا جای گرفته است. این خودروساز در دی با واردات ۸۲۹ دستگاهی توانسته تا حدی جایگاه خود در رتبه سوم را تثبیت کند. در جدول زیر آمار تولید خودرو به تفکیک ماه در سال ۹۳ و ۹۴ و براساس آمار اعلام شده از سوی انجمن خودروسازان ایران گردآوری شده است.

ماه	آمار تولید ۹۴	آمار تولید ۹۳
فروردین	۵۸ هزار و ۲۳ دستگاه	۴۱ هزار و ۱۵۰ دستگاه
اردیبهشت	۱۰۲ هزار و ۹۶۹ دستگاه	۹۶ هزار و ۶۰۲ دستگاه
خرداد	۱۰۰ هزار و ۳۵۵ دستگاه	۸۷ هزار و ۸۸۶ دستگاه
تیر	۹۲ هزار و ۴۵۷ دستگاه	۱۰۲ هزار و ۸۱۵ دستگاه
مرداد	۸۴ هزار و ۱۶۱ دستگاه	۷۶ هزار و ۹۵۵ دستگاه
شهریور	۶۰ هزار و ۵۳۳ دستگاه	۱۱۵ هزار و ۴۶۲ دستگاه
مهر	۴۷ هزار و ۴۶ دستگاه	۱۰۳ هزار و ۶۲۹ دستگاه
آبان	۵۵ هزار و ۴۹۳ دستگاه	۹۶ هزار و ۲۲۳ دستگاه
دی	۹۹ هزار و ۷۷۶ دستگاه	۱۰۶ هزار و ۶۱۴ دستگاه
بهمن	۹۶ هزار و ۱۱ دستگاه	۱۰۸ هزار و ۲۹۳ دستگاه

منبع: انجمن خودروسازان ایران

یادداشت

تحریک بازار خودرو با کارت‌های بانکی

آرش محبی‌نژاد
دبیر انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازی کشور

راه‌حل ساده و سریع در کمک به رونق اقتصادی در بیشتر کشورهای پیشرفته و در حال توسعه دنیااین‌گونه است که نظام بانکی کارت‌های اعتباری (کردیت کارت) را در اختیار مشتریان قرار می‌دهد و سقف اعتبار به نسبت درآمد و سایر مشخصات اعتباری مشتری تعیین می‌شود. این اعتبار حتی تا ۵۰ برابر درآمد ماهانه مشتری اعطا می‌شود و در عمل قدرت خرید مردم چندین برابر خواهد شد.

بر اساس توافق بین بانک و فروشندگان کالا خرید اقساطی با بهره بسیار پایین یا حتی بدون بهره امکان‌پذیر است. این شرایط توافقی و شیوه ارائه خدمات از مهم‌ترین اهرم‌های رقابت بانک‌ها محسوب می‌شوند. این کارت‌ها به طور عمده در تمام دنیا و حتی خارج از مرزها نیز فعال هستند و مشهورترین آنها ویزاکارت و مسترکارت است. البته مکانیزم صدور کارت اعتباری به‌طور صرف برای داخل کشورها به مراتب آسان‌تر است و جزو حداقل خدمات بانکی به حساب می‌آید.متاسفانه نظام بانکی کشورمان سنتی و به دور از شیوه‌های نوین متداول بانکی دنیا و منفعلانه عمل می‌کند. بیشتر کارت‌های بانکی کشور در حال‌حاضر غیراعتباری (دبیت کارت) هستند. حتی تا قبل از لغو تحریم‌ها صدور کارت اعتباری داخل کشور امکان‌پذیر بود که انجام نشد و حال می‌توان کارت‌های اعتباری بین‌المللی نیز صادر کرد. کارت‌های اعتباری توان خرید مردم را به مقدار قابل‌ملاحظه‌ای با کمترین هزینه بالا می‌برد و متاسفانه نه‌تنها مردم کشورمان از این خدمات محرومند، بلکه تولیدکنندگان و فروشندگان کالای داخلی و به‌ویژه کالاهای با دوام و به‌نسبت گران‌قیمت مانند خودرو، لوازم خانگی و حتی مسکن از نبود این خدمات، زیان قابل‌توجهی متحمل می‌شوند. ارائه خدمات کارت اعتباری بانکی باعث افزایش توان خرید مردم، تحریک سریع و موثر بازار و رضایت نسبی مردم و تولیدکنندگان خواهد شد.

پیشنهاد می‌شود دولت که به فکر رونق اقتصادی است هرچه سریع‌تر به تحول خدمات بانکی اقدام کند و امید می‌رود به‌زودی شاهد تحول نظام بانکی و ارائه اینگونه خدمات در کشور باشیم.

نحوه قیمت‌گذاری در صنعت خودرو باید تغییر کند و برای سرمایه‌گذار جاذبه ایجاد شود

دیدگاه

تدوین برنامه خصوصی‌سازی

ساسان قربانی- سخنگوی شورای سیاست‌گذاری صنعت خودرو: راه‌حل ساده و سریع در کمک به رونق اقتصادی در بیشتر کشورهای پیشرفته و در حال توسعه دنیااین‌گونه است که نظام بانکی کارت‌های اعتباری (کردیت کارت) را در اختیار مشتریان قرار می‌دهد و سقف اعتبار به نسبت درآمد و سایر مشخصات اعتباری مشتری تعیین می‌شود. این اعتبار حتی تا ۵۰ برابر درآمد ماهانه مشتری اعطا می‌شود و در عمل قدرت خرید مردم چندین برابر خواهد شد.

بر اساس توافق بین بانک و فروشندگان کالا خرید اقساطی با بهره بسیار پایین یا حتی بدون بهره امکان‌پذیر است. این شرایط توافقی و شیوه ارائه خدمات از مهم‌ترین اهرم‌های رقابت بانک‌ها محسوب می‌شوند. این کارت‌ها به طور عمده در تمام دنیا و حتی خارج از مرزها نیز فعال هستند و مشهورترین آنها ویزاکارت و مسترکارت است. البته مکانیزم صدور کارت اعتباری به‌طور صرف برای داخل کشورها به مراتب آسان‌تر است و جزو حداقل خدمات بانکی به حساب می‌آید.

متاسفانه نظام بانکی کشورمان سنتی و به دور از شیوه‌های نوین متداول بانکی دنیا و منفعلانه عمل می‌کند. بیشتر کارت‌های بانکی کشور در حال‌حاضر غیراعتباری (دبیت کارت) هستند. حتی تا قبل از لغو تحریم‌ها صدور کارت اعتباری داخل کشور امکان‌پذیر بود که انجام نشد و حال می‌توان کارت‌های اعتباری بین‌المللی نیز صادر کرد.

کارت‌های اعتباری توان خرید مردم را به مقدار قابل‌ملاحظه‌ای با کمترین هزینه بالا می‌برد و متاسفانه نه‌تنها مردم کشورمان از این خدمات محرومند.

یادداشت

اجرای برنامه‌های صنعت قطعه در سال ۹۵

ساسان قربانی
دبیر انجمن قطعه‌سازان کشور

برنامه‌های صنعت قطعه در سال ۹۵ نوعی پیش‌بینی خواهد بود زیرا برنامه از جنس آینده است و بنابراین با تحلیل برنامه‌ها، می‌توان چشم‌انداز سال‌جاری را دید.

براساس استراتژی‌های تدوین شده صنعت خودرو باید در ۱۰ سال آینده و در سال ۱۴۰۴ (۲۰۲۵م) به تولید ۳میلیون دستگاه برسد که مفهوم این است که با بسترسازی‌های لازم، باید در آن مقطع به اهداف موردنظر دست یابیم.

سال ۹۵ آغاز عملیاتی کردن برنامه‌هاست و هرچند زمان زیادی از برجام نگذشته اما محدودیت‌ها کم‌کم در حال کاهش هستند و شرایط خاصی به وجود آمده که ایران حداقل در صنعت خودرو و قطعه‌سازی بتواند به صورت پایاپای و بدون مانع وارد مذاکره شود. این شرایط در حالی است که پیش از این و در سال‌های اخیر هنگام مذاکره با خارجی‌ها به دلیل محدودیت‌ها در تبادلات بازرگانی، تجاری و اقتصادی، همیشه موضع پایین را در اختیار داشته‌ایم و خارجی‌ها تعیین‌کننده نوع محصول فروشی به ما بودند که همین امر باعث می‌شد محصولات نامناسب وارد کشور شود. اما درحال‌حاضر این موانع برداشته شده و طبیعی است تحقق برنامه در سال‌جاری آغاز شود.

با مرور برنامه‌های ۱۰ ساله تدوین شده در صنعت خودرو، باید هر سال نسبت به سال پیش یک‌درصد رشد را تجربه کنیم که این رشد باید به لحاظ کمی اتفاق بیفتد و ضمن افزایش میزان تولید، به لحاظ کیفی نیز جایگاه خود را در بازارهای جهانی بازیابیم.

به طور قطع مصرف‌کنندگان در زمینه توسعه و کیفیت محصولات، مطالباتی از صنعت خودرو داخل دارند که منطقی است. همچنین یکی از خواسته‌های متقاضیان تعیین قیمت‌های رقابتی است که با بررسی‌های انجام شده شاهدیم محصولات و شرایط فعلی پاسخگوی نیاز مشتری به لحاظ کیفی، قیمت و تنوع نیست.

حال در چنین شرایطی این انتظار در سال جدید وجود دارد که شرکت‌های خودروسازی داخلی محصولات فناوریک‌تر با امکانات بروز به مشتریان خود ارائه دهند که به نظر می‌رسد این روند در سال ۹۵ اتفاق خواهد افتاد. در زمینه صنعت قطعه نیز بی‌شک قطعه‌سازان ایرانی دنباله‌رو شرکت‌های خودروسازی خواهند بود. بنابراین در صورت حرکت رو به رشد خودروسازان، شاهد تنوع و حرکت صنعت قطعه‌سازی نیز خواهیم بود.

وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز ۳محور اصلی در بحث تجارت را موردتاکید قرار داده و عنوان کرده، در مشارکت‌های بین‌المللی باید در شاخص‌های «توسعه محصول»، «توسعه کیفیت» و «توسعه تولید» ساخت محصول در داخل ایران انجام شود.

محور دوم نیز مربوط است به شرکت‌های متمایل به همکاری در ایران است. بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده این دسته از شرکت‌ها باید برنامه صادراتی داشته باشند تا بازار ایران به راحتی در اختیار شرکت‌های خارجی قرار نگیرد.

محور سوم به تولید در مقیاس (مقیاس اقتصادی) ظرفیت‌هایی که برای تولید وجود دارد، می‌پردازد که در صورت تحقق این روند، بی‌شک رضایت مشتری محقق خواهد شد.

اگر در سال جاری محصول جدیدی تولید و کیفیت‌ها ارتقا داده شود و همچنین سرمایه‌گذاری‌ها با هدف‌گذاری روشنی انجام شود، به طور قطع حجم وسیعی از کار برای شرکت‌های قطعه‌سازی ایجاد می‌شود و آنها می‌توانند وارد فرآیند محصولات متنوع و جدید شوند. به همین دلیل پیش‌بینی می‌شود سال۹۵، می‌تواند برای صنعت قطعه‌سازی کشور سال شروع تحولی بزرگ باشد.

قطعه‌سازان داخلی نیز باید به این نکته توجه کنند که از چند مسیر می‌توان با قطعه‌سازان جهان وارد همکاری شد. نخستین اقدام این است که وارد شبکه آنها شد، البته کار بسیار دشواری است. همچنین از دیگر موارد موردتوجه این است که شرکت‌های خودروسازی داخل در قراردادهای خود با شرکت‌های خارجی، بندی را پیش‌بینی کنند تا تامین‌کنندگان ملزم به همکاری با قطعه‌سازان ایرانی شوند. در صورت سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی در ایران، ضرورتی برای در اختیار نگذاشتن فناوری‌ها در خدمت شرکای ایرانی وجود ندارد زیرا اگر این امر اتفاق نیفتد و فناوری روز در اختیار صنعتگر ایرانی گذاشته نشود، رقابت معنی نخواهد داشت و اگر اشتباهی در ارائه محصولات داخلی انجام شود، به طور قطع به ضرر شرکای خارجی نیز خواهد بود. در نتیجه، روش جدید در همکاری‌های بین‌المللی منجر به همکارهای دوطرف سود خواهد شد.

پیش‌بینی وضعیت قطعه سازی در سال جدید نشان داد

تحولی بزرگ در راه است

سال ۹۴ با تمام فراز و نشیب‌های خود به پایان رسید. سالی که آبستن اتفاق‌های بسیاری برای صنعتگران خودرویی و قطعه‌سازان بود و به گفته برخی کارشناسان، شوک‌های ناگهانی بسیاری به قطعه‌سازان وارد کرد، شوک‌هایی که آسیب‌هایی را نیز به همراه داشت. کارگاه‌های کوچکی که تعطیل شدند و کارخانه‌هایی که در این مسیر به تعدیل نیرو پرداختند و نیروهای آموزش‌دیده‌ای که این تعدیل باعث از بین رفتن سرمایه‌های آنها شد. اما سال ۹۵ شروع یک تحول بزرگ است تحولی که امیدهای بسیاری برای رونق دوباره صنعت قطعه‌سازی به همراه خواهد داشت، رویایی که همه امید به تجلی آن دارند.

افق ۱۴۰۴ نقطه‌طلایی قطعه‌سازی

محمدرضا نجفی‌منش
عضو هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان

با درنظر گرفتن ادامه روند فعلی و ظرفیت بازار داخل، تولید حدود یک میلیون خودرو در سال ۹۵ پیش‌بینی می‌شود که برنامه‌ریزی پرباری برای صنعت قطعه در سال جدید خواهد بود. با فرض درنظر گرفتن تسهیلات ویژه از سوی دولت برای تولیدکنندگان و متقاضیان، ممکن است تعداد خودروهای تولیدی به یک میلیون و ۳۰۰ تا ۴۰۰هزار دستگاه نیز برسد که تحقق این روند بستگی به سیاست‌های دولت دارد.

در سال ۹۳ صنعت خودرو ۳۰درصد رشد ناخالص ملی کشور را موجب شد که این روند نشان می‌دهد در صورت رونق این صنعت، صنایع پیشین و پسین صنعت خودرو نیز رونق خواهد گرفت.

بنابراین با پیش‌فرض تولید یک میلیون و ۳۰۰ تا ۴۰۰هزار خودرو، حداقل ۳۰ تا ۴۰درصد افزایش تولید نسبت به سال ۹۴ را در سال جدید پیش‌بینی می‌کنیم که کمک بزرگی بعد از یک دوره کم‌تحرکی به این صنعت خواهد کرد، این در حالی است که ظرفیت این مقدار تولید نیز در کشور وجود دارد.

برچیده شدن تحریم‌ها دسترسی قطعه‌سازان به مواد اولیه اصلی و قطعات اصلی را ممکن می‌کند این در حالی است که پیش از این تولیدکنندگان قطعه ناگزیر بودند برای تهیه قطعات تحریم‌ها را دور زده و راه‌های سختی را طی کنند. همچنین آنها ناگزیر به استفاده از موادی که مرغوبیت اولیه را نداشت نیز بودند.

بررسی روند فعلی نشان می‌دهد مقدمات کار در حال فراهم شدن است و باید بتوان به سمت صادرات حرکت کرد و هرچند در سال‌های نخست پاسخ مطلوب به دست نخواهد آمد اما بستری فراهم می‌شود تا در سال‌های نه چندان دور به نقطه مطلوبی برسیم. بنابراین با تولید یک‌میلیون و ۳۰۰هزار خودرو در سال ۹۵، به طور قطع این تعداد در ۱۰ سال آینده و در افق ۱۴۰۴ به ۲ تا ۳میلیون دستگاه خواهد رسید.

این در حالی است که یکی از شروط همکاری تولیدکنندگان ایرانی با خودروسازان بین‌المللی،همکاری در بازار صادرات با هدف صادرات ۳۰درصد تولیدات بود که تحقق این شرایط می‌تواند شامل تولیدکننده خودرو و نیز صادرکننده قطعات باشد. بنابراین با ورود خودروسازانی نظیر رنو، پژو و دیگر خودروسازان، بازار بالقوه ایران برای صادرات فراهم خواهد شد.

داخلی‌سازی ۴۰درصدی قطعات خودرو برای شروع و دستیابی به ۸۰درصد بومی‌سازی،سرآغاز خوبی خواهد بود، این در حالی است که شرکت رنو نیز اعلام کرده که برنامه ۸۰درصد داخلی‌سازی تولید را دنبال می‌کند و با توجه به آنچه در برنامه‌ها آمده، پژو نیز همین برنامه را دارد.

بی‌شک واردات خودروهای گران‌قیمت با تیراژ محدود،به نفع قطعه‌ساز داخلی نخواهد بود، بنابراین برنامه پیش‌بینی شده این است که روی خودروهای با قیمت پایین کار شود تا سهم قطعه‌سازان داخل نیز افزایش یابد.

صنعت قطعه، دانش لازم را در اختیار دارد و تنها نیاز به روزآمد شدن آن است که این اقدام نیز با حرکت به سوی سرمایه‌گذاری مشترک (جوینت ونچر) با قطعه‌سازان بین‌المللی و استفاده از تحقیق و توسعه (R&D) ممکن می‌شود.

بنابراین فضای خوبی به وجود آمده که باید از این فضا استفاده و به سمت اقتصاد مقاومتی حرکت کنیم و عمق ساخت داخل را به اندازه‌ای بالا ببریم که در هیچ شرایطی، دیگران نتوانند تولیدکنندگان را تحت‌فشار قرار دهند.

در این راستا نیاز است تا زنجیره تولید را اعم از مواد اولیه، دانش فنی، قالب‌ها، ماشین‌آلات و خود محصول کامل کنیم. اگر این زنجیره از لحاظ فناوریکی کامل شود، به قدر کافی قدرتمند خواهیم شد که در هیچ شرایطی زیرفشار قرار نگیریم.

داخلی‌سازی قطعات جدید، نیازمند تمهیدات خاص

محمدعلی ذکریایی
رییس انجمن قطعه‌سازان مازندران

پیش‌بینی‌ها نشانگر آن است که سال ۹۵ برای صنعت قطعه‌سازی کشور، بهتر از سال گذشته باشد، چراکه فضای کسب‌وکار، گردش مالی، آزادسازی مربوط به واردات مواد اولیه و اعتبارات بانکی در سطح بین‌المللی فضای بهتری را برای این صنعت فراهم خواهد کرد.

اگرچه قراردادهای بین صنعت خودروسازی داخل و برخی کشورهای صنعتی برای سال آینده تاثیر چندانی در صنعت قطعه‌سازی نخواهد داشت اما داخلی و بومی‌سازی قطعات زمانبر است و در سال ۹۵ نتیجه نخواهد داد. چنانچه داخلی‌سازی با درصد بالایی برای سال‌های آینده اتفاق بیفتد، می‌توان امیدوار بود صنعت قطعه‌سازی به جایگاه اولیه خود بازگردد. در همین حال به اذعان برخی فعالان صنعت قطعه، اقدامات و مشارکت‌های بین‌المللی که در صنعت خودروسازی درحال رخ دادن است، کمی نگران‌کننده است زیرا به ناچار محصول کامل وارد کشور می‌شود، به همین دلیل قراردادهای جدید نمی‌تواند کمکی به صنعت قطعه‌سازی داخلی کند.

همچنین پیش‌بینی می‌شود در بحث صادرات در سال ۹۵ شاهد اتفاق خاصی نخواهیم بود زیرا این امر نیاز به بازاریابی دارد و به این سرعت رخ نخواهد داد و اگر بازاریابی‌ها برای سال‌جاری آغاز و بسترها آماده شود، می‌توان امیدوار بود که برای سال ۹۶ صادرات قطعات را شاهد باشیم.

در بحث داخلی‌سازی نیز بسیاری از موضوع‌ها هنوز روشن نشده اما داخلی‌سازی که همواره موردتاکید قرار می‌گیرد، شامل بسیاری از اقلام نمی‌شود و آنها را با خطر تعطیلی مواجه می‌کند. بنابراین با تولید خودروهای جدید در داخل به ناچار باید قطعات از خارج وارد شود؛ همان امری که امروز برای ال ۹۰ در حال اتفاق است. از این رو به نظر می‌رسد داخلی‌سازی قطعات تمهیداتی می‌طلبد که باید توسط دست‌اندرکاران تدوین و برنامه‌ریزی شود.

ایران قطب خودروسازی آسیا می‌شود

علی فراهانی
رییس انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازی

پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که تولید خودرو در سال ۹۵ براساس روال طی شده در سال گذشته خواهد بود چراکه خودروهای جایگزینی که بتوانند کمکی به قطعه‌سازان داخلی کنند، هنوز وارد فاز تولید نشده‌اند اما باید در ۵ سال آینده در انتظار اتفاق‌های خوب بود به‌طوری که پیش‌بینی می‌شود، ایران تبدیل به قطب خودروسازی آسیا خواهد شد. به نظر می‌رسد احتمال کاهش تولید خودرو در سال جدید حتی نسبت به سال ۹۴ نیز وجود دارد. بنابراین به تبع این امر وضعیت صنعت قطعه‌سازی از سال گذشته نیز نامناسب‌تر خواهد بود اما در همین حال پیش‌بینی می‌شود با ورود خودروسازان بین‌المللی به ایران، رویکرد بزرگی درحال رخ دادن است اما به این زودی این صنعت پاسخ موردانتظار را دریافت نخواهد کرد بلکه نیاز به زمان دارد تا نتیجه مطلوب به‌دست آید. به هر حال این انتظار وجود دارد که از این قراردادها حداقل در سال ۹۵ بهره‌ای برای قطعه‌سازان به دست آید. هم‌اکنون رقیب‌های قدرتمند بین‌المللی در صنعت خودرو وجود دارند که برای رقابت با آنها ضروری است خودروسازی و خصوصی‌سازی واقعی اتفاق بیفتد. در این راستا اصلاح ساختار شبکه، ساختار مالی شرکت‌ها، تجدید و ارزیابی دارایی‌ها، احیای لیزینگ شرکت‌ها، حذف قیمت‌گذاری خودرو و تعیین دوطرف، موثرتر از راهکار توسعه صنعت خودرو در ایران است. در واقع در ۲ سال گذشته صنعت قطعه‌سازی بیشترین آسیب را دیده و صنعت خودرو نیز از این امر جدا نبوده که به نظر می‌رسد صنعت خودروسازی ایران باید به کیفیت و قیمت قابل رقابت دعوت شود، چراکه کیفیت در بازار رقابت بسیار مهم است. هم‌اکنون یکی از رقیب‌های ایران، کشور چین است و باید به بازار محصولات پیشرفته و متنوع این کشور توجه کافی داشته باشیم. درحال‌حاضر بعضی از خودروسازان داخل بیشتر محصولات موردنیاز خود را از قطعات چینی تامین کرده و با این‌کار به قطعه‌سازی داخل، آسیب‌های جبران ناپذیری وارد می‌کنند. به‌طوری که هم‌اکنون قطعه‌سازان در تنگنای مالی قرار دارند و همین امر باعث شده عده‌ای از قطعه‌سازان از چرخه تولید حذف شوند و همچنین بعضی دیگر در آستانه تعطیلی قرار گیرند. یکی از نقاط آسیب صنعت قطعه‌سازی، خودروهای مونتاژی است زیرا قطعات این نوع خودروها به طور قطع کاملا تولید داخل نیست و از بازار خارج تامین می‌شود. بنابراین نیاز است در تنوع تولید خودروهای داخل صنعتگران تلاش بیشتری داشته باشند تا هم به صنعت خودرو کمک کرده باشند و هم صنعت قطعه‌سازی رونق خود را به‌دست آورد.

نبود تنوع خودروسازی، عامل ضعف صنعت قطعه

ابوالقاسم آروند
رییس انجمن قطعه‌سازان خراسان رضوی

پیش‌بینی‌ها نشانگر آن است که در سال ۹۵، وضعیت صنعت قطعه نسبت به سال گذشته بهتر خواهد شد زیرا تحریم‌ها برداشته شده و تهیه و خرید مواد اولیه برای قطعه‌سازان راحت‌تر و ارزان‌تر خواهد بود. در حال حاضر کارخانه‌های بسیاری در صنعت قطعه وجود دارند که برای تامین مواد اولیه موردنیاز خود از خارج کشور اقدام به خرید می‌کنند، بنابراین با برداشتن تحریم‌ها و باز شدن بازارهای جهانی، این چرخه روان‌تر حرکت خواهد کرد. همچنین به نظر می‌رسد انعقاد قراردادهای بین‌المللی خودرویی، به وضعیت صنعت قطعه‌سازی رونق دوباره ببخشد زیرا قطعات پژو و رنو از بازار داخل تهیه می‌شود، اما وضعیت صادرات در سال آینده وضعیت خوبی نخواهد داشت زیرا باید در ابتدا وضعیت خود را در بازار داخل سامان بخشیده و سپس به بازار جهانی صادرات بپردازیم. همین که تضمینی باشد قطعات مورد نیاز داخل از خارج تامین نشود یا مشابه قطعات تولید داخل وارد کشور نشود، کمک بزرگی به این صنعت کرده است. صنعت قطعه‌سازی ایران به لحاظ دانش فنی و فناوری، پیشینه‌ای ۳۰ساله دارد. دانشی که از آلمان، فرانسه و اتریش کسب شده و به این لحاظ صنعت قطعه‌سازی و خودروسازی داخل، صنعتی قوی به شمار می‌رود و تنها نقطه ضعف موجود، در صنعت قطعه‌سازی است. در حال حاضر خودروهای تولیدی در کشور وجود دارد که ۲۰ تا ۲۵سال از تولید آنها گذشته و این امر باعث شده است صنعت قطعه‌سازی داخل قابل رقابت با صنعت قطعه‌سازی مدرن خارج نباشد. این در حالی است که دستگاه‌ها و ماشین‌آلات خط تولید صنعت قطعه نیاز به نوسازی دارند و با این ابزار نمی‌توان وارد بازار رقابت شد. با توجه به چنین شرایطی، متاسفانه پیش‌بینی برای سال آینده نیز ادامه روند فعلی تولید، با دستگاه‌های فرسوده و از رده خارج خواهد بود زیرا بودجه و نقدینگی لازم برای نوسازی وجود ندارد و تنها کارخانه‌های محدودی که به لحاظ مالی مشکلی نداشته باشند، می‌توانند در نوسازی خط تولید خود پیشگام شوند. مدیریت چنین شرایطی در کشورهای صنعتی کمک به این بخش با در اختیار گذاشتن وام‌هایی با بهره‌های یک تا ۲درصدی است. در همین راستا دولت می‌تواند با وام‌های طولانی‌مدت و بهره زیر ۱۰درصد به نوسازی ماشین‌آلات خط تولید کمک بسزایی کند.

معدن

نخستین روزنامه تخصصی صنایع معدنی ایران

شنبه • ۱۴ فروردین ۱۳۹۵ • ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۳۷ • ۲ آوریل ۲۰۱۶

• سال بیست‌و هشتم دوره جدید شماره ۴۶۰ • پیاپی ۱۷۷۸ • ۸ صفحه

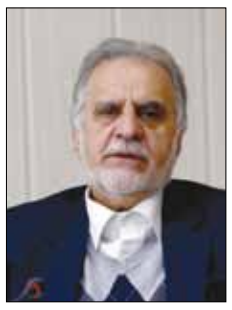
www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

مدیرعامل شرکت توسعه صنایع و معادن غدیر

توسعه صنعت فولاد در گرو تقویت زنجیره تولید

۳

کرباسیان خبر داد

برنامه‌های اکتشافی ایمیدرو در سال ۹۵ با سرعت بیشتری ادامه می‌یابد

همین صفحه

سال را با چشم‌انداز کانی‌های صنعتی آغاز کنیم

۲

معدن پتاس خور و بیابانک

اما و اگرهای صنایع معدنی بورس

محصولات معدنی در سال‌های اخیر با کاهش قیمت جهانی روبه‌رو شده‌اند. در کشور ما نیز این محصولات تحت تاثیر قیمت‌های جهانی قرار دارند و با توجه به رویه موجود به نظر می‌رسد در سال ۹۵ نیز بحران معدن و صنایع معدنی به‌دلیل بحران جهانی و داخلی ادامه یابد. برخی از کارشناسان معتقدند برخی از محصولات معدنی در بازار داخلی اشباع شده‌اند.

۵

ذخایر نمک سمنان در گیر روش‌های سنتی

در سالی که گذشت فعالیت‌های معدنی به ویژه در حوزه اکتشاف، با فراز و نشیب‌های بسیاری همراه بود. اکتشاف یکی از پایه‌های اصلی فعالیت‌های معدنکاری به شمار می‌آید و نیازمند سرمایه‌گذاری و در اختیار داشتن دانش و فناوری‌های نوین است. اینجاست که ارتباط با کشورهای پیشرو در عرصه اکتشافات معدنی می‌تواند راهگشای رسیدن به اهداف باشد.

۷

امید برای رونق بازارهای معدنی ۲

تولید فولاد با نگاه صادراتی ۳

چراغ مبارزه با قاچاق روشن است ۸

کرباسیان خبر داد

برنامه‌های اکتشافی ایمیدرو در سال ۹۵ با سرعت بیشتری ادامه می‌یابد

رییس سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران اعلام کرد: برنامه‌های اکتشاف معادن ایمیدرو که در سطح ۲۵۰ هزار کیلومترمربع شروع شده، در سال ۹۵ با سرعت بیشتری ادامه می‌یابد تا شاهد خبرهای خوشی در ذخایر معدنی باشیم. به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، مهدی کرباسیان گفت: در سال ۹۵ برای دستیابی به رشد اقتصادی سالانه ۸درصد و همچنین تحقق اهداف سند چشم‌انداز، لازم است سرمایه‌گذاری خارجی در تمام حوزه‌ها ازجمله اکتشاف، فولاد، آلومینیوم، مس و طلا جذب شود. وی افزود: هدف بعدی ایمیدرو در سال ۹۵ این است که در زمینه اقتصاد مقاومتی که مورد تاکید رهبر معظم انقلاب و همچنین دولت است، بتوانیم جایگاه حوزه معدن را در اقتصاد کشور رونق دهیم چراکه این بخش می‌تواند در یک یا دو برنامه، در اقتصاد ملی جایگاه مناسبی در تولید ناخالص ملی داشته باشد.

کرباسیان ادامه داد: یکی از خبرهای خوش این است که در سال ۹۵ در زمینه معادن بزرگ درصدد هستیم که معدن شماره ۵ گل‌گهر به همراه طرح‌های توسعه‌ای گل‌گهر یا سنگان با کارهای اکتشافی وسیعی که در این معادن انجام شده به ثمر بنشیند و بتوانیم به ذخایر خوبی دست پیدا کنیم.

وی درباره تامین منابع مورد نیاز ارزی و ریالی ایمیدرو توضیح داد: دولت در قانون برنامه ششم توسعه، بندی را به این منظور به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی پیشنهاد داده که بر اساس آن ایمیدرو بتواند تا ۴۹ درصد در سرمایه‌گذاری‌هایش از صندوق توسعه ملی استفاده کند.

دولت و مجلس شورای اسلامی هم بر این باور هستند، از این رو امیدواریم در قانون برنامه تصویب شود. کرباسیان تاکید کرد که به هیچ عنوان از دولت پولی نمی‌خواهیم اما اعتقاد داریم در قالب وام‌های ریالی یا ارزی می‌توان پروژه‌ها را راه‌اندازی کرد.

وی به رونمایی از ۴ عنصر نادر خاکی در اسفند ۹۴ نیز اشاره کرد و با بیان اینکه این روند در سال ۹۵ با قوت ادامه می‌یابد، گفت: همکاری نزدیکی با چند مرکز پژوهشی بین‌المللی افریقای جنوبی، هند و استرالیا شروع شده که گسترش این حوزه در سال ۹۵ از برنامه‌های ایمیدرو خواهد بود.

بانک مرکزی:

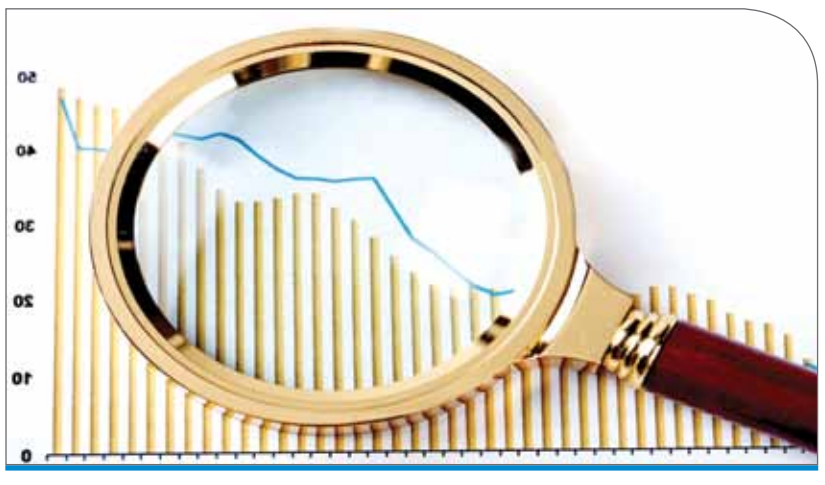
تغییر ۱۲ماهه شاخص بهای تولیدکننده به ٤/۹درصد رسید

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: شاخص بهای تولیدکننده در ۱۲ ماه منتهی به اسفند ۱۳۹۴ در همسنجی با سال قبل از آن ۴/۹درصد افزایش یافت.

خلاصه نتایج به دست آمده از شاخص بهای تولیدکننده در ایران براساس سال پایه ۱۰۰=۱۳۹۰، شاخص بهای تولیدکننده در ایران در اسفند ۱۳۹۴ به ۲۱۵/۸ رسید که نسبت به ماه قبل ۰/۶درصد افزایش داشته است.

شاخص بهای تولیدکننده (پی‌پی‌آی)، تغییر در قیمت‌هایی را که تولیدکننده برای محصولات خود ماه به ماه دریافت می‌دارد، تعیین می‌کند. داده‌ها با استفاده از نظرسنجی‌های بخش‌های مختلف ازجمله تولید، کشاورزی، معدن و خدمات شهری تعیین می‌شوند؛ مانند شاخص قیمت فروش، شاخص بهای تولیدکننده (پی‌پی‌آی)، شاخص قیمت جاری را با یک مقدار پایه به ارزش ۱۰۰ مقایسه می‌کند.

برخلاف ارقام خرده‌فروشی، شاخص بهای تولیدکننده (پی‌پی‌آی)، شامل مالیات و یا سایر هزینه‌های حمل ونقل یا توزیع نمی‌شود. در حالی که این هزینه‌ها به طور معمول در حرکت محصولات از طریق زنجیره عرضه، به قیمت اولیه آن اضافه می‌شوند. افزایش در شاخص بهای تولیدکننده (پی‌پی‌آی) نشان‌دهنده اقتصادی درحال گسترش، با اطمینان معقول از ادامه اشتغال برای کسانی است که مشغول به‌کار در بخش تولید هستند.

شاخص بهای تولیدکننده (پی‌پی‌آی) ارتباط بالایی با بازار دارد و به آن به طور نزدیکی به عنوان شاخصی از سطح تورم کنونی نگاه می‌شود. مانند سایر شاخص‌های تورم، افزایش ارزش پی‌پی‌آی می‌تواند نشانه افزایش در نرخ بهره که برای مبارزه با تورم در نظر گرفته شده، باشد.

شاخص بهای تولیدکننده (پی‌پی‌آی) اصلی اقلام پرنوسان، نظیر انرژی و مواد غذایی را که می‌تواند ارقام پی‌پی‌آی را دچار تحریف کنند، شامل نمی‌شود. همچنین باید توجه داشت که گزارش شاخص بهای تولیدکننده، نخستین گزارش اندازه‌گیری تورم قابل دسترس در هر ماه است.

شاخص بهای تولیدکننده در اسفند ۱۳۹۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳/۵درصد افزایش نشان می‌دهد. شاخص قیمت تولیدکننده متوسط قیمت کالاها و خدماتی است که بنگاه‌ها به ازای تولید کالاها و خدمات دریافت می‌کنند.

بانک مرکزی پیش از این اعلام کرد: شاخص بهای تولیدکننده در ایران در دی ۱۳۹۴ به ۲۱۵ رسید که نسبت به ماه گذشته (آذر) ۰/۶ درصد کاهش داشته است. شاخص یادشده در دی سال گذشته نسبت به ماه مشابه سال ۱۳۹۳ افزایش ۲/۸درصدی داشت.

شاخص بهای تولیدکننده در ایران در ۱۲ ماه منتهی به دی ۱۳۹۴ نسبت به ۱۲ماه منتهی به دی ۱۳۹۳ به میزان ۶/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. خلاصه نتایج به دست آمده از شاخص بهای تولیدکننده در ایران براساس سال پایه ۱۰۰=۱۳۹۰ است.

شاخص بهای تولیدکننده در ایران در آذر سال گذشته نیز به ۲۱۶/۳ رسید که نسبت به آبان ۹۴، ۰/۱درصد افزایش داشت. این شاخص در آذر ۹۴ نسبت به ماه مشابه سال گذشته ۳/۴درصد افزایش داشته، علاوه بر این شاخص بهای تولیدکننده در ایران در ۱۲ ماه منتهی به آذر ۹۴ نسبت به ۱۲ماه منتهی به آذر ۹۳ نیز ۷درصد افزایش نشان می‌دهد.

پیام نوروزی رییس هیات عامل ایمیدرو

ترنم بهار و سرآغاز شکوفایی اقتصاد ایران
یا مقلب القلوب و الابصار یا مدبرالليل و النهار
یا محول الحول و الاحوال حول حالنا الی احسن الحال

مردمان ایران زمین، فرارسیدن بهار و زنده شدن طبیعت در سال ۱۳۹۵ را با سرآغاز شکوفایی اقتصاد این سرزمین، جشن می‌گیرند.

طبیعت به ما آموخته که روزهای سرد زمستان، نویدبخش بهاری مطبوع است و زمستان این سرزمین، دوران تحریم‌هایی بود که با بردباری ایرانیان، دولت سختکوش تدبیر و امید و نیز رهنمودهای رهبر فرزانه انقلاب به پایان رسید. دوران پرتلاطم تحریم، سردی اقتصاد را به این سرزمین تحمیل کرده بود که اکنون گرمی دوران شکوفه‌ها، از سالی پربرکت و نشاط اقتصادی خبر می‌دهد.

سالی که گذشت در عرصه سیاست خارجی، سال پیروزی‌های ملت ایران اسلامی در عرصه جهانی بود. در این سو اما حضور هوشمندانه مردم در انتخابات مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری، نشان از اهمیت فزاینده نقش مردم در تعیین سرنوشت خویش دارد و باید خاطرنشان کرد که پیروزی هر دو میدان، از آن مردمان این سرزمین است.

در این مسیر، ایمیدرو نیز همواره خود را همراه حرکت‌های رو به پیشرفت ایران می‌داند و در بخش معدن و صنایع معدنی، راه توسعه، اشتغال و درآمدزایی را با بهره‌گیری از ثروتی که از دل زمین برخاسته، در پیش گرفته است تا سهم خود را از حرکت رو به توسعه، به جای آورد تا ایران به جایگاهی شایسته در اقتصاد جهانی دست یابد.

این سازمان در سال ۹۵ تلاش خود را به راه‌اندازی طرح‌های جدید، به نتیجه رساندن طرح بزرگ اکتشاف، توجه به سرمایه‌گذاری داخلی و جلب سرمایه خارجی برای حرکت رو به توسعه کشور، معطوف می‌کند. به راستی وجود نیروی انسانی پرتوان، ذخایر غنی معدنی و انرژی و همچنین موقعیت استراتژیک کشورمان، جایگاهی رفیع برای ایران زمین به ارمغان آورده است.

به امید پروردگار یکتا، سال ۹۵، سال نشاط اقتصادی، رشد اشتغال و کارآفرینی به ویژه بخش معدن و صنایع معدنی خواهد بود.

بدین وسیله زحمات و تلاش‌های بی‌دریغ و ارزشمند همکاران تلاشگر در خانواده بزرگ معدن و صنایع معدنی را با وجود چالش‌ها و مشکلاتی که از تحریم‌ها پدید آمده بود، ارج نهاده و سپاس می‌گویم. به امیدآنکه در پرتو الطاف حضرت حق تعالی در مسیر بالندگی و سازندگی ایران اسلامی عزیزمان در فضای تدبیر و امید، پرتوان گام نهاده و پر ثمر واقع شویم.

در این لحظات، آرزوی سلامتی برای رهبر معظم انقلاب اسلامی، کامیابی دولت محترم و سایر تلاشگرانی که برای آبادانی این سرزمین همت می‌گمارند، دارم و حلول سال نو و بهار پرطراوت را به تمامی عزیزان تبریک و تهنیت عرض نموده و سالی سرشار از برکت و معنویت را ازدرگاه خداوند سبحان برای مردمان بلند همت و بزرگوار ایران زمین مسئلت دارم .

مهدی کرباسیان
رییس هیات عامل ایمیدرو
نوروز ۹۵

یادداشت

امید برای رونق بازارهای معدنی

کتایون ملکی
روزنامه‌نگار

فعالیت در حوزه‌های مختلف اقتصادی نیازمند دانش، اطلاعات و هنری برای ادغام فاکتورهای موثر با یکدیگر است.

بخش معدن به عنوان یکی از حوزه‌های مرتبط با اقتصاد کشور، در سال‌های اخیر در پی تغییرات بازارهای جهانی و تغییر نگاه دولتمردان، تعداد بسیاری از فعالان بخش خصوصی را به سوی خود کشاند.

با ورود فعالان بخش خصوصی به حوزه‌های مختلف بخش معدن مسئولان اتفاقات خوبی را برای این بخش به ویژه در حوزه فرآوری پیش‌بینی می‌کردند.

اما تغییر نمودار بازار جهانی به ویژه در حوزه سنگ‌آهن در سال‌های ۹۱ و ۹۲ باعث شد، فعالان این حوزه به دنبال کسب سود بیشتر ماده معدنی استخراجی را راهی بازارهای صادراتی به‌ویژه بازار چین کنند، غافل از آنکه تحریم‌های جدید علیه ایران در راه بود و فضای تحرک در بخش اقتصاد هر روز کوچکتر می‌شد.

اما توفانی دیگر از سوی چین در راه بود، تصمیم چین برای کاهش تولید خود توانست بازار مواد معدنی را با آسیب جدی مواجه کند.

اژدهای زرد به عنوان بزرگترین تولیدکننده و مصرف‌کننده ماده معدنی با تغییر سیاست‌های اقتصادی خود بازارهای جهانی را با شوک مواجه کرد.

شوکی که براساس گفته تحلیلگران و کارشناسان تا سال ۲۰۱۷م ادامه خواهد داشت. اما در روزهای پایانی سال ۹۴، بازار اتفاقات خوبی را برای فعالان بخش معدن رقم زد.

افزایش قیمت‌ها بار دیگر بازار نقد و بررسی را داغ کرد. برخی خبر از رونق می‌دادند و برخی دیگر این اتفاق را رویدادی مقطعی تلقی می‌کردند.

اما موضوعی که بیش از هر چیز باید مورد توجه قرار گیرد، رونق بازار داخلی مواد معدنی در کشور است.

رونقی که بارها از ایجاد آن سخن به میان آمده است تنها به عرضه و تقاضا متصل نخواهد بود، بلکه زنجیره ارزش در بخش معدن از حلقه ابتدایی تا انتهایی نیازمند تحرک و رونق است.

اکتشاف که به عنوان حلقه اصلی در بخش معدن به دلیل سایه‌افکنی تحریم‌ها و نبود تجهیزات بروز نتوانست آنطور که باید جلوه‌نمایی کند، این روزها بیش از هر زمان دیگر نیازمند توجه و تشنه بودجه است.

اگر امروز نگاه‌ها بر حوزه اکتشاف متمرکز نشود بی‌شک در سال‌های آینده بخش فرآوری و صنایع معدنی از کاهش ماده اولیه آسیب خواهند دید.

اما گام بعدی برای توسعه فعالیت‌های معدنی توسعه واحدهای فرآوری است که می‌تواند رونق را به حلقه‌های دیگر وارد کند.

در صورت توسعه فعالیت واحدهای فرآوری مواد صادراتی ارزش افزوده بیشتری را به همراه خواهند داشت، اما از سویی دیگر در صورتی که محصول واحدهای فرآوری راهی کارخانه‌های تولیدی شود، با حذف هزینه‌های وارداتی و گمرکی، قیمت تمام شده کاهش خواهد یافت و در نهایت قیمت محصول تولیدی در حوزه صنایع معدنی رقابتی خواهد شد.

اما در کنار این موارد توجه به توسعه واحدهای پایین‌دستی و مصرف‌کننده محصولات معدنی افزایش تقاضا را در بازارهای داخلی به همراه دارد.

در واقع بخش معدن از حلقه ابتدایی خود یعنی اکتشاف تا حلقه نهایی یعنی مصرف‌کننده برای تجربه رونقی دوباره نیازمند توجه، همکاری و همدلی هرچه بیشتر مسئولان دولتی و فعالان بخش خصوصی خواهد بود.

ایستادگی تولیدکنندگان در زمان تحریم حاکی از آن است که امروز نیز تولیدکنندگان در کنار حمایت مسئولان دولتی می‌توانند با مدیریتی صحیح و رصد درست شرایط اقتصادی، رونق را به بازار بازگردانند.

البته نباید از این نکته غافل ماند که اقتصاد زیر سایه تصمیمات سیاسی در حرکت است در نتیجه هر نوع اقدام در حوزه سیاسی می‌تواند مسیر این بخش را به صورت‌های مختلف تغییر دهد. اما با این حال پیش‌بینی مسئولان و فعالان بخش معدن از بازار سال ۹۵، مثبت است. در واقع می توان با امیدی بیشتر به استقبال بهار رفت و منتظر اتفاقات خوب در بخش معدن و صنایع معدنی کشور بود.

امروز در نخستین روز کاری سال ۹۵ امیدوار هستیم پرونده این سال را با اتفاقات خوب در ماه اسفند بسته و از رونق ایجاد شده در بازار خرسند باشیم.

چشم‌انداز کانی‌های صنعتی

کتایون ملکی
گروه معدن

سارا یوسفی‌فر

کانی صنعتی به هر سنگ، کانی یا ماده طبیعی به غیراز کانسنگ‌های فلزی، سوخت‌های فسیلی و گوهرها گفته می‌شود که دارای ارزش اقتصادی باشند. کانی‌های صنعتی شامل آزبست، باریت، گرافیت و... هستند که در صنایع مختلف مورداستفاده قرار می‌گیرند و سنگ‌های صنعتی نیز شامل گرانیت، سنگ آهک و... است که در کارهای ساختمانی کاربرد دارند. قدمت استفاده از کانی‌ها و سنگ‌ها به آغاز حیات بشر روی زمین برمی‌گردد. انسان برای ساخت ابزار شکار، روشن کردن آتش، آراستن خود، درمان بسیاری از امراض آنها را مورد استفاده قرار داده است. با توجه به اهمیت کاربردی کانی‌های صنعتی به سراغ سارا یوسفی‌فر، دکترای زمین‌شناسی اقتصادی رفته تا درباره این موضوع گفت‌وگو کنیم.

◉ کانی‌ها و سنگ‌های صنعتی چگونه طبقه‌بندی می‌شوند؟

طبقه‌بندی کانی‌ها وسنگ‌های صنعتی براساس شکل مصرف شامل عناصر، کانی‌ها، بلورها، سنگ‌ها و خاک‌ها است و براساس نوع مصرف شامل مصالح ساختمانی، به عنوان ساینده، تولید کاشی و سرامیک، مواد پرکننده، دیر گدازها، مالون و سنگ نما است. مواد معدنی در کل به دو گروه بزرگ شامل انواع کانی‌های صنعتی با منشاء آذرین، دگرگونی، رسوبی و دگرسانی و سنگ‌های صنعتی با منشا آذرین، دگرگونی، رسوبی و دگرسانی طبقه‌بندی شده‌اند.

◉ کانی‌های صنعتی بیشتر در چه حوزه‌هایی کاربرد دارند؟

مهم‌ترین مواد اولیه تشکیل‌دهنده سرامیک‌ها، خاک‌رس، آلکالی فلدسپات و سیلیس است. خاک رس بیشترین بخش سرامیک را تشکیل می‌دهد. کانی‌های رسی مورد استفاده در صنایع سرامیک شامل کائولینیت، اسمکتیت، ایلیت، مونتموریونیت، ورمیکولیت، بال کلی (رس‌های توپی) و لاتریت است. فلدسپات‌های سدیک به مقدار کم و فلدسپات‌های پتاسیک به مقدار زیاد در بدنه سرامیک‌ها استفاده می‌شود. مصرف سیلیس در بدنه سرامیک‌ها برای افزایش مقاومت سرامیک است.

◉ اکتشاف این کانی‌ها و سنگ‌ها به چه شکلی انجام می‌شود؟

با توجه به تخصصی که در این زمینه داشتم، به صورت «RS» و «GIS» در تمام محدوده‌های مورد بررسی، سرمایه‌گذار یا مالک محدوده را توجیه به استفاده و پردازش داده‌های ماهواره‌ای می‌کردم و اعتقاد داشتم قبل از بازدید محدوده‌ها باید تصویر ماهواره‌ای محدوده مورد بررسی کنترل شود که در چند مورد منجر به شناسایی ذخایر عظیم کانی‌های صنعتی شد. در سال‌های گذشته کارهای اکتشافی و پژوهشی روی محدوده‌های مختلف را شروع کردم با توجه به اینکه بیشتر محدوده‌ها در بیشتر استان‌ها ثبت شده بود، این بار روی کالک استان‌ها تمرکز کرده و تمام لایه‌های اطلاعاتی که در اختیار داشتم مثل لایه تصویر ماهواره‌ای، نقشه زمین‌شناسی، ژئوفیزیک هوایی، گسل‌ها، ژئوشیمی و... را تلفیق و نواحی ظرفیت‌دار را شناسایی کردم که تعدادی از آنها به‌وسیله خودم و برخی کارشناسان بازدید شد. جالب اینکه در برخی نواحی ابطال شده ظرفیت‌های قابل‌توجهی وجود داشت. در برخی از محدوده‌ها که با عنوان خاک صنعتی ثبت شده بود، به وضوح روی نقشه زمین‌شناسی اندیس مس وجود داشت! اما پس از پیگیری‌ها مشخص می‌شد متاسفانه مالک محدوده از وجود ماده معدنی با ارزش مس و طلا در محدوده خود بی‌خبر است و پس از توجیه متوجه می‌شدند سنگ‌های سبز رنگ محدوده آنها همان کانی‌های با ارزش مس هستند. بسیاری از اوقات به دلیل نداشتن تجربه لازم در اکتشاف و وارد نشدن برخی از کانی‌های صنعتی به بازار مصرف این محدوده‌ها به معدن متروک تبدیل شده یا پس از مدتی ابطال شده‌اند. به یاد می‌آورم در زمان دفاع پایان‌نامه کارشناسی ارشد درباره کانسار مس دره‌آلو و آلتراسیون‌های آن توضیح می‌دادم، که استاد داور پایان‌نامه پس از تشویق‌ها بیان‌کرد چرا با وجود آلتراسیون آرژیلیک پهناور آن محدوده هیچ اشاره‌ای به کانی‌های صنعتی نکردم! ایشان همیشه یادآوری می‌کردند که به کلمه انتهای رشته تحصیلی (زمین‌شناسی اقتصادی) توجه کنیم و فقط دنبال کار پژوهشی و به نوعی آکادمیک نباشیم. کانی‌های صنعتی هم دارای ارزش زیادی هستند. ضمن اینکه این آلتراسیون‌ها در شناسایی کانه‌زایی‌های فلزی به عنوان ردیاب به شمار می‌روند.

◉ وضعیت این کانی‌ها در ایران چگونه است؟

کشور ما از چندین هزار سال قبل تاکنون مهد آثار سفالی بوده و این امر نشان‌دهنده وجود کانی‌های صنعتی با ارزش در ایران است. ایران جزو چند رتبه نخست صنعت کاشی و سرامیک در دنیا است.

◉ چرا برخی مواد اولیه که به وفور در ایران داریم باید از خارج کشور وارد شود؟

از نظر من به اکتشاف دقیق و سیستماتیک کانی‌های صنعتی باید توجه بیشتری شود. بهتر است روی فرآوری برخی از کانی‌های صنعتی به طور تخصصی کار شود که ارزش‌افزوده بالایی ایجاد می‌کند و ضمن اینکه نیاز نباشد برای مثال فلدسپات پتاسیک و کائولن از سایر کشورها وارد کنیم و حتی بتوانیم بهترین و با کیفیت‌ترین خاک‌های صنعتی را به کشورهای دیگر، صادر کنیم. مهم‌تر اینکه کانی‌های صنعتی به عنوان ردیاب کانه‌زایی فلزی جزو جدایی‌ناپذیر یکدیگر هستند اما هنوز این بخش آن‌طور که باید مورد توجه قرار نگرفته و تمایل سرمایه‌گذاران بیشتر به محدوده‌های فلزی است. بهتر است مشاوران و کارشناسان معدنی، سرمایه‌گذار و مالکان محدوده‌ها را توجیه کنند که سرمایه‌گذاری در بخش کانی‌های صنعتی هم می‌تواند بسیار پر سود باشد، ضمن اینکه گاهی اوقات کانی‌های صنعتی منجر به اکتشاف ذخایر بزرگ مس، مولیبدن، طلا و... شده‌اند. واقعیت این است که به اکتشاف تخصصی کانی‌ها و سنگ‌های صنعتی به اندازه کانی‌های فلزی توجه نشده و این بخش نیاز به حمایت دولت و پژوهش‌های بیشتر برای شناسایی اینگونه ذخایر دارد.

◉ لزوم فرآوری کانی‌های صنعتی به چه میزان است؟

به دلیل مشکلات زیست‌محیطی که استخراج مواد معدنی به‌ویژه کانی‌های فلزی با خود همراه دارد، بیشتر کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی تمایل دارند اینگونه فعالیت‌ها در کشورهای در حال توسعه یا جهان سوم انجام شود

◉ آیا به مسائل زیست‌محیطی از اکتشاف تا فرآوری توجه می‌شود؟

یکی از بخش‌هایی که در اکتشاف تا فرآوری کانی‌های صنعتی باید به آن توجه شود، زمین‌شناسی محیط‌زیست محدوده مورد مطالعه است. می‌توان اینگونه مطرح کرد که این کانه‌زایی در محدوده مورد مطالعه برگیاهان، جانوران و انسان‌ها چه تاثیری دارد؟ آیا مرحله اکتشاف تاثیرات زیست‌محیطی بر منطقه دارد؟ مرحله استخراج کانسار مورد مطالعه چه تاثیرات زیست‌محیطی بر منطقه دارد؟ مرحله فرآوری کانسار چه اثرات مخربی بر محیط‌زیست می‌گذارد؟

معدن و صنایع وابسته به آن یکی از مهم‌ترین منابع تامین فلزات و غیرفلزات است که می‌تواند اثراتی بر اکوسیستم و سلامت انسان داشته باشد بنابراین داشتن اطلاعاتی درباره غلظت این عناصر در آب، خاک، گیاه، هوا و حتی بدن انسان قبل و در حین تمامی مراحل و عملیات‌های وابسته به محدوده مورد مطالعه برای ارزیابی آلودگی و پیشنهاد راه‌حل‌ها، ضرورت دارد.

در یک فرآیند معدنی کانی‌ها و سنگ‌های صنعتی، بررسی اثرات زیست‌محیطی در ۳ مرحله اکتشاف، استخراج و فرآوری ماده معدنی متمرکز می‌شود. در بیشتر مواقع کمترین صدمه زیست‌محیطی مربوط به مرحله اکتشاف است که البته فرآیند اکتشاف هم به نوبه خود صدماتی را به محیط‌زیست وارد می‌کند مانند احداث راه دسترسی به ماده معدنی، حفاری‌های اکتشافی سطحی و عمقی و... که هرکدام باعث مشکلات زیست‌محیطی می‌شوند و پس از آن مرحله استخراج که البته در این مرحله به دلیل جابه‌جایی حجم عظیمی از باطله و مواد معدنی، انفجار و... نیز باعث تخریب‌های زیست‌محیطی خواهد شد. در نهایت بحث فرآوری که شامل مراحل مختلف برای مواد معدنی مختلف است. پیشنهاد بهترین روش فرآوری با حداقل اثرات سوءزیست‌محیطی لازم بوده و حتی جانمایی واحد فرآوری نیز باید با رعایت تمام اصول زمین‌شناسی و زیست‌محیطی انجام شود که حداقل صدمه به محیط‌زیست را داشته باشیم. اما پس از اتمام ماده معدنی یا تعطیلی معدن نیز باید برای صدماتی که به محیط‌زیست با عملیات معدنی زده شده راهکارهای مناسب ارائه شود. ایران کشوری است که با بحران آب روبه‌رو است و ضمن اینکه مسائل زیست‌محیطی هم معضلاتی را از اکتشاف تا فرآوری ایجاد می‌کند، بنابراین نیاز به فناوری‌های پیشرفته فرآوری با مصرف کمتر آب و حتی در مواردی بدون نیاز به آب، برای حداقل اثرات مضر زیست‌محیطی و حداقل مصرف انرژی احساس می‌شود در این زمینه باید صنایع فرآوری با فناوری روز دنیا مجهز شود.

◉ سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی تا چه اندازه به این بخش توجه دارند؟

بیشتر سرمایه‌گذاران داخلی با کانی‌ها و سنگ‌های صنعتی و تنوع و کاربردهای آن به اندازه مواد معدنی فلزی آشنا نیستند. سرمایه‌گذاران داخلی حتی به این موضوع که اکتشاف کانی‌ها و سنگ‌های صنعتی دارای هزینه کمتر، خواب سرمایه کمتر و حتی گاهی سود بیشتر نسبت به معادن فلزی هستند، آگاهی ندارند. با توجه به شرایط ویژه ایران که موهبت الهی است، برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی نیاز به تغییراتی در قوانین دست و پاگیر خود داریم. البته سازمان‌ها و ارگان‌ها نیز بهتراست قبل از ورود سرمایه‌گذارهای خارجی تعامل لازم را با هم داشته باشند. امنیت سرمایه‌ای که به ایران وارد می‌کنند از مواردی است که باید به آن توجه ویژه‌ای شود. امید است با اجرای برجام، ایران که یکی از کشورهای دارای معادن غنی از کانی‌ها و سنگ‌های صنعتی است، به قطب اقتصادی و سرمایه‌گذاری خارجی کانی‌ها و سنگ‌های صنعتی خاورمیانه تبدیل شود.

توسعه صنعت فولاد در گرو تقویت زنجیره تولید

مینا ایزدی
گروه معدن

فولادسازان کشور برای توسعه صنعت فولاد باید به ظرفیت تولید، نوع محصول، فناوری و بازاریابی محصولات خود توجه داشته باشند. تمرکز روی زنجیره تولید فولاد نیز یکی دیگر از مواردی است که برای رشد این صنعت ضروری به نظر می‌رسد. این موضوعی است که مدیرعامل شرکت توسعه صنایع و معادن غدیر و مدیر عامل سابق شرکت ملی فولاد که تا شهریور ۹۴ سکان این شرکت را در دست داشت در گفت‌وگو با صنعت بر آن تاکید می‌کند. گپ و گفت خبرنگار صنعت با محمد خان‌دادش‌پور را در ادامه می‌خوانید.

داداش‌پور فعالیت خود را در شرکت فولاد مبارکه اصفهان آغاز کرد و اوایل سال ۹۲ به عنوان معاون صنایع معدنی وارد سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) شد و تا اواخر سال ۹۲ این سمت را برعهده داشت، پس از ورود دکتر مهدی کرباسیان به ایمیدرو چندماهی نیز معاون ایشان بود؛ سپس به عنوان مدیرعامل شرکت ملی فولاد از اواخر سال ۹۲ تا ۳۱ شهریور سال‌جاری در این شرکت مشغول به‌کار بود، درحال‌حاضر نیز به عنوان مدیرعامل شرکت بین‌المللی توسعه صنایع و معادن غدیر فعالیت می‌کند، که تمام فعالیت‌های این شرکت در حوزه‌های معدن و صنایع معدنی است.

◉ طرح جامع فولاد با هدف تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ زمان مدیریت شما در شرکت ملی فولاد آماده و تهیه شد با این حال هنوز بسیاری از دست‌اندرکاران فولاد معتقدند این هدف دست‌یافتنی نیست. نظر شما در این‌باره چیست؟

تدوین طرح جامع فولاد که هدف تحقق تولید ۵۵میلیون تنی فولاد نیز در آن پیش‌بینی شده به زمانی که من مدیرعامل شرکت ملی فولاد بودم، برمی‌گردد؛ یعنی سال ۸۱ و اوایل ۸۲ که قراردادی با یک مشاور به منظور تدوین طرح جامع فولاد منعقد شد و من به عنوان مجری پروژه حضور داشتم، حدود یک‌سال و نیم روی این پروژه کار شد و طرح جامع فولاد تدوین و به ایمیدرو ارسال شده و در آنجا مصوب شد من ناظر پروژه باشم.

البته هدف تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ مبتنی بر تحقق برخی از فرضیه‌ها بود؛ نخست اینکه رشد اقتصادی کشور ۸درصد باشد، دوم اینکه بخشی از منابع مالی آن از طریق فاینانس تامین و علاوه بر آن زیرساخت‌های لازم مانند آب، برق، گاز و شبکه حمل‌ونقل در کشور ایجاد شود.

بنابراین طرح جامع فولاد حدود ۱۱ سال پیش با این پیش‌فرض‌ها تصویب شد و انتظار می‌رفت با تحقق این پیش‌فرض‌ها تولید ۵۵ میلیون تنی فولاد محقق شود اما با تغییر دولت‌ها و روی کار آمدن دولت نهم رشد اقتصادی منفی شد. نکته بعدی اینکه در تامین مالی دچار مشکل شدیم یعنی بانک‌ها برای پروژه‌ها نمی‌توانستند تسهیلات ارائه دهند و علاوه بر آن نیز تامین منابع مالی از طریق فاینانس به دلیل تحریم‌ها انجام نمی‌شد.

از این‌رو تمام مفروضاتی که برای تحقق هدف تولید ۵۵ میلیون تنی درنظر گرفته شده بود، تغییر کرد اما بعد از استقرار دولت جدید یعنی دولت یازدهم فضا به لحاظ اقتصادی بهتر و تورم کنترل شد، رشد اقتصادی از منفی به مثبت ۳درصد رسید اما قیمت نفت کاهش یافت، از رشد اقتصادی چین کاسته شد و سپس وضعیت رکود در صنعت فولاد جهان و درنهایت فولاد کشور حاکم شد از این رو مصرف فولاد که در سال ۸۱، حدود ۲۴ میلیون تن بود به دلیل رشد اقتصادی منفی کاهش یافت و مجموعه این عوامل یعنی رکود حاکم بر اقتصاد دولت نهم و دهم شرایط اقتصادی حاکم در دولت جدید و بحران جهانی فولاد دست به‌دست هم داده و فضای جدیدی را ایجاد کرد. سال ۹۳ که وارد شرکت ملی فولاد شدم با مشاوری که در تدوین این طرح همکاری داشت قراردادی منعقد کردم تا این طرح را پایش کند و در کنفرانس فولاد سال جاری نتایج این پایش مطرح شد. نتیجه این بود؛ درحالی که مصرف ۴۱ میلیون تن فولاد پیش‌بینی می‌شد اما تنها حدود ۳۴ میلیون تن فولاد مصرف شد و اینکه دستیابی به تولید ۵۵ میلیون تن تا افق ۱۴۰۴ سخت است با این حال اگر فرض‌هایی که در گذشته مطرح شد یعنی رشد ۸درصدی اقتصاد، تامین منابع مالی و فراهم شدن زیرساخت‌ها عملی می‌شد، می‌توانستیم به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد تا افق ۱۴۰۴ دست یابیم.

◉ به نظر شما در شرایط کنونی که تمامی فولادسازان جهان با مازاد تولید مواجه هستند، راهکار اساسی برای پیروزی در عرصه رقابت برای فولادسازان کشورمان چیست؟

شرایط کنونی برای فولادسازان سخت است زیرا رشد اقتصادی چین کاهش یافته و این کشور از میزان تولید خود کاسته است. چین حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تن کاهش رشد تولید داده و ۱۵۰ میلیون تن نیز فولاد صادر می‌کند.

این امر نشان می‌دهد شرایط بسیار سخت شده است. البته در همایش فولاد پیش‌بینی شده این رکود در سال ۲۰۱۶میلادی ادامه داشته و در ۲۰۱۷میلادی به‌تدریج این رکود برداشته می‌شود و فولاد به شرایط عادی بازمی‌گردد. در این مقطع ویژه و قبل از اینکه به رشد اقتصادی در صنعت فولاد دست پیدا کنیم، درصورتی که بخواهیم رقابت کنیم باید به چند نکته توجه داشته باشیم؛ نخست اینکه باید در شرایط کنونی سیستم‌ها به گونه‌ای طراحی شود که زمینه برای رقابتی شدن فولادسازان ما فراهم شود.

علاوه بر آن باید هزینه تولید را کاهش دهیم و مدیریت بر هزینه داشته باشیم. همچنین میزان بهره‌وری را باید افزایش داده و در حقیقت سیستم‌های فروش و بازاریابی را تقویت کرد.

البته کارخانه‌های فولادی نیاز به حمایت دولتی نیز دارند که در شرایط حاضر تعرفه‌ها افزایش پیدا کرده و این امر کمک زیادی به تولیدکنندگان داخلی می‌کند. همچنین سیستم‌های بانکی باید تسهیلات با بهره پایین به تولیدکنندگان ارائه کند یا اگر بدهکاری قبلی دارند با آنها تعامل داشته باشد و برای احداث کارخانه فولادی باید دقت لازم را داشته باشیم و در این زمینه ظرفیت، نوع محصول، فناوری و بازاریابی را مدنظر قرار دهیم.

◉ چگونه می‌توان هزینه تولید را در کارخانه‌های فولاد کاهش داد؟

کاهش هزینه‌ها باید درباره هر دو موضوع یعنی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری اتفاق بیفتد، سخت‌افزاری یعنی تجهیزات و ماشین‌آلات به لحاظ کارآیی و فناوری مناسب باشند و سیستم‌های بهره‌برداری به گونه‌ای طراحی شود که حداکثر استفاده را از این ماشین‌آلات ببریم، درکنار بحث سخت‌افزاری که برمی‌گردد به انتخاب درست ماشین‌آلات و تجهیزات و بهره‌برداری صحیح از خط تولید باید به جنبه‌های نرم‌افزاری نیز توجه کنیم؛ یعنی باید سیستم‌های مدیریت کیفی را در زمینه‌های مختلف در کارخانه مستقر کرده و علاوه بر آن ساختار مناسب برای مدیریت وجود داشته باشد. همچنین باید کارکنان را به درستی انتخاب کنیم و به طور مداوم به فکر آموزش کارکنان باشیم. البته در دنیا زمانی که کشورها با بحران مواجه می‌شوند به دلیل اینکه سیستم آنها غیردولتی است هزینه‌های تولید خود را کاهش می‌دهند یا نیروی انسانی را تعدیل می‌کنند اما در کشور ما انجام این دو راه‌حل، سخت است زیرا به دلیل حاکم بودن تفکر کمیت‌گرایی، تولید را کاهش نمی‌دهند و نیروی‌انسانی نیز به دلیل بحث اشتغال تعدیل نمی‌شود. درکشورهایی که نیروی‌انسانی را تعدیل می‌کنند سیستم تامین اجتماعی قوی نیز وجود دارد.

◉ پیش‌بینی شما درباره وضعیت صنعت فولاد در سال جاری چیست؟

پیش‌بینی می‌شود درنیمه دوم سال ۹۵ اوضاع بهتر شود، در پساتحریم سیستم‌های سوئیفت برقرار می‌شود، بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی که در مرحله گفت‌وگو و مذاکره هستند، وارد کشور می‌شوند و علاوه بر آن، براساس نتایج مجلس دهم همراهی مجلس شورای اسلامی و دولت بهتر می‌شود و مجموعه این عوامل نشان‌دهنده این است که صنعت فولاد در سال آینده بهبود پیدا می‌کند.

◉ نظر شما درباره نوآوری در تولید فولاد و محصولات فولادی چیست؟

استنباط من این است که به نسبت کشورهای دیگر منطقه، وضعیت کشور ما خوب است به عنوان مثال در فولاد مبارکه اصفهان هم به لحاظ سخت‌افزاری و هم به لحاظ نرم‌افزاری و مغزافزاری شرایط مناسب است و این شرکت در رکود فعلی نیز مقاومت بالایی دارد زیرا از تجهیزات خوبی برخوردار است، به آموزش کارکنان توجه می‌کند و درمجموع سیستم توانمندی دارد و در تولید محصولات جدید پیشتاز است.

همچنین علاوه بر آن فولاد هرمزگان نیز نوآور است اما در مقایسه با کشورهایی مانند کره‌جنوبی هنوز جای کار بیشتری درباره تولید محصولات جدید داریم.

◉ وضعیت ارتباط واحدهای پژوهش و توسعه و دانشگاه‌ها با فولادسازان چگونه است؟

ارتباط بین واحدهای دانشگاهی و صنعتی به حالت رضایت‌بخشی نرسیده البته قدم‌هایی برداشته شده به عنوان مثال در فولاد مبارکه اصفهان این ارتباط خوب است اما هنوز ارتباط سیال و اثربخشی نیست.

◉ روند پیش‌روی ۷ طرح فولادی چگونه است؟

واحدشادگان و میانه در وضعیت خوبی هستند؛ معتقدم باهمه کم و کاستی‌هایی که این پروژه‌ها داشته‌اند با توجه به هزینه‌های که برای این پروژه‌ها انجام شده و انتظارات اجتماعی که در مناطق ایجاد شده، عقل حکم می‌کند که این طرح‌ها حداقل در بخش احیا هرچه سریع‌تر به فرجام برسند و سپس در فاز بعدی با انجام مطالعات و تمهیدات طرح‌های توسعه‌ای روی آنها توجیه اقتصادی این پروژه‌ها را افزایش دهیم.

به عنوان مثال طرح فولاد سپید دشت را فولاد مبارکه اصفهان و شادگان را نیز فولاد خوزستان خریداری کرده‌اند از این‌رو انتظار می‌رود با توجه به تخصصی که این کارخانه‌ها دارند، تمهیداتی اندیشیده شود که توجیه اقتصادی این طرح‌ها افزایش پیدا کند.

◉ وضعیت تولید فولادهای آلیاژی و ویژه در کشور ما چگونه است؟

سهم تولید فولادهای آلیاژی در کشور اندک است و باید در شرایط فعلی که بازار دچار رکود شده محصولی را تولید کنیم که ارزش‌افزوده بالایی ایجاد کند. البته براساس نگاه کارشناسی باید نوع محصول درست انتخاب و به بازار مصرف آن نیز توجه شود زیرا بازار مصرف فولادهای آلیاژی محدود بوده و درحال‌حاضر فرصت مناسبی است که به این سمت جهت‌گیری کنیم.

◉ ارائه جوایز صادراتی به فولادسازان تا چه اندازه بر افزایش میزان صادرات فولاد تاثیرگذار است؟

در شرایط فعلی که فولادسازان با رکود مواجه هستند و با توجه به کاهش مصرف فولاد در داخل و از سویی تمایل نداشتن فولادسازان به کاهش میزان تولید، بهترین راه‌حل صادرات محصولات فولادی است؛ درشرایط کنونی رقابت با چین سخت است و برای حمایت از فولادسازان داخلی جوایز صادراتی باید به آنها اعطا شود.

◉ نظر شما درباره کنسرسیوم فولادسازی و ادغام واحدهای کوچک و بزرگ در منطقه ویژه خلیج‌فارس چیست؟

واحدهای فولادسازی دنیا درهم ادغام شده‌اند و ادغام این واحدها از انجام هزینه‌های موازی جلوگیری می‌کند، به نظر می‌رسد می‌توان سیاست‌هایی را در بخش فروش محصولات و طرح‌های توسعه‌ای اتخاذ کرد تا همگرایی در واحدهای مختلف تولید ایجاد علاوه بر آن از منابع انسانی استفاده بهینه شود.

با توجه به مدیریت‌های مختلفی واحدهای فولادی تحقق این امر سخت است اما اگر عملی شود اتفاق بسیار خوبی است.

◉ برای خروج از بحران و بازگشت آرامش به بازار چه می‌توان کرد؟

حرکت‌های سینوسی همواره در صنعت فولاد زیاد بوده اما در شرایط کنونی سرعت این تغییرات به دلایل مختلف زیادتر شده است. ما به‌تدریج از این بحران خارج می‌شویم و امیدوارم این رکود باعث نشود فکر کنیم توسعه فولاد در کشور توجیه اقتصادی ندارد.

به منظور توسعه این صنعت باید بر زنجیره فولاد از معدن تا اکتشاف و مرحله نهایی متمرکز شویم؛ درواقع درکشور نیاز به ساخت‌وساز داریم و به نظر بازار مناسبی برای محصولات فولادی وجود دارد اما باید در زمینه توسعه فولاد به ظرفیت، فناوری و نوع محصول دقت کنیم. درصورتی که در زنجیره فولاد متمرکز شویم می‌توانیم شاهد توسعه صنعت فولاد کشور باشیم.

پیش‌بینی می‌شود درنیمه دوم سال ۹۵ اوضاع بهتر شود، در پساتحریم سیستم‌های سوئیفت برقرار می‌شود، بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی که در مرحله گفت‌وگو و مذاکره هستند، وارد کشور می‌شوند

یادداشت

تولید فولاد با نگاه صادراتی

مینا ایزدی
روزنامه‌نگار

تولید محصولات جدید با رویکرد صادرات محور یکی از ضروریات صنعت فولاد کشور برای ورود به بازارهای جهانی است. در واقع افزایش تقاضا و ایجاد بازار مصرف یکی از تمهیداتی است که در شرایط کنونی و با توجه به رکودی که گریبانگیر این صنعت شده باید اجرایی شود و لازمه آن داشتن نگاه صادراتی به وسیله مدیران و دست‌اندرکاران این صنعت در تمامی واحدهای تولیدکننده فولاد کشور است.

حال در شرایطی که دروازه‌های ایران به روی کشورهای خارجی گشوده شده و بسیاری از این کشورها برای همکاری با فولادسازان ایرانی اعلام آمادگی کرده‌اند بسترهای لازم برای تولید محصولات فولادی مطابق با نیاز بازارهای هدف فراهم خواهد شد و با توجه به ظرفیت‌های موجود در ایران مانند معادن غنی سنگ‌آهن، انرژی، نیروی‌انسانی متخصص و تحصیلکرده در بخش‌های فنی و مهندسی، مجاورت کشور با دریا و اتصال به آب‌های آزاد تحقق این امر برای فولادسازان دور از دسترس نیست.

میزان تولید و مصرف فولاد نشان‌دهنده پیشرفت کشورها است و نقش اساسی در رشد و توسعه اقتصادی هر کشور ایفا می‌کند از این‌رو کشوری مانند چین با درنظر گرفتن اهمیت این موضوع به سمت کاهش هزینه‌های تولید در کارخانه‌های فولادسازی حرکت کرده و قیمت مواد اولیه خود را کاهش داده است اما در مقابل با سرمایه‌گذاری در فناوری‌های جدید، کم‌هزینه و پربازده سعی در ایجاد نوآوری و تولید محصولات جدید دارد. سیاستی که چشم‌پادامی‌ها برای تولید فولاد به کار گرفته‌اند باعث شده تا حدود ۵۰ یا ۵۵درصد تولید فولاد جهان را دراختیار گرفته و به‌تدریج بازارهای صادراتی خود را گسترش دهند با وجود این اوصاف در شرایط کنونی برای پیروزی در عرصه رقابت با کشورهای بزرگ تولیدکننده فولاد باید برنامه‌ریزی دقیقی از سوی دولت به‌منظور ارائه تسهیلات ارزان‌قیمت، کاهش نرخ سود بانکی و تسهیل قوانین و مقررات صادراتی انجام شود علاوه بر آن بکارگیری روش‌های پربازده در فرآیند تولید، کاهش هزینه‌ها، تولید محصولات جدید با ارزش‌افزوده بالا و متناسب با بازار کشورهای هدف به منظور افزایش صادرات فولاد از سوی کارشناسان و تولیدکنندگان این عرصه ضروری به نظر می‌رسد.

خبر

آغاز تولید آلومینیوم کاوه خوزستان از پاییز ۹۵

مدیرعامل شرکت آلومینیوم کاوه خوزستان درباره آخرین وضعیت اجرای این پروژه گفت: درحال‌حاضر نصب ماشین‌آلات و نصب اسکلت فلزی سایت در این پروژه شروع شده و پروژه پیشرفت خوبی دارد.

به گزارش ماین‌نیوز، سید عباس حسینی روند در نظر گرفته شده برای پروژه را مناسب دانست و گفت: نصب ماشین‌آلات در انتهای تیر سال ۱۳۹۵ به پایان خواهد رسید. در واقع ماشین‌آلات برای فاز نخست که پروفیل‌سازی است تا این زمان نصب خواهد شد. کار اسکلت به دلیل افزایش سرعت اجرایی پروژه موازی با این بخش در حال انجام است.

حسینی ظرفیت پروژه آلومینیوم کاوه خوزستان را در فاز نخست افزون‌بر ۱۱ هزار تن در سال اعلام کرد و افزود: امیدواریم تولید در فاز نخست این پروژه از پاییز سال آینده آغاز شود. وی افزود: این پروژه دارای ۲ فاز بوده، فاز نخست تولید پروفیل و فاز دوم شامل تولید بیلت و آلومینیوم آلیاژی است؛ قرار است ماشین‌آلاتی در این پروژه مورد استفاده قرار بگیرند تا بتوانیم با استفاده از آن بیلت باکیفیت بالایی را تولید کنیم تا از این طریق بتوانیم مزیت رقابتی داشته باشیم.

مدیرعامل شرکت آلومینیوم کاوه خوزستان با اشاره به حمایت مسئولان منطقه‌ای از پروژه آلومینیوم کاوه خوزستان بیان کرد: همچنان مشکل زیرساختی در منطقه وجود دارد و باید زیرساخت‌های آب و برق از سوی دولت تامین شود؛ ما در فاز اول و دوم این پروژه نیازمند ۱۰ مگاوات برق هستیم و بحث زیرساخت‌ها اصلی‌ترین مشکلی است که با آن مواجهیم. حسینی همچنین درباره آخرین وضعیت پروژه‌های هلدینگ گسترش صنایع معدنی کاوه پارس در زنجیره تولید فولاد توضیح داد: درحال‌حاضر تمامی پروژه‌های هلدینگ‌کاوه پارس فعال هستند، فاز ۲ نیز در حال اجراست و امیدواریم تا ۲سال آینده به بهره‌برداری برسد. وی اضافه کرد: پروژه دیگر ما فولاد اروند است که در حال تجهیز ماشین‌آلات بوده و پیش‌بینی می‌شود در شهریور سال۹۵ به بهره‌برداری برسد.

روی خط خبر

خبرهای خوش برای فلز سرخ

براساس گزارش‌های منتشرشده از سوی گروه ریوتینتو، خبر خوب برای مس (فلزی که هفته گذشته باز هم به مرز ۴ هزار دلاری بازگشته بود) این است که سرعت بهبود آن بیش از دیگر کالاهای اساسی خواهد بود.

به گزارش بورس‌نیوز با کاهش رشد تقاضای چین و رسیدن ارزش دلار به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۰۵ که موجب گران‌ترشدن کالاها برای خریداران دارای ارزهای دیگر شد، مس در سال جاری میلادی با افت ۲۶ درصدی مواجه شده است. جان سباستیان ژاک، مدیر اجرایی بخش مس و زغال‌سنگ ریوتینتو در مصاحبه‌ای اعلام کرد: «گروه ریو، دومین شرکت معدنکار بزرگ دنیا، اطمینان دارد که بازار می‌تواند در انتهای سال ۲۰۱۸م چرخش داشته باشد. یکی از کالاهایی که ما انتظار داریم سریع‌تر از بقیه بهبود یابد، به احتمال مس خواهد بود. در ۲، ۳سال آینده ما شاهد پایان نگرانی‌ها درباره مس خواهیم بود.» کندترین سرعت رشد اقتصادی چین در ربع قرن اخیر باعث فشار روی قیمت‌های انرژی و فلزات و کاهش سودآوری تولیدکنندگان شده است. شاخص کالای بلومبرگ به پایین‌ترین سطح ۱۶ سال اخیر خود رسیده و پنجمین هفته متوالی سقوط خود را ثبت کرده است. براساس اظهارات ژاک، زغال‌سنگ مسیر طولانی‌تری برای احیای قیمت در پیش دارد. برای زغال‌سنگ افق متفاوتی وجود دارد و زمان بیشتری نیاز خواهد بود تا بازیابی قیمتش اتفاق بیفتد. گروه گلدمن ساکس با اعلام اینکه چرخه نزولی مس چند سال دیگر ادامه خواهد داشت، پیش‌بینی کرده عرضه مازاد جهانی تا سال ۲۰۱۹میلادی ادامه یابد و تا انتهای سال ۲۰۱۶ نوسان‌های محدودی را در مرز ۵ هزار دلاری تجربه کند. مس روز دوشنبه با ثبت قیمت ۴۹۳۱ دلار به ازای هر تن، به پایین‌ترین سطح ۶ ساله خود رسید.

دلایل جذابیت طلا در چین و هند

ایران در میان سازندگان طلای جهانی چه نقشی دارد؟

مردم هند حدود ۱۸ هزار تن طلا در خانه‌هایشان نگهداری می‌کنند و چینی‌ها هم در سال ۲۰۱۵میلادی حدود ۲۰۱ تن طلا خریداری کرده‌اند. دلیل این افزایش بالای طلا در این کشورها چیست؟

به گزارش اقتصادنیوز رییس اتحادیه طلا و جواهر تهران دلیل این امر را این می‌داند که ذخایر طلا به عنوان یک ماده معدنی ارزشمند، محدود و رو به اتمام است و کشورهایی مثل هند و چین با خرید و دپوی طلا به خوبی برای این موضوع برنامه‌ریزی کرده‌اند.

ابراهیم محمدولی می‌گوید: هند یکی از مصرف‌کنندگان و واردکنندگان بزرگ طلا در بازار جهانی است که هرگونه نوسان در خرید یا گمانه درباره تصمیم‌های احتمالی این کشور، روی قیمت اثر دارد. در عین حال چین نیز بزرگترین مصرف‌کننده طلا در جهان است.

او به رکوردهای خرید طلا به‌وسیله این کشور اشاره کرده و می‌گوید: این کشور در سال ۲۰۱۳ یک رکورد در خرید شمش طلا ثبت کرده و در این سال ۴۰۷ تن شمش طلا خریداری کرد. این رکورد البته دیگر تکرار نشد به عنوان مثال در سال ۲۰۱۵م خرید این کشور ۲۰۱ تن بود که البته در مقایسه با سایر کشورها رقم بسیار درشتی است. جالب است بدانید که این ارقام حدود ۲۰درصد از کل تقاضای طلا در بازار داخلی چین است. براساس آمار رسمی، تقاضا برای مصنوعات طلا یا همان طلای ساخته‌شده در سال ۲۰۱۵میلادی در چین ۷۸۳ تن بود که با توجه به شاخص‌های اقتصادی این کشور پیش‌بینی کرده‌اند این میزان در سال جاری میلادی به ۹۸۴ تن برسد.

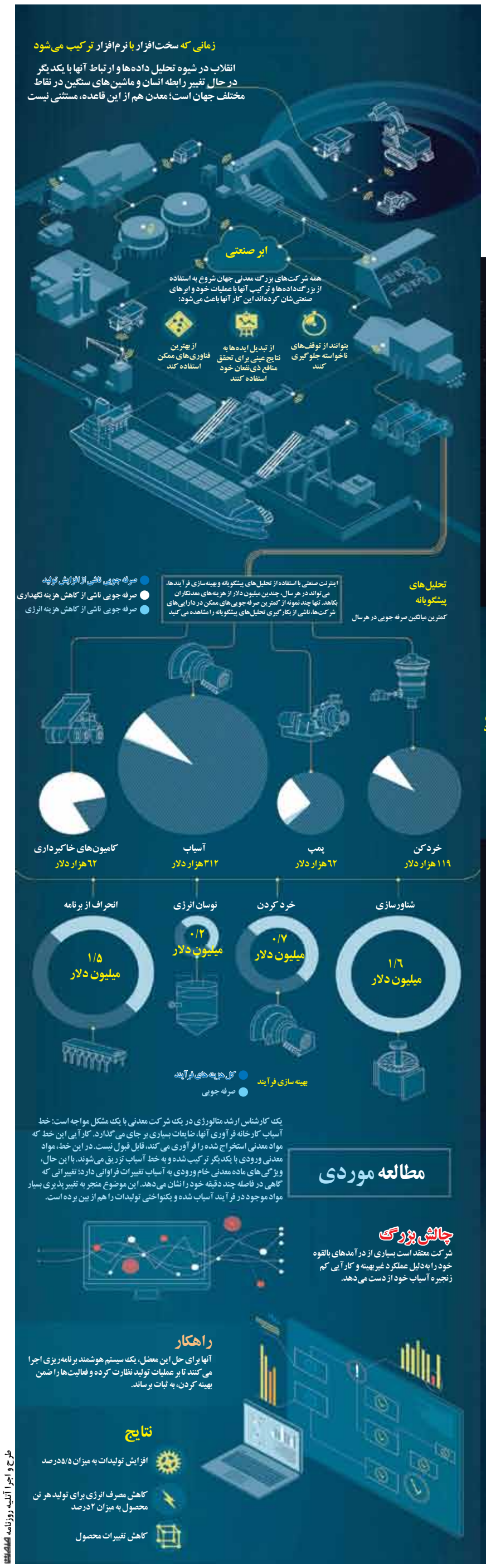
وی می‌گوید: اگرچه تقاضا و بازار صادراتی در کشوری مانند چین بالاست اما دلیل دیگری که سبب می‌شود این کشورها به خرید طلا روی بیاورند این است که این کشورها به محدود بودن ذخایر طلای جهانی توجه جدی دارند. هند دارد به ۲۰ سال آینده نگاه می‌کند.

براساس برآوردها، مجموع ذخایر معادن طلای جهان نزدیک به ۲۰۰ هزار تن است که تا سال ۲۰۱۲ حدود ۱۷۰ هزار تن آن استخراج شده است. بنابراین ذخایر طلا به عنوان یک ماده معدنی ارزشمند، محدود و رو به اتمام است و کشورهایی مثل هند و چین به خوبی برای این موضوع برنامه‌ریزی کرده‌اند و شاهدیم که از بزرگترین خریداران طلا در بازارهای جهانی هستند. ضمن اینکه هزینه‌های استخراج آن نیز رو به افزایش است، اگر ۳۰ سال قبل دسترسی به ذخایر طلا در سطح زمین مقدور بود، امروز برای استخراج طلا باید به عمق دوکیلومتری زمین بروند.

او در پاسخ به اینکه آیا ایران هم در میان سازندگان طلای جهانی نقشی دارد یا نه می‌گوید: بازار طلای داخل را طلاهای قاچاق از بین برده است. اما ایران می‌تواند طلای دست‌ساز خود را صادر کند. به‌ویژه که کشورهای عربی حوزه خلیج‌فارس مصرف بالایی دارند و سلیقه‌شان برای تولیدکنندگان ایرانی شناخته شده است. افغانستان و عراق هم با وجود حضور تولیدکنندگان ترکیه‌ای، هنوز جای کار برای تولیدکنندگان ایرانی دارد و همین حالا اگر برای این بازارها برنامه‌ریزی کنیم، می‌توانیم سهم خوبی را به خودمان اختصاص دهیم.

مهدی نیکوئی
گروه معدن

اینترنت و فناوری‌های نو روز به روز بر گستره قلمروی خود در بخش‌های اقتصادی گوناگون می‌افزایند. این موضوع باعث می‌شود که بهره‌وری فعالیت‌های اقتصادی افزایش یابد و مزایای مختلفی هم نصیب استفاده‌کنندگان از این فناوری‌ها شود. بخش معدن هم از این قاعده مستثنا نبوده و روز به روز بر استفاده شرکت‌های معدنی از فناوری‌های نو افزوده می‌شود.

تجارت

شنبه
• ۱۴ فروردین ۱۳۹۵
• ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۳۷
• ۲ آوریل ۲۰۱۶

نخستین روزنامه تخصصی صبح ایران

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

• سال بیست‌و هشتم دوره جدید شماره ۴۶۰ • پیاپی ۱۷۷۸ • ۸ صفحه

تغییر قانون، چالش صادرات صنایع غذایی

۲

«میهاس» بزرگترین نمایشگاه جهانی غذای حلال

۸

پیش بینی خصوصی‌ها از وضعیت ٤ بخش مهم اقتصاد در سال ۹۵

با «امید» آغاز می‌کنیم

سال ۹۵، سال رونق اقتصادی خواهد بود اما نه تمام و کمال. رکود سختی که درحال‌حاضر بر اقتصاد کشور حاکم است یک‌شبه به‌وجود نیامد که حالا انتظار بهبودی کامل را در چند روز داشته باشیم، لغو تحریم‌ها تاثیر بسیاری بر بخش‌های مختلف اقتصاد اعم از صنعت، معدن، تجارت و کشاورزی گذاشته و حالا به زمان نیاز است تا بتوان امید تازه اقتصاد را به ثمر نشاند.

۴

تجلی اقتصاد مقاومتی در بازار

۶

عکس: خبرگزاری فارس

توسعه صادرات در پساتحریم

مسئولان استان‌ها امیدوارند سال جاری با توجه به پساتحریم و استفاده از حضور هیات‌های خارجی در استان‌ها بتوانند صادرات خود را در حد قابل قبولی افزایش دهند و حضور چشمگیری در بازارهای بین‌المللی داشته باشند. با توجه به فضای جدید سیاسی و به دنبال آن ایجاد فضای جدید اقتصادی مناسب در کشور و استان‌ها، لازم است در سال جاری برای افزایش صادرات غیرنفتی کشور برنامه‌ریزی‌های دقیقی انجام شود و البته باید در این مسیر، امکان افزایش صادرات استان‌ها را با توجه به ظرفیت آنها مهیا کرد.

۷

آسمانی به وسعت امنیت

برای حمل‌ونقل محصولات باارزش، ترانزیت هوایی بهترین گزینه است. به‌طور مثال فرش ابریشم هرگز از طریق کشتی حمل‌ونقل نمی‌شود. در مجموع ریسک حمل‌ونقل هوایی بسیار کمتر از دیگر روش‌های حمل‌ونقلی در دنیا بوده و محصولات ارزشمند و گران‌قیمت از طریق ترانزیت هوایی جابه‌جا می‌شوند. همچنین محصولات کشاورزی و مواد غذایی که عمر کمتری دارند و باید زود به مقصد برسند بهتر است با هواپیما حمل‌ونقل شوند. حتی خودروهای ارزشمند نیز با هواپیما جابه‌جا می‌شوند.

۵

سال میمون بازار ۶

چراغ مبارزه با قاچاق روشن است ۲

پیش‌نیازهای حضور در بازارهای جهانی ۵

معرفی شرکای تجاری ایران در سالی که گذشت

کاهش ۱۸ درصدی واردات از چین

گمرک ایران از کاهش تجارت خارجی ایران در سال ۹۴ خبر داد و اعلام کرد: در سال ۱۳۹۴، در مجموع به میزان ۴۲ میلیارد و ۴۱۵ میلیون دلار انواع کالا صادر و ۴۱ میلیارد و ۴۹۹ میلیون دلار نیز وارد کشور شد. این ارقام نشان دهنده آن است که ارزش صادرات کشورمان ۱۶/۱۱ درصد و واردات کشورمان ۲۲/۵۳ درصد نسبت به سال ۱۳۹۳ کاهش داشته است.

گفتنی است؛ در این مدت حجم صادرات کشورمان به ۹۳ میلیون و ۵۲۰ هزار تن و حجم واردات کشورمان به ۳۵ میلیون و ۷۰ هزار تن رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل به ترتیب ۷/۱۸ درصد و ۱۸/۴۷ درصد کاهش داشته است.

بر اساس این گزارش؛ بررسی اقلام عمده کالاهای صادراتی کشورمان در سال ۱۳۹۴ نشان می‌دهد جایگاه میعانات گازی در میان کالاهای صادراتی به شدت افت داشته و سال گذشته صادرات میعانات گازی ۵۲/۴۲ درصد افت داشته و تاثیر قابل‌توجهی بر افت صادرات غیرنفتی کشورمان گذاشته است.

با این وجود صادرات انواع محصولات پتروشیمی و سایر کالاها با روند کاهشی مواجه بوده و ۲ درصد کاهش داشته که البته در صورت تفکیک محصولات پتروشیمی از سایر کالاها شاهد افزایش صادرات پتروشیمی‌ها هم بوده‌ایم.

اما در مجموع بیشتر کالاهای صادراتی به ترتیب شامل گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده با سهم ۴/۴۰ درصد از کل ارزش صادرات، پروپان مایع شده با سهم ۳/۹۸ درصدی و قیر با سهم ۳/۴۷ درصدی بوده است. بیشتر کالاهای وارداتی کشورمان هم به ترتیب شامل ذرت دامی با سهم ۳/۳۹ درصدی از کل ارزش واردات، گندم با سهم ۲/۰۹ درصدی، لوبیای سویا با سهم ۱/۷۵ درصدی، برنج با سهم ۱/۶۴ درصدی و کنجاله سویا با سهم ۱/۶۲ درصدی است.

در سال ۱۳۹۴به ترتیب کشورهای چین، عراق، امارات متحده عربی، افغانستان و هند بیشترین خریداران کالاهای ایرانی بوده‌اند که سهم کشورهای امارات متحده عربی و افغانستان از کالاهای صادراتی ایران در مقایسه با سال ۱۳۹۳ افزایش داشته و سهم هند نیز ثابت مانده است، اما سهم چین از کالاهای صادراتی ایران بیش از ۲۳ درصد کاهش داشت.

عمده‌ترین کشورهای صادرکننده کالا به ایران در سال گذشته نیز به ترتیب شامل چین، امارات متحده عربی، کره‌جنوبی، ترکیه و سوئیس بوده‌اند که مهم‌ترین نکته در این زمینه کاهش ۱۸ درصدی واردات کالای چینی به کشورمان در سال ۱۳۹۴ بوده است.

همچنین آمارها نشان می‌دهد که سهم کشور سوئیس به‌عنوان کشوری که محل انجام معاملات کالاهای سایر کشورها در آنجا بوده از تجارت خارجی کشورمان به میزان ۵ درصد افزایش یافته و سهم امارات متحده عربی در انجام معاملات کالاهای وارداتی به ایران ۳۶ درصد کاهش داشته است.

براساس این گزارش؛ در سال ۱۳۹۴ واردات خودرو بیش از ۵۰ درصد کاهش یافت و تعداد ۵۱ هزار و ۵۲۲ دستگاه انواع خودرو وارد کشورمان شد. میزان واردات خودرو در سال ۱۳۹۳ به تعداد ۱۰۳ هزار و ۹۱۸ دستگاه بود. از سوی دیگر ارزش واردات خودرو هم کاهش قابل توجهی داشت و با ۴۲/۸۰ درصد کاهش به یک میلیارد و ۲۳۰ میلیون دلار رسید. در سال ۱۳۹۳ مبلغ ۲ میلیارد و ۱۵۱ میلیون دلار صرف واردات انواع خودرو شده بود.

معاون سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان عنوان کرد

ممنوعیت واردات، عامل گرانی گندم

با توجه به اینکه واردات گندم در سال جاری ممنوع اعلام شده، معاون سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان می‌گوید با ممنوعیت یکباره واردات گندم طبیعی است که با افزایش قیمت مواجه شویم؛ مگر اینکه شرایط به روال سابق بازگردد. مصیب محمدیان شمالی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه میزان مصرف و تولید گندم مشخص است، گفت: افزایش قیمت گندم را در یک شرایط عادی در بازار شاهدیم و هیچ عامل جدیدی در بازار ورود نکرده که آن را دلیل افزایش بدانیم و موضوع ممنوعیت ناگهانی واردات گندم تنها دلیل این گرانی است.

وی افزود: مسئولان وزارت جهاد کشاورزی تصمیم گرفتند واردات گندم را ممنوع کنند، این در حالی است که این کار بدون جلسه قبلی و اعلام آمادگی انجام شده و سازوکاری نیز برای آن تعریف نشده است؛ بنابراین زمانی که به یکباره محدودیت ایجاد می‌شود موجب افزایش قیمت خواهد شد.

محمدیان شمالی ادامه داد: بعد از گرانی، همه سازمان حمایت را خطاب قرار می‌دهند که باید با افزایش قیمت مقابله کند، البته این موضوع هیچ ایرادی ندارد و ما به وظایف قانونی‌مان عمل می‌کنیم اما باید به این موضوع توجه شود که براساس یکی از مواد قانونی، رفع موانع تولید قبل از هرگونه محدودیت یا ممنوعیت برای واردات باید از ماه‌ها قبل برنامه‌ریزی شود و بعد از اینکه تثبیت شد و قابلیت اجرایی یافت چند ماه جلوتر باید به اطلاع عموم رسانده شود.

معاون سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان تاکید کرد: اینکه به یکباره و بدون اطلاع قبلی واردات گندم ممنوع شود طبیعی است که قیمت‌ها بالا می‌رود، چون همه گندم‌ها یارانه‌ای و دولتی نیستند و غیراز شرکت بازرگانی دولتی ایران حدود ۱۵۰ واردکننده گندم داریم، این در حالی است که ۲۰ درصد خبازی‌ها نیز از قبل آزادپز شده‌اند.

وی با بیان اینکه با این افزایش قیمت بسیاری از صنایع مرتبط از جمله شیرینی یا ماکارونی خود به خود برای بالا بردن قیمت‌ها تحریک می‌شوند، عنوان کرد: البته ما به همه واردکنندگان گندم اعلام کرده‌ایم که اسناد مربوط خود را ارائه دهند تا براساس آن قیمت‌ها را استخراج کنیم اما در نهایت باید گندم وارداتی به قیمت قبل در شبکه‌های تعریف شده دولتی با نظارت و کنترل توزیع شود یا مابه‌تفاوتی که برای آنها ایجاد شده به خزانه دولت واریز شود که در هر دو صورت افزایش قیمت خواهیم داشت، مگر اینکه شرایط به روال قبل بازگردد.

فروش طلای کم عیار همسایگان در ایران

عضو هیات مدیره انجمن طلا و جواهر گفت: با وجود ممنوعیت واردات مصنوعات طلا متاسفانه روزانه از مجموع گردش یک تن طلا در کشور ۸۰ درصد آن مربوط به طلای قاچاق است که از ترکیه، هند و تایلند وارد کشور می‌شود.

حسین پندارود در گفت‌وگو با فارس، نسبت به ورود بی‌رویه طلای قاچاق به کشور هشدار داد و اظهار کرد: روزانه حدود یک تن گردش طلای کشور است که از این میزان ۸۰ درصد مربوط به طلای قاچاق و وارداتی از مبادی غیرقانونی است. وی با اشاره به اینکه براساس قانون، ورود هرگونه مصنوعات طلا به کشور ممنوع است، خاطر نشان کرد: متاسفانه در این زمینه چه در بعد نظارت و چه در زمینه حمایت از بنگاه‌های کوچک و کارگاه‌های تولید طلا در داخل هیچ حمایتی انجام نمی‌شود.

عضو هیات مدیره انجمن طلا و جواهر بر این نکته تاکید کرد که قاچاق طلای وارداتی نه تنها به تولید داخل ضربه می‌زند، بلکه ارز زیادی بابت ارزش افزوده و اجرت طلای ساخته شده وارداتی از کشور خارج می‌شود که اگر جلوی آن را با نظارت دقیق بگیریم، نیاز به تسهیلات خاص نیست مضاف بر آنکه نیروی ماهر زیادی در حوزه ساخت و تولید طلا و جواهر وجود دارد.

وی گفت: تا ۱۰ سال پیش ایران جزو کشورهای صادرکننده طلا بود، اما قاچاق طلا به کشور انگیزه تولید و تنوع را از تولیدکننده داخل می‌گیرد.

نکته جالب توجهی که این مسئول در انجمن طلا و جواهر به آن اشاره کرد، این بود که براساس استاندارد داخلی طلای تولید داخل باید به‌طور حتم عیار ۱۸ (۷۵۰) به بالا داشته باشد، در حالی که طلای قاچاق که از کشورهایی همچون ترکیه، هند، تایلند و امارات وارد کشور می‌شود، عیاری زیر این رقم داشته، اما به مشتری با نام همان عیار ۱۸ فروخته می‌شود.

پندارود در پاسخ به این سوال که قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز چقدر در کاهش قاچاق طلا موثر است، گفت: براساس قانون قبلی علاوه بر ضبط کالا یک تا دو برابر جریمه برای فرد در نظر گرفته می‌شد، اما در قانون جدید علاوه بر جریمه نقدی که افزایش هم داشته مجازات حبس هم برای قاچاقچیان طلا در نظر گرفته شده است.

عضو هیات‌مدیره انجمن طلا و جواهر در پایان این را هم اضافه کرد که ایران جزو ۵ کشور مصرف‌کننده طلا و جواهر بوده و بازار هدف به شمار می‌رود، چراکه نگاه مردم ما تنها مصرفی نیست، بلکه نگاه سرمایه‌گذاری به خرید طلا در کشور وجود دارد.

روند کاهشی واردات از ترکیه

واردات کالا از ترکیه در سال گذشته با رسیدن به رقم۳/۰۱۳ میلیارد دلار نسبت سال قبل کاهش ۲۳/۰۷ درصدی داشته است. به گزارش ایسنا، چهارمین شریک وارداتی ایران در جهان براساس آمار گزارش مقدماتی تجارت کشور در سال ۱۳۹۴ علاوه بر کاهش ۲۳ درصدی ارزش دلاری واردات نسبت به سال گذشته آن، سهم ۷/۲۶ درصدی از کل واردات ایران را به لحاظ ارزش دلاری داشته که به لحاظ وزنی نیز واردات از این کشور با ۲/۶ میلیون تن که نسبت به سال قبل ۲۷/۰۳درصد کاهش یافته، ۷/۴۲ درصد از حجم وزنی کل واردات کشور را به خود اختصاص داده است. بنابر جزئیات آمار واردات در ۱۱ ماه سال ۱۳۹۴، تاجران ایرانی ۳۹۹۸ گروه کالایی را از ترکیه وارد کردند که ۱۰ قلم عمده آن ۲۵/۲ درصد از کل واردات از ترکیه را تشکیل می‌دهد.

بر اساس این آمار ۱۰ قلم عمده کالای وارداتی از ترکیه شامل موز سبز تازه یا خشک کرده، سایر محصولات به صورت دانه به جز گندم دامی، سوپر فسفاتک‌ها، سیگار حاوی توتون، تخته‌های فیبری از چوب یا سایر مواد چوبی، کاغذ مقوا، سایر مکمل‌های دارویی برای خرده‌فروشی که تولید داخلی مشابه ندارند، لوبیای سویا به جز دانه حتی به صورت خردشده و فسفات کلسیم طبیعی، فسفات آلومینوکلسیک طبیعی وگل سفید فسفاته آسیاب شده است.

یادداشت

چراغ مبارزه با قاچاق روشن است

محسن قائمی‌نسب
کارشناس اقتصادی

قاچاق کالا در کشـور ما نه امروزی است نه دیروزی و سـابقه‌ای به قدر یک قـرن دارد. گرچه از تاریخچه تدوین نخسـتین مجموعه قوانین و مقررات دادوستد با محوریـت مبارزه بـا قاچاق کالا بیش از ۸۰سـال می‌گـذرد اما از همین تاریخچـه تدوین قانون مبارزه با قاچاق می‌تـوان نتیجه گرفت که تجارت غیرقانونی و قاچـاق کالا در ایران قریب به یک قرن قدمت دارد و در سـال‌های طولانی همیشـه این موضـوع کم و بیش دغدغـه اقتصاددانان بوده اسـت و متولیان امر تلاش‌هایـی بـرای مبارزه بـا این میهمـان ناخوانده اقتصاد داشته‌اند که بررسـی میزان توفیق در کنترل این پدیده شوم اقتصادی نیازمند مجال دیگری است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی قاچاق کالا به دلایل مختلف تشـدید و هر سـال بر حجم آن افزوده شده اسـت؛ اوضاع نابسـامان اقتصادی برخی کشـورهای همسـایه، ناامنـی و کنترل نشـدن مرزها از سـوی همسـایگان، تحریم‌های اقتصادی، بیکاری در مناطق مرزی و سـود بالای قاچـاق ازجمله دلایـل افزایش قاچاق کالا پس از انقلاب به شمار می‌رود.

فساد اداری و بروکراسی نیز از جمله عوامل موثر در قاچاق است که نمی‌توان از آن غافل شد!

گرچـه به دلیل ماهیت اقتصـاد پنهان و زیرزمینی بـودن این‌گونه فعالیت‌ها و مخفـی‌کاری قاچاقچیان، نمی‌توان آمـار دقیقی از حجم قاچاق کالا ارائه کرد و کسی نمی‌تواند مدعی آمار دقیق قاچاق کالا باشد اما برخی روش‌های علمی ازجمله شکاف عرضه و تقاضا تا حدودی می‌تواند حجم قاچاق کالا را مشخص کند. بر همین اسـاس حجم قاچاق کالا در سال ۱۳۹۲ حدود ۲۵میلیـارد دلار تخمین‌زده شـده که در مقایسـه با حجم تجارت قانونی رقمی تامل‌برانگیز است!

اگر ۲۵میلیارد دلار حجم قاچاق کالا در سـال ۹۲ پذیرفته شـود براسـاس روش‌های علمی پیش‌گفته آمارها نشان از کاهش قابل ملاحظه حجم قاچاق کالا در سـال ۹۳ دارد که نشان می‌دهد برای نخستین‌بار نـه تنها حجم قاچـاق افزایش نیافتـه بلکه در برخی بخش‌ها متوقـف و در برخی بخش‌هـا به‌ویژه قاچاق خروجـی و به‌طور مشـخص قاچاق سـوخت کاهش داشته است.

اجـرای چنـد برنامـه مهـم و زیربنایـی ازجمله تخصیص سـوخت بر مبنای پیمایش، ایجاد سـامانه پنجـره واحد تجـاری در گمـرکات، ایجاد قـرارگاه مرکـزی مبارزه با قاچاق سـوخت، طرح رجیسـتری دسـتگاه‌های تلفن همراه و افزایش کشفیات از سوی دسـتگاه‌های کاشف همه نشـان از این دارد که چراغ مبارزه با قاچاق کالا روشن است و دست‌اندرکاران امر در هدف‌گذاری موفق بوده و نشـانه را درسـت هدف گرفته‌اند!

از آنجا که تشـخیص مهم‌تریـن گام برای درمان به شمار می‌رود، به نظر می‌رسد متولیان مبارزه با قاچاق کالا بـا کم کـردن برخوردهای سـطحی و مقابله‌ای آشـکار، بیشـتر به علل پرداخته‌اند تـا معلول و این قاعده منطقی توانسته حجم ۲۵میلیارد دلاری قاچاق در سال ۹۲ را به کمتر از ۲۰میلیارد دلار در سال ۹۳ برساند که قدم بزرگی به شمار می‌رود.

حرکت در همین مسیر و تحرک بیشتر دستگاه‌های دخیـل در مبارزه با قاچاق نویـد آینده‌ای خوب برای کنتـرل و کاهش قابل قبول قاچاق کالا در کشـور را می‌دهد.

گرچـه بـه گفتـه کارشناسـان قاچـاق کالا صفـر نخواهـد شـد امـا می‌تـوان کنتـرل کـرد! اجرای کامل طرح کدینـگ کالا، کاهش تعرفه واردات، حذف برخی معافیت‌هـای غیرضرور، کاهش مـدت زمـان ترخیـص کالا، اجـرای کامـل دولـت الکترونیک، شـفافیت در تجارت فرامرزی، شناسـایی گلوگاه‌ها، افزایش ریسـک قاچاق و نظارت بیشـتر از گام‌های مهمی اسـت که در سال ۹۵ خواهد توانست مبارزه با قاچـاق کالا را به پله‌های موفقیت نزدیک‌تر کند.

البتـه ناگفته نماند که مبارزه با قاچاق چندوجهی و نیازمند اراده عمومی است، نباید انتظار داشت مشکلی که در سـال‌های طولانی در اقتصاد ریشه دوانیده، در مدت زمانی کوتاه حل شـود! خوشـبختانه آنچه در جامعه دیده می‌شـود این اسـت که خطر قاچاق کالا بـرای اقتصاد روز به روز افزایش می‌یابد و این فرصت خوبی است تا سـتاد مرکزی مبارزه با قاچاق با بسیج همه بخش‌هـای اقتصادی و فرهنگـی ماموریت مهم خـود را در برنامـه‌ای ۵سـاله به انجام برسـاند که با توجه به عزم جدی و درک درسـت مشـکل از سوی مدیران سـتاد مبـارزه با قاچاق کالا دور از دسـترس نیست!

تغییر قانون چالش صادرات صنایع غذایی

مریم میرحسینی
گروه تجارت

سـال ۹۴ نیـز با همـه چالش‌ها، مشـکل‌ها، مانع‌ها، موفقیت‌ها و دسـتاوردهایش برای صنایع غذایی گذشت. این گزارش در گفت‌وگو با برخی از دست‌اندرکاران و فعالان صنایع غذایی و خوراکی به بررسـی و ارزیابی مشـکلات اصلی که در سال ۹۴ بر سـر راه صادرات این حوزه وجود داشـت، پرداخته است.

کاوه زرگـران، دبیـر کل کانـون انجمن‌هـای صنایـع غذایی ایـران در گفت‌وگو با صمت یکی از مهم‌ترین مشکلات صادراتی که تولیدکنندگان محصولات غذایی در سـال ۹۴ با آن روبه‌رو بودند را قوانیـن فصلـی و روزانه در حوزه صـادرات به عراق که برخی از آنها از سـوی دولت عراق تغییر می‌یافت دانسـته و خاطرنشـان می‌کند: به طور مثـال در مقطعی صادرات سـیب خـام به عراق ممنوع شـده بود یا در زمانی عوارض بالایی بر آن وضع شد.

وی همچنین ناهماهنگی و نبود تعامل مناسب مشـابه صادرکنندگان ترکیه را از مشـکلات این بخـش عنـوان و بیـان می‌کنـد: صادرکنندگان محصولات غذایی ایران همیشه چند پله از ترک‌ها عقب هستند و دلیل آن هم این است که تعاملات دولتی بین ترکیه و عراق بسیار بیشتر از تعاملاتی است که میان ایران و عراق جریان دارد.

زرگـران همچنین موضوع صادرات به روسـیه را مطـرح و عنـوان می‌کند: اگرچـه ظرفیت‌های مناسبی در کشـور وجود داشت اما تا بهمن سال گذشته نتوانستیم مجوز دامپزشکی روسیه را برای صادرات بگیریم و آنقدر دیر اقدام شد که بخشی از بازار روسیه در اختیار کشورهای امریکای جنوبی قـرار گرفـت و اکنون که ایران موفـق به دریافت مجوز شـده بخـش اعظمـی از بـازار در اختیار آمریکای لاتین است و باید با آنها رقابت کنیم. در صورتی‌که در ابتدای کار این‌گونه نبود.

دبیر کل کانون انجمن‌های صنایع غذایی ایران نبود یارانه‌ها و جوایز صادراتی و نبود یک سیاست جامع برای صادرات کشـور را از چالش‌های پیش روی صـادرات برشـمرده و می‌گویـد: برخـی از بروکراسـی‌هایی که در این زمینه وجود داشـت تا پایان سـال گذشـته حل شـد که یکی از آنها مجوز صـادرات محصولات دامی بـود. این مجوز در ۳مرحله دریافت شـد، نخسـت مجوز صادرات محصولات شـیلاتی، سپس محصولات لبنی و در آخر نیز مجوز صادرات مرغ خام.

بـه صورت کلی بزرگترین مشـکل صنعت مواد غذایی در سـال گذشـته در حوزه مواد اولیه بود، هم موضوع گندم در سـال ۹۴ چالش‌برانگیز بود و هم روغن خام؛ زرگـران ضمن بیان این مطلب خاطرنشـان می‌کنـد: به دلیل اینکـه قیمت‌های تضمینـی خریـد گندم از کشـاورزان نسـبت به میانگیـن جهانی غیرواقعی اسـت، همیشـه این هـراس در دولت وجود دارد که گندم وارد شـده و به مراکز دولتی فروخته شود.

زرگـران در همیـن بـاره ادامه می‌دهـد: برای فصل زراعی نیمه نخسـت سـال گذشـته دولت تصمیـم گرفت برای واردات گنـدم کیلویی ۱۵۰ تومـان عوارض تعیین کنـد و در ۱۵ تیر که این قانون وضع شـد بـا اعتراض متعدد شـرکت‌های مصرف‌کننده گندم روبه‌رو شـد و در ۱۵ شهریور بـا پیگیری‌های اتاق بازرگانی، توافق شـد که این عوارض برداشته شود.

> کاوه زرگران: باید تکلیف قیمت نهایی محصول از یارانه کشاورزی جدا شود، این امر از ایجاد تورمی بزرگ در مواد غذایی جلوگیری می‌کند

وی می‌افزاید: اما معضل همچنان وجود داشت، سـال گذشـته اختلاف قیمـت گنـدم داخلی و وارداتی حدود ۵۰۰ تومان بود، در نیمه دوم سال پس از اینکـه قیمت جهانی گندم کاهش فراوانی داشت، دولت دوباره خرید تضمینی از کشاورزان را به طور متوسط ۱۵ درصد افزایش داد.

دبیر کل کانون انجمن‌های صنایع غذایی ایران با بیان اینکه باید تکلیف قیمت نهایی محصول از یارانه کشـاورزی جدا شود، اظهار می‌کند: این امر از ایجـاد تورمی بزرگ در مـواد غذایی جلوگیری می‌کند. این اتفاق در سال زراعی گذشته و کنونی نیفتـاد و امسـال اختلاف قیمت گنـدم داخلی و وارداتی به حدود ۵۷۰ تا ۶۰۰ تومان خواهد رسید.

وی تصریـح می‌کنـد: دولـت بـه ایـن نتیجه رسـید که با وضع عـوارض امـکان جلوگیری از فسـاد وجود نـدارد و به طور کلی ثبت سـفارش واردات گنـدم را از ابتدای سـال ۹۴ ممنوع کرد و اکنون نیز حتی دربـاره محصولاتی که پیش از ممنوعیت ثبت سـفارش وارد شده این هراس هم بـرای بخش خصوصی و هم دولتی وجود دارد که سوءاستفاده‌هایی از آن شود.

رییس کمیسـیون کشـاورزی اتـاق بازرگانی تهـران همچنین با بیان اینکه در سـال گذشـته حدود ۱/۵میلیون تن دانه روغنی وارد کشور شد، می‌گویـد: میزان تولید داخل در همین سـال ۱۰ درصد میزان واردات بوده است.

وی در ادامه با اشاره به اینکه صنعت روغن‌کشی چند سـالی بود که به مرز ورشکستگی و تعطیلی رسـیده بود، می‌افزاید: در سال ۹۴ این کارخانه‌ها بازگشـایی شـده و شـروع بـه فعالیـت کردند، کارخانه‌های روغن‌کشـی و روغن نباتی و بسیاری از صنایعـی که روغن خام مصـرف می‌کنند یک زنجیره پیوسته هستند.

زرگران در ادامه بیان می‌کند: در ابتدای سـال ۹۴ در زمینه دانه‌های روغنی مشکل بزرگی پیش آمـد و اقدام دولت در خرید تضمینی، بنا به گفته کارشناسـان تفاوت قیمتی حـدود ۷۰۰ تومانی میان دانـه روغنی تولید داخل و وارداتی به وجود آورد، این مابه‌تفاوت باید از محلی تامین می‌شـد که وضع عوارض بـر واردات دانه‌های روغنی را به دنبال داشـت و به چالش صنایع غذایی در سـال ۹۴ بدل شد.

وی با بیان اینکه به طور کلی مشـکلات اصلی صنایع غذایی در سـال ۹۴ قیمت‌های کاذب مواد اولیه بود، ابراز می‌کند: در حالی‌که در دنیا شـاهد کاهش قیمت نفت و بـه دنبال آن کاهش قیمت غلات و مواد غذایی اصلی هسـتیم و همه بنگاه‌ها و کارشناسان پیش‌بینی کرده‌اند که در سال آینده این روند نزولی ادامه خواهد داشـت و در حالی‌که فائو اعلام کرده که مردم دنیا میزان غذای بیشتری وارد کشورهای‌شان کرده‌اند و دسترسی مردم دنیا به غذا بیشتر شـده، در کشور ما سفره‌های مردم کوچک‌تر شده است.

دبیر کل کانون انجمن‌های صنایع غذایی ایران با اشاره به اینکه در برخی از شاخه‌های پرظرفیت مواد غذایی صادرات نسـبت به سـال ۹۳ کاهش داشـته، تصریح می‌کند: یکـی از دلایل اصلی آن را می‌توان عوارض وضع شده بر واردات مواد اولیه مانند شکر، دانسـت. وی همچنین درباره قاچاق محصـولات غذایی و خوراکی به کشـور با اشـاره بـه اینکه قاچـاق کالا به صورت سیسـتماتیک و ریشـه‌دار در حال انجام است، بیان می‌کند: تمام کالاهایـی که به صورت رسـمی به کشـور وارد می‌شوند، انواع قاچاق شده آنها نیز فراوان در بازار دیده می‌شود، با توجه به اینکه برای کالای قاچاق عوارض پرداخت نمی‌شـود قیمت تمام‌شده بسیار پایینی دارند و فضا را برای حضور نشان(برند)های غذایی ایرانی در بـازار تنگ‌تر کرده و بخش قابل توجهـی از ظرفیت خالی صنایـع غذایی لطماتی است که کالای قاچاق به بار آورده است.

زرگران همچنین می‌افزاید: بیشـترین قاچاق را دربـاره محصولاتی که ارزش افـزوده بالایی دارند مانند شکلات و آدامس و کنسرو شاهد هستیم.

دبیر کل کانون انجمن‌های صنایع غذایی ایران معتقد است قیمت تمام شـده محصول صادراتی ایرانی در بازارهـای جهانی قدرت رقابت با رقبا را نـدارد و دلیل اصلی رقابت‌پذیر نبـودن آن را نیز قیمت بالای مواد اولیـه و اختصاص نیافتن یارانه صادراتی برمی‌شمرد.

ظرفیت تولید ۱۴۰ هزار تن کنسانتره

ولی‌الله داودآبادی، دبیـر انجمن صنایع آبمیوه و کنسـانتره در گفت‌وگو بـا صمت با بیان اینکه مشـکلی که در سـال ۹۴ فعالان صنایع غذایی با آن مواجه بودنـد، بالابودن بهره‌های بانکی و نبود نقدینگـی بوده، می‌افزاید: درآمـد تولیدکنندگان آبمیـوه و کنسـانتره به گونه‌ای نبـود که بتوانند اقساط تسهیلات با بهره‌های بالا را پرداخت کنند.

وی در ادامه با اشـاره به اینکه خوشبختانه سال گذشـته یکی از سال‌هایی بود که در زمینه تامین میـوه که ماده اولیه مصرفـی در صنعت آبمیوه و کنسانتره است مشکلی وجود نداشت، خاطرنشان کرد: سـیب و انگور به فراوانی در دسترس بود اما همیشه این اتفاق نمی‌افتد، به‌طور معمول قیمت میوه به دلیل کم بودن بالا می‌رود و تولیدکنندگان نگران هسـتند که با بالا رفتن قیمت تمام شـده محصول، توجیه صادراتی آن از بین برود.

داودآبـادی در ادامـه بـا بیان اینکـه در میان حلقه تولید و مصرف کارخانه‌ها سـود سرشـاری نصیب دلالان می‌شـود، تصریح کرد: اگر تمهیدی اندیشـیده شـود که این سود مسـتقیم به باغدار برسـد اقـدام مثبتـی خواهد بـود، ایـن مهم با همـکاری وزارت جهاد کشـاورزی، شـرکت‌های تعاونـی، باغـداران و تولیدکننـدگان کنسـانتره انجام پذیر خواهد بود.

دبیر انجمن صنایع آبمیوه و کنسـانتره در ادامه درباره مشـکل حمل‌ونقل که در مسـیر صادرات وجـود دارد می‌گوید: مشـکل دیگـری که وجود دارد حمل‌ونقل جاده‌ای اسـت، در شـرایطی که کارخانه‌ای سـفارش صادراتی گرفتـه، زمانی که از شـرکت حمل‌ونقـل تقاضای کامیـون می‌کند بـا مسـائلی از قبیـل افزایش قیمت و نداشـتن ثبـات روبـه‌رو می‌شـود، حمل‌ونقل کشـور باید سیسـتماتیک بـوده و یک قیمت ثابـت در ارائه خدمات در نظر گرفته شـود و مـدام تغییر نکند، سال‌هاست که این مشکل وجود دارد.

وی معتقد اسـت: درباره مقاصد جدید صادراتی از جمله روسـیه سـازوکارهای مورد نیـاز باید از سوی دو کشـور فراهم شـود، این کشور خریدار مناسبی برای مواد غذایی است.

داودآبـادی با بیان اینکه سـال ۹۴، حدود ۸۰ هزار تن کنسـانتره صادر شده، بیان می‌کند: این میزان نسـبت به سـال ۹۳، ۲۵ درصـد افزایش داشـته، صادرات در کنسانتره و آبمیوه به مسائل متعددی از جمله بارندگی، سرما و گرما در تامین مواد اولیه وابسته است.

وی در ادامـه می‌افزاید: اگر تمـام کارخانه‌ها با همه ظرفیت کار کنند، توانایی تولید حدود ۱۲۰ تا ۱۴۰ هزار تن محصول در سال وجود دارد.

دبیر انجمن صنایع آبمیوه و کنسانتره نخستین مشکلاتی که باید در سال ۹۵ حل شود را بهره‌های بانکـی و نقـل و انتقال پـول صـادرات و واردات دانسـته و در ادامه ابراز می‌کنـد: راه‌اندازی قطار جاده ابریشم از قزاقسـتان به ایران به حمل‌ونقل ریلی در راستای تسهیل صادرات کمک می‌کند.

کاهش ارزش روبل، ضرر صادرکنندگان

سـید محمد رزمی رضوی، دبیر انجمن صنایع کنسـرو ایـران نیز با اشـاره بـه اینکه مشـکل اصلـی ایـن حـوزه اقتصادی کـه جـزو صنایع تبدیلی اسـت، کمبود نقدینگی اسـت، به صمت می‌گویـد: همیشـه درخواسـت ما این بـوده که تسـهیلات ویژه‌ای به این بخـش اختصاص یابد. وی با اشـاره به اینکـه تفاوت صنایـع تبدیلی با صنایـع دیگر در تاریخ مصـرف محصولات نهایی اسـت، خاطرنشـان می‌کند: زمانی کـه تولیدات مـواد غذایی در انبارهـا ذخیره شـده و به پایان زمان مصرف نزدیک می‌شـوند، واحدهای تولیدی مجبورند کالاهای خود را با تخفیف‌های ویژه ارائه دهند، این بزرگترین چالش اسـت، در صورتی‌که صنایع دیگر در صورت فروش نرفتن کالاهای‌شان هر سال تا حدود ۱۰ درصد افزایش قیمت خواهند داشت و نیازی به فروش با تخفیفات ویژه نیست.

رضـوی می‌افزاید: به همین دلیـل ما از دولت خواسـته‌ایم کـه توجه ویـژه‌ای به ایـن صنعت داشته باشد و تسـهیلات ویژه‌ای به آن اختصاص دهد.

وی بـا بیان اینکـه انجمن، آمـاری از صادرات محصـولات کنسـروی در اختیـار نـدارد، بیان می‌کنـد: دلیـل ایـن مسـئله نیز این اسـت که ۳۰۰ واحـد تولیـدی عضو انجمن هسـتند و در زمینـه صنایع کنسـرو بیـش از ۲۰۰۰ واحد در کشـور فعالیت می‌کنند، در نتیجه نمی‌توان آمار دقیقـی از کل صنایـع کنسروسـازی ارائـه داد. دبیر انجمن صنایع کنسـرو ایران با اشاره به اینکه مهم‌ترین صادرات این حوزه به کشورهای آسیای میانه و روسیه بوده، اظهار می‌کند: تحریم روسیه از سوی اتحادیه اروپا منجر به کاهش ارزش روبل شد، در نتیجه بخش اعظم قراردادهای واحدهای صادرکننده با واردکنندگان روسـی اجرایی نشـد زیرا کاهش ارزش روبل به ضرر صادرکنندگان بود.

وی، موانـع و مشـکلاتی ماننـد قوانین جدید مالیاتـی و مدت‌زمان انجام تشـریفات گمرکی را اولویت‌هایی می‌داند که در سال ۹۵ باید حل شوند و می‌گویـد: در بخش کمپوت و کنسـرو با قاچاق نیز مواجه هسـتیم که نیازمند توجه و رسـیدگی است، قاچاق همیشه به محموله‌ای اطلاق می‌شود که پنهانی وارد کشـور شده اما کنسرو و کمپوت به صورت کانتینری و سـازمان‌یافته وارد کشـور می‌شود.

البته اسـتقبال زیـادی از این نـوع محصولات خارجی نمی‌شـود زیرا تولیدات کنسرو داخلی از کیفیت و مرغوبیت بالایی برخوردار اسـت. وی در ادامه می‌گوید: محصولات کنسروی قاچاق موجود در بازار بیشتر از کشور تایلند هستند.

کند و کاو یکساله اصناف

زهره رجب‌نیا
گروه تجارت

پس ازگذار چندین و چند ساله از تحریم‌های سخت اقتصادی و رکودی که سال‌ها بر بازار ایران سایه انداخته بود سرانجام سال ۹۴ به‌ویژه نیمه دوم آن با لغو تحریم‌های ظالمانه، بندهایی که اقتصاد ایران را به رکود کشانده بود از دست و پای بازار باز شد.

با این همه با از بین رفتن تحریم‌ها و بازگشت امید به جامعه‌ای که روزهای سختی را پشت سر نهاده است، بازار همچنان در تار و پود نامرئی رکود دست و پا می‌زند و به نظر نمی‌رسد به یکباره بتوان این تارها را گسست؛ بندهایی که به باور کارشناسان در کوتاه‌مدت نباید انتظار رهایی از آن را داشت.

در این برهه فعالان بخش خصوصی مانند اصناف منتظرند اقتصاد ایران با رفع سایه تحریم‌ها به سرعت از رکود خارج و به عبارتی زنده شود، اما کارشناسان اقتصادی معتقدند رفع تحریم‌ها برای اقتصاد ایران معجزه نمی‌کند، به‌طوری که هم‌اکنون شکاف بزرگی میان انتظارات عمومی و واقعیت‌ها وجود دارد.

بنابراین به نظر می‌رسد، اکنون باید کمی صبر داشت و منتظر بود تا ثبات و آرامش بر بازار حاکم شود چراکه توافقات و حذف تحریم‌ها در بلندمدت کارگر خواهند بود.

این انتظار در حالی است که تعدادی از اقتصاددانان هشدار می‌دهند بسیاری از مسائل ارتباطی به تحریم ندارد و می‌گویند سامان یافتن برخی از عواملی هم که به تحریم ارتباط دارد، زمان‌بر خواهد بود.

علاوه بر این درماه‌های گذشته برخی از اقتصاددانان تذکر داده‌اند که رفع تحریم‌ها در کوتاه‌مدت منجربه شکوفایی اقتصاد ایران نخواهد شد.

شکاف سطح انتظارات و توقعات از لغو تحریم‌ها با واقعیات به میزانی است که علی فاضلی، رییس اتاق اصناف با هشدار نسبت به خطر این موضوع، برخی انتظارات و توقعات نادرست از شرایط پس از تحریم را از نگرانی‌های اتاق اصناف یاد می‌کند و می‌گوید: متاسفانه برخی تصور می‌کنند با اجرای برجام قیمت‌ها به یکباره شکسته می‌شود و این تصور بازار را با رکود مواجه کرده و باعث شده حجم موجودی انبار برخی از واحدهای تولیدی افزایش یابد.

این در حالی است که لغو تحریم‌ها هرچند امکاناتی را برای ما فراهم می‌کند اما معجزه نمی‌کند.

شاید شکاف بزرگی میان آنچه انتظارات عمومی از لغو تحریم‌ها تلقی می‌کند با آنچه واقعیت دارد، وجود داشته باشد که اگر این شکاف را درست مدیریت نکنیم، ممکن است شرایط بدتر از شرایط تحریم شود.

یعنی شکل‌گیری انتظاراتی فراتر از واقعیت برای شرایط پس از توافق این خطر را دارد که در صورت مواجهه با واقعیت اعتماد عمومی خدشه‌دار شود.

امری که فعالان اقتصادی بازار نیز بر آن تاکید دارند و می‌گویند: درشرایط حاضر باید منتظر بود و دید که با سپری شدن زمان، مشکلاتی که در ساختار اقتصادی کشور وجود دارد، حل یا کمتر می‌شود؟!

▣ صندوق‌های مکانیزه فروش

از سوی دیگر فعالیت یکساله اصناف توفیق بزرگتری را هم برای این گروه در سال ۹۴ به ثبت رساند. امری که از آن جهت برای برخی از گروه‌های اقتصادی ماننداصناف سرنوشت‌ساز بود که درنهایت پس از مدت‌ها کشمکش و اختلاف نظر بین این گروه با سازمان امور مالیاتی کشور مبنی بر چگونگی تعیین مالیات و صندوق مکانیزه، آنها به تجهیز واحدهای صنفی خود به صندوق‌های مکانیزه فروش رضایت دادند.

آنچه مسلم است این است که با اجرایی شدن طرح نصب صندوق مکانیزه فروش و ایجاد زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری این طرح، بخش زیادی از مشکلات فعلی سازمان امور مالیاتی و اصناف کشور برای تعیین مالیات از بین می‌رود.

با این همه، طرح تجهیز گروه‌های مشمول از ابتدای زمستان سال ۹۴ در قالب طرح باران در دستور کار اتاق اصناف قرار گرفته و قرار است با بهره‌گیری از ظرفیت‌های این طرح بخش زیادی از مشکلاتی که پیش از این درتامین صندوق‌های فروش وجود داشت، مرتفع شود.

▣ اما و اگرهای مالیات ایده‌آل

گلایه‌های اصناف از میزان بالای مالیات مشاغل و مالیات ارزش‌افزوده هم از آن دسته موضوعات قدیمی است که گویا قرار نیست پایانی داشته باشد و پرونده آن در سالی که گذشت همچنان گشوده ماند.

در کنار این مسائل حالا پس از گذشت سال‌ها اصناف دوباره با طرح موضوع حذف پرداخت مالیات ارزش افزوده در ایستگاه‌های مکرر، از ارقام بالایی که ناچارند به عنوان مالیات به سازمان امور مالیاتی بپردازند، گلایه‌مندند و می‌گویند: با رکودی که بر بازار سایه افکنده درآمدهای آنان چندان افزایشی نداشته و پرداخت مالیات‌های اینچنینی برای آنها امکان‌پذیر نیست.

به اعتقاد او پس از برجام نباید انتظار داشت که در مدت زمان اندکی که از لغو تحریم‌ها و دوره پسابرجام می‌گذرد وضعیت اقتصاد ایران روبه‌راه شود.

▣ سالی بهتر برای اقتصاد ایران

محمدطحان پور، رییس اتحادیه لوازم خانگی (مصنوعات نفت، گاز سوز والکتریک) وضعیت بازار سال پیش‌رو را در نیمه دوم مناسب‌تر ارزیابی می‌کند و می‌گوید: به طور حتم با حذف دلواپسان و نمایندگانی که در یکی دو سال اخیر تنها چوب لای چرخ دولت گذاشته‌اند و دولت را از اجرای طرح‌ها و اقداماتی که می‌توانست در بهبود اقتصادی و معیشت مردم نقش داشته باشد بازداشتند، مجلس دهم با حضور نمایندگانی که دغدغه مشکلات و معیشت مردم را خواهند داشت روزگار بهتری را برای اقتصاد کشور رقم می‌زند.

▣ سال حمایت از بازار

اما قاسم نوده‌فراهانی، رییس اتحادیه تهیه و توزیع‌کنندگان تجهیزات، لوازم پزشکی و آزمایشگاهی وضعیت سال ۹۵ بازار را در مقایسه با سال گذشته مثبت تر ارزیابی می کند و می گوید: به طور حتم بازار در سال آینده در مقایسه با سال گذشته و سال ۹۳ وضعیت بهتری را تجربه خواهد کرد.

او می گوید:امری که اگر با حمایت دولت از تولیدکننده ایرانی و افزایش کیفیت تولیدات و یافتن بازارهای جدید صادراتی همراه شود به طورقطع نتیجه می‌دهد.

با این همه فراهانی در ادامه با اشاره به اهمیت تجدید نظر دولت و وزیر اقتصاد و دارایی در اخذ میزان مالیات از اصناف توضیح می دهد: با تجدیدنظر در میزان مالیات اصناف می‌توانند با حمایت‌های خود در جهت تقویت تولید داخل تلاش بیشتری کنند. به این ترتیب تولیدکنندگان داخلی نیز باید با افزایش کیفیت محصول‌شان بازار را به سمت رونق سوق دهند.

به گفته وی ،بی‌شک دولت با واگذاری کار اصناف به خودشان و دخالت نکردن در این عرصه می‌تواند گام‌های موثری در جهت رونق بازار و افزایش کیفیت تولیدات داخلی بردارد.

او می گوید:این امر به‌طور قطع در ایجاد اشتغال و ساماندهی فعالیت‌های تجاری نقش موثری خواهد داشت.

وی اضافه می کند: یقین دارم اگر پیش‌زمینه‌هایی که به آن اشاره کردم تحقق یابد، چشم‌انداز سال ۹۵ بازار مثبت خواهد بود چراکه ما درشرایط پساتحریم قرار داریم و شرایط سخت اقتصادی را پشت‌سر گذاشته‌ایم و به سمت رونق اقتصادی در حرکت هستیم.

▣ اصلاح ساختار بودجه اتاق اصناف ایران

اصلاح ساختار مالیاتی صنوف و اصلاح ساختار بودجه اتاق اصناف ایران، عضویت اتاق در کارگروه‌های اقتصادی و مدیریتی و درنهایت حضور اصناف در مراکز تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی کشور از دیگر اتفاقات مثبت سال ۹۴ بود. امری که با همراهی رییس اتاق اصناف در سفر رییس‌جمهوری و هیات عالی‌رتبه ایران به فرانسه و ایتالیا نمود پیدا کرد و نشان داد که دولت در نظر دارد اصناف را در تصمیمات اقتصادی کشور دخیل کند. اتفاقات خوشایندی که برخی از آنها تاکنون سابقه نداشته است.

> اکنون باید کمی صبر داشت و منتظر بود تا ثبات و آرامش بر بازار حاکم شود چراکه توافقات و حذف تحریم‌ها در بلندمدت کارگر خواهند بود

> اصلاح ساختار مالیاتی صنوف و اصلاح ساختار بودجه اتاق اصناف ایران، عضویت اتاق در کارگروه‌های اقتصادی و مدیریتی و درنهایت حضور اصناف در مراکز تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی کشور از دیگر اتفاقات مثبت سال ۹۴ بود

یادداشت

راه‌حل‌هایی برای رفع رکود

محمدرضا نوروزی
دکترای تخصصی مدیریت سیاستگذاری
بخش عمومی، دانشگاه تربیت مدرس

رکودی که اکنون در اقتصاد کشور مشاهده می‌شود را تنها نمی‌توان منحصر به بازارهای صنفی دانست.

امری که درحال‌حاضر در بیشتر بخش‌های اقتصادی کشور قابل رویت است و سایه آن را به وضوح می‌شد با چرخی کوتاه در بازارشب عید و مشاهده جمعیت زیادی که دست خالی در بازار چرخ می‌زدند، مشاهده کرد، مسئله‌ای که بدون شک نتیجه کاهش قدرت خرید مردم است.

به‌طور قطع رفع رکود مهم‌ترین خواسته‌ای است که این روزها از سوی مردم دنبال می‌شود، خواسته‌ای که تبلور آن را می‌توان با حضور مردم در انتخابات اخیر مجلس شورای اسلامی به وضوح مشاهده کرد.

بنابراین شناخت و احصای مشکل از سوی مردم و انتقال آن به نمایندگان که مجریان و سیاست‌گذاران کلان کشور به شمار می‌روند باعث خواهد شد در آینده در حوزه اقتصادی پیشروی بهتری را شاهد باشیم.

برخی از راهکارهایی که به تقویت و بهبود این حرکت رو به جلو کمک خواهد کرد عبارتند از:

ـ تقویت و تشویق صادرات: از آنجا که کاهش شدید خرید و فروش منجر به کاهش تولید شده و با توجه به اشباع بازار داخلی، باید صادرات فعال شود تا بازار رونق بگیرد.

ـ وحدت رویه برای اصناف: یکی از مشکلاتی که اصناف با آن درگیر هستند این است که سازمان‌ها و نهادهای دیگر برای آنها تکلیف تعیین می‌کنند، به‌طور مثال دخالت صنف رقیب در امر صنف دیگر.

ـ داشتن دید همه‌جانبه و کل نگرانه: بازار تنها مربوط به یک صنف نیست؛ بلکه گستره دامنه آن، دیگر اصناف را نیز فراگرفته است؛ به عنوان مثال هر نوع تغییر در قیمت یک واحد صنفی در تغییر قیمت تمام‌شده کالای نهایی که از آن بخش تغذیه می‌کند را سبب خواهد شد.

ـ سیاست‌های تشویق مالی از سوی دولت: دولت به عنوان تنها متولی قدرتمند و تاثیرگذار در این حوزه می‌تواند با دادن وام‌های مناسب و نظارت صحیح بر فرآیند آنها به رونق بخشی بازار اصناف بپردازد.

ـ سیاست‌های نظارتی صحیح دولت: دولت باید با اتخاذ سیاست‌های نظارتی صحیح در این حوزه از فعالیت افراد نظم برهم‌زن بازار جلوگیری کند، به عنوان مثال کاری که در حوزه میوه‌های قاچاق می‌خواست درحال شکل‌گیری بود.

ـ تشویق به اجرای طرح فروشگاه بزرگ: اجرای طرح‌های فروشگاه بزرگ باعث رونق تجاری و جلوه‌گری بازار و افزایش فروش خواهد شد.

ـ آشنا شدن هرچه بیشتر مسئولان بخش دولتی با اصناف و مشکلات آن: یکی از روش‌های بهینه‌سازی بازار اصناف این است که خود مسئولان شناخت مستقیم از این بخش داشته باشند و تنها به اخبار و اطلاعات تهیه و ارائه شده بسنده نکنند.

ـ تقویت هرچه بیشتر اتاق اصناف و اتحادیه‌های مربوط به هر صنف: هرقدر اتاق اصناف بیشتر و بهتر و قوی‌تر عمل کند و هدایت کشتی صنف خود را بر عهده گیرد بهره‌وری بازار آن صنف به جهت هدایت آن از سوی فرد کار بلد بهتر خواهد شد.

ـ همسوسازی دولت با راهبردهای تقویت تولید داخلی به منظور انجام صادرات

ـ تدوین نقشه راه صنفی برای نیل به اهداف رونق صنفی

ـ استفاده از ظرفیت‌های استادان دانشگاه، خبرگان و کارشناسان و صاحبان صنعت

ـ وارد نشدن افراد غیرآگاه در بازار صنف؛ به عنوان مثال ورود برخی افراد که کاربلد نبودند و اطلاعاتی درباره مسکن نداشتند و اقدام به خرید و فروش و معامله در این بخش کردند باعث قیمت‌گذاری‌های غیرواقعی و بالارفتن قیمت‌ها شد که در نهایت رکود این بخش را درپی داشت. این موضوع درباره دیگر بخش‌های صنفی کاملاً صحیح و پابرجاست.

ـ تعامل فعال دولت با واحدهای صنفی در قالب برنامه‌های حمایتی، در صورتی که دولت و مجلس شورای اسلامی پیگیر بسته‌های حمایتی برای اصناف باشند می‌تواند بازار اصناف را تقویت کند تا اصناف بتوانند از این رکود حاکم بر بازار عبور کنند.

ـ یکسان‌سازی قیمت کارخانه و اصناف

به طور حتم دولت با بکار گیری موارد یاد شده و یافتن بازارهای جدید صادراتی می تواند بر رکودی که در حال حاضر بر بازار داخلی سایه افکنده غلبه کند.

روایت اول شخص

دنیای دیروز، دنیای فردا

در یک دید کلان سیاسی نه‌تنها نظم دوقطبی ۵۰ساله در سال‌های پایانی قرن پیش فروپاشید بلکه به نظر می‌رسد آرایش ژئوپلتیک جهانی در دهه پیش‌رو تغییرات بزرگی نسبت به دو دهه پس از شوروی داشته باشد. امریکا مرکز ثقل توجه خود را از «منا» به سوی آسیای‌دور می‌برد. اتحادیه اروپا با مشکلات ساختاری جدی روبه‌روست و نقشش در عرصه بین‌الملل به آن محکمی که انتظار می‌رفت نخواهد بود.

چین با جدیت در حال اشاعه قدرت اقتصادی خود به قدرت سیاسی بین‌المللی است و در «منا» و اقیانوس هند روز به روز حضور پررنگ‌تری دارد.

غول جوان و گرسنه سلطنت تکفیری سر برداشته و آغازین روزهای ظهورش را با انهدام رژیم‌های پوسیده عربی و اشتعال جنگ‌های ابدی در لیبی، سوریه و عراق جشن می‌گیرد و آینده و ثبات بسیاری از کشورها از مصر تا تونس تا افغانستان را متزلزل کرده و فردای عربستان سعودی و ترکیه را زیر سوال برده است. رشد سرسام‌آور اقتصادهای نوظهور حداقل در مورد برزیل و روسیه با ابهام روبه‌روست.

سونامی‌های مهاجرت، گرمایش زمین، تغییرات شگرف آب و هوایی، خشکسالی‌ها و سیل‌ها و ورشکستگی ملت‌ها و فروپاشی ملت-دولت‌های با سابقه. اینها تنها گوشه‌ای از مشکلات جهان اطراف ما را تشکیل می‌دهند.

باید پذیرفت که دنیای فردا شباهت کمی به دنیایی دارد که امروز می‌شناسیم و باید بپذیریم که منطقه خاورمیانه بیش از هر ناحیه دیگری دستخوش تلاطم و تغییرات بنیادین است.

وضعیت چنان پیچیده و درهم ریخته شده که باید بر قضاوت یوشکا فیشر در سال ۲۰۱۲ مهر تایید زد که گفت: «در خاورمیانه امروز، فقط احمق‌ها آینده را پیش‌بینی می‌کنند. نمی‌توان گفت چه در راه است اما می‌توان گفت دگرگونی‌ها و جنبش نیروها بسیار متفاوت و انقلابی خواهد بود.» ایران هم آبستن تغییرات بزرگ بوده و هست.

دوران دولت نفتی به جبر تاریخ پایان یافته و روند ۸۰ساله توسعه با اتکا به دلارهای نفتی و در قالب پروژه‌های بزرگ دولتی توسط اربنگاه‌های دولتی به پایان آمده. گرچه هنوز برخی، ناباورانه به دنبال احیای آن دوره‌اند، اما لوازم چنین تداومی که انباشت پول نفت باشد، دیگر فراهم نیست.

پس از دوران پرالتهاب و وهم‌آلود دولت نهم و دهم، کشور سعی می‌کند تدبیر، تعقل و قدرت کارشناسی خود را احیا کند. دولت فربه و عظیم و ناکارآمدی به ارث رسیده که زیر این پرداخت به ۴ میلیون کارمند و جبران کسری صندوق‌های بازنشستگی غارت شده و یارانه عظیم موروثی شده است.

میراث پوپولیستی به جامانده مانع آن است که اصلاحات اساسی، در دولت و ساختار تعهدات آن شکل گیرد. گرچه تورم در حال مهار است، اما رکود طولانی‌مدت و ماندگار بنگاه‌های تولیدی را می‌کوبد. شاخص تولیدات صنعتی ۹ماهه سال ۱۳۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۱ درصد افت را نشان می‌دهد و شاخص فروش صنعتی پاییز حتی از آن هم بدتر است و افتی ۱۹درصدی را ثبت کرده است. دولت از وجود ۴میلیون بیکار سخن می‌گوید و کارشناسان اعداد بالاتری را برآورد می‌کنند.

کشور ۱۰ سال است از انگیزش سرمایه‌گذاری و از ارتقای جمع جبری تعداد اشتغال پایا، سترون و عقیم است. اگر وضع همین‌طور پیش رود سال‌های آتی با افزایش معنی‌دار جمعیت بیکاران و تعمیق رکود و تشدید ریزش بنگاهی روبه‌رو خواهیم بود.

اتاق خبر

۳ آرزوی اقتصادی

نایب رییس اتاق بازرگانی تهران خروج از رکود، بهبود اشتغال و جلوگیری از اسراف را ۳آرزوی اقتصادی خود برای سال ۱۳۹۵ عنوان کرد. علاء میرمحمد صادقی در گفت‌وگو با ایسنا، گفت: نخستین آرزوی من برای اقتصاد کشور در سال۹۵، خروج اقتصاد از رکود است. وی افزود: سال ۹۴ رکود مشکل بزرگی را برای اقتصاد کشور ایجاد کرد. همان‌گونه که پس از دوره دکتر مصدق کشور در یک دوره‌ای با رکود مواجه شد و همین اتفاق در سال جاری هم رخ داد.

میرمحمد صادقی ادامه داد: آرزوی دوم من برای سال آینده این است که وضعیت اشتغال بهبود پیدا کند که البته اگر خروج از رکود محقق شود به طور طبیعی اشتغال هم ایجاد می‌شود. نایب رییس اتاق بازرگانی تهران تصریح کرد: آخرین آرزو هم صرفه‌جویی است. آرزوی من برای سال آینده این است که از اسراف خودداری کنیم.

با اینکه مردم با گرفتاری روبه‌رو هستند مشاهده می‌کنیم که مجالسی برگزار می‌شود که میلیون‌ها هزینه و نصف آن دور ریخته می‌شود. باید این دقت را نسبت به صرفه‌جویی داشته باشیم و این دستور را که به نفع اقتصاد است اجرا کنیم.

پیش‌بینی «خصوصی»ها از وضعیت ٤بخش مهم اقتصاد در سال ۹۵

با «امید» آغاز می‌کنیم

زهرا طهرانی
گروه تجارت

سال ۹۵، سال رونق اقتصادی خواهد بود اما نه تمام و کمال. رکود سختی که درحال‌حاضر بر اقتصاد کشور حاکم است یک‌شبه به‌وجود نیامد که حالا انتظار بهبودی کامل را در چند روز داشته باشیم، لغو تحریم‌ها تاثیر بسیاری بر بخش‌های مختلف اقتصاد اعم از صنعت، معدن، تجارت و کشاورزی گذاشته و حالا به زمان نیاز است تا بتوان امید تازه اقتصاد را به ثمر نشاند.

نمایندگانی از مهم‌ترین حوزه‌های اقتصادی پارلمان بخش خصوصی در گفت‌وگو با صمت وضعیت اقتصاد در سال ۹۵ را ارزیابی کرده و بایدها و نبایدهای رسیدن به رونق و توسعه را نیز پیشنهاد دادند.

یحیی آل‌اسحاق: برای اینکه بتوانیم رشد منفی اقتصاد را به ۶ درصد برسانیم باید برنامه‌ریزی دقیقی داشته باشیم

سید محمد حسین شریعتمدار: در سال‌جاری بزرگترین چالش ما بحران آب خواهد بود که جز تعادل‌بخشی به آب و افزایش بهره‌وری آن نمی‌توانیم گام‌های دیگری در بخش کشاورزی برداریم

▣ صنعت چشم انتظار سیاست دولت

مهدی پورقاضی

رییس کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی تهران

در ۳فصل نخست سال ۹۴ رشد منفی در بخش صنعت داشتیم؛ به‌ویژه در ۳ماه سوم یعنی پاییز ۹۴ رشد منفی صنعت قابل توجه و نزدیک به منفی ۲۵ درصد بود. نکته بعدی اینکه میزان واردات کالاهای سرمایه‌ای که باید در بخش صنعت به کالای نهایی تبدیل شود، در ۳ماه سوم ۹۴ منفی بوده و این به معنای آن است که در ۳ ماه چهارم با کاهش شدید تولید مواجه بودیم. به عبارت دیگر با توجه به تمدید شدن رشد منفی باید گفت بخش صنعت وارد رکود شد که این امر از لحاظ تئوری نیز تایید شده، نه‌تنها از نظر احساس مدیران و فعالان صنعتی.

از سوی دیگر دیدگاه منابع جهانی مانند بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول برمبنای این آمار نیست و اعلام می‌کنند که ایران در سال ۲۰۱۶م با رشد اقتصادی ۴ تا ۶ درصدی مواجه می‌شود و عمده آن را هم در بخش نفت، گاز و پتروشیمی می‌بینند. آنها معتقدند با افزایش تولید در این بخش‌ها تولید ناخالص ملی (GDP)بیشتر شده و در نهایت منجر به رشد صنعت می‌شود. به عبارت دیگر آنها بر این‌باورند که صنایع مرتبط با نفت با رونق مواجه خواهند شد و ممکن است دیگر صنایع با رکود ادامه بدهند. این موارد تاکنون وجود داشته اما اینکه پیش‌بینی در سال ۹۵ چگونه خواهد بود به نظر من بستگی به سیاست‌های دولت دارد. سیاست‌ها باید روشن و شناخته شده باشد تا بتوان آینده را پیش‌بینی و برای آن برنامه‌ریزی کرد. اقتصاد ما قابل پیش‌بینی نیست و نمی‌توان حدس زد که به کدام سمت خواهد رفت. گاهی سیاست‌هایی در راستای آزادسازی اقتصاد یا پوپولیستی اتخاذ می‌شود که نتایج متفاوتی دارد و بخش دوم مانند سیاستی که برای ارز در نظر گرفته شد، مطلوب نخواهد بود و منجر به کاهش صادرات غیرنفتی می‌شود که رکود را به دنبال دارد. اما اگر سیاست نخست یعنی آزادسازی را پیش بگیرند می‌توان به اقتصاد امیدوار بود. ضمن اینکه به طور قطع سال ۹۵ اقتصاد با امید آغاز خواهد شد.

▣ بازاریابی مهم‌ترین مولفه برای صادرات پایدار

یحیی آل‌اسحاق

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران

پیش‌بینی دولت و مسئولان بین‌المللی برای اقتصاد کشور امید بخش است. به نحوی که نهادهای بین‌المللی رشد ۵ تا ۶ درصدی را برای اقتصاد کشور درنظر گرفته‌اند و مسئولان داخلی هم همین عدد را پیش‌بینی کرده‌اند و حتی رییس‌جمهور نیز اعلام کرده که سال ۹۵، سال حل مشکلات و رشد اقتصادی بالا خواهد بود.

اما برای اینکه بتوانیم رشد منفی اقتصاد را به ۶ درصد برسانیم باید برنامه‌ریزی دقیقی داشته باشیم. این در حالی است که صحبت از تحریم‌های جدید یا اجرا نشدن تعهدات برجام و... نمی‌تواند به بهبود شرایط کمکی کند، بلکه باید این‌گونه نگاه کرد که امیدوار هستیم و احتمال اینکه نشود هم خواهد بود، اما باید حداکثر تلاش را برای بهبود اقتصادی انجام داد. در کل حال و هوای عمومی کشور نشان از امید و حاکی از روزهای خوب اقتصادی است اما نباید انتظار بیش از حد داشت.

در بخش تجارت به ویژه در صادرات با توجه به شرایطی که در آن قرار داریم وضعیت بهتری خواهیم داشت.

با خروج از رکود و رسیدن به رشد اقتصادی بالا و درنهایت حرکت چرخه اقتصادی، صادرات نیز رونق می‌گیرد، این در حالی است که بازارهای اطراف مانند عراق ظرفیت خوبی برای نشان دادن توانایی‌های ایران دارند. به گفته عراقی‌ها حجم روابط تجاری دو طرف ۱۴ میلیارد دلار و به گفته خودمان ۱۱ میلیارد دلار است که امکان افزایش آن به ۲۰ میلیارد دلار نیز وجود دارد.

در بخش واردات نیز براساس آنچه در اقتصاد مقاومتی تاکید شده باید به سمت تولید صادراتی حرکت کنیم به نحوی که واردات برای تولید صادرات‌محور باشد، در واقع اگر قرار است تجارت را توسعه دهیم باید با این استراتژی پیش برویم. با توجه به شرایط پیش آمده اقتصاد و رفت‌وآمد هیات‌های تجاری، تمام قراردادها و تفاهم‌نامه‌های منعقد شده نیز باید با این دیدگاه پیش برود که بخشی از تولید مشترک برای صادرات باشد.

با ظرفیت‌های خوبی که وجود دارد مانند انرژی و نیروی انسانی می‌توانیم محصولات را با قیمت تمام‌شده کمتر و کیفیت بیشتر تولید کنیم و صادرات صنعتی را توسعه دهیم. در حوزه صادرات مواد معدنی نیز باید منتظر وضعیت بازار جهانی باشیم تا ببینیم دچار چه تغییراتی می‌شود.

در بخش صادرات مواد غذایی و محصولات سنتی ایران مانند فرش دستباف، لغو تحریم‌ها شرایط را بهتر خواهد کرد چرا که بازارهای جدیدی به روی ایران باز می‌شود.

در بخش پتروشیمی نیز دچار محدودیت‌هایی بودیم و کاهش شدیدی را نیز در این بخش تجربه کردیم اما درحال‌حاضر با توجه به رفع تحریم‌ها و همچنین افت قیمت نفت، صادرات پتروشیمی ارزان و به صرفه‌تر شده و به نظر می‌رسد در این بخش نیز شاهد افزایش وزنی باشیم.

به هر حال ما به صورت بالقوه امکان توسعه صادرات صنعتی، معدنی و سنتی را داریم اما باید مشکلاتی که از قبل وجود داشته مانند مسائل بانکی، خدمات بازرگانی، حمل‌ونقل و... را حل کنیم. در این میان بازاریابی مهم‌ترین مسئله‌ای است که باید برای توسعه صادرات توجه ویژه‌ای به آن داشت. واقعیت این است که ۸۰درصد صادرات موفق وابسته به دانش، حرفه و هنر بازاریابی جدید است. در این زمینه دچار مشکل هستیم که مهم‌ترین دلیل آن وصل نبودن به شبکه‌های بازاریابی جهانی است که تخصص به شمار می‌رود. برای موفقیت باید هم در داخل با ایجاد تشکل‌های تخصصی، سیستم بازاریابی را توسعه دهیم و هم در بازارهای هدف خارجی. به هر حال اگر می‌خواهیم صادرات را به جایگاه بالا و توسعه پایدار برسانیم باید مقوله بازاریابی را نیز مورد توجه قرار دهیم. ازسوی دیگر با توجه به فضای رقابتی که در دنیا وجود دارد باید واحدهای صادراتی و تولیدی را تقویت کرد، به گونه‌ای که دولت و مجلس شورای اسلامی نیز در برنامه ششم توسعه توجه ویژه‌ای به آن داشته باشند. براساس اقتصاد مقاومتی برون‌نگری به تنهایی امکان‌پذیر نیست و یکی از راه‌های تحقق آن حمایت‌های واقعی و عملی از صادرات است. نکته آخر اینکه خدمات فنی مهندسی به عنوان مزیت بسیار خوب ما در منطقه باید در اولویت‌ها قرار گیرد چراکه تاثیر بسزایی در رشد اقتصادی خواهد گذاشت و به همکاری سه‌جانبه ایران، شرکت‌های بیمه‌ای خارجی و ایرانی و پروژه‌های عراقی نیاز دارد.

▣ بحران آب تهدید برای کشاورزی

سیدمحمدحسین شریعتمدار

نایب‌رییس کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع غذایی اتاق بازرگانی تهران

پیش‌بینی برای بخش کشاورزی کشور در سال ۹۵ امیدبخش است اما بحران آب مشکل اساسی به شمار می‌رود که اگر نتوانیم آن را به درستی مدیریت کنیم، دچار مشکلات جبران‌ناپذیری خواهیم شد. امیدی نیست که بحران آب متوقف شود اما حداکثر فرصتی که داریم این است که سال آینده بتوانیم بحران را مدیریت کنیم چرا که در ادامه مسیر، مهار آن نه امکانپذیر است و نه هزینه ترمیم سنگین را خواهیم داشت. درحال‌حاضر و البته در سال‌جاری نیز بزرگترین چالش ما بحران آب خواهد بود که جز تعادل‌بخشی به آب و افزایش بهره‌وری آن نمی‌توانیم گام‌های دیگری در بخش کشاورزی برداریم. این در حالی است که شرایط به گونه‌ای به مرحله هشدار رسیده و مهار آن در آینده نزدیک پیش‌بینی نمی‌شود. وفاقی که حاصل شده این است که دوچالش آب و بیکاری در کشور وجود دارد که زمان برای جبران آن نیز اندک است. اما وزارت کار و همچنین وزارت جهاد کشاورزی و شورای ملی آب برنامه‌هایی دارند تا بحران در درجه اول مهار شود و پس از آن برای روندی مثبت در منابع آب گام برداشته شود.

▣ از سرمایه‌گذاری تا اکتشاف معدنی

محمدرضا بهرامن

عضو کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی تهران

اجرای برجام فرصتی تاریخی و سرنوشت‌ساز را در اختیار بخش خصوصی کشور قرار داده تا پس از تحمل ۱۲ سال تحریم ظالمانه و سوء تدبیرهای بی‌مورد، باز هم خود را با تحولات اقتصاد جهانی پیوند بزند و آماده حضور جدی در عرصه اقتصاد جهانی و بازارهای بین‌المللی شود.

یکی از بزرگترین مزیت‌های اقتصادی ایران وجود ذخایر عظیم نفت، گاز و انواع معادن است، بنابراین سرمایه‌گذار خارجی می‌داند که مواد اولیه مناسبی در اختیار دارد که با فرآوری آنها سودآوری بالایی پیدا می‌کند.

هر اشتغال جدید در حوزه معدن در کشورهای معدنی و توسعه‌یافته حداقل ۱۷ فرصت شغلی صنعتی ایجاد می‌کند و هر ۱۷ فرصت شغلی صنعتی حداقل ۲۰۰ شغل در بخش‌های خدمات یا کشاورزی در کشورهای در حال توسعه به وجود می‌آورد. امید است تلاش‌ها و برنامه‌ریزی‌ها در جهتی باشد که مفروضات برنامه ششم یعنی نرخ بیکاری ۸/۵ درصدی و نرخ رشد اقتصادی ۸درصدی محقق شود.

معادن و صنایع معدنی تامین‌کننده مواد اولیه مورد نیاز بسیاری از صنایع هستند و از اساسی‌ترین و مهم‌ترین پایه‌های اقتصادی کشور به شمار می‌روند و در خودکفایی صنعتی، ایجاد اشتغال بالا و مولد، افزایش تولید ناخالص، رشد درآمد سرانه ملی و توسعه مناطق محروم نقش تعیین‌کننده‌ای دارند.

بخش معدن در ۴ حوزه اکتشاف، استخراج، فلزات و مصنوعات فلزی و کانی‌های غیرفلزی تعریف شده و بیشترین سهم در این ۴ حوزه مربوط به کانی‌های غیرفلزی است، به‌طوری که ۳۰ عنوان از نیاز سرمایه‌گذاری‌های صنعت، معدن و تجارت را به خود اختصاص داده است. در بخش اکتشاف، اکتشاف مس نیز در اولویت نخست است و فسفات، نیکل، بوکسیت، سنگ‌آهن خام و سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی به ترتیب در اولویت‌های بعدی قرار دارند. در بخش استخراج نیز، بهره‌برداری از معادن زغال‌سنگ اولویت نخست سرمایه‌گذاری، بهره‌برداری از شورابه‌ها برای استحصال پتاسیم و منیزیم، استخراج مواد اولیه تولید آلومینیوم به‌ویژه بوکسیت و نیز بهره‌برداری از معادن سنگ‌آهن در اولویت‌های دوم تا چهارم قرار گرفته‌اند.

برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف به منظور اولویت سرمایه‌گذاری در سال‌های ۹۴ تا ۹۶، بخش معدن از اکتشاف، استخراج و فرآوری در دومین اولویت سرمایه‌گذاری قرار گرفته که از میان این اولویت‌ها از ۳۲۹ عنوان سرمایه‌گذاری، ۶۶ ردیف را بخش معدن به خود اختصاص داده است.

آسمانی به وسعت امنیت

عکس: مهدی کاوه‌ای

صبا رضایی
گروه تجارت

آرمان بیات، کارشناس حمل‌ونقل هوایی و خلبان با سابقه است که معتقد است شغل خلبانی مانند بسیاری از مشاغل از امنیت شغلی لازم برخوردار نیست و تنها به‌عنوان یک شغل دوم می‌توان روی آن حساب کرد چراکه با کوچکترین مشکل سلامتی خلبان منبع درآمد خود را برای همیشه از دست می‌دهد.

او همچنین معتقد است که نیاز به تربیت نیروی انسانی متخصص در حوزه مدیریت و بازاریابی حمل‌ونقل هوایی در کشور به شدت احساس می‌شود و باید رشته‌های تحصیلی نوینی در حوزه حمل‌ونقل هوایی وارد دانشگاه‌ها شوند و نیروی متخصص و زبده بیشتری در این حوزه وارد عرصه شوند. به گفته بیات باید توجه بیشتری به حمل‌ونقل هوایی کشور معطوف شود و روی زیرساخت‌های حمل‌ونقل، بازاریابی، درآمدزایی و کاهش هزینه‌ها برنامه‌ریزی شود. به گفته وی حمل‌ونقل هوایی جایگاه ویژه‌ای در میان حوزه‌های حمل‌ونقلی دارد و کشورهای پیشرفته آن را به خون جاری در رگ تشبیه کرده‌اند. گفت‌وگوی صمت با آرمان بیات را می‌خوانید:

◉ آیا در کشور ما نیاز به ایجاد رشته‌های مرتبط با حمل‌ونقل هوایی به‌طور آکادمیک در دانشگاه‌ها احساس می‌شود؟

نه‌تنها در حوزه حمل‌ونقل هوایی بلکه تمامی زمینه‌های مرتبط با حمل‌ونقل هوایی مانند بازاریابی و مدیریت حوزه حمل‌ونقل هوایی باید به طور آکادمیک در دانشگاه‌های کشور تدریس شوند. درحال‌حاضر، در ایران در زمینه بازاریابی و فروش در حوزه حمل‌ونقل هوایی رشته تحصیلی مرتبط نداریم. همچنین به دلیل خریدهای انجام شده از نظر مالی به ایرباس و بوئینگ متعهد شده‌ایم و باید نیروی متخصص انسانی در حوزه بازاریابی حمل‌ونقل هوایی تربیت کرده و تلاش کنیم تا درآمدزایی کنیم. این درحالی است که در حوزه مدیریت و نظام بهره‌برداری در کشور نیروی انسانی تربیت نشده است.

◉ حمل‌ونقل و ترانزیت هوایی کالا در سال ۲۰۱۵ میلادی تا چه حد توانسته با حوزه‌های دیگر حمل‌ونقلی مانند حمل‌ونقل دریایی رقابت کند؟

به طور کلی حمل‌ونقل هوایی به این دلیل توسط کشورهای مختلف انتخاب می‌شود که مدیریت زمان در این نوع از حمل‌ونقل به خوبی رعایت می‌شود. برای کالاهایی که عمر اندکی داشته باشد و فردی که زمان کمی در اختیار و سفر کاری داشته باشد حمل‌ونقل هوایی انتخاب مناسبی به شمار می‌رود. زمانی که این موارد با دیگر روش‌های حمل‌ونقلی مانند حمل‌ونقل ریلی، جاده‌ای و دریایی مقایسه می‌شوند به ویژگی صرفه‌جویی زمان در حمل‌ونقل هوایی پی برده می‌شود. در ترانزیت کالا فرصت‌های بسیاری برای استفاده از حمل‌ونقل هوایی داریم. در بحث ظرفیت‌های حمل‌ونقل هوایی در دنیا شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل هوایی در حال فرصت‌سازی بوده و در حال کاهش نرخ سوخت تا بیشترین حد ممکن هستند و در حال برنامه‌ریزی برای کاهش هزینه سوخت‌های حمل‌ونقل هوایی هستند. درحال‌حاضر نیز هزینه سوخت حمل‌ونقل هوایی به شدت کاهش یافته است. همچنین کاهش نرخ نفت نیز موجب کم شدن هزینه سوخت حمل‌ونقل هوایی شده و موجب افزایش سود خطوط هوایی شده است.

در سال ۲۰۱۵ میلادی شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل هوایی در دنیا در حال بهبود کیفیت سوخت‌ها از نظر زیست‌محیطی بودند. این شرکت‌ها آلاینده‌های هوایی را بررسی می‌کنند و در تلاش هستند تا از سوخت‌هایی استفاده کنند که کمترین آسیب را به محیط‌زیست وارد می‌کنند، چراکه شرکت‌های حمل‌ونقل هوایی بزرگ در دنیا برای آلایندگی سوخت و آلایندگی صوتی هواپیماهای خود عوارض پرداخت می‌کنند.

◉ به‌طور کلی حمل‌ونقل هوایی جهانی را در سال ۲۰۱۵ چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در سال ۲۰۱۵ میلادی حمل‌ونقل هوایی در خاورمیانه بسیار قوی عمل کرده است به طوری که براساس آمار منتشر شده از موسسه تحقیقاتی و آماری حمل‌ونقل هوایی اسکای ترکس (SKY TRAX) که بیشتر با آمار مردمی به بررسی می‌پردازد، ۵ شرکت هواپیمایی برگزیده شدند که ۴ شرکت در منطقه خاورمیانه و همسایگی ایران در کشورهای قطر، امارات و ترکیه واقع شده‌اند.

به‌طور کلی مجموع درآمد ناخالص این خطوط هواپیمایی در سال ۲۰۱۵م در حدود ۱۵۰میلیارد دلار بوده است. این امر بیان‌کننده تاثیرگذاری خطوط هواپیمایی بزرگ در اقتصاد جهانی است.

همچنین رویکرد بسیاری از خطوط هواپیمایی به سمت استفاده از هواپیمای بلی کارگو (Belly Cargo) بوده که از طریق آن می‌توان به حمل‌ونقل مسافر و بار به‌طور همزمان پرداخت. مزیت استفاده از این نوع هواپیمای باربری و مسافربری به طور همزمان است چراکه در صورت استفاده از هواپیمای فول کارگو (Full Cargo) که تنها برای جابه‌جایی بار به‌کار می‌رود ممکن است شرکت‌های هوانوردی ضرر کرده و میزان تقاضا برای ترانزیت کالا کمتر از میزان پیش‌بینی شده باشد. به همین دلیل از هواپیماهایی استفاده می‌کنند که همزمان به حمل‌ونقل کالا و مسافر بپردازند.

شرکت حمل‌ونقل هوایی و هوانوردی امارات نیز حدود ۳۳ درصد از ترانزیت کالا درآمدزایی می‌کند که هزینه آن را از طریق حمل‌ونقل مسافر جبران می‌کند. این امر موجب شده هزینه‌ها کاهش و درآمد افزایش یابد. گفتنی است شرکت‌هایی مانند بریتیش ایرویز (British Airways)، کی‌ال‌ام (K.L.M)، لوفتهانزا (Lufthanza) و ایرفرانس (AirFrance) نیز چنین راهکاری را در نظر گرفته‌اند.

◉ چشم‌انداز حمل‌ونقل هوایی دنیا را در سال ۲۰۱۶ میلادی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

به‌طور کلی استراتژی و چشم‌اندازی که در سال ۲۰۱۶ میلادی در نظر گرفته شده، آن است که تعداد پروازهای هفتگی افزایش یابند که با هواپیماهای بزرگ ۷۰۰ نفره این امر ممکن نیست. بنابراین ظرفیت‌ها کاهش یافته‌اند و هواپیماهایی با ظرفیت ۳۵۰ مسافر و ۲ موتوره جایگزین هواپیماهای بزرگ شده‌اند. همچنین بدنه هواپیماها از فلز به کامپوزیت تغییر یافته‌اند که وزن هواپیما کاهش و امنیت آن افزایش یافته است. اکنون بسیاری از هواپیماهای مسافربری از دور خارج شده به هواپیمای باربری تبدیل می‌شوند. بسیاری از خطوط هوایی هواپیماهای مسافربری خود را تبدیل به هواپیماهای باربری می‌کنند چراکه ریسکی که حمل مسافر دارد، در حوزه باربری کالا وجود ندارد.

◉ شرکت‌های هواپیمایی به منظور توسعه و افزایش تقاضا چه اقداماتی را در نظر گرفته‌اند؟

در همه جای دنیا قیمت بلیت هواپیما و هزینه ترانزیت هوایی کالا رقابتی است. شرکت‌های هواپیمایی بزرگ در دنیا هرکدام در حوزه بازاریابی به فعالیت گسترده پرداخته و مشتریان خاص خود را یافته‌اند اما متاسفانه در بازاریابی و بازاریابی در حمل‌ونقل هوایی در ایران امری است که مغفول مانده است.

◉ به‌طور کلی چه محصولاتی قابلیت حمل‌ونقل هوایی داشته و یا بهترین گزینه برای حمل‌ونقل آنها ترانزیت هوایی به شمار می‌رود؟

برای حمل‌ونقل محصولات باارزش؛ ترانزیت هوایی بهترین گزینه است. به‌طور مثال فرش ابریشم هرگز از طریق کشتی حمل‌ونقل نمی‌شود. در مجموع ریسک حمل‌ونقل هوایی بسیار کمتر از دیگر روش‌های حمل‌ونقلی در دنیا بوده و محصولات ارزشمند و گران‌قیمت از طریق ترانزیت هوایی جابه‌جا می‌شوند. همچنین محصولات کشاورزی و مواد غذایی که عمر کمتری دارند و باید زود به مقصد برسند بهتر است با هواپیما حمل‌ونقل شوند. حتی خودروهای ارزشمند نیز با هواپیما جابه‌جا می‌شوند.

◉ جایگاه حمل‌ونقل هوایی در دنیا در آینده چگونه خواهد بود؟

حمل‌ونقل هوایی همواره اهمیت داشته و اهمیت خواهد داشت. ریسک حمل‌ونقل هوایی بسیار کمتر از حمل‌ونقل جاده‌ای و دریایی است. یکی از ارکان توسعه کشورها استفاده از حمل‌ونقل هوایی است. کشورهای توسعه یافته حمل‌ونقل هوایی را مانند خون جاری در رگ‌ها می‌دانند که اگر نباشد بدنه تجارت از کار می‌افتد. اگر هم‌اکنون تصمیم گرفته شود که به ناگهان تمامی هواپیماهای در حال پرواز فرود آیند، روی زمین جا نمی‌شوند چراکه فرودگاه‌های جهان به اندازه تمامی هواپیماها گنجایش ندارند و البته نیازی هم به چنین گنجایشی وجود ندارد؛ قرار نیست تمامی هواپیماها به یکباره روی زمین فرود آیند.

در بحث حمل‌ونقل هوایی ممکن است نیاز به وجود فرودگاه‌های بیشتر احساس شود اما در حوزه هوانوردی نیازی به احداث فرودگاه‌های بیشتر نیست. در کشور آلمان شهر بن تبدیل به هاب کالا شده است. از تمامی دنیا محصولات به بن ارسال شده و از این شهر به مقاصد خود ارسال می‌شوند.

حمل‌ونقل هوایی تحت تاثیر اقتصاد جهانی دچار نوسان می‌شود اما کالا همواره وجود داشته و نیاز به حمل‌ونقل دارد.

◉ ۳ رویداد مهم جهانی در آسیا در آینده برگزار خواهد شد. این ۳ رویداد جام جهانی فوتبال در کشور قطر، اکسپو در دوبی و المپیک در ژاپن هستند. به نظر شما این کشورها تاکنون چه اقداماتی برای حمل‌ونقل هوایی خود انجام داده‌اند و چه اقداماتی از این پس نیاز است انجام دهند تا هرچه بهتر این رویدادهای جهانی را بتوانند برگزار کنند؟

کشور قطر به‌طور مداوم در حال خرید هواپیما، توسعه فرودگاه‌ها و احداث فرودگاه جدید است. همچنین برنامه‌ریزی برای حمل‌ونقل هوایی خود در نظر گرفته تا هرچه بهتر بتواند جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ میلادی را پوشش دهد. همچنین شرکت هوانوردی قطر ایرویز ضمانت کرده تمامی بازدیدکنندگان و کشورهای شرکت‌کننده در جام جهانی را زیرپوشش قرار داده و به آنها خدمات هوایی ارائه دهد. گفتنی است این خط هوایی یکی از بهترین خطوط هوایی در دنیا به شمار می‌رود. کشور امارات نیز دارای بهترین خطوط هوایی در دنیاست. خطوط هوایی امارات و الاتحاد از بهترین خطوط هوایی حمل‌ونقل باربری و مسافربری در جهان به شمار می‌روند. همچنین ظرفیت فرودگاه جدید دوبی به نام آل مکتوم دو برابر ظرفیت فرودگاه فعلی دوبی است.

ژاپن نیز در حوزه خطوط هوایی و فرودگاه‌ها بسیار پیشرفته است اما در حد کشورهای قطر و امارات نیست و از بعد ظرفیت جابه‌جایی این کشور در حد دو کشور یاد شده نیست.

◉ گفته می‌شود ایران دارای آسمان امن است. به نظر شما این گفته تا چه حد صحت دارد؟

با قاطعیت می‌گویم که آسمان ایران کاملا امن است. در بسیاری از کشورها و پدافندی حوزه‌های نظامی همکاری می‌کنند اما در حوزه تجاری با یکدیگر همکاری نمی‌کنند. در ایران این ۲ نهاد در حوزه تجاری نیز همکاری تنگاتنگی با یکدیگر دارند و به ایجاد امنیت در آسمان کشور می‌پردازند. اکنون هم بخش کنترل فضای کشور و هم پدافند خاتم‌الانبیا(ص) در حال تلاش برای کنترل و حفظ امنیت کشور هستند. باید این نکته را اضافه کنم که ضعف‌های زیرساختی بسیاری در کشور وجود دارد و باید بر تعداد راه‌ها افزوده شوند، نیروهای انسانی تقویت شوند و دستگاه‌های رادار و ایستگاه‌های ناوبری را افزایش دهیم تا بتوانیم بازار منطقه را جذب کنیم.

◉ آیا ایران می‌تواند به عنوان یک هاب هوایی در منطقه مطرح شود؟

ایران به نسبت تبدیل به یک هاب هوایی منطقه‌ای شده اما می‌تواند ظرفیت خود را تا ۲ برابر افزایش دهد و نیاز به سرمایه‌گذاری دارد. پس از اتفاقاتی که در اوکراین رخ داد و هواپیمای مالزی هدف قرار داده شد و درگیری‌هایی که در شمال عراق رخ داد مسیر خطوط هوایی تغییر کرد. در گذشته مسیر هواپیماهای اروپایی از اوکراین، دریای خزر، ترکمنستان، افغانستان، هند و جنوب شرق آسیا می‌گذشت اما پس از بحرانی که در اوکراین به وجود آمد هواپیماهای اروپایی مسیر خود را به آسمان ایران تغییر دادند و عبور ۲۵۰ هواپیما در روز از آسمان کشور به روزی هزار هواپیما افزایش یافت. پس از اتفاقات عراق این موضوع تسریع شد. اگر بتوانیم راه کم‌هزینه و مستعدتری ایجاد کنیم که مستلزم تعامل با ستاد نیروهای مسلح روی زمین استباید به، کنترل و کاهش مناطق ممنوع و تعریف ارتفاعات پرداخته تا زمان عبور هواپیماها از آسمان کشور را از ۲ ساعت به یک ساعت و ۳۰ دقیقه کاهش دهیم و هواپیماها بتوانند به راحتی از شمال غرب ایران وارد و از جنوب شرق به طور مستقیم خارج شوند. همچنین اگر به تقویت رادارها و فضای داخلی کشور بپردازیم از بعد زیرساخت کنترل آسمان و تربیت نیروی انسانی متخصص این ظرفیت را ایجاد می‌کند که هواپیماهای عبوری بیشتری را به کشور بکشانیم. سپس این فرصت ایجاد می‌شود که نرخ حمل‌ونقل هوایی را کاهش دهیم.

> در همه‌جای دنیا قیمت بلیت هواپیما و هزینه ترانزیت هوایی کالا رقابتی است. شرکت‌های هواپیمایی بزرگ در دنیا هرکدام در حوزه بازاریابی به فعالیت گسترده پرداخته و مشتریان خاص خود را یافته‌اند و بازاریابی در حمل‌ونقل هوایی در ایران امری است که مغفول مانده است.

یادداشت

پیش‌نیازهای حضور در بازارهای جهانی

آنوش رحام
تحلیلگر امور گمرکی و تجارت جهانی

در سال جدید با توجه به نرخ رشد اقتصادی که در بازارهای جهانی برای حضور ایران متصور هستند، راه‌هایی که برای ایران وجود دارد تا در بازارهای جهانی حضور یابد شامل ۳ رکن اساسی است و برای حضور بهتر و کشف بازارهای جدید در عرصه تجارت بین‌المللی ایران باید این ارکان را رعایت کند.

رکن نخست حضور ایران در بازارهای جهانی بحث نشان(برند)سازی است که از مهم‌ترین ارکان تجارت جهانی به شمار می‌رود. همچنین نشان(برند)های ایرانی باید ثابت کنند که دارای کیفیت مناسبی بوده و قابل اعتماد هستند. در گذشته در حوزه حضور دائم در بازارهای بین‌المللی تجربه چندان خوبی نداشته‌ایم. زمانی در بازار کشورهای افغانستان، عراق، تاجیکستان و بسیاری از کشورهای فارسی‌زبان و کشورهای منطقه‌ای حضور به مراتب پررنگ‌تری داشتیم اما متاسفانه به‌دلیل رعایت نکردن فاکتور نشان(برند)سازی و کیفیت و اهمیت نشان(برند) که یکی از ارکان موفقیت در بازارهای بین‌المللی است سهم بزرگی را در این بازارها از دست داده‌ایم. کالاهای صادراتی کشور به دلیل نداشتن کیفیت لازم بازارهای خود را در جهان از دست دادند. در گذشته حتی در کشورهای موفق اروپایی نیز صادرات بسیار خوبی داشته‌ایم، به‌عنوان نمونه ایران در کشور اتریش حضور فعالی داشت و کالاهایی مانند خشکبار و کشمش ایرانی در بازارهای اروپایی حرفی برای گفتن داشتند اما تنها یک‌بار کافی بود که کالا دارای کیفیت مطلوب نباشد، ضایعات در کالا وجود داشته باشد و یا کالا با کیفیتی متفاوت عرضه شود تا بازارهای بین‌المللی را از دست بدهد.

رکن دوم تعهد به سفارشات خارجی در بازارهای بین‌المللی است. به این معنا که کشور صادرکننده اگر می‌خواهد در بازارهای جهانی حضور داشته باشد متعهد باشد که همان کالاهایی که خریدار سفارش داده است را عرضه کند. متاسفانه به دلیل اینکه ما در کشور لیست سیاه صادراتی نداریم و صادرکنندگان را مجاب نمی‌کنیم که به منظور حفظ نشان(برند)های ایرانی در دنیا موظف بوده و تعهد داشته باشند محصولات ایرانی را با کیفیت مناسب و مطلوبی عرضه کنند، نبود کیفیت مناسب موجب شده که صادرکنندگان ایرانی پس از مدتی حضور در بازارهای جهانی این بازارها را از دست بدهند و در این بازارها به‌طور مقطعی فعالیت کنند، صادرکنندگان ایرانی ممکن است تا مدتی سود مناسبی از حضور خود در بازارهای جهانی کسب کنند اما به دلیل رعایت نکردن شاخص‌های جهانی سهم خود را در بازارهای بین‌المللی از دست می‌دهند چراکه تعهد به تحویل کالای خریداری شده در بازارهای جهانی با کیفیت مطلوب ندارند. سازمان‌های دولتی و اتاق‌های بازرگانی در این حوزه باید نظارت بیشتری داشته باشند و صادرکنندگان خاطی را وارد لیست سیاه کنند. سومین رکن حضور ایران در تجارت جهانی آن است که ما منبع‌یابی مناسبی در حوزه تجارت جهانی نداریم. در تمامی دنیا تحقیقاتی به منظور کشف بازارهای جدید در سطح بین‌المللی انجام می‌شود. به‌طور معمول کشورهای فعال در تجارت جهانی افراد و نیروهایی در کشورهای دیگر دارند که بازار کشورها را رصد می‌کنند. به عنوان نمونه کشور ترکیه به طور مرتب توسط بازاریابان تجاری خود به رصد کردن کشور ما می‌پردازد. اگر امروز در کشور ما تخم‌مرغ کمیاب شود ترکیه‌ای‌ها به سرعت بررسی می‌کنند که چگونه می‌توانند تخم‌مرغ را وارد ایران کرده و چگونه آن را حمل‌ونقل و در بازارهای ایران عرضه کنند. بسیاری از رایزنان بازرگانی ما که وظیفه مدیریت و هدایت هیات‌های تجاری ما را در بازار جهانی دارند، تنها حکم یک مترجم را دارند و هیچ‌گونه تحلیل دقیقی از بازار کشورهای مقصد ارائه نمی‌دهند. البته رایزنان موفق و مطلعی نیز در بازارهای جهانی داریم اما به‌طور کلی مرجعی که به تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی برای کشف بازارهای بین‌المللی تحلیل ارائه داده و بازارها را رصد کرده و بتواند ظرفیت بازارهای جهانی برای حضور ایران را به سرعت در اختیار تاجران ایرانی قرار دهد وجود ندارد. تمام مسئولیت بر عهده بازرگانان ایرانی بوده و موجب شده نتوانیم تحلیل مناسبی از شرایط بازارهای جهانی داشته باشیم. تحلیل‌های آماری ما از شرایط بازار معطوف به کالاهای اساسی مانند قیمت طلا، فولاد و مانند آن است. در حالی که ما می‌توانیم در بسیاری از محصولات جهانی حرفی برای گفتن داشته باشیم. به‌عنوان نمونه ایران به‌عنوان یکی از موفق‌ترین تولیدکنندگان لوله در دنیا می‌تواند مطرح باشد اما به دلیل ناتوانی در کشف بازارهای جهانی لوله‌های آب و گاز به تولیدکنندگانی بسیار نازل‌تر از ایرانی‌ها واگذار شده است. حضور در تجارت جهانی جز با حمایت دولت، اتاق بازرگانی و برنامه‌ریزی‌های بلندمدت امکان‌پذیر نیست. دولت باید از بخش خصوصی حمایت کند. بسیاری از سفرهای هیات‌های تجاری که به همراه مسئولان انجام می‌شود به حدی کوتاه است که منجر به تجارت نمی‌شود. باید در سراسر دنیا پایگاه‌ها و اندیشکده‌های تجاری ایجاد کنیم که روی بازارهای جهانی مطالعه کرده و آنها را رصد کنند. رعایت این ۳ رکن می‌تواند به حضور ایران در بازارهای جهانی کمک کند و رعایت نکردن این ارکان موجب از دست رفتن بازارهای جهانی می‌شود. امروزه بسیاری از تحلیلگران معتقدند که در حوزه اقتصاد، بازرگانی خارجی می‌تواند کمک موثری باشد.

یادداشت

سال میمون بازار

قاسم امیری/روزنامه‌نگار

بی‌تردید شما خواننده عزیز نیز؛ ضرب‌المثل سالی که نکوست از بهارش پیداست را شنیده‌اید. ضرب‌المثلی که حکایت از یک پیش درآمد خوب برای یک ریتم آهنگ نیکو دارد.

بهار به منزله همان فانوس دریایی است که راه را به گمشدگان وادی اقیانوس‌ها و دریاها نشان می‌دهد تا خود را به ساحل آرامش برسانند و پیدا بشوند. بهار؛ آدرس خانه دوست و نشانی کاشانه یار است.

امسال سال میمون است. سالی که چقدر خوب می‌شود اگر شبیه اسم خودش باشد و مصداق مبارکی و خجستگی.

سال ۱۳۹۵؛ با شناسنامه‌ای که صادره از شهر شادی‌ها و امیدها و شکوفایی‌هاست، از راه رسیده و آغاز شده و چقدر جای اعجاب است که میمونی و مبارکی سال ۱۳۹۵؛ با رقم خوردن بسیاری از رویدادهای خوب و خجسته عرصه اقتصاد کشورمان، همراه و هماهنگ شده است.

سال میمون ۹۵؛ میمون‌تر خواهد شد اگر نسیم رفع تحریم‌ها به ورق رونق بازار ایران بوزد و متن پیشرفت و سرعت اقتصادی را پیش روی مخاطبان و مشتریان عرصه تجارت و بازار و اقتصاد ایران زمین قرار دهد.

سال ۱۳۹۴ برای عرصه اقتصاد؛ یکی از پر تلاطم‌ترین سال‌های پس از انقلاب بود. نه از آن رو که خدای ناکرده سایه جنگ و بی‌امنیتی بر قامت آن سایه انداخته بود؛ بلکه از آن رو که این عرصه؛ بزنگاه‌های پیاپی و انتظارهای طولانی و گاه بی‌پاسخی را در گستره خود تجربه کرد.

یادتان می‌آید آن روزها و شب‌هایی که چشم و گوش مردم، به عنوان مخاطبان اصلی تصمیم‌های اقتصادی دولتمردان داخلی و خارجی؛ به تلویزیون و رادیو و وسایل ارتباط جمعی گوناگون بود تا شاید خبری از ژنو و لوزان و تهران و... برسد و امیدوارشان کند به تحقق یک توافق، میان ۵ به علاوه یک؟

یادتان می‌آید که کاسب‌های بازار؛ گاهی از صبح تا خود شب؛ محیط مغازه و فروشگاه خود را دهها بار طی می‌کردند و راه می‌رفتند و چشم انتظار تشریف فرمایی مشتریانی بودند که شاید خود را از بند شایدها و اگرهای بازار، رها؛ و برای خرید اقدام کنند؟

خلاصه اینکه یادتان می‌آید که سایه انتظار؛ چقدر بی‌رحمانه سنگینی خود را روی بازار انداخته بود و نفس رونق این عرصه را گرفته و بریده بود؟ جمله‌های: ببینیم چه می‌شود؟؛ حالا باید دید کی نشانه‌های توافق هسته‌ای در بازار نمایان شود؛ به این زودی‌ها بازار تکانی نخواهد خورد و... ترجیع‌بند کلام اقتصادی مردم؛ به ویژه پس از تحقق توافق هسته‌ای بود. شاید هنوز زمزمه‌هایی از این گفته‌ها و شنیده‌ها در عرصه بازار پراکنده بود که ناگهان سال ۱۳۹۵؛ مانند یک میمون، که بی‌مهابا؛ خودش را از شاخه‌ای به شاخه‌ای دور و دورتر پرتاب می‌کند؛ روی تقویم کشورمان افتاد و این سال خجسته؛ آغاز شد.

و اینک؛ این شما و این سال میمون. سالی که قرار است در پهنای آن؛ اتفاق‌های مبارکی در همه عرصه‌ها؛ به ویژه عرصه اقتصادی بیفتد.

و چه محیطی مهیاتر از محیط بازار برای رخ نشان دادن این اتفاق‌های خوب اقتصادی. در سال پیش رو؛ شاید بهتر این باشد که من و شما نسبت به پندارها و رفتارهای اقتصادی خود؛ نگاه دوباره‌ای بیندازیم. نگاهی از پنجره امید به گستره بازار. اما آیا امید و بازار می‌توانند نسبت و مناسبتی با همدیگر داشته باشند؟ نگارنده بر این باور است که آنچه دست بازار مملکت‌مان را تا به دقیقه اکنون گرفته و از گردنه‌های گاه باریک و خطرناک جاده اقتصاد عبور داده و اجازه نداده که سکوت؛ مهر خود را بر لب‌های تجارت این مرز پر گهر بکوباند؛ همین مقوله امید مردم نسبت به بهبود اوضاع اقتصادی و تجاری و شاکله بازار بوده است.

چه ارزشمند و شکوهمند است سالی که با شعار شعورمند اقتصاد مقاومتی اقدام و عمل آغاز شده است. بی تردید این شعار می تواند مانند فانوس دریایی کشتی گمشده اقتصاد مملکتمان را به ساحل بالنده شدن و پویایی رهنمون شود و جاده اقدام و عمل را زیر پاهای تمامی روندگان طریقت عزت و آزادگی بگستراند.

حفظ بارقه‌های این آتش تا همیشه روشن در عرصه بازار و گستره اقتصاد؛ میسر نخواهد بود و امکان نخواهد داشت مگر با پیوند خوردن ساقه‌های باور ما به درخت خجستگی که بی‌تردید در روزها و ماه‌ها و سال‌های پس از برجام؛ رخ نشان خواهد داد. با امید به بروز این میمونی:

مبارک بادت این سال و همه سال؛ همایون بادت این روز و همه روز.

تجلی اقتصاد مقاومتی در حجره‌های بازار

قاسم امیری
گروه تجارت

عکس: نینا رحیمیان

ای مه خوب من ای یار دلارام؛ سلام
مهر و ناهید من ای پرتو بهرام؛ سلام
خانه آینه دیوار و در و بام نداشت
آیت آینه‌ای؛ بی‌در و بی‌بام؛ سلام...
سلام شنبه زیبا؛ سلام

سلام بر تو ای شروع قشنگ هفته. هفته‌ای که رنگین‌کمان بودنت، پس از باران نمایان شده است. پس از باد و بوران و پس از خداحافظی شنبه‌های گذشته.

اینک در آغاز روزترین روزهای سال؛ بدون ورق زدن تقویم؛ نگاه‌مان به خورشید شنبه افتاده است. شنبه‌ای که قرار است برای من و تو و همه؛ کشتی یا قایقی باشد برای رساندن مان به پشت دریاها:

پشت دریاها شهری است؛ قایقی باید ساخت(سهراب سپهری)

شنبه بازار زندگی

چه بسیار شنبه‌هایی که آمدند و رفتند و باز هم می‌آیند و خواهند رفت... در رفت و آمد این شنبه‌ها و چند شنبه‌ها؛ آنچه قیمتی‌تر از همه آمدن‌ها و رفتن‌ها لقب خواهد گرفت؛ دانستن قدر خودمان است و بس. اینکه بدانیم قدر خودمان؛ تاچه اندازه و چه میزان، قیمت دارد و قیمتی است؟ راستی در کدام شنبه بازار؛ منزلت می‌فروشند و انسانیت؟ ما که می‌گوییم؛ همین شنبه بازاری که هم‌اکنون در متن آن نفس می‌کشیم. باید بلند شویم و دکان به دکان و حجره به حجره زندگی را سرک بکشیم و خریدار انسانیت و منزلت باشیم. مبادا قیمت بالای انسانیت؛ موجب روی برگرداندن‌مان از انسان بودن شود؟ مباد آن روزی که جنس ارزان انسان نبودن و هر چیز دیگر بودن؛ خام‌مان کند و دست‌مان را به جیب جبران نشدنی‌ها نزدیک کند و دیگر چه بگوییم که سکوت را برای چنین هنگامه دهشتناکی آفریده‌اند...

یک سال بازاری

همه روزهای خدا؛ به منزله زمانی برای خریدن و فروختن است. وقتی که زمان برای خریدن و فروختن فراهم و مهیا باشد؛ یعنی اینکه عرصه برای رخ نمودن بازار؛ فراهم شده است. بازاری به نام زندگی. امروز نیز شروعی برای یک سال بازاری است. بازاری که خط قرمز آن، فروختن خود و دیگران است. مبادا حواس‌مان پرت چشم‌مان شیطان شود و نگاه‌مان از هرچه خوب است برگردد و فاجعه‌ای به نام زیان کردن، روی دهد و اتفاق بیفتد.

سود و زیان

گفتیم که زندگی بازار است و در این بازار مانند هر بازار دیگری باید در پی به دست آوردن سود بود و از دست دادن زیان. اما در این بازار؛ سود با چه کسی است؟ حضرت حافظ به این پرسش؛ پاسخی آسمانی داده است. او فرموده:

در این بازار اگر سودی است با درویش خرسند است

خدایا منعمم گردان به درویشی و خرسندی...

و حالا این شما و این بازاری که هم راه به دست آوردن سود را برای شما فراهم کرده و هم اینکه جاده رسیدن به زیان را برای‌تان و برای‌مان باز گذاشته است. اینک، راه باز است و جاده دراز. باید همین ابتدای سال؛ مسیرمان را مشخص کنیم تا مبادا سر دوراهی‌های پیاپی زندگی؛ تشخیص سود و زیان در بازار زندگی برای‌مان سخت باشد و دشوار. باید دل به دریا داد...

بازار حراجی

راستی تا یادمان نرفته بگذارید از حراجی‌های رایج در بازار زندگی برای‌تان بنویسیم. از حراجی‌هایی که پیش از آنکه فکر کنیم، ناگهان برپا می‌شوند و چه‌ها که به فروش نمی‌رسانند. حراجی‌ها؛ به‌طور معمول مغناطیسی دارند که انسان را جادو می‌کنند. آنقدر جادو که ناگهان پای عابران کوچه و خیابان را به گستره خود بازمی‌کنند و چشم احساس نیاز یا بی‌نیازی آنان را می‌بندند تا بدون آنکه بدانند و بخواهند؛ سبد خود را پر کنند از آنچه فروشندگان قصد فروختن آنها را داشته‌اند. من و شما آیا حواس‌مان هست که پاهای‌مان مقابل هر تابلوی حراجی سست نشود و بدون آنکه اراده‌مان حرفی برای گفتن داشته باشد؛ وارد کارزار بازار حراجی‌های گوناگون زندگی شویم و بر عکس حراجی‌های معمول که چیزی را به ناچیزی می‌فروشند؛ ارزشمندترین‌های‌مان را به پشیزی بفروشیم؟! آیا در فکر این هستیم که در فروشگاه‌های فصلی زندگی؛ که گاه‌گاه و به هر مناسبتی برپا می‌شوند؛ تبدیل به کالایی برای خنداندن دیگران به خودمان نشویم؟ و آیا به یاد داریم که اگر اجازه دهیم کسی یا کسانی بر گردن‌مان تابلوی حراجی بیاویزد؛ دیگر نخواهیم توانست از بها و قیمت واقعی‌مان دفاع کنیم و خود را به قیمتی که می‌ارزیم به زندگی عرضه کنیم؟

بازار تعطیلات

تماشای جریان رودخانه بازار؛ آنهم در روزهای تعطیل نوروز؛ بیش از هر نشانه دیگر اجتماعی؛ هیجان نو زیستن را در دل و دیده مخاطبان و مشتریان زنده نگه می‌داشت. یادتان هست... اینکه در گذر از شهرها و استان‌های گوناگون کشورمان؛ از کنار دریای خزر گرفته تا آب‌های نیلگون خلیج همیشه فارس؛ شاهد شکوفایی بازار هر شهر و دیاری بودیم؟ اینکه از همان ورودی بسیاری از شهرها و روستاهای شمالی تا جنوبی و البته شرقی تا غربی؛ آنچه رخ می‌نمود و چهره نشان می‌داد؛ حضور فروشندگان و دست فروشان ثابت و دوره گردی بود که داشته‌های اقتصادی و سوغات فرهنگی جغرافیای محل زندگی خود را در گستره بازار تعطیلات ؛ عرضه می‌کردند و به معرض فروش می‌گذاشتند...

بازار تعطیلات ایران زمین؛ بوی حرکت می‌داد و می‌دهد و خواهد داد. برای اینکه این بازار، ریشه در همیشه احساسی دارد که نام آن ؛ امید است. امید به بهتر زیستن و امید به خدای زندگی‌آفرین. آفرین بر مردم ما که در هنگامه تعطیلات نیز؛ شانه به شانه بازار حرکت کردند و نگذاشتند که این محیط اقتصادی دوست داشتنی؛ تنها بماند.

عرضه و تقاضا

بگذارید در همین شنبه نخست کاری؛ با هم پیمانی ببندیم برای انجام کاری کارستان. کاری که در آن خیر این دنیا و آن دنیا قرار داشته باشد. بیایید پیمان ببندیم که در گستره بازار بودن و نفس کشیدن؛ حواس‌مان به این موضوع حیاتی باشد که خودمان را، کی، کجا، برای چه، چرا و چگونه عرضه می‌کنیم و این عرضه کردن درپی تقاضای چه کسی یا کسانی به انجام می‌رسد؟ مگر نه اینکه اهالی صفحه تجارت بازار و مردم، باید به دانش عرضه و تقاضا مزین باشند و مگر نه این واقعیت که اگر توازن میان عرضه و تقاضا بر هم بخورد؛ اصل و اساس تجارت زیر سایه پرسش قرار می‌گیرد؟ پس مباد آنکه بدون آنکه تقاضائی برای بودن‌مان باشد؛ حاضر باشیم و حاضر شویم و مبادا تر اینکه اگر آغوش مهربان خوبی‌ها و پاکی‌ها تقاضایی حضورمان را لحظه شماری کرد ؛ از عرضه خودمان دریغ ورزیم.

تجارت بازار و مردم

بازار؛ خانه نخست شهروندان است. خانه‌ای که از هر اتاق کوچک و بزرگش؛ صدای کودکانه انسان‌ها به گوش می‌رسد. صدای خواستن و نخواستن؛ پسند کردن و پسند نکردن؛ می‌خواهم و نمی‌خواهم و هزار آوا و صدای دیگر که پژواک هر کدامش؛ هوش و حواس و دل و دین انسان را به آسمان عشق پرواز می‌دهد. آسمانی که آبی بی‌وسعت آن؛ از همیشه و تا همیشه، بر سر تجارت بازار و مردم سایه انداخته است. در این آغازین شنبه تقویم؛ بیایید برای رشد و رونق تجارت و بازار میهن‌مان بهترین‌ها را آرزو کنیم و از خدا بخواهیم که هیچگاه سایه رکود بر سر بازار کشورمان نیفتد. آمین یا هوالرزاق

> تا زمانی که دولت در مسیر استقلال اقتصادی برنامه‌ریزی نکند؛ مردم نمی‌دانند که از کدام طرف بروند تا به بن‌بست نرسند

اقدام‌های اقتصادی

سال ۱۳۹۵ با شعاری به رنگ شعور شروع شده است. شعاری که اقتصاد، پیشاهنگ صف اقدام و عمل آن است. هنوز چند دقیقه از شنیده شدن صدای توپ سال نو نمی‌گذشت که پرچم حرکت در سال جدید از سوی رهبر معظم انقلاب بالا رفت و شعار اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل؛ به عنوان یک نقشه راه روشن و کاربردی پیش چشم همگان مانند ستارگان کویر درخشیدن آغاز کرد. اینک چه می‌توان کرد تا این شعار فقط یک شعار نباشد و باقی نماند و بتوان و بشود که چهره و جلوه آن را در گستره بازار و تک تک حجره هایش لمس کرد و به تماشای بروز و ظهور آن نشست.

آنچه در ادامه خواهید خواند؛ نتیجه گفت و شنید خبرنگار صمت با دو نفر از اهالی بازار است:

حاج حسین تواضع مردی از تبار بازار است. او با سن و سال زیادی که در عرصه بازار سپری کرده و حتی روزهای تعطیل عید نیز با تمام دلش در خدمت مشتریان ایرانی و خارجی آجیل و خشکبار ایرانی بود؛ به خبرنگار صمت می‌گوید:

من می‌دانم که اگر فقط حرف بزنیم و عمل نکنیم، تبدیل می‌شویم به همین آدم کوکی‌هایی که یک نفر باید آنها را کوک کند تا حرکت کنند. برای مردم ما زشت است که بازارشان پر باشد از اجناس چینی و تایلندی؛ و هرچه که امکان تولید آن در کشور خودمان وجود دارد را از کشورهای دیگر وارد کنیم. من همه عمر خود را در بازار سپری کرده‌ام و به این نتیجه رسیده ام که بازار را دولتمردان و سیاستگذاران هدایت می‌کنند نه مردم! شاید این جمله به نظرتان عجیب باشد اما تا زمانی که دولت در مسیر استقلال اقتصادی برنامه‌ریزی نکند؛ مردم نمی‌دانند که از کدام طرف بروند تا به بن‌بست نرسند.

سیروس بانکی از فروشندگان لبنیات سنتی در لواسان است. او نیز درباره اقتصاد مقاومتی به خبرنگار صمت می‌گوید: به قول رهبرمان مردم دیگر از شعارهای تکراری خسته شده‌اند و می‌خواهند در عمل ثابت کنند که به اقتصاد کشورشان علاقه دارند. به عنوان مثال؛ ما در کشورمان از نظر دام و فرآورده‌های دامی خودکفا هستیم و هیچ نیازی نداریم که پنیر، کره، پشم و ... را از برزیل، بلغارستان و ایتالیا! وارد کشور کنیم. مردم ما از دارا تا ندار، تجربه کرده‌اند و می‌دانند که پنیر تبریزی کشورمان، یکی از خوشمزه‌ترین پنیرهای دنیا است. اما با کمال تاسف شاهد هستیم که در فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای که مدیریت کلان آنها به بخشی از نهادهای دولتی یا تابع دولت وابسته است؛ انواع و اقسام پنیرهای وارداتی به مردم عرضه می‌شود و ذائقه مردم را با ارائه فرآورده‌های لبنی کشورهای خارجی، از محصولات وطنی خودمان دور می‌کنند. به نظر من؛ برای اینکه در اقدام و عمل به اقتصاد مقاومتی برسیم؛ نباید نگاه‌مان را به دوردست‌ها بدوزیم. بلکه باید هرکس از همان محدوده کاری خود شروع کند و به هر چیزی که بنیه اقتصاد ملی‌مان را ضعیف می‌کند؛ نه بگوید.

trade@smtnews.ir

توسعه صادرات در پساتحریم

فهیمه ملک‌محمدی
گروه تجارت

مسئولان استان‌ها امیدوارند سال جاری با توجه به پساتحریم و استفاده از حضور هیات‌های خارجی در استان‌ها بتوانند صادرات خود را در حد قابل قبولی افزایش دهند و حضور چشمگیری در بازارهای بین‌المللی داشته باشند. با توجه به فضای جدید سیاسی و به دنبال آن ایجاد فضای جدید اقتصادی مناسب در کشور و استان‌ها، لازم است در سال جاری برای افزایش صادرات غیرنفتی کشور برنامه‌ریزی‌های دقیقی انجام شود و البته باید در این مسیر، امکان افزایش صادرات استان‌ها را با توجه به ظرفیت آنها مهیا کرد.

افزایش ۳درصدی صادرات لبنیات

محمد محمدپور عمران، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران می‌گوید: در سال ۹۴ شاهد افزایش بیش از ۳درصدی صادرات در زمینه لوله و پروفیل، آبمیوه و کنسانتره و آب معدنی و انواع نوشیدنی‌ها، میوه و تره‌بار و سبزی‌ها بودیم. اما به طور کلی با توجه به افزایش‌هایی که در صادرات اقلام دیگر داشتیم در حال حاضر محصولات ارزشمندتری را می‌توانیم صادر کنیم.

صادرات ۸۰۰میلیون دلاری قزوین

علی پرزحمت، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان قزوین می‌گوید: استان قزوین در ۱۱ ماهه سال ۹۴ حدود ۴۵۰ میلیون دلار از گمرک استان صادرات داشته است. پیش‌بینی می‌کنیم این میزان صادرات در سال ۹۵ به ۸۰۰ میلیون دلار برسد.

تحقق برنامه‌های هدفگذاری شده زنجان

امیرعلی مسیبی، معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان با بیان اینکه این استان به بیش از ۳۰ کشور صادرات دارد، می‌گوید: استان زنجان در ۱۰ ماهه سال ۹۴ حدود ۱۵۷ میلیون دلار صادرات داشته است. پیش‌بینی شده بود این میزان صادرات به ۳۰۰ میلیون دلار برسد اما حدود ۶۳درصد از هدف‌گذاری صادراتی ما محقق شد. امیدواریم در سال ۹۵ تمام برنامه‌های صادراتی استان محقق شود.

برنامه رشد صادراتی ایلام

جمیل شوهانی، معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ایلام می‌گوید: میزان صادرات ایلام در ۱۰ ماهه سال ۹۴ حدود ۴۸۳ میلون دلار بوده که این میزان صادرات نسبت به مدت مشابه سال ۹۳، ۹۳ درصد رشد داشته است. صادراتی که از ایلام و گمرکات سایر استان‌ها انجام شده حدود یک‌میلیارد و ۱۲۵میلیون و ۴۴۲هزار و ۲۲۵دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۹۳، ۱۰ درصد رشد را تجربه کرده است. طبق برنامه‌ها برای سال جدید نیز رشد صادرات در نظر گرفته شده است.

۲۲۲میلیون دلار صادرات گیلان

علی منتظری، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گیلان با بیان اینکه استان گیلان ۷۸۷میلیون دلار واردات در سال ۹۳ داشته است، می‌گوید: در ۱۰ ماهه سال ۹۴ از استان گیلان ۳۵۸هزار تن کالا به ارزش ۲۲۲ میلیون دلار صادر شده که این میزان صادرات در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۳ از لحاظ ارزشی ۳۵ درصد و از لحاظ وزنی ۶۷ درصد کاهش داشته است.

۱۴۵میلیون دلار صادرات خراسان جنوبی

مهدی ماهگلی، معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان جنوبی می‌گوید: استان خراسان جنوبی از طریق گمرک و بازارچه مرزی ماهیرود در ۱۰ ماهه سال ۹۴ حدود ۱۴۵میلیون دلار صادرات داشته که از لحاظ ارزشی ۴ درصد کاهش و از لحاظ وزنی ۲۹ درصد افزایش داشته است. علت کاهش صادرات به دلیل کاهش ارزش گمرکی کالاها است.

هرمزگان و بازارهای هدف

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان هرمزگان می‌گوید: صادرات هرمزگان در ۱۰ ماهه سال ۹۴ به ارزش ۴هزار و ۸۵۱میلیون دلار و به میزان ۱۸ هزار و ۷۷۲ تن بوده است. خلیل قاسمی در گفت‌وگو با صمت می‌افزاید: عمده کالاهای صادراتی که از گمرک استان روانه بازارهای هدف می‌شود سنگ‌آهن فشرده نشده، قیر نفت، پلی‌اتیلن، محصولات از آهن یا فولاد، سنگ کروم و کنسانتره‌های آن، میوه و تره‌بار، انواع خرما، مس و آلومینیوم است.

تداوم رشد صادرات قم

احمد ذاکری، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان قم می‌گوید: استان قم در ۱۰ ماهه سال ۹۴ بیش از ۱۳۲ میلیون دلار صادرات داشته که این رقم در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۳ حدود ۱۲ درصد کاهش را نشان می‌دهد. همچنین میزان صادرات استان در ۱۰ ماهه سال ۱۲۶،۹۴هزار و ۸۰۱ تن است در حالی که میزان صادرات استان در سال ۹۳، ۶۹ هزار و ۷۳۰ تن بوده بنابراین مقایسه آمارها حاکی از رشد صادرات قم به لحاظ وزنی در سال جاری است که امیدواریم این روند در سال جاری تداوم یابد..

البرز و خراسان رضوی در مدار رشد

ریحانه حقیقی، مدیر امور بین‌الملل اتاق بازرگانی استان البرز نیز درباره وضعیت تجارت و صادرات این استان می‌گوید: براساس آماری که گمرک پیام ارائه می‌دهد در ۱۰ ماهه ۹۴، حدود ۶۳میلیون دلار حجم صادرات و ۱۷۳میلیون دلار حجم واردات استان بوده که میزان صادرات در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۳ حدود ۷۲درصد از لحاظ ارزشی و ۵۳ درصد از لحاظ وزنی نسبت به دوره مشابه سال گذشته افزایش یافته است.

محمدحسین روشنک، رییس کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی استان خراسان رضوی هم با اشاره به صادرات یک میلیارد و ۲۸۴ میلیون دلاری استان می‌گوید: این میزان صادرات در ۹ ماهه سال ۹۴ نسبت به دوره مشابه سال ۹۳ از لحاظ وزنی ۶ درصد افزایش و از لحاظ ارزشی ۴ درصد کاهش داشته است.

صادرات بوشهر و آذربایجان‌غربی زیر ذره‌بین

حسین حسینی محمدی، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان بوشهر می‌گوید: در ۱۰ ماهه سال ۹۴ بدون احتساب میعانات گازی حدود ۷میلیارد و ۹۷ میلیون دلار کالا از گمرکات بوشهر صادر شده است. میزان صادرات ۱۳میلیون و ۸۰۷ هزار تن بوده که از لحاظ وزنی نسبت به مدت مشابه سال ۹۳، ۲۳درصد رشد و از لحاظ ارزشی ۳درصد کاهش داشته است.

بهنام تاج‌الدینی، رییس کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی استان آذربایجان‌غربی می‌گوید: استان آذربایجان‌غربی در ۹ماهه سال ۹۴ از لحاظ وزنی یک میلیون و ۱۷۶ هزار و ۳۴۸ تن صادرات داشته که ارزش آنها ۳۹۲ میلیون و ۱۱۸ هزار و ۸۳۸ دلار بوده است. صادرات استان در ۹ ماهه سال ۹۴ در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۳ با ۱۵ درصد کاهش مواجه شده است. همچنین این استان حدود ۳۹۵ هزار و ۹۱۶ تن واردات داشته که ارزش آن ۵۰۳ میلیون و ۴۵۱ هزار و ۹۲۸ دلار بوده است.

سمنان و سیستان و بلوچستان

سعید ترکمان، رییس اتحادیه صادرکنندگان استان سمنان می‌گوید: در ۱۰ ماهه سال ۹۴ بیش از ۱۰۱ میلیون دلار کالا از مبادی استان سمنان صادر شده ولی مجموع صادرات استان که از گمرک‌های مرزی انجام شده بیش از ۳۰۰ میلیون دلار است.

نادر میرشکار، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان سیستان و بلوچستان نیز می‌گوید: استان سیستان و بلوچستان در ۱۰ ماهه سال ۹۴ حدود ۳۶۰میلیون دلار صادرات داشته که عمده این صادرات به کشورهای پاکستان و افغانستان انجام شده است.

کردستان، خراسان‌شمالی و خوزستان

کمال حسینی، رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی سنندج می‌گوید: در ۹ماهه سال جاری، ارزش صادرات استان کردستان ۳۲۳ میلیون و ۶۸۴هزار و ۹۶۰ دلار بوده که این رقم در مقایسه با صادرات همین بازه زمانی در سال گذشته از لحاظ ارزشی ۲درصد افزایش و از لحاظ وزنی ۲۷درصد کاهش داشته است.

یحیی نیکدل، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان شمالی می‌گوید: استان خراسان شمالی در سال ۹۴ حدود ۱۷۰ میلیون دلار پیش‌بینی صادرات داشت که تا ۱۰ ماهه سال حدود (۱۴۵ میلیون دلار) ۸۴درصد از برنامه صادرات محقق شده اما مقایسه آمارها نشان می‌دهد که شاهد کاهش ۳۰ درصدی صادرات استان نسبت به سال ۹۳ بوده‌ایم.

یونس حسین‌نژاد، معاون توسعه تجارت خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان می‌گوید: خوزستان در ۱۰ ماهه سال ۹۴ حدود ۱۴ میلیون تن کالا به ارزش بیش از ۵/۵ میلیارد دلار صادر کرده است.

صادرات صنعتی فارس در راس

سهراب شرفی، عضو هیات رییسه خانه صنعت، معدن و تجارت استان فارس می‌گوید: استان فارس در ۹ ماهه سال ۹۴ حدود ۷۵۸ تن کالاها به ارزش ۲۱۸ میلیون دلار به خارج از کشور صادر کرده که این میزان صادرات نسبت به مدت مشابه سال ۹۳ از نظر وزن ۸ درصد و از نظر ارزش یک درصد رشد داشته است. ۶۳ درصد این محصولات در بخش صنعت، ۲۳ درصد مربوط به بخش کشاورزی، ۱۱ درصد در بخش معدن و ۳ درصد نیز در بخش‌های دیگر بوده است.

رشد صادراتی کرمانشاه

کیوان کاشفی، رییس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه می‌گوید: در ۱۰ ماهه سال ۹۴ کل صادرات استان حدود ۲میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۹۳ حدود ۲۱ درصد از لحاظ ارزشی و ۱۳ درصد از لحاظ وزنی افزایش داشته است.

صادرات پیله‌وری همدان

حمیدرضا متین، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان همدان می‌گوید: با توجه به بررسی‌ها و پیگیری‌هایی که سازمان صنعت، معدن و تجارت از مبادی خروجی، تولیدکنندگان و پیله‌وری‌ها انجام داده، از گمرک همدان در ۱۰ ماهه سال جاری حدود ۱۱۱ میلیون دلار صادرات انجام شده ولی در مجموع ۵۷۰ میلیون دلار صادرات را رصد کرده‌ایم.

اهداف صادرات چهارمحال و بختیاری

سیاوش نظری، رییس اداره بازرگانی خارجی استان چهارمحال و بختیاری می‌گوید: در ۱۱ ماهه سال ۹۴ توانستیم حدود ۷۸ میلیون دلار از استان صادرات داشته باشیم که نسبت به مدت مشابه سال ۹۳ حدود ۴۳ درصد کاهش داشته است، بنابراین موفق شدیم حدود ۴۰ درصد از اهداف پیش‌بینی شده را پوشش دهیم.

رشد ۹۰ درصدی صادرات لرستان

بهزاد منصوری، معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت استان لرستان می‌گوید: استان لرستان در ۸ماهه سال ۹۴ حدود ۱۰۳ میلیون دلار صادرات داشته که نسبت به مدت مشابه سال ۹۳، ۹۳ درصد رشد داشته است.

محصولات گلستان در ۲۰ کشور

درویش‌علی حسن‌زاده، معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان می‌گوید: استان گلستان در ۱۱ماهه سال ۹۴، ۲۶۹میلیون دلار صادرات به وزن ۵۷۳ هزار و ۵۰۰ تن داشته است. گلستان به بیش از ۲۰ کشور صادرات دارد که عمده کشور صادراتی این استان عراق، ترکمنستان، افغانستان، چین و قزاقستان است.

یزد به ۵۰ کشور جهان کالا فرستاد

محمدرضا مازار اتابکی، عضو اتاق بازرگانی استان یزد می‌گوید: در ۸ ماهه سال ۹۴ استان یزد یک میلیون و ۱۷ هزار تن کالا به بیش از ۵۰ کشور جهان با ارزشی برابر با ۳۲۵ میلیون دلار صادرات داشته است. این میزان صادرات نسبت به مدت مشابه سال ۹۳ حدود ۷ درصد از نظر ارزشی و ۱۶ درصد به لحاظ وزنی افزایش داشته است.

پیش‌بینی افزایش صادرات

بهروز پورسلیمان، نایب‌رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان اردبیل می‌گوید: استان اردبیل در ۱۰ ماهه سال ۹۴ حدود ۶۵میلیون دلار صادرات داشته که نسبت به مدت مشابه سال ۹۳ از لحاظ ارزشی ۱۰ درصد افزایش و از لحاظ وزنی ۱۴درصد (۷۸ هزار تن) کاهش داشته است. پیش‌بینی می‌کنیم سال جاری صادرات استان حدود ۳۰ درصد افزایش پیدا کند.

محمود سلطانی‌زاده، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمان هم می‌گوید: در ۹ماهه سال ۹۴ استان کرمان حدود ۲۵۶ هزار تن صادرات داشت که این میزان صادرات به ارزش ۷۹۵ میلیون دلار بوده است. پیش‌بینی می‌کنیم این میزان صادرات در سال جاری افزایش چشمگیری داشته باشد. همچنین این میزان صادرات مربوط به اقلامی مانند پسته و مغز پسته، کاشی و سرامیک، خرما(خشک و تازه)، روغن خوراکی و... است.

صادرات آذربایجان‌شرقی قابل قبول

رضا کامی، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی استان آذربایجان‌شرقی می‌گوید: در ۱۱ ماهه سال ۹۴ حدود ۷۶۰ میلیون دلار از گمرکات استان آذربایجان‌شرقی صادرات انجام شده که این میزان صادرات در مقایسه با صادرات ۶۹۰میلیون دلاری استان در دوره مشابه سال ۹۳ کاهش چندانی نداشته است. بنابراین آمار صادراتی استان با توجه به وضع اقتصادی و حالت‌های رکودی که کل ایران داشته، آمار قابل قبولی است.

۸۵۰میلیون دلار صادرات اصفهان

جعفر ذره‌بینی، عضو هیات نمایندگان اتاق استان اصفهان با بیان اینکه در ۱۰ ماهه سال ۹۴، از گمرکات استان اصفهان ۸۵۰ میلیون دلار کالا به وزن بیش از ۱۱۴۹ هزار تن به خارج از کشور صادر شده است، می‌گوید: این آمار نسبت به مدت مشابه سال ۹۳ از لحاظ وزنی ۳ درصد افزایش و از لحاظ ارزشی ۱۰ درصد کاهش داشته است.

صادرات کشاورزی استان مرکزی

ناصر بیگی، رییس کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی استان مرکزی با بیان اینکه استان مرکزی در ۸ماهه سال ۹۴ حدود ۶۳میلیون دلار صادرات داشته است، بیان می‌کند: خوشبختانه سال گذشته در زمینه صادرات دام و طیور وضعیت بسیار مطلوبی داشتیم به طوری که در ۸ماهه سال ۹۴ حدود ۳۵ میلیون دلار محصولات دامی و حدود ۲۸ میلیون دلار محصولات کشاورزی از استان صادر شده است.

امید به تغییر

بهنام احمدی، مدیر کل گمرک استان کهگیلویه و بویراحمد می‌افزاید: متاسفانه استان کهگیلویه و بویراحمد در سال ۹۴ شاهد کاهش صادرات بوده است. این استان در ۱۱ ماهه سال ۹۴ به میزان ۸۳۷ تن کالا (شامل عصاره پودر شیرین‌بیان و لوازم آرایشی بهداشتی) به ارزش ۳میلیون و ۸۹۶ هزار و ۲۵۳ دلار صادرات داشته است. امید است روند صادرات در سال جاری مثبت باشد.

مسئولان استان‌ها امیدوارند سال جاری با توجه به پساتحریم و استفاده از حضور هیات‌های خارجی در استان‌ها بتوانند صادرات خود را در حد قابل قبولی افزایش دهند

یادداشت

زنجان با صادرات کشاورزی جان می‌گیرد

ناصر فغفوری
رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان

استان زنجان در زمینه تولید گندم و جو سهم بسیاری دارد و از این نظر وضعیت تولیدی استان بسیار مطلوب است.

تولید سیب و انگور نیز در استان رونق خوبی دارد که البته درباره انگور تلاش شد با احداث واحدهای صنایع تبدیلی انگور به کشمش، بتوانیم به کشورهای هدف صادرات هم داشته باشیم. همان طورکه می‌دانید محصولات کشاورزی اگرمنتج به صادرات شود، به طور قطع با نرخ ارز دلاری که در این شرایط وجود دارد، قابل توجیه است.

درباره زیتون نیز، استان زنجان جزو دو استان برتر است که کارخانه‌های فرآوری بسیار خوبی هم دارد.

وضعیت روغن‌کشی زیتون نیز مطلوب است به نحوی که برای تولید محصولات جانبی از زیتون فعالیت‌های خوبی شده است.

همان طور که می‌دانید بیشتر محصولات پس از فرآوری ایجاد شده است.

بخشی از محصولات کشاورزی اگر با تولید علمی انجام شود می‌تواند با یک بسته‌بندی مناسب به طورمستقیم به کشورهای هدف صادر شوند.

در صادرات قبل از اینکه نوع محصولات اعم از کشاورزی یا صنعتی را مد نظر قرار دهیم، بایدعواملی را که باعث صادرات پایدار و تثبیت بازارهای بین‌المللی می‌شود، ایجاد کنیم.

در این صورت می‌توان در فرآیند تولید، کالایی تولید کنیم که کیفیت خوبی دارد و می‌تواند برای بازارهای هدف حرفی برای گفتن داشته باشد.

این موضوع در بخش صنایع تبدیلی و کشاورزی بسیار بیشتر از محصولات صنعتی لمس می‌شود، دلیل آن هم این است که در تولید محصولات کشاورزی صنعتی عمل نمی‌کنیم.

بخش عمده‌ای از کشاورزی به شیوه گذشته و سنتی بدون داشتن فرآیندهای تولید علمی و صنعتی انجام می‌شود.

در نتیجه نمی‌توانیم برای محصولات کشاورزی سلیقه‌ها و خواسته‌هایی که مشتری در بازار صادراتی دارد را فراهم کنیم.

چون تولید در بخش کشاورزی برنامه خاصی ندارد و بیشتر محصولات تولیدی کشاورزان، محصولات نیمه صنعتی است.

بنابراین برای رفع مشکل ریشه‌ای در صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی، به نحوی می‌توان با صادرات محصولات صنعتی آن را جبران کرد.

با صنعتی کردن محصولات کشاورزی می‌توانیم برنامه برای تولید داشته باشیم، اما چون این برنامه وجود ندارد ما نمی‌توانیم برای محصولات کشاورزی براساس سلیقه مشتری فرآیند تعریف کنیم.

همچنین درباره بسته‌بندی محصولات کشاورزی هم مشکلاتی وجود دارد که باید با برنامه‌ریزی دقیق برطرف شود.

اگر این دو عاملی که عنوان شد رادرکنار هم قرار دهیم و به طور قطع باتوجه به هزینه‌هایی که در کشور برای تولید محصولات کشاورزی خاص وجود دارد می‌توانیم زمینه تامین مواد غذایی و صادرات محصولات کشاورزی به کشورهای همسایه را با سرعت و دقت و میزان کمیتی بیشتری اقدام کنیم.

صادرات محصولات کشاورزی در استان زنجان بسیار ضعیف است. بیش از ۸۰ تا ۸۵ درصد صادرات استان راسازمان صنعت، معدن و تجارت انجام داده است.

همچنین محصولات مواد غذایی این استان به کشورهای حاشیه خلیج‌فارس وعراق و ترکیه صادر می‌شود.

دراستان زنجان خوشبختانه با توجه به راه‌های مواصلاتی مانند بخش ریلی راه‌آهن و هوایی فرودگاه، مشکل خاصی در زمینه حمل‌ونقل صادرات محصولات وجود ندارد.

یکی از زیرساخت‌هایی که برای توسعه صادرات مدنظر قرار دادایم نوسازی و بروزکردن حمل‌ونقل استان است و همچنین برای صادرات بهتر محصولات کشاورزی نیاز به حمل‌ونقل مدرن و پیشرفته مثل سردخانه سیاراست که قبل ازاینکه زمینه توسعه محصولات کشاورزی ایجاد شود به طورحتم توجیه اقتصادی هم به وجود خواهد آمد.

اخبار نمایشگاهی

افتتاح نمایشگاه بزرگ بین‌المللی اصفهان در بهمن ۹۵

مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان با اشاره به بهره‌برداری از فاز نخست نمایشگاه بزرگ اصفهان در بهمن سال‌جاری گفت: حضور غرفه‌داران ایرانی در نمایشگاه‌های بین‌المللی نیازمند حمایت دولت است. رسول محققیان با اشاره به آغاز عملیات اجرایی پروژه بزرگ نمایشگاه اصفهان از آذر سال گذشته اظهار کرد: این پروژه به عنوان یک پروژه ملی و با حضور وزیر امور خارجه کلنگ‌زنی شد و گزارش پیشرفت آن به مقامات کشوری و استانی ارائه می‌شود.

وی با اشاره به ضرورت بهره‌برداری از این پروژه افزود: همگرایی خوبی میان مسئولان در سطوح مختلف ایجاد شده و امیدوار هستیم فاز نخست این پروژه شامل ۳ سالن نمایشگاهی و بخشی از زیرساخت‌های نمایشگاه در زمان‌بندی مقرر به بهره‌برداری برسد.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی اصفهان بیان کرد: فاز نخست این پروژه براساس زمان‌بندی قرار بود در ۳ ماه نخست سال ۹۶ به بهره‌برداری برسد اما شهرداری اصفهان به عنوان سهام‌دار بزرگ شرکت، در نظر دارد فاز نخست در ۲۲ بهمن سال ۹۵ افتتاح شود.

وی گفت: این پروژه می‌تواند از نظر اقتصادی برای استان اصفهان مثمر باشد و سبب توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و گردشگری شود، البته لازم است سهام‌داران بیش از پیش از این پروژه حمایت کنند. تاکنون ۶ میلیارد تومان برای این پروژه هزینه شده که بیشتر این هزینه‌ها را شهرداری اصفهان پرداخت کرده و اتاق بازرگانی اصفهان نیز مبالغی را پرداخت کرده اما سایر سهام‌داران باید از این پروژه حمایت کنند.

محققیان بیان کرد: مذاکراتی انجام شده تا اتاق بازرگانی به عنوان نماینده بخش خصوصی و سازمان همیاری شهرداری‌های استان نسبت به افزایش سهام خود اقدام کنند. وی گفت: تاکنون زیرفاز نخست شامل فنداسیون بناها انجام شده و ۳۹ درصد پیشرفت فیزیکی داشته که براساس زمان‌بندی ۲ درصد عقب هستیم، زیرفاز نخست این پروژه نیز تا پایان خرداد سال ۹۵ تکمیل می‌شود همچنین پیمانکار بخش‌های دیگر از جمله اسکلت فلزی، نگهدارنده‌های دیوارها و تکمیل سقف سالن در حال انتخاب هستند. مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی اصفهان تصریح کرد: شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی اصفهان در سال گذشته ۴۷ نمایشگاه در حوزه بین‌المللی و داخلی برگزار کرده که از این تعداد ۱۱ رویداد به صورت بین‌المللی بوده است.

وی افزود: ۲ هزار و ۹۷۱ مشارکت‌کننده داخلی و خارجی در ۴۷ نمایشگاه برگزار شده، حضور داشتند و ۴۳۰ هزار و ۷۸۱ بازدیدکننده تخصصی از این نمایشگاه‌ها بازدید کرده‌اند، همچنین ۷۵ همایش تخصصی جنبی برگزار شده است.

محققیان گفت: برگزاری ۱۰ نمایشگاه و پاویون در نمایشگاه‌های کشورهایی از جمله هند، عمان، مالزی، امارات، اندونزی و ترکمنستان در زمینه‌های نفت و گاز، صنعت ساختمان، غذا و هتلداری، فرش و کفپوش، سیمان و بتن و تجهیزات پزشکی و برگزاری ۲ تور تجاری به ایتالیا از جمله فعالیت‌های شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی اصفهان در سال ۹۴ به شمار می‌رود.

وی خاطرنشان کرد: شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان سال گذشته میزبان ۱۹ هیات خارجی از کشورهایی همچون ایتالیا، ترکیه، فرانسه، اتریش، سوئیس و... بوده است، همچنین مذاکره با رییس اتاق بازرگانی سلیمانیه عراق و دیدار با معاون نخست‌وزیر و وزیر دارایی اسلواکی و هیات آلمانی از دیگر اقدامات شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان به شمار می‌رود.

وی با اشاره به برنامه‌های شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان در سال ۹۵ گفت: برگزاری ۴۲ نمایشگاه برای سال ۹۵ قطعی است و مراحل برنامه‌ریزی ۵ نمایشگاه در حال تکمیل است، همچنین ۱۸ رویداد خارجی شامل ۱۶ نمایشگاه و پاویون جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و برگزاری ۲ تور و بازدید تجاری برای سال ۱۳۹۵ برنامه‌ریزی شده است.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی اصفهان تصریح کرد: رایزنی گسترده‌ای از ابتدای سال ۱۳۹۴ با شرکت‌های معتبر دنیا از جمله شرکت نمایشگاه‌ها هانوفر و فرانکفورت آلمان و پاریس انجام شده که امیدوار هستیم یکی از این مذاکرات در فروردین سال ۹۵ (ماه جاری) به نتیجه برسد.

وی ساخت نمایشگاه بزرگ اصفهان را سبب ایجاد درآمد پایدار در اصفهان دانست و گفت: صنعت نمایشگاه، صنعتی بروز و پرجاذبه است و احداث نمایشگاه بزرگ اصفهان فرصتی طلایی برای سهام‌داران این شرکت و خصوصی‌ها به‌شمار می‌رود، همچنین احداث این نمایشگاه به گونه‌ای برنامه‌ریزی شده تا در افق ۱۴۰۴ این مرکز به کیفی‌ترین نمایشگاه خاورمیانه و بزرگترین نمایشگاه کشور تبدیل شود.

«میهاس» بزرگترین نمایشگاه جهانی غذای حلال

گروه تجارت

بازاری با بیش از میلیارد مخاطب! بازار غذای حلال برای مسلمانان جهان بسیار وسیع است و به‌طور تقریبی در همه جای دنیا می‌توان جمعیتی قابل توجه از مسلمانان را پیدا کرد که در استفاده از مواد غذایی حساسیت بالایی دارند. همین امر باعث شده شرکت‌های بزرگی در زمینه تولید مواد غذایی به‌ویژه مواد پروتئینی فعال باشند و از سود سرشاری نیز بهره‌مند گردند. حلال خواری البته از نظر استانداردهای غذایی در اروپا نیز تایید شده و به تازگی پژوهشگران حوزه سلامت نسبت به این موضوع واکنش مثبتی نشان داده‌اند.

در قرآن کریم آیه ۱۶۸ سوره بقره آمده است: «یا أَیهَا النَّاسُ کلُواْ مِمَّا فِی الأَرْضِ حَلَالاً طَیباً وَلاَ تَتَّبِعُواْ خُطُوَاتِ الشَّیطَانِ إِنَّهُ لَکمْ عَدُوٌّ مُّبِینٌ» ای مردم از آنچه خدا در روی زمین از حلال‌ها و پاکیزه‌ها آفریده، بخورید و از گام‌های شیطان پیروی نکنید. در این آیه به‌طور شفاف آورده شده که خوردن غذاهای غیرحلال مانند پیروی کردن از شیطان است و به همین دلیل مسلمانان سراسر جهان همیشه تاکید بر خوردن و آشامیدن موادغذایی حلال دارند و از همین‌رو همواره بر ذبح اسلامی و تولید مواد غذایی حلال تاکید می‌شود.

در سال‌های اخیر، حلال در کشورهای مختلف دنیا از مسلمان یا غیرمسلمان تبدیل به نشان(برند)ی معتبر شده و حتی افرادی که مسلمان نیستند هم از این مواد غذایی استفاده می‌کنند و گاهی آن را سالم‌تر از مواد غذایی دیگر می‌دانند. اهمیت غذای حلال به قدری است که باعث به وجود آمدن نمایشگاه‌های بزرگ شده و هرسال تولیدکنندگان مختلف در نمایشگاه‌های غذای حلال گرد هم می‌آیند تا اهمیت این موضوع را بیشتر از گذشته به جهانیان نشان دهند.

مالزی از سال ۲۰۰۴م با برگزاری نمایشگاه «میهاس» به‌خوبی توانست نشان(برند) حلال را به دنیا معرفی کند و شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان نیز به عنوان نماینده اتحادیه توسعه تجارت خارجی مالزی از سال ۲۰۰۵م تاکنون برگزارکننده پاویون ملی ایران در این رویداد بوده است. این نمایشگاه در سال گذشته از ۳۰ مارس تا ۲ آوریل (۱۱ تا ۱۴ فروردین) برگزار شد. صمت نگاهی دارد به مهم‌ترین نمایشگاه غذاهای حلال در جهان. جایی که پیروان شیطان جایی ندارند؛

میهاس، بزرگترین گردهمایی «حلال»

مالزی به‌عنوان مبتکر نشان(برند) و نمایشگاه بین‌المللی محصولات حلال نقش بسیار حائز اهمیتی در آشنایی مردم جهان با غذای حلال دارد. این کشور از سال ۲۰۰۴م تاکنون با برپایی ۱۲ دوره نمایشگاه بین‌المللی محصولات و مواد غذایی حلال، «میهاس» توانسته نشان(برند) حلال را به‌عنوان یک ضمانت کیفیت برای محصولات، به‌ویژه مواد غذایی به جهانیان معرفی کند وحضور کشورهای مسلمان و غیرمسلمان در این رویداد بیانگر اعتبار و جایگاه محصولات مصرفی حلال در بازارهای مصرف جهان است. مشارکت در این نمایشگاه بهترین راه ورود به منطقه آسیای جنوب شرقی با دارا بودن بیش از یک‌پنجم جمعیت مسلمان جهان است و می‌تواند بهترین، کم‌هزینه‌ترین و آسان‌ترین روش معرفی محصولات، یافتن خریداران و مصرف‌کنندگان بالقوه و بالفعل در این منطقه استراتژیک باشد.

نمایشگاه میهاس از دو بخش محصولات و خدمات تشکیل شده است؛ در بخش محصولات، غرفه‌داران مواد مصرفی حلال مانند انواع مواد غذایی، گوشت‌هایی با ذبح حلال، بیسکویت، شکلات، میوه و سبزیجات و حتی مواد غذایی شیمیایی و مواد افزودنی حلال و بسیاری موارد دیگر را برای نمایش و فروش در معرض دید عموم قرار می‌دهند. علاوه‌بر این در قسمت محصولات شاهد محصولات غیرغذایی حلال مانند عطر، لوازم آرایشی، محصولات مراقبت شخصی و بدن هستیم که همگی از نشان(برند) حلال استفاده می‌کنند.

قسمت‌بندی کلی نمایشگاه

بخش خدمات خود به ۳ دسته مختلف تقسیم‌بندی می‌شود که عبارتند از دسته نخست اماکن حلال مانند کشتارگاه‌ها، هتل و رستوران‌ها، دسته دوم سرمایه‌گذاری اسلامی، بانکداری و تکافل(بیمه) و دسته سوم سازمان‌ها و نهادهای اسلامی و همچنین سازمان‌های صدور گواهینامه حلال. البته همانطور که اشاره شد بخش اعظم این نمایشگاه به مواد خوراکی مربوط می‌شود اما در پاویون‌های ملی کشورهای مختلف می‌توان چند غرفه در زمینه‌های خدمات نیز پیدا کرد که نشان از جامع بودن این رویداد اسلامی دارد.

این نمایشگاه به صورت سالانه برگزار می‌شود و امسال سیزدهمین دوره آن به روال هر سال در مرکز نمایشگاهی کوالالامپور برگزار شد. با وجود اینکه این نمایشگاه تنها روی غذاهای حلال تمرکز دارد اما همیشه با استقبال گسترده‌ای از طرف همه مردم دنیا روبه‌رو می‌شود به‌طوری‌که در سال ۲۰۱۵م بیش از ۵۲۰ غرفه فعال از ۲۱ کشور مختلف دنیا دور هم جمع شدند تا شاهد حضور ۲۳هزار مخاطب مشتاقی باشند که از ۶۷ کشور دنیا برای پیدا کردن بهترین و سالم‌ترین غذاها به این نمایشگاه آمدند.

نمایشگاه میهاس ۲۰۱۶ نیز در مساحتی به وسعت ۱۴۴۰۰ متر مربع و با حضور ۳۰ کشور برگزار شد. مسئولان برگزاری اعلام کرده‌اند که ۵۰۰ غرفه برای این نمایشگاه در نظر گرفته شده و با توجه به افزایش کشورهای شرکت‌کننده نسبت به سال گذشته شاهد فعالیت غرفه‌های بیشتری بودیم.

دولت مالزی هرسال برای هرچه بهتر برگزار شدن این نمایشگاه قوانین جدید را ثبت می‌کند. برای مثال این کشور در چند دوره اخیر نظارت بر انتخاب غرفه‌داران و نوع محصول قابل ارائه را به خوشه‌های تخصصی صنعتی خود واگذار کرده که علاوه بر رضایت بازدیدکننده، رضایت غرفه‌دار را نیز به همراه دارد. اجازه ورود ندادن به افراد زیر ۱۸ سال و تقسیم‌بندی زمان نمایشگاه به ویژه متخصصان و ویژه عموم و توجه خاص به این امر نیز سطح کیفی نمایشگاه را به سطح قابل قبولی رسانده است.

حضور ایران در نمایشگاه میهاس

کشور ما به‌عنوان یکی از بزرگترین کشورهای مسلمان جهان، به‌طور قطع یکی از کریدورهای اصلی بازارهای غذای حلال را در اختیار دارد و حضورش در نمایشگاه میهاس تعیین‌کننده است. از ۱۲ دوره‌ای که این نمایشگاه برگزار شده ایران در ۱۱ دوره شرکت داشته و همانطور که در مقدمه اشاره شد، مسئولیت تجمیع فضای غرفه‌ها و دعوت از شرکت‌های مختلف برعهده سایت بین‌المللی اصفهان است.

حضور گسترده ایران در این نمایشگاه همیشه مورد توجه مخاطبان مختلف این رویداد قرار داشته و انتخاب غرفه یکی از شرکت‌های ایرانی به عنوان بهترین غرفه از نظر طراحی و ساخت در رویداد سال ۲۰۱۵م نیز حاکی از توجه غرفه‌داران کشورمان به تاثیر نمایشگاه در گسترش تعاملات تجاری و افزایش صادرات و همچنین حسن توجه تیم برگزاری به فعالیت غرفه‌داران است.

گردآوری و ترجمه: صمت

> مالزی به‌عنوان مبتکر نشان(برند) و نمایشگاه بین‌المللی محصولات حلال نقش بسیار حائز اهمیتی در آشنایی مردم جهان با غذای حلال دارد

آقای رویداد

با یک غرفه کوچک غوغا کنید

حضور در یک نمایشگاه درست و حسابی، یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت در کسب‌وکار است. «آقای رویداد» در گزارش‌های روزانه هزار و یک راهکار نمایشگاهی برای مخاطبان صمت دارد. راهکارهایی که البته به تایید بزرگترین تاجران و کارشناسان جهان رسیده و شاید تا پیش از این جای‌شان در صفحه نمایشگاه خالی بوده باشد!

بسیاری از شرکت‌هایی که در نمایشگاه حضور می‌یابند فکر می‌کنند که موفقیت با اندازه غرفه رابطه مستقیم دارد، در حالی که اینچنین نیست و همیشه غرفه‌های بزرگ تضمین‌کننده موفقیت کار شما نخواهند بود. گاهی اوقات می‌توان با یک فضای کوچک اما با طراحی درست و حرفه‌ای غوغایی در نمایشگاه به پا کرد که همه انگشت به دهان بمانند. برای آنکه بتوانید از فضاهای کوچک بهترین استفاده را ببرید باید نکات خاصی را در نظر داشته باشید که به آنها اشاره خواهیم کرد.

نورپردازی حرفه‌ای را فراموش نکنید

نورپردازی تنها در مدلینگ و عکاسی‌های طبیعت و پرتره تاثیر ندارد و می‌تواند به غرفه شما نیز جلوه‌ای خاص بدهد. یک نورپردازی درست می‌تواند غرفه شما را بزرگتر از آن چیزی که هست نشان دهد، در غیر این صورت غرفه شما در سایه غرفه‌های بزرگ ناپدید خواهد شد و نمی‌توانید آن‌طور که باید به اهداف خود برسید. هنگام نورپردازی دقت داشته باشید که دیوار پشت غرفه شما نیز باید به خوبی دیده شود و تنها به گذاشتن چراغ‌هایی در جلوی غرفه بسنده نکنید. همچنین چند چراغ و نور مجزا برای بنرهای تبلیغاتی خود در نظر بگیرید زیرا تبلیغات نشان‌دهنده وضعیت تجارت شما هستند و با کمک آنها می‌توانید مخاطب را به خود جلب کنید.

طراحی غرفه را شگفت‌انگیز کنید

شاید به زبان آسان باشد که بگوییم یک طراحی زیبا برای غرفه خود در نظر بگیرید اما طراحی خوب می‌تواند هر بیننده‌ای را مبهوت کند و گاهی برخی از افراد تنها به خاطر یک غرفه زیبا جذب آن می‌شوند. در طراحی غرفه‌های کوچک به چند نکته باید دقت داشته باشید. نخستین نکته شلوغ نکردن غرفه با اطلاعات بی‌شمار است. مخاطبان دوست دارند با یک نگاه به غرفه شما چند نکته کلیدی را دریافت کرده و اطلاعاتی درباره حوزه کاری و موفقیت‌های شما در این زمینه را به‌دست آورند، پس از بنرهای شلوغ در طراحی غرفه استفاده نکنید. دومین نکته، رنگ انتخابی برای دیوارها و وسایلی است که درون غرفه دارید. یک رنگ شاد که متناسب با کار شما است را انتخاب کنید. چشم انسان پیش از هر چیزی ابتدا رنگ را تشخیص می‌دهد پس استفاده از یک رنگ چشمگیر می‌تواند غرفه شما را بیشتر نشان دهد. سومین نکته که بسیار مهم است سادگی در طراحی است. با توجه به فضای کوچکی در اختیار دارید بهتر است یک طراحی بسیار ساده و بی‌آلایش داشته باشید و از خرج کردن اضافی برای ساخت غرفه‌های خاص پرهیز کنید.

مخاطبان را به غرفه بیاورید

از گذاشتن میزهای بزرگ درون یک غرفه کوچک خودداری کنید و فضای داخلی را به گونه‌ای در نظر بگیرید که انگار آماده پذیرش مهمانان و مخاطبان هستید. در این صورت مخاطبان فرق غرفه شما با دیگران را به خوبی متوجه شده و سعی می‌کنند به شما نزدیک‌تر شوند.

دقت داشته باشید که برای موفقیت بیشتر در غرفه‌های کوچک اشانتیون و هدیه‌های کوچک هم می‌تواند تاثیرگذار باشد. کارشناسان معتقدند عده‌ای از افراد که به نمایشگاه‌ها می‌آیند تنها قصد یافتن هدیه دارند اما در میان آنها گاهی خریداران بالقوه نیز می‌توان یافت به همین دلیل شما می‌توانید از میان ۱۰ نفری که تنها برای هدیه سراغ غرفه شما می‌آیند دو نفر را متقاعد به همکاری کنید یا اگر محصولی برای فروش دارید به آنها بفروشید.

روند نزولی قیمت‌ها ادامه دارد

اما و اگرهای صنایع معدنی بورس

کیمیا بامدادیان
گروه اقتصاد

محصولات معدنی در سال‌های اخیر با کاهش قیمت جهانی روبه‌رو شده‌اند. در کشور ما نیز این محصولات تحت تاثیر قیمت‌های جهانی قرار دارند و با توجه به رویه موجود به نظر می‌رسد در سال ۹۵ نیز بحران معدن و صنایع معدنی به‌دلیل بحران جهانی و داخلی ادامه یابد. برخی از کارشناسان معتقدند برخی از محصولات معدنی در بازار داخلی اشباع شده‌اند و از سوی دیگر به‌دلیل فرسوده بودن تجهیزات هزینه‌های بسیاری را متحمل می‌شوند. اما از سوی دیگر با اجرایی شدن برجام و سهولت در معاملات شاید فضایی فراهم شود تا اندکی از هزینه‌های این بنگاه‌ها کاسته شود.

عوامل اثرگذار

در این‌باره مدیر معاملات کالایی کارگزاری نهایت‌نگر معتقد است، صنایع معدنی در سال‌های اخیر با مشکلات بسیاری روبه‌رو بوده‌اند که موجب افزایش هزینه‌های آنها و کاهش سودآوری‌شان شده است.

احمد بیات در گفت‌وگو با صمت با اشاره به اینکه تحریم‌های بین‌المللی در پسابرجام آثار متفاوتی بر صنایع مختلف ازجمله صنایع معدنی خواهد داشت، بیان کرد: نمی‌توان ادعا کرد که پس از برجام صنایع معدنی از رشد یا افت برخوردار می‌شوند بلکه عوامل مختلفی در این میان اثرگذار است که از آن جمله می‌توان به چگونگی تعرفه‌های گمرکی آنها اشاره کرد.

وی با اشاره به اینکه اگر تعرفه واردات کاهش یابد، به‌طور قطع به ضرر تولیدکنندگان داخلی خواهد بود، بیان کرد: در برخی دوره‌ها که تعرفه گمرکی برای واردات بسیار کم و ناچیز بود، تولیدکنندگان داخلی زیر فشارهای شدیدی قرار می‌گرفتند و محصولات تولیدشده آنها نیز خریدار نداشت و به این دلیل میزان فروش این شرکت‌ها به شدت کاهش می‌یافت که همین امر باعث شد، تولیدکنندگان این بخش در بازار سرمایه از سودآوری لازم برخوردار نباشند.

بیات در ادامه بیان کرد: اگر تعرفه‌های مناسبی برای صادرات و واردات مواد معدنی تعیین شود، به طور قطع این بنگاه‌ها محصولات بیشتری را به فروش می‌رسانند و از سودآوری بیشتری نیز برخوردار می‌شوند.

اما در این میان می‌توان گفت که نگاه متفاوت‌تری هم در فضای پسابرجام برای این بخش از بازار سرمایه وجود دارد. بیات در توضیح این مطلب بیان کرد: با رفع تحریم‌ها و ورود تکنولوژی‌های جدید و نوسازی و راه‌اندازی خطوط جدیدتر در این بنگاه‌ها، می‌توان این شرایط را به وجود آورد که هزینه‌های آنها کاهش یابد و در نتیجه باعث افزایش سودآوری برای فعالان این حوزه در بورس شود. ضمن اینکه می‌توان انتظار افزایش کیفیت و بیشتر شدن میزان تولیدات صنایع معدنی در این برهه از زمان را داشت.

ورود فناوری‌های نوین

در این‌باره یکی از کارشناسان بازار سرمایه معتقد است، گروه صنایع معدنی در چند سال اخیر از چشم بازار بسیار دور شده و قیمت‌های جهانی آنها به شدت کاهش پیدا کرده است.

حمیدرضا صفری در گفت‌وگو با صمت با اشاره به اینکه هزینه‌های این صنعت بسیار زیاد است، بیان کرد: درحال‌حاضر به‌دلیل فرسودگی دستگاه‌ها و تجهیزاتی که در فرآیند استخراج مورد استفاده قرار می‌گیرد، هزینه این صنایع افزایش یافته و در میزان سودآوری آنها تاثیر گذاشته است و در نتیجه قیمت سهام این گروه در بازار سرمایه تحت تاثیر قرار گرفته است.

وی به هزینه بسیار زیاد حمل‌ونقل این مواد نیز اشاره کرد و گفت: هزینه‌های حمل‌ونقل گروه صنایع معدنی در بازار بسیار زیاد است و به همین دلیل برای صادرات این مواد باید هزینه‌های هنگفتی پرداخت کرد که همه این موارد موجب خواهد شد ایران توان رقابت با کشورهای خارجی مثل استرالیا و چین را نداشته باشد.

صفری با اشاره به اینکه چشم‌انداز مثبتی برای این صنعت وجود ندارد، گفت: براساس آمار، میزان خرید و فروش محصولات معدنی کاهش یافته و همچنین برای نمونه، آمارهایی هم از فروش شرکت‌های فولادی وجود دارد که نشان‌دهنده آن است که در کشور ما بیشتر از نیاز مصرف، فولاد تولید می‌شود و به عبارت دیگر بازار فولاد در ایران اشباع شده است.

وی با اشاره به اینکه فضای رقابتی نیز برای تولیدکنندگان محصولات معدنی در کشور وجود ندارد، اظهار کرد: قیمت این مواد به صورت مستقیم وابستگی بسیاری به قیمت‌های جهانی دارد و در صورتی که این مواد در جهان افزایش نرخ داشته باشند، به طور قطع وضعیت سودآوری این گروه نیز بهبود پیدا خواهد کرد.

این کارشناس بازار سرمایه در پاسخ به سوالی مبنی بر آنکه آیا از میان رفتن تحریم‌های بین‌المللی بر صنایع معدنی بورسی تاثیرگذار خواهد بود، بیان کرد: در صورتی که رفع تحریم‌ها موجب ورود تکنولوژی‌های برتر و بروز به این صنعت شود، می‌توان امیدوار بود که هزینه‌های آنها کاهش یابد.

صفری در پایان بیان کرد: به طور کلی به دلیل کاهش قیمت‌های جهانی، محصولات معدنی وضعیت مناسبی را سپری نمی‌کنند و شاید محصول روی به دلیل رشد بیشتر قیمتی، بیش از دیگر تولیدات مناسب‌تر باشد.

بهبود وضعیت صنایع معدنی

در این میان برخی دیگر از کارشناسان عقیده دیگری دارند، در این‌باره مدیرعامل سرمایه‌گذاری غدیر نیز با ابراز امیدواری نسبت به بهبود وضعیت صنایع معدنی بورسی کشور در سال ۹۵، عنوان کرد: انتظار می‌رود با توجه به رفع تحریم‌های مالی و بانکی کشور و نیاز داخلی ایران به محصولات معدنی و فولادی امکان بازگشت صنایع معدنی به شرایط عادی فراهم شده و با جلوگیری از ورود محصولات فولادی بتوان امکان رشد و توسعه شرکت‌های معدنی را فراهم آورد.

غلامرضا سلیمانی با اشاره به آثار مثبت پسابرجام برای صنایع مختلف بورسی گفت: به دلیل پاک‌نشدن فضای تحریم‌ها در سال‌های گذشته قیمت سهام صنایع مختلف بورسی ازجمله بانک‌ها با کاهش فزاینده‌ای مواجه شده بود که دلیل اصلی آن توقف مبادلات بین‌المللی پولی و بانکی و عملیات نقل و انتقال آنها از طریق سوئیفت بود.

سلیمانی وضعیت نامناسب بازارهای جهانی در سال میلادی جاری را نیز یادآور شد و گفت: در حوزه معادن به ویژه در بخش فولاد، آلومینیوم و سنگ‌آهن بازارهای جهانی با ریزش قیمت‌ها و کاهش تقاضا به دلیل تداوم رکود مواجه هستند، این در حالی است که علاوه بر این شرایط، سایه سنگین تحریم‌های ایران در سال‌های گذشته باعث شدند که بخش معادن کشور با وضعیت دشواری مواجه باشند.

سخن آخر...

در حال حاضر قیمت‌های جهانی محصولات معدنی در حال کاهش است اما با از میان رفتن تحریم‌ها و گشایش‌های مالی و همچنین ورود تکنولوژی‌های برتر به داخل کشور، شاید بتوان اندکی از هزینه‌های این بنگاه‌ها کاست و شرایطی را فراهم کرد تا آنها بتوانند در فضای مناسب‌تری قرار بگیرند.

احمد بیات

حمیدرضا صفری

غلامرضا سلیمانی

بورس تهران تنها بورس مثبت سال ۹۴

در سال ۱۳۹۴ شاخص کل بورس تهران (ارزش وزنی) با ۲۸درصد افزایش، تنها بورس مثبت در میان ۱۸بورس معتبر خارجی است. به گزارش روابط عمومی بورس تهران، براساس گزارش بررسی بازارها که به بررسی عملکرد بورس تهران، فرابورس ایران، ۱۷ بورس معتبر خارجی، قیمت جهانی فلزات اساسی و نفت پرداخته، در سال ۱۳۹۴ شاخص کل بورس تهران (ارزش وزنی) با ۲۸درصد افزایش، تنها بورس مثبت در میان ۱۸ بورس معتبر خارجی است.

بر این اساس و در میان این بورس‌ها، شاخص بورس استانبول با ۴درصد کاهش، کمترین و شاخص بورس عربستان با ۳۱درصد افت، بیشترین کاهش را تجربه کرده است.

براساس گزارش یادشده که از سوی مدیریت تحقیق و توسعه بورس تهران منتشرشده، در سال ۹۴ شاخص کل بورس تهران (ارزش وزنی) تعدیل شده بر حسب دلار مبادله‌ای ۱۹ درصد و برحسب یورو مبادله‌ای ۱۳ درصد رشد داشته است. در این مدت شاخص قیمت (ارزش وزنی) ۱۳درصد، شاخص کل (هم‌وزن) ۳۵درصد و شاخص قیمت (هم‌وزن) ۲۴درصد افزایش پیدا کرده است. در مدت مشابه شاخص فرابورس ۲۱درصد و قیمت سکه بهار آزادی ۸ درصد رشد داشته است.

سالی که نکوست، از بهارش پیداست

بورس تهران که از دی روند صعودی خود را آغاز کرده و با افزایش شدید تقاضا و رشد قیمت سهام شرکت‌ها روبه‌رو شده بود، در سال جدید نیز در ادامه روند افزایشی خود قرار گرفت و در نخستین هفته کاری در سال ۹۵، شاخص کل بورس با افزایش یک هزار و ۴۸۰واحدی روبه‌رو شد و بازدهی شاخص به ۱/۵۷درصد رسید.

پیش‌بینی‌ها از چشم‌انداز بازار سهام در سال ۹۵ با توجه به عوامل سیاسی و اقتصادی و همچنین متغیرهای داخلی و خارجی حکایت از روزهای روشن و پرامید دارد.

روزهایی که می‌توان امیدوار بود فعالان بورسی بعد از حضور کمرنگ یا غیبت طولانی‌مدت در بازار سهام حاضر شوند و اقدام به سرمایه‌گذاری با دید میان‌مدت و بلندمدت کنند.

با این حال در هفته ابتدایی فروردین حجم و ارزش معاملات به ترتیب افت ۳۷/۳ و ۳۹/۱درصدی را تجربه کرد و در مجموع بیش از ۵هزار و ۳۱۹میلیون سهم به ارزش ۱۲هزار و ۸۳۹میلیارد ریال داد و ستد شد.

در هفته گذشته دفعات معاملات نیز با کاهش ۱۷/۳درصدی مواجه شد و به بیش از ۳۸۶هزار دفعه رسید و تعداد خریداران نیز با افت ۱۰درصدی مواجه شد و تا سطح ۱۲۸ هزار نفر کاهش یافت. شاخص صنعت نیز در هفته گذشته با رشد ۰/۸۹درصدی روبه‌رو شد و به ۶۷هزار و ۵۸۸واحد رسید.

خبر

خانه‌دار شدن ۲۵۰ هزار نفر از طریق بازار سرمایه

مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه گفت: ۲۵۰ هزار نفر در سال ۹۴ از طریق بازار سرمایه صاحبخانه شدند.

به گزارش سمات، محمدرضا محسنی اظهار کرد: معاملات حق تقدم تسهیلات مسکن از سال ۸۹ در شرکت فرابورس ایران آغاز شده و تا پایان سال گذشته یک میلیون و ۹۰ هزار نفر با استفاده از اوراق حق‌تقدم تسهیلات مسکن، وارد فرآیند دریافت تسهیلات از بانک مسکن شدند. وی درباره روند معاملات در سال ۹۴ افزود: امیدها برای بهبود اقتصاد ایران بعد از اجرای برجام و رفع تحریم‌ها افزایش یافته است، به طوری‌که در ۲ ماه پایانی سال گذشته شاهد رونق دوباره بازار سرمایه بودیم. محسنی به تکاپوی سرمایه‌گذاران خارجی برای ورود به بازار سرمایه ایران اشاره کرد و گفت: آمارها نشان می‌دهد فعالیت سرمایه‌گذاران خارجی در طول ۲ ماه پایانی سال ۹۴ افزایش چشمگیری داشت به گونه‌ای که ارزش معاملات آنها در پایان آذر ۹۴ ، ۴۲میلیارد ریال بود اما بعد از اجرای برجام این رقم با رشد ۱۲برابری به ۵۱۱میلیارد ریال رسید. مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی با بیان اینکه سرمایه‌گذاران ۳۵ کشور در بازار سرمایه ایران فعال هستند، اظهار کرد: این شرکت ۵۶۷ کد سهامدار خارجی را تا پایان سال ۹۴ صادر کرده که در این فهرست نام ۳۳ سرمایه‌گذار ایرانی مقیم خارج از کشور نیز دیده می‌شود. وی درباره چشم‌انداز بازار سرمایه در سال ۹۵ گفت: امیدوارم با حمایت دولت و فعالیت‌های گسترده ارکان مختلف بازار سرمایه به‌ویژه سازمان بورس و اوراق بهادار، این بازار بتواند به جایگاه واقعی خود در اقتصاد ملی نزدیک‌تر شود.

شرایط جدید معامله اوراق تسهیلات مسکن

بعد از افزایش وام مسکن زوجین در روزهای پایانی سال گذشته شرکت فرابورس با اعلام کاهش یک‌درصدی سود این اوراق، شرایط انتشار و معامله اوراق جدید تسهیلات مسکن را اعلام کرد.

به گزارش ایسنا، بعد از مصوبه ۱۱اسفند شورای پول و اعتبار مبنی‌بر افزایش وام مسکن زوجین به ۱۶۰میلیون تومان، متقاضیان استفاده از تسهیلات جدید منتظر اعمال تغییرات لازم در اوراق تسهیلات مسکن بودند که شرکت فرابورس شرایط جدید معامله این اوراق را اعلام کرد. به این ترتیب شرکت فرابورس درباره افزایش سقف تسهیلات مسکن برای زوجین از محل اوراق گواهی حق‌تقدم تسهیلات مسکن و تغییر نرخ سود آن، اطلاعیه‌ای صادر و با اعلام کاهش یک درصدی سود، شرایط انتشار و معامله اوراق جدید را تشریح کرد.

در این اطلاعیه آمده است که براساس بخشنامه بانک مسکن، نرخ سود تسهیلات خرید خانه، فروش اقساطی و جعاله تعمیر مسکن از ۱۸/۵درصد به ۱۷درصد کاهش یافته است. نرخ سود تسهیلات مشارکتی نیز ۲۱ درصد تعیین شده است. همچنین براساس این اطلاعیه، سقف تسهیلات خرید و ساخت مسکن از محل اوراق گواهی حق‌تقدم استفاده از تسهیلات مسکن برای زوجینی که تاریخ عقد آنها از اول فروردین ۸۵ و بعد از آن باشد (مشروط به عدم استفاده از تسهیلات طرح ۹۲) از ۵۰۰ ریال به سقف‌های جدید افزایش پیدا کرده است؛ به طوری که سقف تسهیلات برای هر پلاک ثبتی در تهران ۱۰۰میلیون تومان و در مراکز استان‌ها و شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر است که در این صورت اوراق مورد نیاز برای تهران ۲۰۰ برگه و برای شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر ۱۶۰ برگه و برای سایر مناطق شهری که ۶۰ میلیون تومان برای هر پلاک ثبتی است، ۱۲۰ برگه است.

سقف فردی تسهیلات خرید و ساخت مسکن از محل گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن در تهران ۶۰ میلیون تومان و در مراکز استان‌های بالای ۲۰۰ هزار نفر ۵۰ میلیون تومان است که تعداد اوراق موردنیاز در تهران ۱۲۰ ورقه و در مراکز استان‌ها ۱۰۰ ورقه است. براساس این اطلاعیه استفاده از این سقف‌های تسهیلاتی از محل گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن صادرشده از نمادهای «تسه۹۴۰۸» و نمادهای بعدی امکان‌پذیر است. پرداخت تسهیلات از محل اوراق گواهی حق‌تقدم استفاده از تسهیلات مسکن صادرشده در نمادهای «تسه ۹۴۰۷» و ماقبل تنها تا سقف‌های تسهیلات قبلی (۵۰میلیون تومان برای زوجین و ۳۵میلیون برای سایر اشخاص) امکانپذیر خواهد بود. علاوه بر این متقاضیان استفاده از تسهیلات مسکن با سقف‌های جدید می‌توانند از طریق خرید اوراق گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن به تعداد مورد نیاز در نمادهای تسه ۹۴۰۸ به بعد، استفاده از اوراق گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن قبلی در نمادهای «تسه۹۴۰۷» و قبل از آن تا سقف‌های تسهیلات قبلی ۳۵۰ میلیون ریال برای هر یک از زوجین بهره‌مند شوند.

خبر

افزایش تولید نفت ایران و عراق

ایران و عراق دو عضو سازمان اوپک تولید نفت خام خود را با وجود آمادگی اعضای اوپک برای شرکت در اجلاس تثبیت تولید نفت در قطر، افزایش داده‌اند. به گزارش رویترز، این افزایش در حالی رخ داده که تولید نفت اوپک در ماه جاری نسبت به ماه فوریه تا ۱۰۰ هزار بشکه افزایش یافته و به ۳۲ میلیون و ۴۷۰ هزار بشکه در روز رسید.

براساس این گزارش، بررسی اطلاعات منابع صنعت نفت و کشتیرانی ایران نشان می‌دهد این کشور بعد از لغو تحریم‌ها تولید خود را افزایش داده و عراق نیز تولید خود را به حد رکورد رسانده است. این درحالی است که قیمت نفت در مجموع، روندی نزولی دارد و رقبای اصلی ایران ازجمله عربستان هم گفته‌اند که با بازگشت ایران به بازار، تولید خود را کاهش نخواهند داد.

پیش‌بینی قیمت نفت در سال ۲۰۱۶

پیش‌بینی‌های موسسه‌های بین‌المللی معتبر حاکی از آن است که قیمت هر بشکه نفت خام برنت در سال ۲۰۱۶م در دامنه ۳۷ تا ۵۰/۴ دلار خواهد بود.

به گزارش ایسنا، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، در مقاله‌ای که در آن وضعیت بازار بین‌المللی نفت در سال ۲۰۱۵میلادی را بررسی و بازار سال ۲۰۱۶ را پیش‌بینی کرده، آورده است: میانگین قیمت نفت خام برنت در سال ۲۰۱۵م نزدیک به ۵۲ دلار بوده است که نسبت به سال ۹۵ نزدیک به ۴۲ دلار کاهش را نشان می‌دهد. این مقاله به نقل از ۴موسسه معتبر بین‌المللی در زمینه نفت و انرژی آورده است: در سال ۲۰۱۶میلادی کمترین پیش‌بینی برای قیمت نفت در حدود ۳۷ دلار برآورد شده و بیشترین پیش‌بینی برای قیمت نفت در حدود ۵۰/۴ دلار برآورد شده است.

همچنین در این مقاله از گلدمن ساکس، رییس صندوق بین‌المللی پول، نقل شده است: انباشت نفت به گونه‌ای است که ذخایر به ظرفیت عملیاتی خود نزدیک شده‌اند از این‌رو ضروری است قیمت نفت کاهش بیشتری یابد تا از حجم تولید کاسته شود. به همین دلیل حداقل قیمت نفت می‌تواند ۲۰ دلار باشد تا تولیدکنندگان نفت، تولید خود را کاهش دهند. همچنین صندوق بین‌المللی پول نیز اعلام کرده است سال آینده کف قیمت نفت می‌تواند بین ۲۰ تا ۳۰ دلار باشد.

این مقاله از موسسه مالی مورگان استنلی نقل کرده است: «افزایش ارزش دلار عمده‌ترین دلیل کاهش قیمت نفت در سال ۲۰۱۶ است و به همین دلیل قیمت نفت به ۲۰ دلار کاهش خواهد یافت.» در بخش دیگری از این مقاله مطرح شده است: ارزش حال قراردادهای آتی و اختیارات نفت‌خام دبلیوتی‌آی نشان‌دهنده افزایش نااطمینانی در بازارهای مالی است به گونه‌ای که به طور میانگین، قراردادهای آتی به تحویل آوریل ۲۰۱۶م نزدیک به ۳۸ دلار در هر بشکه بوده است و میانگین تلاطم‌ها در این نوع قرارداد ۴۶ درصد بوده است.

اداره اطلاعات انرژی امریکا در گزارش ژانویه ۲۰۱۶خود اعلام کرد انتظارهای بازار برای قیمت دبلیوتی‌آی فاصله اطمینان ۹۵ درصد بین ۲۵ تا ۵۶ دلار است. این فاصله با افزایش سررسید قراردادها، افزایش می‌یابد به گونه‌ای که برای قراردادهای تحویلی دسامبر ۲۰۱۶، بین ۲۲ تا ۸۲ دلار است. در انتهای این گزارش آمده است: در هفته سوم دسامبر، تعداد قراردادهای باز، اختیار فروش در قیمت‌های ۲۵ دلار برای تحویل ژوئن ۲۰۱۶ دو برابر شده است. از آنجایی که بازارهای مالی یکی از منابع بالقوه کشف قیمت‌ها و انتظارها در بازار هستند، افزایش خرید قراردادهای اختیار فروش در قیمت‌های ۳۰، ۲۵ و ۱۵ دلار نشان‌دهنده کاهش در انتظارهای قیمت نفت است زیرا خرید اختیار فروش زمانی سودآور است که قیمت‌ها پایین‌تر از قیمت‌های قرارداد باشد در نتیجه افزایش این نوع قراردادها نشان‌دهنده شکل‌گیری انتظار قیمت‌های پایین‌تر از ۲۵ دلار برای ماه‌های آتی است. گفتنی است قراردادهای اختیاری یک نوع پوشش بیمه‌ای تلقی می‌شوند، برای مثال «اکسون موبیل» و «رویال داچ شل» بیشتر به منظور پوشش ریسک کاهش قیمت‌ها، قراردادهای اختیارات فروش خریداری می‌کنند.

قیمت نفت

بازارهای نفت	قیمت نفت (بشکه/ دلار)	تغییرات
نفت خام آمریکا WTI	۳۸/۰۵	▲ ۰/۱۵
نفت خام برنت	۴۰/۱	▲ ۰/۴۱
اوپک	۳۴/۹۱	▲ ۰/۵۷

منبع: ارانیکو

امضای قرارداد جدید نفتی با توتال

وزیر نفت با اشاره به امضای سند محرمانگی قرارداد توسعه میدان نفتی آزادگان جنوبی بین شرکت نفت و توتال فرانسه، سه برنامه اولویت‌دار صنعت نفت در سال ۹۵ را اعلام کرد. بیژن زنگنه در گفت‌وگو با مهر درباره امضای قرارداد محرمانگی توسعه میدان آزادگان جنوبی به عنوان یکی از بزرگترین میدان‌های نفتی ایران، گفت: سند محرمانگی توسعه این میدان نفتی بین شرکت ملی نفت ایران و توتال فرانسه امضا شده است.

زنگنه وزیر نفت همچنین در روزهای پایانی اسفند سال گذشته با تایید آغاز مذاکرات نفتی شرکت ملی نفت ایران با توتال فرانسه بر سر توسعه میدان مشترک نفتی آزادگان جنوبی، گفته بود: به زودی قرارداد محرمانگی توسعه این میدان با توتال امضا خواهد شد.

در همین حال، سیدمحمود مرعشی مجری توسعه میدان آزادگان در شرکت مهندسی و توسعه نفتی با بیان اینکه براساس برآوردهای اولیه، پیش‌بینی می‌شود حجم سرمایه‌گذاری توسعه فاز دوم میدان آزادگان جنوبی کمتر از ۵ میلیارد دلار باشد، گفته است: از این رو در کنار توتال با چند شرکت دیگر همچون «اینترپوز و وینچی»، «هیوندایی» کره‌جنوبی و «ماروبنی» ژاپن هم مذاکراتی انجام شده است. در حال حاضر حدود ۵۰ هزار بشکه نفت خام از ۳۰ میدان مشترک نفتی برداشت می‌شود که برنامه جامع توسعه آزادگان جنوبی تولید حدود ۳۲۰ هزار بشکه نفت در روز است.

وزیر نفت همچنین در تشریح مهم‌ترین برنامه‌های اجرایی نفت و گاز در سال‌جاری هم اظهار کرد: تکمیل و افتتاح مگاپروژه توسعه فاز ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی، بازگرداندن سهم ازدست‌رفته ایران از بازار نفت و افزایش تولید و صادرات نفت خام و میعانات گازی، تلاش برای جذب فناوری در بخش‌های بالادستی و پایین‌دستی صنعت نفت، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و بهره‌برداری از پروژه‌های گازرسانی از مهم‌ترین این برنامه‌ها بود.

خصوصی‌سازی بخش نفت و گاز شاه‌کلید حضور در بازار رقابت جهانی

چابک‌سازی سازمانی به منظور توانمندسازی بخش دولتی

سمیه مقدم
گروه معدن

محمدعلی امام

استراتژیک بودن صنعت نفت از دیگر موانع خصوصی‌سازی کامل در این صنعت است

خصوصی‌سازی راه حلی به مفهوم دولت‌زدایی نیست، بلکه بکارگیری بازویی توانمند برای توانمندسازی دولت است. از این‌رو باید گفت دولت‌های عصر صنعت (با بوروکراسی‌های گسترده و متمرکز) نمی‌توانند چالش‌های جامعه عصر اطلاعات و اقتصاد مبتنی بر دانش را رفع کنند. در نتیجه دولت‌های کارآفرین، کارهای مربوط به سیاست‌پردازی (سکانداری) را از کار ارائه خدمات (پارو زدن) جدا کرده‌اند. آنها با این کار، نقش خریدار ماهر را بازی می‌کنند و از تولیدکنندگان مختلف برای اجرای سیاست‌ها استفاده می‌کنند که این امر باعث می‌شود از حربه «رقابت» میان تامین‌کنندگان خدمات به نفع مردم بهره‌برداری شود. هیچ سازمانی رقابت را دوست ندارد. اما جایی که رقابت هست توجه به هزینه بیشتر و کیفیت خدمات بهتر بوده و در نتیجه در نهایت کار به شکل مطلوبتری انجام می‌شود.

شرایط در دنیا به گونه‌ای شده که همگان دریافته‌اند قدرت رقابتی یک سازمان در آینده در گرو مدیرانی است که پیش‌تر از رقبای خود، نیازهای سازمان‌شان را دریابند و برای رفع آن تلاش کنند؛ که می‌توان به آن مفهوم چابکی داد. چابکی سازمانی در دنیای پرتغییر امروز، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، به گونه‌ای که موفق‌ترین سازمان‌های آینده، آنهایی هستند که چابکترند. از این‌رو، یکی از راه‌های پاسخگویی به چگونگی تغییر و تحول سازمانی، چابکی است.

به گفته مدیری، مجری تبلیغات اینترنتی، چابکی سازمانی به مفهوم توانایی سازمان در پاسخگویی سریع به تغییرات بازار و تقاضای مشتریان، همچنین تطبیق‌پذیری سازمان در مقابل تغییرات مداوم کسب‌وکار و توانایی لازم برای تغییر به‌موقع و بهره‌برداری از فرصت‌های محیط متلاطم است.

به اعتقاد این فعال بازار، ابعاد چابکی برای تعیین رفتار کلی سازمان، شامل بُعد مدیریت، بُعد دانش سازمانی، توانایی مهندسی مجدد و استفاده از سازمان‌های مجازی است.

▣ خصوصی سازی منابع هیدروکربوری

این اظهارات در حالی است که به گواه آمار با وجود تلاش دولت در مسیر خصوصی‌سازی بخش‌های مختلف دولتی، چگونگی واگذاری منابع هیدروکربوری به بخش خصوصی شفافیت قانونی لازم را ندارد. بنابراین یکی از مهم‌ترین عواملی که در واگذاری شرکت‌های نفتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، شفافیت در شیوه واگذاری و تعیین بهای مناسب واگذاری سازمان‌های تابع وزارت نفت است.

▣ چالش خصوصی‌سازی

به اعتقاد محمد میرزایی، مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه تربت حیدریه؛ فرآیند خصوصی‌سازی در جامعه‌ای که در ۳۰سال گذشته ستون‌های اصلی اقتصاد آن در دست دولت بوده یکی از چالش‌های جدی است و موجب شده این چالش‌ها به حوزه‌های دیگر سرایت کند.

وی با اشاره به تفاوت خصوصی‌سازی در کشورها تصریح کرد: این فرآیند در پاره‌ای از جوامع و کشورهایی مانند چین و مالزی به سرعت رشد می‌کند و در برخی کشورهای امریکای جنوبی یا اروپا با دشواری روبه‌رو است. اما در ایران به علت چندلایه بودن قشربندی‌های اجتماعی و نیز مراکز متعدد تصمیم‌گیری و مراکز قدرت این فرآیند دشوارتر و پیچیده‌تر از سایر کشورها خواهد بود.

میرزایی همچنین استراتژیک بودن صنعت نفت را از موانعی دانست که امکان خصوصی‌سازی کامل را ندارد.

وی گفت: به‌دلیل استراتژیک بودن صنعت نفت، خصوصی‌سازی این صنعت به‌طور کامل امکان‌پذیر نیست، به همین منظور خصوصی‌سازی واحدهای صنعت نفت ایران همچنان با مشکل روبه‌روست چرا که نفت مهم‌ترین محور درآمد دولت به شمار رفته و واگذاری آن صدمه‌های مالی فراوانی به آن تحمیل خواهد کرد.

▣ واگذاری نیازمند شفاف‌سازی

مدیرعامل شرکت انتقال گاز ایران، در حاشیه گردهمایی آموزشی مسئولیت و وظایف قانونی مدیران و اعضای هیات‌مدیره به منظور برون‌سپاری فعالیت‌ها گفت: در کوچک و چابک‌سازی سازمان و نیز تغییر نگرش هزینه‌ای به درآمد و بنگاه‌محوری شرکت، چاره‌ای جز تعریف راهکار جدید وجود ندارد، بنابراین استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و واگذاری امور به آنها فرآیندی است که باید در این مسیر طی شود.

به گزارش ایرنا، محمدعلی امام اظهار کرد: فراهم‌سازی بستر واگذاری امور در مرحله نخست باید اجرایی شود و در این زمینه نیاز به آگاهی نسبت به قوانین و مقررات موجود امری اجتناب ناپذیر است .

این مقام مسئول افزود: چنانچه بخواهیم کارها به نحو احسن، کم‌هزینه، سودآور و با بازدهی بیش از پیش انجام شود، لازم است سطح آموزش مدیران در این زمینه افزایش پیدا کند.در همین حال حامد فرنام دبیر کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران، در گفت‌وگو با صمت نحوه واگذاری ۱۰درصدی وظایف شرکت ملی گاز ایران به بخش خصوصی را نیازمند شفاف‌سازی دانست و تصریح کرد: اینکه چه وظایفی در چه حوزه‌هایی به بخش خصوصی واگذار خواهد شد، که برای آن جذابیت داشته باشد و اینکه آیا بخش خصوصی با توجه به توانمندی‌های خود می‌تواند این مسئولیت را بر عهده بگیرد یا نه، به‌طور حتم این بخش را با اطمینان بیشتری به سمت همکاری با دولت سوق خواهد داد.

▣ بنگاه‌های اقتصادی در کشورهای پیشرفته

حامد فرنام عهده‌دار شدن مسئولیت سرمایه‌گذاری در مخازن را مربوط به عملکرد مخزن و نحوه همکاری دولت‌ها دانست و گفت: برای استفاده از توان بخش خصوصی در این زمینه، نخست رفتار مخزن باید به وسیله بخش خصوصی مورد بررسی قرار گیرد چراکه رفتار مخازن از زمان اکتشاف تا رسیدن به مرحله بهره‌وری با یکدیگر متفاوت است. از این‌رو هر سرمایه‌گذاری براساس توانمندی اقتصادی عهده‌دار مسئولیت مورد نظر خواهد شد.

وی افزود: با توجه به اینکه سرمایه‌گذاری در مخازن از لحظه شروع تا رسیدن به زمان بهره‌وری به‌طور معمول بیش از ۱۵سال به طول می‌انجامد، بخش خصوصی باید به این اطمینان از همراهی دولت‌ها برسد که در صورت تغییر دولت، تغییری در ساختار مدیریتی کلان ایجاد نخواهد شد چراکه هر سرمایه‌گذاری همواره به دنبال بازگشت اصل سرمایه و نیز سوددهی است، بنابراین رفتار مخزن و حمایت دولت نقش بسزایی در جذب بخش خصوصی در این نوع تنفیذ وظایف خواهد داشت.

وی درباره تفاوت‌های بخش خصوصی ایران با کشورهای پیشرفته تصریح کرد: بخش خصوصی یا بنگاه‌های اقتصادی در کشورهای پیشرفته بر اساس تئوری کاهش هزینه و افزایش سود بنا نهاده شده‌اند تا با ایجاد توازن بین این دو مقوله میزان رقابت‌پذیری را در این بخش افزایش دهند اما در ایران هزینه‌های تولید بالاست و بی‌شک بالا بودن قیمت تمام‌شده از قدرت رقابت‌پذیری بخش خصوصی در ایران می‌کاهد.

به نظر می‌رسد بی‌ثباتی اقتصادی در ایران که نمود آن در نرخ ارز، تورم و بهره بانکی است، از عوامل موثری است که امنیت حضور سرمایه‌گذار و به‌ویژه بخش خصوصی داخلی را تحت تاثیر قرار می‌دهد چرا که نرخ ارز ارتباط مستقیمی با قیمت تمام‌شده محصول و نیز تورم دارد. بنابراین توجه به موضوع ایجاد ثبات اقتصادی از مهم‌ترین تصمیم‌هایی است که دولت برای ایجاد چابکی سازمانی خواهد گرفت.

فرنام با اشاره به ساختار نادرست انرژی در کشور ابراز کرد: ساختار کشور از دیدگاه انرژی ساختار درستی نیست، چراکه سیستم یارانه‌ای انرژی موجب شده برخی هزینه‌ها از سوی دولت پرداخته شود و بخش خصوصی آمادگی کامل عهده‌دار شدن مسئولیت‌های دولتی را نداشته باشد. از این‌رو لازم است با ایجاد زمینه لازم این بخش را آماده قبول مسئولیت‌های بزرگ کرد.

وی با اشاره به اینکه دولت‌ها هدایت‌کننده بخش خصوصی برای چشم‌اندازهای آینده هستند، توضیح داد: برای رشد و توسعه لازم است دولت با هدف‌گذاری درست زمینه را برای فعالیت و توسعه بخش خصوصی آماده کند به این معنی که با شناسایی، نیازسنجی و آماده‌سازی زمینه با ایجاد زیرساخت‌های لازم، بخش خصوصی را برای حضور در حوزه‌های تعیین شده هدایت کند. بنابراین برنامه‌هایی که از سوی دولت برای تحقق چشم‌اندازهای اقتصادی به بخش خصوصی داده می‌شود، باید جامع باشد. وی در پاسخ به این سوال که با وجود موانع موجود چه باید کرد، گفت: با توجه به اینکه نرخ بهره از تورم نشأت می‌گیرد و می‌تواند نرخ ارز را نیز تحت تاثیر قرار دهد که این امر موجب افزایش قیمت تمام‌شده و در نتیجه کاهش قدرت رقابت‌پذیری می‌شود. از این‌رو بهتر است با تصمیم‌های درست نرخ بهره، تورم و ارز متعادل نگه داشته شود تا با تزریق نقدینگی در بخش تولید با کاهش قیمت تمام‌شده، قدرت رقابت‌پذیری بخش خصوصی افزایش پیدا کند.

حامد فرنام

بخش خصوصی در کشورهای پیشرفته با تئوری کاهش هزینه و افزایش سود ایفاینقش می‌کند

ذخایر نمک سمنان همچنان درگیر روش‌های سنتی

گروه معدن

سرمایه‌گذاری ۳۵۱ میلیارد ریالی در ۱۵ واحد فرآوری نمک در سمنان باعث شده این واحدها برای بیش از ۳۷۰ نفر به صورت مستقیم فرصت شغلی ایجاد کنند؛ واحدهایی که به منظور ۵ برابر کردن توانمندی تولید آنها برنامه‌ریزی‌های اساسی در دستور کار سازمان صنعت، معدن و تجارت استان قرار گرفته تا با پشت‌سر گذاشتن مشکلاتی چون فرسودگی ماشین‌آلات و تجهیزات و نبود بازار فروش علاوه بر ایجاد رونق در تولید، اشتغال و رونق اقتصادی مناسبی را برای استان به همراه بیاورند.

صمت در گفت‌وگو با بهروز اسودی، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت، علی‌اصغر جمعه‌ای، رییس‌خانه صنعت و معدن سمنان و محمود نجفی‌سهی، نایب‌رییس اتاق بازرگانی سمنان به بررسی فرآیند فرآوری و بازار فروش نمک پرداخته است.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت سمنان با بیان اینکه هم‌اکنون ۱۵ واحد فرآوری نمک در استان مشغول فعالیت هستند، اظهار کرد: این تعداد واحد با حجم سرمایه‌گذاری ۳۵۱ میلیارد ریالی توانسته‌اند برای بیش از ۳۷۰ نفر به صورت مستقیم فرصت شغلی ایجاد کنند.

بهروز اسودی با اشاره به اینکه رتبه نخست معادن نمک کشور به سمنان اختصاص دارد، یادآور شد: معادن نمک استان از شهرستان گرمسار تا آرارات گسترده شده که وجود این منابع غنی، لزوم احداث و بهره‌برداری از واحدهای فرآوری نمک در استان را ضروری کرده بود. به همین منظور واحدهای تولیدی در زمینه تولید کربنات سدیم، سولفات سدیم و تولید به عنوان بزرگترین کارخانه کلر در استان احداث و به بهره‌برداری رسید.

وی ادامه داد: این ۳ واحد از جایگاه ویژه‌ای به منظور فرآوری نمک در استان برخوردارند. البته با این وجود باید در زمینه فرآوری نمک در استان، تلاش بیشتری در دستور کار قرار بگیرد، زیرا با استفاده بهینه از معادن نمک و فرآوری آن می‌توان علاوه بر ایجاد اشتغال در بخش معادن و واحدهای تولیدی، ارزش‌افزوده بیشتری نصیب استان کرد.

اسودی با تاکید بر اینکه میزان فرآوری نمک در استان باید به ۵ برابر ظرفیت کنونی در سال برسد، ابراز کرد: بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده قرار است میزان تولید کربنات سدیم از ۱۹۰ هزار تن به یک میلیون تن در سال ارتقا داده شود. البته در کنار این مهم، ارتقای ۲ برابری ظرفیت تولید کارخانه سولفات سدیم و راه‌اندازی فاز ۶ و ۷ کارخانه کلر نیز در دستورکار قرار گرفته است.

وی با بیان اینکه روند چگونگی برداشت و فرآوری نمک در استان همچنان سنتی است، تصریح کرد: ماشین‌آلات و تجهیزاتی که در این صنعت مورداستفاده قرار گرفته، از نوع نسل نخست بوده که به شدت دچار فرسودگی است و باید با برنامه‌ریزی و حمایت‌های همه‌جانبه، ماشین‌آلات موردنیاز این واحدها در کمترین زمان ممکن، حداقل به فناوری نسل سوم ارتقا داده شود.

این مقام مسئول در سازمان صنعت، معدن و تجارت سمنان از برگزاری همایش جذب سرمایه‌گذار در استان خبر داد و گفت: امید است با برگزاری این همایش علاوه بر نشان دادن توانمندی‌های موجود در استان اقدام‌های اساسی در زمینه جذب سرمایه‌گذار به‌ویژه در صنعت استخراج و تولید نمک انجام شود.

وی بالا بودن هزینه‌های تولید و قیمت تمام‌شده محصول در واحدهای فرآوری نمک را مهم‌ترین مشکل واحدهای فرآوری نمک عنوان کرد و افزود: نبود بازار و رکود در فروش محصول تولیدی باعث بروز مشکلات فراوانی در زمینه تولید و اشتغال در این واحدها می‌شود، بنابراین باید با تامین نقدینگی و حمایت‌های همه‌جانبه برای ایجاد بازارهای مناسب به منظور فروش محصول تولیدی، اقدام به برطرف کردن مشکلات موجود در این واحدها کرد.

اسودی حمایت از تولید داخلی را حمایت از اشتغال عنوان کرد و گفت: دولت و بخش خصوصی باید علاوه بر تامین نقدینگی، در زمینه طرح‌های توسعه‌ای و تولید، آنها را در ایجاد اشتغال بیشتر مورد حمایت قرار دهند.

ایجاد ارزش‌افزوده با حمایت

در شرایط پسابرجام باید با کشورهای صاحب فناوری استخراج و فرآوری نمک ارتباط برقرار کرد.

رییس خانه صنعت و معدن سمنان با بیان اینکه وجود معادن سرشار از نمک موجب شده سمنان عنوان نخست ذخیره نمک در کل کشور را به خود اختصاص دهد، اظهار کرد: وجود این معادن باعث شده از سال‌های دور واحدهایی در زمینه استخراج و فرآوری نمک در استان به بهره‌برداری برسد. البته با اینکه واحدها از قدمت زیادی برخوردارند، اما همچنان به شیوه سنتی اقدام به استخراج و فرآوری نمک می‌کنند که این امر موجب شده هزینه محصول تولیدی در این واحدها بالا رفته و قابلیت رقابت در بازارها را از دست بدهند.

علی‌اصغر جمعه‌ای با اشاره به اینکه تحریم‌ها و ارتباط نداشتن با کشورهای صاحب فناوری عوامل اصلی جا ماندن واحدهای فرآوری نمک برای استفاده از فناوری روز دنیا است، افزود: بروز نبودن ماشین‌آلات و فناوری مورداستفاده در این واحدها باعث شده علاوه بر بالا رفتن هزینه‌های تولید، ارزش‌افزوده چندانی نصیب تولیدکنندگان نشود.

وی ادامه داد: با توجه به بالا بودن خلوص نمک فرآوری شده در واحدهای فرآوری این محصول در استان باید برای ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر در این واحدها، احداث واحدهای بسته‌بندی با آخرین فناوری روز در دستور کار قرار داده شود.

جمعه‌ای با تاکید بر اینکه در شرایط پسابرجام باید با کشورهای صاحب فناوری استخراج و فناوری نمک ارتباط برقرار کرد، افزود: استخراج و فرآوری این محصول نیازمند سرمایه‌گذاری است، به همین منظور دولت و بخش خصوصی استان باید در تمام زمینه‌ها شرایط مناسبی را برای حضور سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی فراهم کنند تا علاوه بر رونق بخشیدن به تولید در این واحدها، اشتغال پایدارتری ایجاد شود.

وی تصریح کرد: با توجه به کاربردهای متفاوت نمک در بخش‌های مختلف خوراکی، طبی و صنعتی به نظر می‌رسد توجه به این صنعت می‌تواند ارزش‌افزوده مناسبی را برای استان به همراه داشته باشد. البته با توجه به کمبود منابع مالی موجود در این واحدها می‌طلبد که برنامه‌ریزی‌های مناسبی برای جذب سرمایه‌گذار در این صنعت استان انجام شود.

این مقام مسئول در خانه صنعت و معدن استان سمنان با بیان اینکه علاوه بر فرآوری نمک در بخش صنعت، می‌توان برای جذب گردشگر، تورهای گردشگری صنعتی در معادن نمک استان به راه انداخت، اظهار کرد: جذب گردشگر نمکی در استان می‌تواند علاوه بر جنبه شناساندن معادن نمک به گردشگران، زمینه اطلاع‌رسانی برای جذب سرمایه‌گذار را فراهم کند.

ضرورت ایجاد انجمن فرآوری نمک در استان

تشکیل انجمن نمک در استان علاوه بر ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر، باعث کم شدن مشکلات این صنعت خواهد شد.

نایب رییس اتاق بازرگانی سمنان با بیان اینکه بخش خصوصی به ویژه اتاق بازرگانی می‌تواند روند توسعه در واحدهای فرآوری نمک استان را تسریع کند، اظهار کرد: وجود معادن و واحدهای فرآوری نمک در استان باعث شده افراد زیادی جذب این صنعت شوند اما مشکل اصلی در این صنعت پراکندگی تولید در این واحدهاست.

محمود نجفی‌سهی با اشاره به اینکه اگر بتوان با ساماندهی واحدهای فرآوری نمک آنها را به انجام کار گروهی ترغیب کرد گام‌های موفقی در زمینه توسعه بازار نمک برداشته خواهد شد، افزود: متاسفانه کار گروهی میان صاحبان صنایع استان به سختی انجام می‌شود که با تلاش مسئولان بخش خصوصی سعی در بر طرف شدن این مشکل شده. خوشبختانه ایجاد انجمن صنعت گچ گام نخست در این زمینه بود و به نظر می‌رسد با این تجربه می‌توان سایر واحدهای همگن را به این امر مهم نزدیک کرد.

وی ادامه داد: ایجاد نشان(برند) در زمینه فرآوری نمک نیازمند نشست با صاحبان واحدهای فرآوری نمک، گفت‌وگو با بخش خصوصی و دولت، ایجاد هم‌افزایی و همراهی دستگاه‌ها و سازمان‌های مختلف و... است زیرا تشکیل انجمن نمک در استان علاوه بر ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر، باعث کم شدن مشکلات این صنعت خواهد شد.

نجفی سهی با تاکید بر اینکه شناسایی بازارهای هدف و ارائه راهکارهای مناسب برای درست عمل کردن در این بازارها از جمله برنامه‌هایی است که بخش خصوصی به ویژه اتاق بازرگانی می‌تواند برای بهتر شدن بازار فروش این واحدها در دستور کار قرار دهد، ابراز کرد: هزینه تمام شده فرآوری نمک نسبت به سایر محصولات فرآوری شده در استان از درصد کمتری برخوردار است به همین منظور باعث شده واحدهای فرآوری نمک تمایل چندانی برای رقابت در بازارهای داخلی و خارجی نداشته باشند، که باید با ایجاد انگیزه رقابت، آنها را برای به‌دست آوردن بازارهای بیشتر و بهتر ترغیب کرد.

این مقام مسئول در اتاق بازرگانی سمنان گفت: ایجاد تشکل یا انجمن نمکی در استان می‌تواند در روند توسعه صادرات محصول فرآوری شده در این واحدها تاثیرگذار باشد، به گونه‌ای که علاوه بر ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر، رونق مناسبی به تولید، اشتغال و اقتصاد استان بدهد.

علی‌اصغر جمعه‌ای

محمود نجفی‌سهی

یادداشت

معادن نیازمند سرمایه‌گذاری

رضا امین‌فر/ کارشناس اقتصادی

اقتصاد نفتی همواره یکی از مشکلات اقتصادی در کشور به‌شمار می‌رود. هرچند نفت و صنایع وابسته به آن جزو مزیت‌های مطلق ما محسوب می‌شود اما اقتصاد وابسته به نفت را باید از این وابستگی بیمارگونه رهاکرد، چراکه تمام شوک‌های اقتصادی که کشور متحمل می‌شود، ناشی از این اقتصاد تک‌محصولی است. نخستین جایگزینی که می‌توان برای اقتصاد نفتی پیشنهاد داد، معادن است؛ چراکه معادن در کشور ما با پراکندگی مناسب و ارزش ذاتی بخش عظیمی از جایگزینی نفت را می‌تواند پوشش دهد، در حدی که می‌توان تا حد اولویت‌های مطلق آن را ارتقا داد. البته مشکلات در این جایگزینی موانعی را ایجاد خواهد کرد که باید درصدد رفع آن برآمد.

در این حوزه البته یکی از مشکلات ما به قوانین در کشور برمی‌گردد. به طور مثال یکی از مشکلات در این زمینه کشف و ثبت معادن به اسم افرادی است که دراین زمینه هیچگونه تخصصی ندارند.

در این مسئله که معادن در ایران فراوان است جای هیچ تردیدی نیست. اما یکی از مشکلات ما بحث مالکیت خود معادن است چون کسی که صاحب معدن است گاه نه دارای تخصص است و نه سرمایه لازم و کافی را در این زمینه دارد.

نخستین مشکل ما مالکیت معدن است که باید روی این امر اصلاحات اساسی انجام شود. هر شخص یا هر گروهی که یک بخشی از معدن را بهینه می‌کند باید مطالعاتی را در این زمینه انجام داده باشد.

از سوی دیگر نیازمند حجم بالایی از ماشین‌آلات و سرمایه است که در ایران با کمبود روبه‌رو هستیم. ماشین‌آلات روزآمد نیازمند سرمایه‌گذاری بالایی است. بنابراین نخستین اولویت ما برای این جایگزینی سرمایه‌گذاری است که بیشتر آن باید با تمرکز بر ماشین‌آلات انجام شود.

یکی از مهم‌ترین راهکارهایی که برای تقویت بخش معدن می‌توان انجام داد، جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. چون معادن در کشور ما بار ارزشی محسوب می‌شود و موادی که تولید می‌کنیم هم برای خود ما جذابیت دارد و هم برای سرمایه‌گذار خارجی. پس می‌توانیم شرکت‌های خارجی را به عنوان سرمایه‌گذار خارجی دعوت کرده و معدن را به آنها معرفی کنیم.

پس از استخراج در وهله نخست نیازمند مشارکت و جذب سرمایه‌گذار خارجی هستیم. باید از خام‌فروشی آن بپرهیزیم چراکه خام‌فروشی حداقل سود را برای ما به همراه خواهد داشت.

پس باید سرمایه‌گذار خارجی وارد شده و با معدن‌دار ما شریک شود و با قراردادهایی به شکل معدن از ما و فناوری روز از شما پیش برویم. چون مواد معدنی مواد اولیه است باید این مواد یا در کشور ما یا در کشور سرمایه‌گذار یا در کشور ثالث فرآوری شود اما اولویت ما در این زمینه باید به این شکل باشد که عملیات ارزش‌افزوده در ایران انجام شود.

ما در کشور معادن بسیار زیادی داریم. در وهله نخست باید مشکل مالکیت را برطرف کنیم، چون بخش خصوصی که معادن در دست آنهاست در برخی موارد سواد، تخصص و تجربه لازم را برای معدن‌داری ندارند.

البته دولت نباید به این بخش ورود کند بلکه باید بر این بخش نظارت داشته باشد. مشکل مهمتر اینکه معادن بیشتر در دست دولت بوده و به ظاهر خصوصی شده است.

مشکل بعدی خام‌فروشی است به طور نمونه ما سنگ‌آهن را به چین می‌فروشیم و این کشور سنگ‌آهن را فرآوری کرده و به چندین برابر قیمت می‌فروشد.

حلقه‌های گمشده در معادن ما سرمایه‌گذاری، دانش فنی و ماشین‌آلات است که بهترین راهکار برای تقویت بخش معدن و جایگزینی آن با نفت جذب سرمایه‌گذاری خارجی به شکل برد- برد است. یعنی به این شکل نباشد که تنها سرمایه‌گذار خارجی را وارد کنیم بلکه باید در منافع آن شریک شویم.

استخراج ۱۶۰ هزار تن مواد معدنی در «چاپیاره»

رییس صنعت، معدن و تجارت چاپیاره گفت: سال گذشته ۱۶۰ هزار تن مواد معدنی در چاپیاره استخراج شد. حسین بنکدار در ارومیه، با اشاره به عملکرد سال گذشته این اداره در حوزه معدن اظهار داشت: سال گذشته میزان مواد معدنی استخراج‌شده شامل سنگ مرمریت، تراورتن و سنگ گچ از معادن شهرستان چاپیاره به ۱۶۰ هزار تن رسید.

رییس صنعت، معدن و تجارت چاپیاره تصریح کرد: علاوه بر آن، افزایش سطح بهره‌برداری از منابع غنی معدنی شهرستان انجام شده و دو گواهی اکتشاف و یک پروانه بهره‌برداری برای معادن جدید صادر شد.

وی با اشاره به فعالیت‌های حوزه صنعت این شهرستان بیان کرد: بدین منظور در بازدیدهای متعدد میدانی از ناحیه صنعتی و سایر واحدهای تولیدی مستقر در سطح شهرستان، واحدهای تولیدی راکد در چندین نوبت شناسایی و به منظور فعال‌سازی مجدد، به کارگروه رفع موانع تولید استان معرفی شدند و پیگیری‌ها در این زمینه تا حصول نتیجه نهایی در جریان سال جدید نیز ادامه می‌یابد. بنکدار با اشاره به اینکه در سال گذشته ۱۲ جلسه کمیسیون نظارت با ۷۴ مصوبه در زمینه‌های مختلف تشکیل شد، گفت: مصوبات این جلسات بیشتر پیرامون موضوعاتی مانند ساماندهی اصناف بدون پروانه کسب، مبارزه با عرضه کالاهای غیرمجاز از قبیل قلیان و ایجاد شهرک‌های صنفی جدید به منظور ساماندهی و انتقال اصناف آلاینده بوده که در این زمینه برای ۷۵ درصد مصوبات اقدامات قطعی انجام شده است.

رییس صنعت، معدن و تجارت چاپیاره گفت: در حوزه نظارت و بازرسی، تاکید عمده بر واحدهای خدماتی و تولیدی صنفی به ویژه در بخش آرد و نان از طریق برقراری گشت‌های مشترک با سایر دستگاه‌ها و ارگان‌های ذی‌ربط مانند شبکه بهداشت و درمان، شبکه دامپزشکی، اداره استاندارد، شرکت نفت و کارگروه آرد و نان بوده و ۵۷ درصد پرونده‌های تخلف‌های تشکیل‌شده مربوط به این بخش بود.

دعوت از بخش خصوصی برای خدمات حمل‌ونقلی طلای زرشوران

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، خدمات حمل‌ونقل مجتمع معدنی طلای زرشوران را به بخش خصوصی واگذار می‌کند.

به گزارش سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) اعلام کرد که این سازمان براساس قانون برگزاری مناقصات، با انتخاب پیمانکار، خدمات حمل‌ونقل مجتمع معدنی و صنعتی طلای زرشوران را به مدت یک‌سال از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای در اختیار بخش خصوصی می‌گذارد.

متقاضیان شرکت در مناقصه خدمات حمل‌ونقل مجتمع طلای زرشوران باید گواهینامه صلاحیت تخصص و تجربه کاری مفید و مرتبط با موضوع مناقصه، ضرورت‌های مراجع ذی‌صلاح در اجرای فعالیت‌های مرتبط با موضوع مناقصه، تاییدیه معتبر از وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی در امور خدماتی و همچنین تامین مالی را داشته باشد. پیمانکاران دارای صلاحیت که مایل به شرکت در این مناقصه هستند، می‌توانند برای دریافت اسناد به دبیرخانه کمیسیون معاملات سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران مراجعه کنند.

زمان تحویل اسناد متقاضیان نیز حداکثر تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۶) چهارشنبه ۲۵ فروردین ۹۵ تعیین شده است. محل اجرای پروژه، مجتمع معدنی و صنعتی طلای زرشوران واقع در استان آذربایجان‌غربی، شهرستان تکاب، کیلومتر ۳۵ جاده تخت سلیمان، روستای زرشوران است.

یادداشت

چراغ مبارزه با قاچاق روشن است

آیدین زینال‌زاده
کارشناس امور اکتشاف وزارت صنعت، معدن و تجارت

بحث برجام، موضوع داغ این روزهای محافل اقتصادی و سیاسی ایران است و بسیاری گمان می‌کنند اجرایی شدن برجام راهگشای مشکلات اقتصادی ایران در تمام حوزه‌ها، به‌ویژه بخش‌های تولیدی کشور است. بنابراین نیاز است به اصلاح ساختار اقتصادی کشور نگاه ویژه‌ای داشته باشیم. البته معدن کمی متفاوت‌تر از سایر حوزه‌های متاثر از برجام است. چراکه این حوزه در اقتصاد داخلی همواره در سایه قرار داشته و عملکرد آن در رویارویی با روابط بین‌المللی ازجمله سرمایه‌گذاری خارجی نیز متفاوت بوده است.

اکتشاف به‌عنوان نخستین حلقه معدنکاری در ایران بخشی حیاتی است که البته مغفول مانده است. در هر صورت ورود سرمایه‌گذاران خارجی به‌عنوان نتیجه اجرایی شدن برجام با فرصت‌های معدنی ایران، درست منطبق با برنامه‌های توسعه‌ای است.

سرمایه‌گذاری در حوزه معدن، به‌ویژه اکتشاف، هرگز به معنای فروش و آنچه در سایر حوزه‌های صنعتی مانند خودرو مشاهده می‌کنیم، نیست. بلکه متقاضی سرمایه‌گذار خارجی در بخش اکتشاف با خود سرمایه ارزی، ماشین‌آلات، فناوری، علم روز و مدیریت می‌آورد. شرط اجباری این مهم وجود زیرساخت‌های مناسب است که اگر فراهم شود، شاید بعد از ۳تا ۵سال بتوان شاهد حضور شرکت‌های اکتشافی کوچک و متوسط بین‌المللی در حوزه اکتشاف کشور بود.

ورود این مجموعه‌ها به حوزه اکتشاف کشور فراهم‌کننده بستری مناسب برای انجام عملیات اکتشاف منطبق با استانداردهای بین‌المللی است که درصورت همکاری متخصصان داخلی با این شرکت‌ها، سرمایه‌ای گرانقدر به‌دست خواهیم آورد که همان پرورش نیروی متخصص و ماهر داخلی، بروزرسانی اطلاعات تخصصی آنها و فراگیری علم و شیوه‌های مدیریتی در این حوزه است.

همچنین ارائه گام به گام نتایج به صورت نشست‌های تخصصی یک روزه، دوره‌های آموزشی تخصصی و کاربردی و... باعث بروزرسانی دانش فنی طیف بزرگی از متخصصان می‌شود. شیوه سرمایه‌گذاری اکتشاف منطبق بر چارچوب‌های ریسک‌گریز نیز درس مهم دیگری است که مکتشفان داخلی باید از منابع موثق و پروژه‌های اجرایی دریافت کنند. آشنایی با شیوه‌های کارگروهی در مرحله اکتشاف در قالب گروه‌های اکتشافی کامل متشکل از زمین‌شناسان، مهندسان اکتشاف، مهندسان استخراج و متخصصان فرآوری نیز موضوعی است که باید الفبای آن را به صورت آموزشی در اختیار فعالان این حوزه گذاشت.

نخستین و مهم‌ترین تاثیر برجام بر فعالیت‌های معدنی در حوزه اکتشاف است. به گفته کارشناسان حداکثر ۲۰درصد از مشکلات اقتصادی کشور مربوط به تحریم‌هاست و ۸۰درصد به مسائل داخلی بازمی‌گردد. در مرحله بعد می‌توان به ورود ماشین‌آلات و تجهیزات سخت‌افزاری اکتشاف مواد معدنی به کشور اشاره کرد که در شرایط تحریم به‌راحتی از آن صرف‌نظر شد.

آشنایی با فنون و روش‌های نرم‌افزاری روز دنیا جزو اقدام‌های ضروری پسابرجام در حوزه اکتشاف است که به نظر می‌رسد نتیجه همان مجاورت و همکاری متخصصان داخلی با متخصصان بین‌المللی است. در نتیجه می‌توان انتظار داشت روند اکتشاف صحیح مواد معدنی در کشور نهادینه شود و اکتشاف بزرگ مقیاس ذخایر معدن با گزارش‌های امکان‌سنجی و بررسی‌های فنی و اقتصادی دارای اعتبار بین‌المللی دور از امکان نخواهد بود.

همانطور که بارها بیان شده، بخش عمده‌ای از مشکلات معدنکاری در ایران با انجام اکتشافات ناقص منجر به معدنکاری کوچک مقیاس می‌شود و مشکلاتی مانند ممانعت متولیان منابع طبیعی و محیط‌زیست، همراهی نکردن افراد محلی به‌عنوان سرمایه‌های اجتماعی، شکننده بودن اقتصاد معادن در نتیجه افزایش یا کاهش قیمت محصولات معدنی، ورشکستگی و زیانده شدن معادن و... معضلات ناشی از معدنکاری کوچک مقیاس در کشور است.

همچنین آشنایی با انضباط پولی و مالی در عملیات اکتشافی و معدن از دیگر مسائل مهم فرآیندهای مدیریت معدنی است که بخشی از جرایم متعدد و ابطال روز افزون مجوزهای معدنی مربوط به این موضوع و بخشی دیگر نیز با احترام نگداشتن به تفکر مهندسی از سوی بخشی از معدنداران و سرمایه‌گذاران داخلی مرتبط است.

اکتشافات معدنی در سال ۹۴

نرگس قیصری
گروه معدن

در سالی که گذشت فعالیت‌های معدنی به ویژه در حوزه اکتشاف، با فراز و نشیب‌های بسیاری همراه بود. اکتشاف یکی از پایه‌های اصلی فعالیت‌های معدنکاری به شمار می‌آید و نیازمند سرمایه‌گذاری و در اختیار داشتن دانش و فناوری‌های نوین است. اینجاست که ارتباط با کشورهای پیشرو در عرصه اکتشافات معدنی می‌تواند راهگشای رسیدن به اهداف باشد. البته تا قبل از رفع تحریم‌ها، ورود تجهیزات و فناوری‌های نوین در بخش اکتشافات معدنی همچون پرنده‌ها و بالگردهای ویژه برای انجام عملیات ژئوفیزیک هوایی، با سختی‌های بسیاری همراه بود.

حضور سرمایه‌گذاران خارجی

به گفته کارشناسان و فعالان معدنی، یکی از اقداماتی که در سال ۹۵ مشکلات موجود برای ثبت محدوده‌های معدنی را رفع می‌کند، اجرای سامانه کاداستر است که منجر به شفاف‌سازی اطلاعات درباره محدوده‌های معدنی می‌شود. همچنین ایجاد ارتباط با کشورهای پیشرو در حوزه معدن و همکاری مشترک با آنها در سال ۹۵، علاوه بر تزریق سرمایه به بخش معدن ایران، منجر به انتقال فناوری نیز خواهد شد. البته نباید از این نکته گذشت که هم‌اکنون امکان انتقال برخی از فناوری‌های بومی شده از سوی متخصصان داخلی ایران، به دیگر کشورها وجود دارد.

مدیرکل اکتشافات وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره اقدامات انجام شده در بخش اکتشافات معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت طرحی برای فعالیت‌های اکتشافی ندارد اما به طور عمده سیاست‌گذاری‌هایی درباره عملیات اکتشافی انجام می‌دهد که در حال پیگیری آنها است.

اسدالله کشاورز افزود: یکی از اقدامات انجام شده در وزارت صنعت، معدن و تجارت مربوط به سامانه کاداستر (طرح کاداستر معادن یا همان طرح سامانه اطلاعات مکانی برای ثبت محدوده‌های اکتشافی جدید) است و انتظار می‌رود معدنکاران و فعالان این حوزه از طرح کاداستر حمایت کرده و با تکمیل اطلاعات خود در این سامانه، حساب کاربری دریافت کنند. از مزایای این سامانه، شفاف‌سازی اطلاعات محدوده‌های معدنی است. متقاضیان می‌توانند اطلاعات معدنی مورد نظر خود را در سامانه ثبت کرده و روند کار خود را تسریع بخشند. البته در صورت همکاری از سوی معدنکاران برای اجرای هرچه بهتر طرح کاداستر شاهد بهبود فعالیت‌های معدنی خواهیم بود.

کشاورز به حضور هیات‌های خارجی در ایران و دیدارهای انجام شده با وزیر صنعت، معدن و تجارت اشاره کرد و گفت: با توجه به بهبود شرایط کشور از لحاظ ایجاد ارتباط با کشورهای پیشرو در معدن، می‌توان به آینده این بخش از اقتصاد امیدوار بود. در حال حاضر شرکت‌های بسیاری از کشورهای اروپایی، آسیایی، افریقایی و امریکای جنوبی تمایل خود را برای حضور در بخش معدن ایران اعلام کرده‌اند که در صورت حضور مستمر آنها شاهد تزریق سرمایه به بخش معدن خواهیم شد. البته لازم به یادآوری است مذاکرات انجام شده با شرکت‌هایی که برای همکاری در فعالیت‌های معدنی ایران ابراز تمایل کرده‌اند تا به امروز همگی مفید و امیدبخش بوده است.

مدیرکل اکتشافات معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت در ادامه به جریان‌ها و اتفاقات سیاسی کشور اشاره کرد و گفت: با توجه به اتفاقی که در ۲۶ دی سال ۹۴ رخ داد و پساتحریم آغاز شد، امیدواریم شرایط کشور در زمینه‌های مختلف همکاری همچون فعالیت‌های اکتشافی در بخش معدن بهبود پیدا کرده و مذاکرات بیشتری با کشورهای توسعه یافته و پیشرو در عرصه معدن داشته باشیم.

مدیرکل اکتشافات وزارت صنعت، معدن و تجارت ابراز امیدواری کرد در آینده نزدیک بتوانیم از دانش فنی کشورهای صاحب‌نام استفاده کنیم.

رفع مشکلات پرداخت حق‌الارض

عضو کمیته تخصصی زمین‌شناسی سازمان نظام مهندسی معدن نیز درباره اقدامات انجام شده از سوی فعالان بخش خصوصی در حوزه اکتشافات معدنی در سال ۹۴ در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: فعالیت‌های انجام شده در حوزه اکتشافات معدنی در سالی که گذشت، آنچنان چشمگیر و دلچسب نبود. زیرا قیمت مواد معدنی در بازار جهانی با افت روبه‌رو شد و همین کاهش قیمت تمایل سرمایه‌گذاران را برای ورود به این بخش با تردید همراه کرد.

به گفته وحید صائب‌فر موضوع مهم و تاثیرگذار بر اجرای فعالیت‌های اکتشافی در سال ۹۴، مربوط به حق‌الارض است. زیرا زمانی که نمی‌توان به اندازه کافی منابع مالی برای اجرای فعالیت‌های اکتشافی جذب کرد، در نتیجه برنامه زمان‌بندی شده برای فعالیت‌ها به تاخیر می‌افتد و مکتشف نمی‌تواند فعالیت‌های اکتشافی خود را به درستی و به موقع انجام دهد. از طرفی با وجود انجام نشدن فعالیت اکتشافی و رسیدن به هدف، باید دریافت حق‌الارض در زمان مشخص و تعیین شده به صورت نقدی از سوی مکتشف پرداخت شود که خود مسائلی را به همراه دارد.

وی در ادامه گفت: مشکلی که در اینجا به وجود می‌آید، درست اجرا نشدن فعالیت‌های اکتشافی است. از دیگر اتفاقاتی که ممکن است رخ دهد ارائه گزارش‌هایی است که از کیفیت کافی برخوردار نیستند و با واقعیت فاصله دارند. در نتیجه گواهی کشفی که بر اساس اطلاعات ارائه شده در گزارش صادر می‌شود درصد خطای بالایی در تعیین ذخیره و عیار ماده معدنی دارد.

از نظر صائب‌فر، سال ۹۴ به طور کلی سال خوبی برای فعالیت‌های اکتشافی به ویژه بخش خصوصی نبود. همانگونه که گفته شد مهم‌ترین مشکل مربوط به حق‌الارض است که برای رفع آن وعده‌هایی از سوی معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تقسیط کردن پرداخت حق‌الارض یا دریافت نکردن آن به شکل نقدی داده شده که در صورت اجرایی شدن آن وضعیت فعالیت‌های اکتشافی در بخش خصوصی بهبود خواهد یافت.

عضو کمیته تخصصی زمین‌شناسی سازمان نظام مهندسی معدن در ادامه یکی دیگر از عوامل تاثیرگذار بر فعالیت‌های اکتشافی در سال ۹۵ را تحول قیمت مواد معدنی در بازار جهانی دانسته و معتقد است با افزایش قیمت‌ها، می‌توان به رشد فعالیت‌های اکتشافی در ایران به ویژه در بخش خصوصی امیدوار بود. اما در صورت تغییر نکردن شرایط و ادامه آن تغییر چندانی در وضعیت اکتشافات معدنی نیز نخواهیم داشت.

همکاری با شرکت‌های خارجی

یکی از روش‌های مهم در فعالیت‌های اکتشافی، ژئوفیزیک هوایی است که نیازمند تجهیزات و فناوری‌های ویژه است. در این میان ارتباط با کشورهای توسعه‌یافته و پیشرو در معدن، راهی برای ورود بالگردها و پرنده‌های مورد نیاز برای عملیات ژئوفیزیک هوایی است.

مدیر کل ژئوماتیکس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی نیز چندی پیش در گفت‌وگویی که با صمت داشت درباره آثار برجام بر فعالیت‌های اکتشافی کشور و روند آن در سال۹۵ اظهار کرده بود: تحریم‌ها، تنگناهایی برای فعالیت‌های اکتشافی در کشور به ویژه ژئوفیزیک هوایی ایجاد کرده بود. حال با برداشته شدن تحریم‌ها و شرایط پساتحریم راه برای استفاده از تجهیزات و وسایل پرنده همچون هواپیما و بالگرد به کشور منعطف می‌شود. وحید فتوتی افزود: در دوران تحریم شرکت‌های غربی به دلیل تحریم‌ها، از ارائه تجهیزات و فناوری‌های نوین به ایران امتناع می‌کردند. اما هم‌اکنون به طور قطع شرکت‌های بیشتری تمایل برای ورود به ایران نشان خواهند داد. درحال‌حاضر مذاکراتی با چندین شرکت انجام شده و پیش‌بینی می‌شود در چند ماه آینده نتیجه آن مشخص شود تا در نهایت بتوانیم با روشی منطقی با شرکت‌های خارجی وارد همکاری شویم.

وحید صائب‌فر

وحید فتوتی

مقایسه ۱۰ کشور منتخب در زمینه هزینه خرید و استفاده از خودرو نشان می‌دهد

امریکا گران‌ترین کشور جهان برای استفاده از اتومبیل

قاسم دهقان
گروه صنعت

برنامه‌ریزی بریتانیایی‌ها برای سفر به روسیه یا هندوستان ممکن است با یادآوری چشم‌انداز زمستان سخت سیبری یا ترافیک پرهرج و مرج در گرمای سوزان دهلی، به کلی سست شده و آنها را از این سفر بازدارد.

اما داده‌های آماری حاصل از یک پژوهش جدید نشان می‌دهد که از نظر هزینه خرید و استفاده از یک اتومبیل معمولی در بریتانیا در مقایسه با ۱۰ کشور دیگر که به‌عنوان نمونه انتخاب شده‌اند، این کشور در جایگاه دومین کشوری قرار می‌گیرد که دارای گران‌ترین هزینه برای در اختیار داشتن یک اتومبیل معمولی است.

در این مطالعه آماری، هزینه خرید یک اتومبیل معمولی نو یا دست‌دوم به علاوه مجموع هزینه‌های استفاده یک ساله از این خودرو نظیر هزینه‌های سوخت مصرفی و بیمه مدنظر قرار گرفته و محاسبه شده است، بنابراین این پژوهش و نتایج آن راهنمای خوبی برای مهاجران به کشورهای دیگر است تا دریابند برای خریداری و استفاده از اتومبیل شخصی در کشور مقصدشان چه مقدار هزینه‌ای باید صرف کنند.

به مبدأ و منزلگاه نخست، بریتانیا بازگردیم، جایی که کل هزینه یک‌سال استفاده از یک اتومبیل ۱۸ هزار و ۹۰۱ پوند (حدود ۹۲ میلیون و ۶۱۵ هزار تومان) ـ به صورت میانگین و برای استفاده از خودرویی معمولی ـ تمام می‌شود. از این مبلغ ۱۷ هزار پوند (حدود ۸۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان) قیمت میانگین یک اتومبیل هاچبک نو مانند فولکس‌واگن گلف ترندلاین ۱/۴ لیتری یا مشابه آن است. سوای قیمت خودرو و در رأس سایر هزینه‌های آن، هزینه سوخت مصرفی یک سال باید منظور شود که رقم آن برای بنزین بدون سرب یک‌هزار و ۱۵۴ پوند (با فرض پیمودن مسافت ۶ هزار مایل در سال و ۲۴/۱ مایل به ازای هر گالن بنزین) (حدود ۵میلیون و ۶۵۵ هزار تومان) محاسبه و براساس قیمت یک پوند و ۲ پنس به ازای هر لیتر بنزین سرب برآورد شده است. به این مبالغ باید ۷۴۷ پوند نیز بابت میانگین هزینه بیمه یک‌سال اتومبیل افزوده شود.

این هزینه تمام شده برای استفاده یک ساله از اتومبیل در بریتانیا در مقایسه با هزینه‌های مشابه آن در دو کشور مانند روسیه و هندوستان تفاوت‌های معنی‌داری نشان می‌دهد، چراکه برآوردهای مشابهی که برای آن دو کشور به انجام رسیده بیانگر آن است که بهره‌برداری یک ساله از اتومبیل در روسیه به‌طور متوسط ۱۱ هزار و ۶۰۵ پوند هزینه دربرداشته و برای هندوستان نیز مبلغ محاسبه شده ۸ هزار و ۷۶۸ پوند اعلام شده است که از این مبالغ ۱۱ هزار و ۱۹۵ پوند (۵۴ میلیون و ۸۵۵ هزار تومان) برای خرید یک اتومبیل نو در روسیه و ۷ هزار و ۸۱۳ پوند (۳۸میلیون و ۲۸۴ هزار تومان) برای خریداری اتومبیل نو در هند درنظر گرفته شده است.از نظر نوع خودرو نیز اگر راننده‌ای در روسیه تصمیم به استفاده از یک اتومبیل لادای تولید داخل کشورش داشته باشد، باید ۲ هزار و ۶۸۲ پوند به‌عنوان هزینه خریداری لاستیک‌های نو برای آن درنظر گرفت در صورتی که در هندوستان برای تهیه تایرهای داخلی نانوی تاتا باید ۲هزار و ۵۷ پوند پرداخت شود.

برای هزینه سوخت مصرفی نیز ۳۳ پنس به ازای هر لیتر بنزین در روسیه و ۶۵ پنس برای هر لیتر بنزین در هندوستان منظور شده است.

در میان کشورهای هدف در این طرح تحقیقی با درنظر گرفتن شرایط و شاخص‌های شبیه هم، امریکا کشوری است که افراد برای خریداری و استفاده یک ساله از یک دستگاه اتومبیل معمولی در آن، باید بیشترین هزینه را متقبل شوند زیرا براساس یافته‌ها، در وهله نخست، برای خرید یک اتومبیل فولکس‌واگن هاچبک یا معادل آن در امریکا باید حدود ۲۳ هزار و ۲۸۳ پوند (۱۱۴ میلیون و ۸۷ هزار تومان) پرداخت کرد.

این پژوهش که به وسیله شرکت کارگزاری آنلاین خدمات مالی خودرو «Car Finance۲۴۷» انجام شده از جمله دلایلی که باعث افزایش قابل‌توجه قیمت خرید خودرو در امریکا شده را وجود سیستم تهویه مطبوع و جعبه دنده گیربکس اتوماتیک به‌عنوان تجهیزات و امکانات استاندارد خودروها در این کشور می‌داند. از نظر هزینه‌های جانبی نیز قیمت ارزان و ۳۰پنسی هر لیتر بنزین بدون سرب ضمن اینکه هزینه مصرف بنزین یک‌ساله را چندان بالا نبرده در عین حال موجب شده است سلیقه و گرایش عمومی مردم امریکا به ویژه در سال‌های اخیر بیشتر به طرف اتومبیل‌های بزرگتر و SUVها باشد تا خودروهای جمع و جورتر.

رانندگی در آن سوی مرزها

در این پژوهش مقایسه‌ای سعی شده است کشورهای موردمطالعه از مناطق و قاره‌های مختلف دنیا انتخاب شوند تا از این طریق بتوان تصویری به‌نسبت جامع و گویا از وضعیت و شرایط استفاده از خودرو در نقاط گوناگون جهان و همچنین امکان مقایسه این شرایط و هزینه‌های خریداری و بهره‌برداری از وسایل نقلیه سواری شخصی را نیز فراهم کرد. بر همین اساس از قاره امریکا، علاوه بر ایالات متحده که از منطقه امریکای شمالی انتخاب شده است، کشور برزیل هم به نمایندگی از سوی کشورهای مناطق جنوبی و لاتین این قاره حضور دارد.

براساس بررسی‌ها در این طرح تحقیقی، قیمت خرید یک اتومبیل هاچبک کوچک و نو در برزیل حدود ۱۲ هزار و ۳۶۲ پوند (حدود ۶۰ میلیون و ۵۷۴ هزار تومان) تمام می‌شود و این خودروها برای به حرکت درآمدن از بنزین بدون سربی استفاده می‌کنند که برای هر لیتر آن حدود ۶۵ پنس (۰/۶۵ پوند) پول پرداخت می‌شود.

اما برزیل جزو آن دسته از کشورهایی است که جدای از هزینه‌های رایج و مشخصی که برای استفاده از اتومبیل صرف می‌شود، برخی هزینه‌های پنهان و غیرآشکار نیز وجود دارد که به مالکان خودروها تحمیل می‌شود.

برایان هزلهورست که به‌عنوان مترجم و نویسنده در شهر ریودوژانیرو برزیل زندگی می‌کند درباره این هزینه‌های پنهان چنین می‌گوید: «بیمه خودرو در برزیل بسیار گران است که دلیل عمده آن سطوح بالای جرم و بزهکاری در مناطقی خاص از شهرهای این کشور از جمله ریودوژانیرو است. در عین حال عوارض جاده‌ای که از خودروها اخذ می‌شود اغلب هزینه‌های بیشتری از هزینه سوخت مصرفی خودروها دارد اما باید توجه داشت که نتیجه اخذ این عوارض گران جاده‌ای، در حفظ و نگهداری و بهبود کیفیت بزرگراه‌های کشور نمود پیدا می‌کند.»

هزینه مالکیت خودرو در نیمکره‌جنوبی

همانطور که اشاره شد، در این طرح تحقیقی، کشورهای نمونه از مناطق و قاره‌های مختلف برگزیده شده‌اند و در همین راستا سوای برزیل، دو کشور دیگر شامل افریقای‌جنوبی و استرالیا نیز کشورهایی هستند که در نیمکره‌جنوبی سیاره محل سکونت ما(زمین) واقع شده و علاوه بر آن هر کدام از این دو، یک قاره جداگانه را نمایندگی می‌کنند.

به این ترتیب بررسی انجام شده در این کشورها حاکی از آن است که در درجه نخست هر دو کشور جزو مقصدهای موردتوجه و محبوب کسانی به شمار می‌روند که قصد مهاجرت از سرزمین مادری خود را دارند و بدیهی است که بسیاری از این مهاجران پس از سکنی گزیدن در این کشورها، اقدام به خرید خودرو می‌کنند. بنابراین حداقل برای آگاهی این گروه از ساکنان کشورهای مورد نظر و البته سایر علاقه‌مندان باید خاطرنشان کرد که در حال حاضر برای خریداری یک دستگاه اتومبیل معمولی نو در افریقای جنوبی باید نزدیک به ۱۰ هزار و ۴۶۰ پوند (۵۱ میلیون و ۲۵۴ هزار تومان) کنار گذاشت و پس از کسب مالکیت خودرو، برای به حرکت درآوردن و استفاده از آن در درجه نخست باید از بنزین بدون سربی استفاده کرد که قیمت هر یک لیتر آن حدود ۵۱ پنس تمام می‌شود.در مقایسه با جنوبی‌ترین کشور قاره افریقا، خرید یک اتومبیل مشابه در سرزمین کانگوروها نیازمند صرف هزینه‌ای معادل ۱۲ هزار و ۲۲۷ پوند (۵۹ میلیون و ۹۱۲ هزار تومان) است و برای تامین سوخت مصرفی آن نیز باید حدود ۵۸ پنس به ازای هر لیتر بنزین بدون سرب پرداخت کرد.

هزینه ماشین‌سواری در کشور منتخب خاورمیانه

از منطقه غرب آسیا و کشورهای خاورمیانه، امارات متحده عربی دیگر کشوری است که در این پژوهش موردتوجه قرار گرفته است زیرا گروهی از دست‌اندرکاران صنعت خودرو و همچنین اقشار مختلف مردم، این کشور را به عنوان بهشت رانندگان و خودروسواران می‌پندارند.

بررسی انجام شده راجع به امارات گویای آن است که هزینه خرید یک هاچبک نو در این کشور به ۱۴ هزار و ۳۶۰ پوند (۷۰ میلیون و ۳۶۴ هزار تومان) می‌رسد، هر چند هزینه سوخت مصرفی این خودرو در امارات به‌عنوان یکی از ارزان‌ترین نرخ‌های رایج در کشورهای مختلف تنها معادل ۳۰ پنس به ازای هر لیتر است. به غیر از امارات از غرب آسیا، شرقی‌ترین کشور این قاره یعنی ژاپن نیز در این مطالعه زیر ذره‌بین قرار گرفته است و براساس یافته‌های نهایی، خرید یک فولکس‌واگن گلف هاچبک در این کشور به ۱۵ هزار و ۶۳۶ پوند (۷۶ میلیون و ۶۱۶ هزار تومان) از پس‌انداز خریدار نیاز دارد و برای بنزین مصرفی آن نیز باید به ازای هر لیتر ۷۷ پنس درنظر گرفت.

جمهوری فدرال آلمان دهمین و آخرین کشوری است که در این پژوهش موردبررسی قرار گرفته است و نتایج حاصل نشان می‌دهند که خرید یک خودرو فولکس‌واگن گلف هاچبک در کشور سازنده‌اش نیازمند هزینه‌ای ۱۴ هزار و ۲۷۱ پوندی (۶۹ میلیون و ۹۲۸ هزار تومانی) است و برای استفاده از آن نیز باید بنزین بدون سرب لیتری ۹۷ پنسی یعنی ۳ پنس کمتر از یک پوند در باک آن ریخت. البته در این پژوهش کشور سنگاپور جزو کشورهای منتخب قرار نگرفته بود در غیراین صورت اگر جزو این پژوهش بود عنوان گران‌ترین کشور از نظر خرید و استفاده از خودرو را به خود اختصاص می‌داد، هر چند بدون در نظر گرفتن این موضوع نیز همین عنوان را در اختیار دارد زیرا براساس سیاست‌گذاری‌های کلان در این کشور و اهمیت فراوانی که برای محیط‌زیست قائل شده‌اند شرایط خرید خودرو در سنگاپور و البته هزینه‌های آن بسیار زیاد است به‌گونه‌ای که خرید خودرو نو در این کشور با قیمت کمتر از ۴۰ هزار پوند (۱۹۶ میلیون تومان) امکان‌پذیر نبوده و علاوه بر آن مالیات بنزین مصرفی هفتگی خودرویی مانند نیسان قشقایی در سنگاپور به ۵۵ پوند می‌رسد.

منبع: Telegraph.co.uk

اخبار بین الملل

نیاز به بازنویسی قوانین خودروهای بدون راننده

شاید تا یکی دو سال پیش کسی تصور نمی‌کرد که خودروهای خودران و بدون راننده، به این سرعت وارد خیابان‌ها شوند و در کنار دیگر خودروها مسیر را طی کنند.

به گزارش اخبار خودرو، این پیشرفت به حدی سریع بوده است که مقامات قانون‌گذار و پلیس را به تکاپو انداخته تا هرچه سریع‌تر برای تصویب قوانین و درواقع بروزرسانی قوانین متناسب با این فناوری تصمیم بگیرند و علاج حادثه را پیش از وقوع پیدا کنند زیرا اگر اکنون به فکر چاره نباشند، شاید تا دو سال دیگر تعداد خودروهای هوشمند بدون راننده از تعداد خودروهای معمولی داخل خیابان‌ها بیشتر شود؛ آنهم در حالی که خیلی از قوانین شامل حال آنها نمی‌شود و پیش‌بینی مناسبی هم برای کنترل آنها درنظر گرفته نشده است.

به‌طور تقریبی تمام کمپانی‌های پیشگامی که در زمینه ساخت و توسعه خودروهای بدون راننده و هوشمند فعالیت می‌کنند، در کشور امریکا قرار دارند و به احتمال زیاد نخستین بازار مصرف اینگونه خودروها نیز در این کشور به وجود خواهد آمد. این موضوع، دایره حمل‌ونقل امریکا را به فکر انداخته است تا با بازنگری در قوانین، آنها را برای اعمال روی خودروهای خودران بروزرسانی کنند که پلیس بتواند بر فعالیت آنها نظارت داشته باشد و برخورد قانونی دقیقی را با تخلفات احتمالی داشته باشد.

استانداردهای ایمنی وسایل نقلیه موتوری فدرال یا همان FMVSS، نخستین بخشی است که نیاز به تصحیح و بازنویسی دارد و بیشتر خودروهای بدون راننده با این استانداردها تناقض دارند. این موضوع از ۲ چالش اصلی تشکیل شده است: یکی آن خودروهایی هستند که طراحی و ساختار بدنه متفاوتی نسبت به خودروهای رایج دارند و این طراحی در قوانین مربوط به فاصله خودروها از یکدیگر درحال حرکت، محل‌های پارک کردن و اندازه موردنیاز و... تداخل ایجاد می‌کند.

چالش دوم، آن‌دست از خودروهایی هستند که هیچ پدال و فرمانی برای کنترل راننده انسانی ندارند و کنترل آنها تنها به‌وسیله سیستم‌های ناوبری هوشمند و رادارهای لیزری انجام می‌شود. از آنجایی که قرار نیست این نوع خودروها توسط یک انسان کنترل و رانده شوند، نمی‌توانند توسط یک پلیس انسانی هم بازخواست شوند.

آنتونی فاکس (Anthony Foxx) که از سال ۲۰۱۳م مقام وزارت حمل‌ونقل امریکا را برعهده دارد، در نمایشگاه اتوموبیل دیترویت به‌طور رسمی اعلام کرد که به‌زودی یک راهنمای اجرایی در اختیار کمپانی‌های سازنده خودروهای هوشمند قرار می‌گیرد تا آنها بتوانند محصولات خود را براساس پروتکل‌های قانونی تولید کنند.

همچنین قرار است یک مدل اجرایی نیز برای پلیس تهیه شود تا آنها بتوانند قوانین خود را با تفاوت‌های خودروهای هوشمند معمولی و خودروهای بدون راننده همگام‌سازی کنند. فاکس همچنین گفته که قرار است حدود ۴میلیارد دلار در یک بازه زمانی ۱۰ساله برای تحقیق و توسعه در بخش خودروهای بدون راننده صرف شود.

سفر بدون توقف به دور دنیا با انرژی خورشیدی

گروه سوئیسی سازنده هواپیمای خورشیدی Solar Impulse-۲ یا Si۲ با پشتیبانی گوگل در هاوایی در حال آماده‌سازی سیستم برق و قدرت این هواپیما هستند، هواپیمایی که یک سفر بلندپروازانه از بهار امسال پیش‌رو دارد. با توجه به باتری‌های ارتقا یافته جدیدی که روی این هواپیما نصب شده است ۲ آزمایش نیز از این هواپیما گرفته شد تا آن را برای سفر به دور دنیا در آوریل آماده کند، این تیم نیز در حال کار روی بعضی از خصوصیات و امکانات این هواپیما هستند تا آن را روانه مقصد بعدی خود یعنی کشور امریکا کنند.

در آخرین آزمایش انجام شده روی این هواپیما که تا ارتفاع ۲۸هزار پایی پرواز کرد، توانستند روی آن یک سیستم تهویه جدید برای باتری‌های آن نصب کنند که توسط خلبان آن مارکس شردل با به حداکثر رساندن فشار و کارکرد روی باتری‌ها اطمینان لازم برای درست کار کردن و خنک ماندن باتری‌ها نیز حاصل شد.

هواپیمای خورشیدی ایمپالس دارای طول بال‌های ۷۲متری است که از یک بوئینگ ۷۴۷ نیز عریض‌تر است. با این وجود وزن این هواپیما تنها ۲۳۰۰ کیلوگرم است درحالی‌که یک بوئینگ ۷۴۷ حداقل ۱۸۰ تن وزن دارد. تعداد سلول‌های خورشیدی نصب شده رویان به ۱۷۲۴۸ سلول می‌رسد که روی سطح بالایی هواپیما گسترده شده‌اند. انرژی دریافتی از این سلول‌ها به ۴موتور الکتریکی ملخ‌دار منتقل می‌شود. همچنین انرژی دریافتی در ۴ باتری لیتیوم پلیمر ۲۱ کیلووات ساعتی نیز ذخیره می‌شوند. سرعت نهایی ۲ SI تنها حدود ۴۵ کیلومتر بر ساعت می‌باشد.

ویژه

حقوق مسافران قطار

با فرا رسیدن سال نو و افزایش تقاضا در انواع مدل‌های حمل و نقلی به‌وسیله حمل و نقل ریلی، میزان تردد و عرضه و تقاضا در ارائه ناوگان افزایش یافت. این دحالی است که با افزایش ناوگان باید کیفیت خدمات هم ارتقا یابد، به‌ویژه اینکه با واقعی‌تر شدن نرخ‌های بلیت قطار، مسافران انتظار دریافت خدمات بهتری را دارند و در این عرصه هم باید از حقوق خود در قبال شرکت‌های ریلی آگاه باشند.

▣ حقوق مسافر در زمینه بلیت

برای تحقق این هدف و افزایش کیفیت خدمات اقداماتی انجام شد؛ از جمله اینکه همه بلیت‌های استردادی، در ساعت ۱۰ صبح روز قبل از حرکت، دوباره به سیستم برگشت و در مراکز فروش بلیت شهر مبدأ و شهرهای اطراف آن عرضه شد، البته در صورتی که روز قبل از حرکت، ایام تعطیل باشد بلیت آن روز در روز اداری قبل صادر گشت.

▣ گم شدن بلیت مسافر

به شرط حضور به موقع (حداکثر ۴۵ دقیقه مانده به حرکت) در ایستگاه‌های راه‌آهن که سیستم فروش بلیت آنلاین داشتند و در وقت اداری، بلیت المثنی بر حسب آیین‌نامه مربوط صادر شد؛ (بلیت گمشده باید از طریق شبکه رایانه‌ای صادر شده و استرداد نشده باشد.) به‌علاوه صدور بلیت المثنی با ۵ درصد قیمت کل بلیت، انجام‌شد و در صورت گم شدن آن، بلیت المثنی دیگری صادر نشد؛ (استرداد بلیت المثنی فقط به شرط ارائه بلیت اصلی و بلیت المثنی به صورت همزمان در ایستگاه‌های آنلاین و همه نمایندگی‌های فروش و با هماهنگی اداره برنامه‌ریزی و عملیات فروش انجام می‌شود).

▣ حقوق مسافر در تاخیر حرکت قطار از مبدأ

همچنین براساس مقررات و مصوبات تاخیر در شروع حرکت قطارهایی که مسافران آن از باجه کنترل بلیت عبور و در سکو یا داخل قطار قرار گرفته‌اند جزو تاخیر نهایی آنها در مقصد محاسبه و موردملاک برای پرداخت خسارت قرار می‌گیرد. درباره تاخیر بیش از حد مقرر قطار اکسپرس یا سریع در رسیدن به مقصد، اگر تاخیر، ناشی از حوادث طبیعی نباشد در صورتی که ورود قطار به ایستگاه مقصد بعد از گذشت وعده غذایی روزانه باشد، یک وعده پذیرایی رایگان بر اساس ساعت ورود قطار انجام می‌شود، زمان پذیرایی صبحانه بعد از ساعت ۸ صبح، ناهار بعد از ساعت ۱۳ و شام بعد از ساعت ۲۰ است، زمان موردمحاسبه برای تاخیر قطار در مسیرهای مختلف متفاوت است.

▣ حقوق مسافر در قبال تاخیر قطار که منجر به جاماندن مسافر از قطار بعدی شود

در صورت تاخیر بیش از زمان معین که منجر به جاماندن مسافر از قطار بعدی شود، چنانچه فاصله بین ورود قطار قبلی و حرکت قطار بعدی بیش از ۳ ساعت باشد و همچنین هر دو بلیت به نام مسافر باشد، وجه کامل بلیت قطار بعدی پرداخت شده یا مسافر با قطارهای بعدی اعزام می‌شود.

چنانچه این تاخیر منجر به اقامت در شب شود، هزینه اقامت و غذا به عهده شرکت ریلی و در صورت اعزام با قطار درجه پایین‌تر مابه‌تفاوت بلیت به مسافر پرداخت می‌شود و در صورت اعزام با قطار درجه بالاتر، مابه‌تفاوت از وی دریافت نمی‌شود.

▣ تاخیر قطار و جا ماندن مسافر از سایر وسایل نقلیه نظیر کشتی، هواپیما و اتوبوس

چنانچه تاخیر بیش از ۳ ساعت بوده و ناشی از حوادث طبیعی نباشد و براساس برنامه فاصله بین رسیدن قطار و حرکت وسیله بعدی، بیش از ۴ ساعت بوده و هر دو بلیت به نام مسافر باشد، با ارائه مدرک لازم به مدیریت بازرگانی شرکت اقدام لازم برای پرداخت خسارت استرداد بلیت و سایر وسایل مسافرتی انجام می‌شود.

▣ انصراف مسافر قبل از شروع سفر به علت تاخیر حرکت قطار در مبادی حرکت

در صورت تایید تاخیر بیش از یک ساعت و اطلاع‌رسانی به مسافران با شرط باز بودن باجه فروش بلیت ایستگاه و همچنین پانچ نبودن بلیت و تا قبل از حرکت قطار، وجه کامل بلیت در همان روز و در ایستگاه مبدأ پرداخت می‌شود.

▣ قوانین ابطال بلیت

حداکثر تا یک ساعت پس از صدور بلیت به شرط حرکت نکردن قطار، باز بودن مرکز فروش ابطال بلیت فقط در همان مرکز صادرکننده با پرداخت وجه کامل آن امکان‌پذیر است. مقررات ابطال برای بلیت‌های اینترنتی و خریداری شده از کیوسک وجود دارد و این دسته از بلیت‌ها را فقط براساس قوانین استرداد می‌توان مسترد کرد.

▣ حقوق مسافر در قبال لغو برنامه حرکت قطار

و در نهایت آنکه وجه کامل بلیت، تا یک ماه پس از تاریخ حرکت در همه مراکز فروش به مسافر پرداخت می‌شود یا می‌تواند با اولویت، بلیت برای قطارهای بعدی تهیه کند.

نگاهی به وضعیت مطالعات جامع حمل‌ونقل و ترافیک در کشور

لزوم هم‌صدایی طرح‌های حمل‌ونقل و شهرسازی

اکرم امینی
گروه صنعت

از میان ۱۴۲۰ شهر کشور، تنها ۱۴شهر دارای مطالعات جامع حمل‌ونقل و ترافیک هستند و این مطالعات در ۱۳ شهر دیگر نیز در دست انجام است. این آماری است که علی نوذرپور، معاون سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور و عضو شورای عالی ترافیک کشور چند روز پیش در یک برنامه تلویزیونی ارائه داد و اعلام کرد که شورای ترافیک در حال تدوین یک آیین‌نامه و ارائه لایحه‌ای به دولت است که در آن، مطالعات حوزه شهرسازی جدا از حمل‌ونقل انجام نشود. وجود بخشی‌نگری و انجام مطالعات حمل‌ونقلی و شهرسازی به طور جداگانه، یکی از مشکلاتی است که به ثمر رسیدن مطالعات حمل‌ونقلی شهرها را با مشکلاتی مواجه کرده و مانع از نتیجه‌بخشی آنها شده است.

برای بررسی جایگاه برنامه جامع حمل‌ونقل در کشور سراغ یک کارشناس حمل‌ونقل شهری رفتیم. خشایار کاشانی‌جو، مدیرعامل یک شرکت مهندسی مشاور و استاد دانشگاه در حوزه شهرسازی و حمل‌ونقل شهری در پاسخ به صمت، اهمیت وجود طرح جامع حمل‌ونقل و ترافیک در شهرها را جلوگیری از انجام اقدامات سلیقه‌ای، دوباره‌کاری و موازی‌کاری دانست و افزود: در این مطالعات، وضعیت همه شیوه‌های حمل‌ونقلی مشخص شده و افق توسعه همه بخش‌های حمل‌ونقلی مانند اتوبوسرانی، مترو و... تعیین می‌شود.

کاشانی‌جو معتقد است تا وقتی چنین طرحی وجود نداشته باشد، شاهد انجام اقدامات بدون هماهنگی در حوزه حمل‌ونقل خواهیم بود که در برخی موارد، با یکدیگر همپوشانی دارد و باعث هدررفت منابع مالی، زمانی و... می‌شود؛ یعنی همان وضعیتی که اکنون در بسیاری از شهرها مشاهده می‌کنیم و بسیاری امور ابتدا انجام و در ادامه مشخص می‌شود که اشتباه یا موازی‌کاری بوده است. به گفته وی، به دلیل جلوگیری از بروز چنین مشکلاتی، نیاز به سند مصوبی در زمینه حمل‌ونقل و ترافیک وجود دارد که همه روی آن اجماع داشته باشند و از آن حمایت کنند. بعد از پایان این طرح، می‌توان آن را پایش کرده و با تعیین نقاط قوت و ضعف و میزان موفقیت آن، هدفگذاری‌های بعدی را تعیین کرد.

این کارشناس با اشاره به اینکه علت انجام نشدن مطالعات جامع حمل‌ونقل و ترافیک در همه شهرهای کشور را باید از وزارت کشور و وزارت راه و شهرسازی پیگیری کرد، افزود: شاید دلیل بی‌توجهی به این مطالعات، نتیجه‌گرا بودن مسئولان و این مسئله است که در ایران، بهای چندانی به اندیشه و برنامه داده نمی‌شود، بلکه همه به دنبال اجرای فوری امور و نتیجه‌های فوری هستند تا آن را به معرض نمایش بگذارند.

او با بیان اینکه یکی دیگر از دلایل این کم‌توجهی، عمر کوتاه مدیریت در ایران است، افزود: طرح‌هایی از جنس طرح‌های جامع حمل‌ونقل، بلندمدت و زمان‌بر و از جنس فکر، اندیشه و مشاوره بوده و نیازمند هماهنگی میان سازمان‌های مختلف است اما به دلیل عمر کوتاه مدیریت و اینکه مدیران می‌خواهند به نتایج ملموس و قابل مشاهده برسند، به سمت اموری می‌روند که از نظر برنامه‌ریزی و مطالعاتی، چندان حساب‌شده نیستند.

> برنامه‌های مطالعاتی حمل‌ونقل تهران به صورت جداگانه و توسط گروه‌های مستقل تهیه شده‌اند که این پراکنده‌نگری موجب شده به حمل‌ونقل دقت کافی نشود

این کارشناس ادامه داد: در کشورهای پیشرفته برای انجام امور، مطالعات دقیقی انجام شده و جوانب کار سنجیده و برنامه جامع تهیه و در کوتاه‌ترین زمان ممکن اجرایی می‌شود، در حالی که در ایران، در مدت چند ماه برای طرحی که نیازمند چند سال کار مطالعاتی است، برنامه تهیه می‌شود و به همین دلیل این برنامه در اجرا با مشکل مواجه می‌شود و علاوه بر اینکه اجرای آن چند سال طول می‌کشد، از کیفیت آن کاسته شده و اتلاف منابع ملی و زمان را به دنبال خواهد داشت.

▣ بازنگری در برنامه حمل‌ونقل تهران

تهران از جمله ۱۴ شهری است که مطالعات جامع حمل‌ونقل و ترافیک در آن انجام شده است. به گفته کاشانی‌جو، برای تهران طرح جامع حمل‌ونقل ریلی تهیه شده که مطالعات آن با همکاری یک مشاور فرانسوی، در سال ۲۰۰۷م انجام شده است. در این طرح برنامه توسعه مترو و قطارهای حومه‌ای با دقت دیده و کل سیستم ریلی تهران بر اساس آن اجرا شده است.

به گفته این کارشناس حمل‌ونقل شهری، طرح جامع حمل‌ونقل تهیه شده برای تهران اشکالاتی دارد، ازجمله اینکه به صورت تکه‌تکه (برای حوزه‌های مختلف) تهیه شده، به عنوان نمونه طرح جامع عابرپیاده و دوچرخه به طور جداگانه تهیه شده است. وی افزود: اگرچه تهیه طرح جامع عابرپیاده و دوچرخه به صورت جداگانه در همه شهرهای پیشروی جهان متداول است اما به طور حتم باید یک سند کلان برای کل حمل‌ونقل شهر وجود داشته باشد تا این طرح‌ها، در دل آن سند کلان معنا یابند.

عکس: صمت

وی با یادآوری اینکه برنامه‌های مطالعاتی حمل‌ونقل تهران به صورت جداگانه و توسط گروه‌های مستقل تهیه شده‌اند که این پراکنده‌نگری موجب شده به حمل‌ونقل دقت کافی نشود، ادامه داد: همچنین برنامه‌های حمل‌ونقلی، به برنامه جامع شهر بی‌توجه بوده است. از سوی دیگر به اعتقاد او وجود متولیان مختلف برای طرح‌های حمل‌ونقلی شهری، موجب وجود دیدگاه‌های متفاوت در شهر می‌شود.

لزوم وجود هماهنگی میان بخش‌های مختلف مانند شهرداری و وزارت راه و شهرسازی برای هماهنگی طرح‌های جامع حمل‌ونقل و ترافیک و طرح جامع شهر، نکته‌ای است که این کارشناس روی آن تاکید دارد و آن را راهکاری برای موثر بودن مطالعات حمل‌ونقل می‌داند.

به نظر می‌رسد انتقاد وارد به مطالعات حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران از سوی مسئولان نیز پذیرفته شده زیرا معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران اعلام کرده که بازنگری طرح جامع حمل‌ونقل پایتخت در دستور کار قرار گرفته است.

سیدجعفر تشکری‌هاشمی با اشاره به طرح جامع ترافیک شهری تهران گفت: در گذشته ۴ خط در قالب ۴۳۰ کیلومتر شبکه ریلی تعریف شده بود اما با بروزرسانی مطالعات طرح جامع، پیش‌بینی توسعه خطوط ریلی تا حدود ۷۵۰ کیلومتر انجام شده است. تشکری‌هاشمی با بیان اینکه مطالعات توسعه خطوط ریلی تهران و بازنگری طرح جامع حمل‌ونقل و ترافیک این شهر پیش‌بینی شده، افزود: اجرای این خطوط تنها با تصویب مراجع دارای صلاحیت، یعنی شورای اسلامی شهر تهران و شورای عالی هماهنگی ترافیک امکانپذیر است.

از لزوم وجود طرح‌های جامع حمل‌ونقلی که بگذریم، اجرای موفق این طرح‌ها نیز در جای خود اهمیت دارند. اگرچه نمی‌توان ادعا کرد همه طرح‌های جامع دنیا صددرصد اجرا شده اما در ایران اجرای این طرح‌ها توفیق کمتری داشته است. به عنوان نمونه آنطور که کاشانی‌جو می‌گوید براساس مطالعات، در ایران طرح‌های جامع شهری به طور میانگین ۱۵ درصد اجرا شده و ۸۵ درصد از پیش‌بینی‌ها انحراف دارد.

▣ پیوندی مبارک برای مطالعات شهری

ادغام وزارت راه و ترابری و مسکن و شهرسازی در سال‌های گذشته اگرچه موردانتقاد برخی کارشناسان بوده و از لزوم تفکیک دوباره این دو وزارتخانه سخن گفته‌اند اما به نظر می‌رسد این ادغام در برخی موارد، مفید بوده است.

کاشانی‌جو معتقد است اگرچه ادغام وزارت راه و ترابری و مسکن و شهرسازی با انتقادات زیادی مواجه بود اما دستکم در پیوند میان این دو حوزه، موجب به بار آمدن هماهنگی بیشتر میان این دو بخش شده است. او توضیح داد: پیش از ادغام این دو وزارتخانه به دلیل حاکمیت بخشی‌نگری در کشور، وزارت راه و ترابری تنها به بخش راه می‌پرداخت و وزارت مسکن و شهرسازی نیز تنها به توسعه شهری توجه داشت. این در حالی است که وجود هماهنگی و یکپارچگی میان مسائل شهری و ترافیکی ضروری است و برای شهرسازی و ترافیک نمی‌توان جداگانه برنامه‌ریزی کرد.

وی با تاکید بر اینکه باید از این فرصت به خوبی بهره گرفت، افزود: در حال حاضر شورای عالی ترافیک و شورای عالی معماری و شهرسازی در کشور وجود دارد که برای همه‌جانبه‌نگری طرح‌های شهری و حمل‌ونقلی، بهتر است این دو در هم ادغام شوند، در همین حال چندی پیش نیز در همایش ریل‌پایه پیشنهاد این ادغام مطرح شد که در صورت محقق شدن، اتفاق خوبی خواهد بود.

این کارشناس معتقد است در حال حاضر یکی از مشکلات طرح‌های جامع حمل‌ونقل و ترافیک این است که این طرح‌ها به طور یک‌جانبه و توسط گروه متخصصان ترافیکی و در غیبت شهرسازان تهیه می‌شود در حالی که باید با استفاده از مشاوره و حضور شهرسازان انجام شود. به گفته او تا زمانی که این همکاری و هماهنگی میان مدیران شهرسازی و ترافیکی وجود نداشته باشد، مشکلات ناشی از تک‌بعدی نگری و تصمیم‌های غلط پابرجاست و برای حل این مشکل باید از حضور هر دو گروه در مطالعات جامع حمل‌ونقل و ترافیک بهره برد.

سکونت ۸/۷میلیون خانوار ایرانی در مسکن نامطلوب

دفتر مطالعات انجمن علمی اقتصاد شهری ایران در گزارشی به بررسی مولفه‌های ۶ گانه در افزایش تقاضای مسکن در کشور پرداخت و اعلام کرد که ۴/۲میلیون خانوار در مناطق شهری و حدود ۴/۵میلیون خانوار روستایی در واحدهای مسکونی نامطلوب و غیرایمن زندگی می‌کنند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی انجمن علمی اقتصاد شهری ایران، سید محسن طباطبایی‌مزدآبادی، دبیر انجمن علمی اقتصاد شهری ایران در تشریح نتایج این گزارش گفت: مهم‌ترین بحث در بازار مسکن کشور، طرف تقاضا و میزان واحدهای مسکونی موردنیاز است و برای اینکه بتوان دید مناسبی از تقاضای مسکن در کشور داشت لازم است به منشأهای تقاضای عمده در بازار مسکن ایران اشاره کرد و به تحلیل تقاضای برآورد شده در هر یک از این منابع پرداخت که عبارتند از:

ـ تعداد خانوار در کشور
ـ خانواده‌های تازه تشکیل شده به سبب ازدواج در کشور
ـ منازل اجاره‌ای
ـ بافت فرسوده شهری
ـ نوسازی واحدهای ضعیف به لحاظ فنی در کشور
ـ واحدهای مسکونی بدون حداقل‌های رفاهی در کشور

وی با بیان اینکه بدون شک برای تامین رفاه هر خانوار ایرانی داشتن یک واحد مسکونی الزامی است، افزود: براساس اصل ۳ قانون اساسی، دولت موظف است برای نیل به اهداف یادشده در اصل دوم این قانون، همه امکانات خود را برای تامین این امور به کار ببرد. مورد ۱۲ این اصل نیز به «پی‌ریزی اقتصادی صحیح و عادلانه بر اساس ضوابط اسلامی برای ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف کردن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه، مسکن، کار، بهداشت و تعمیم بیمه» اشاره دارد.

براساس این بند از اصل ۳، دولت وظیفه دارد برای رفع هرنوع محرومیت در زمینه مسکن مناسبات اقتصادی را به‌گونه‌ای مطلوب ترتیب دهد و انتظار این است که زمینه دسترسی به مسکن شخصی برای هر یک از خانوارها در کشور فراهم شود. در واقع با توجه به رفاه خانوار و حداقلی از ضروریات مکان زندگی، حداقلی از واحدهای مسکونی شخصی باید در دسترس همه افراد در جامعه باشد. حال ممکن است برخی افراد به دلیل برخورداری از رفاه زندگی در نزدیکی محل کار و...، زندگی در واحدهای اجاره‌ای را به واحدهای مسکونی شخصی ترجیح دهند که این افراد به‌دلیل انتخاب خود، در زمره آمارهای دولت برای تامین مسکن نباید موردملاحظه قرار گرفته و دولت تنها باید زمینه دسترسی به واحدهای مسکونی حداقلی و متناسب با شئون شهروندی را برای همه افراد فراهم کند.

طباطبایی با بیان اینکه مطابق آمار سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، حدود ۲۱/۱میلیون خانوار در کشور وجود دارد که طرف تقاضای مسکن در کشور را تشکیل می‌دهند که از این مقدار ۱۵/۴میلیون خانوار در مناطق شهری و ۵/۷میلیون خانوار در مناطق روستایی زندگی می‌کنند، ادامه داد: از سوی دیگر ازدواج نیز به‌عنوان منشأ تشکیل خانواده، باعث اضافه شدن تعداد خانوار جدید به مجموعه خانواده‌های کشور خواهد بود که این ارقام نشان از اضافه شدن تقاضا به کل تقاضای مسکن در کشور خواهد بود. مطابق آمار سازمان ثبت احوال کشور، تعداد ازدواج‌های انجام شده از سال ۹۰ تا سال ۹۳، برابر با ۳/۲میلیون است که از این تعداد ۲/۳میلیون ازدواج در مناطق شهری و ۰/۹ در مناطق روستایی ثبت شده است. نسبت ازدواج‌های ثبت شده در مناطق شهری به کل کشور ۷۱/۳۹درصد است که این امر نشان از افزایش تقاضای بیشتر مسکن در مناطق شهری دارد.

دبیر انجمن علمی اقتصاد شهری ایران ادامه داد: با توجه به اینکه طلاق‌ها نیز می‌تواند به نوعی ازدواج منفی تلقی شود و خالص ازدواج در کشور را کاهش دهد، باز آمار طلاق در کاهش میزان تقاضای مسکن دیده نشده است؛ زیرا بعد از طلاق، برای یکی از دو طرف تقاضای مسکن باقی می‌ماند و حتی در صورت تمایل هر دو زوج جدا شده برای اختیار کردن مسکن مجزا، حتی تقاضای مسکن افزایش نیز خواهد داشت که به دلیل ابهام در آمارها، از مدنظر قرار دادن این مبحث صرف‌نظر می‌شود.

وی در بخش دیگری از این گزارش یکی از موارد مهم در ایجاد تقاضا در بازار مسکن کشور را مشکلات فنی ساختمان‌های موجود دانست و افزود: لازم است درباره نوسازی و بهسازی این واحدها تصمیم جدی گرفته شود.

درباره بافت ضعیف مسکن شهری و روستایی لازم است به ۲نکته مهم توجه شود؛ قدمت بنا، کیفیت و مقاومت اسکلت ساختمان. تجربه زلزله‌های فاجعه‌بار در کشور در شهرهایی مانند بم و زلزله‌خیز بودن بسیاری از نقاط کشور و همچنین اهمیت امنیت جانی هموطنان درباره برخورداری از مسکن مقاوم، لزوم ایجاد واحدهای مسکونی مقاوم و مستحکم را ضروری می‌کند. از این‌رو تقاضایی پنهان در بازار مسکن از نظر نوسازی و مقاوم‌سازی واحدهای مسکونی وجود دارد که آنها نیز باید در کل تقاضای بازار مسکن لحاظ شود.

آماده‌سازی شهرک‌های صنعتی با نگاه توسعه‌ای

زینب عبدی
گروه صنعت

علی یزدانی

طهمورث لاهوتی‌اشکوری

سید مسعود عظیمی

از ۱۳۲ هزار هکتار اراضی در اختیار سازمان صنایع کوچک حدود ۷۰ هزار هکتار وارد فاز عملیاتی شده و تاکنون ۳۰ هزار هکتار آن در اختیار سرمایه‌گذاران قرار گرفته است. همچنین ۲۲هزار هکتار زمین صنعتی آماده واگذاری به‌سرمایه‌گذاران است.

به گفته کارشناسان کیفی‌سازی شهرک‌های صنعتی و توسعه آن همراه با ایجاد شهرک‌های جدید از اولویت‌های سال ۹۵ است. تحقق این امر مستلزم آن است که حمایت از سرمایه‌گذاران و تشویق این قشر به سرمایه‌گذاری در بخش صنعت با برنامه‌ریزی مشخصی دنبال شود.

گردهمایی مدیران عامل شرکت شهرک‌های صنعتی کشور در آخرین روزهای سال گذشته برگزار شد و علی یزدانی، مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران در این همایش بر رفع موانع قانونی پیش روی سرمایه‌گذاری در شهرک‌ها و نواحی صنعتی تاکید کرد و گفت: راه‌اندازی دوباره واحدهای صنعتی که از چرخه تولید خارج شده یا پایین‌تر از ظرفیت مشغول به کارند، از اولویت‌های اصلی در سال ۹۵ خواهد بود

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تکریم صنعتگران و تسهیل و ترغیب سرمایه‌گذاران به حضور در شهرک‌های صنعتی را از اولویت‌های دیگر سازمان صنایع کوچک برشمرد که در راستای آن باید اصلاح و ساماندهی قوانین و آیین‌نامه‌های زاید اداری در دستور کار قرار گیرد.

یزدانی با ابراز امیدواری گفت: سال ۹۵ برای شهرک‌های صنعتی ایران از لحاظ جذابیت سرمایه‌گذاری پربار خواهد بود و کاهش هزینه‌های تولید یکی از برنامه‌های اصلی سازمان در سال ۹۵ است. همچنین ایجاد شهرک‌های صنعتی خصوصی و صنفی در سال آینده با همکاری استان‌ها به طور جدی پیگیری خواهد شد.

این در حالی است که برخی شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور از تقاضای کافی سرمایه‌گذاری برخوردار نبوده و برخی کارشناسان این امر را به دلیل مکان‌یابی نامناسب آن دانسته و برخی دیگر آماده‌سازی شهرک‌ها و نواحی صنعتی را حتی بدون تقاضای سرمایه‌گذاران در زمان فعلی برای ۲۰ تا ۲۵ سال دیگر مناسب می‌دانند.

۲رویکرد عمومی

واگذاری اراضی صنعتی به سرمایه‌گذاران دارای دو رویکرد است. به طوری که طهمورث لاهوتی‌اشکوری، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی گیلان در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: برای واگذاری زمین در شهرک‌ها و نواحی صنعتی بخشی با تامین منابع زیرساخت‌ها از طریق منابع مالی دولتی و بخشی از طریق واگذاری حق انتفاع تامین می‌شود بنابراین توسعه شهرک‌ها و نواحی صنعتی در سال‌های اخیر با رشد استعدادیابی موقعیت‌های صنعتی روبه‌رو شده‌است.

وی تاکید کرد: هرچند اراضی صنعتی در اختیار در سال‌های اخیر رشد داشته اما بخشی از این اراضی برای ۲۰ تا ۲۵ سال آینده در نظر گرفته شده است. بنابراین، این اراضی آماده‌سازی شده و بدون واگذاری در آینده به سرمایه‌گذاران واگذار خواهد شد و به همین منظور زیرساخت‌های آن در حال آماده‌سازی‌است.

مدیر عامل شرکت شهرک‌های صنعتی گیلان گفت: در سال‌های اخیر نحوه واگذاری در بخش پیش‌پرداخت برای مناطق کمتر توسعه‌یافته و کمتر برخوردار از تخفیف‌های بیشتری‌برخوردار است.

لاهوتی‌اشکوری با اشاره به در نظر گرفتن مشوق‌های سرمایه‌گذاری در تامین زمین افزود: این اختیارات به صورت استانی نیز تعیین شده تا در راه‌اندازی مشاغل زودبازده نیاز کمتری به آورده اولیه باشد.

او ادامه داد: برای احداث بنا در شهرک‌های صنعتی، قانون این است که ۴۵ درصد اراضی به بنا تبدیل شوند، اما در برخی استان‌ها به دلیل محدودیت زمین ۳۵درصد عرصه می‌تواند به بنا تبدیل شود.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی گیلان تاکید کرد: بیش از ۹۰ درصد صنایع کشور، کوچک و متوسط هستند و از منابع مالی کافی برای حل مشکلات و سرپا نگه داشتن خود برخوردار نیستند بنابراین با ارائه مشوق‌ها و تخفیف‌ها به سرمایه‌گذاران در شهرک‌های صنعتی باید آنها را فعال کرده و به این ترتیب افزایش ظرفیت تولید این واحدها در شهرک‌ها و نواحی صنعتی مورد توجه‌قرارگیرد

با نگاه به مسیر توسعه یافتگی

برخی کارشناسان بر این اعتقادند که صدور ۹۷ هزار و ۸۰۰ جواز صنعتی جدید با اشتغال افزون‌بر ۲ میلیون و ۷۸۰ هزار نفر در کل کشور نشانه رغبت سرمایه‌گذاران به فعالیت‌های صنعتی است و باید با برنامه‌ریزی و اجرای برجام ۲، مشکلات اقتصادی کشور را به‌زانودرآورد.

سید مسعود عظیمی، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی یزد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: برای توسعه صنعتی کشور باید اراضی صنعتی با عنوان شهرک‌ها و نواحی صنعتی توسعه یابد. به طوری که در مسیر صنعتی شدن باید متولی صنعت به صورت نظام‌مند نحوه استقرار صنایع را مشخص کند.

او ادامه داد: تقویت بخش خصوصی در توسعه صنعتی کشور تاثیرگذار است به صورتی که بخش عمده‌ای از منابع و نقدینگی مورد نیاز از سوی بخش خصوصی اما آماده‌سازی این شهرک‌ها و نواحی صنعتی از طریق منابع مالی دولتی تامین می‌شود

به گفته عظیمی، برای آماده‌سازی هر متر مربع از شهرک باید حدود ۴۰ تا ۷۰ هزار تومان هزینه شود. اولویت آماده‌سازی شهرک با تامین بخشی از زیرساخت‌ها بوده و بعد از واگذاری زمین‌ها به سرمایه‌گذاران تکمیل این زیرساخت‌هاادامه‌دارد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی یزد تاکید کرد: در این میان بخشی از شهرک‌ها و نواحی صنعتی به منظور استفاده در آینده آماده‌سازی می‌شود. اما در مکان‌یابی و احداث آن باید مطالعات امکان‌سنجی با نگاه به آینده باشد. مشوق‌های مالیاتی و سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر برخوردار و کمتر توسعه‌یافته در نظر گرفته شده اما برای موفقیت در مسیر توسعه‌یافتگی باید مشوق‌ها و تخفیف‌های بیشتری در نظر گرفته شود تا سرمایه‌گذاران در این مناطق حاضر به سرمایه‌گذاری شوند.

بنابراین گزارش، از مجموع ۹۴۴ شهرک و ناحیه صنعتی مصوب در کل کشور، ۷۶۵ شهرک و ناحیه صنعتی با بیش از ۳۰ هزار هکتار مساحت زمین صنعتی، بستری مناسب برای فعالیت‌های تولید ایجاد کرده و توانسته برای بیش از ۷۴۹ هزار نفر اشتغال به همراه داشته باشد اما رشد و پایداری آن نیازمند آینده نگری و حمایت‌های مسئولان با تدابیر ویژه‌است.

جاذبه یک شهرک صنعتی مرزی در جذب سرمایه‌گذار

شاهپور قنبری
مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی کرمانشاه

سرمایه‌گذاری برای ایجاد و تداوم رشد اقتصادی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به تحریم‌های سنگین بین‌المللی قبل از توافق کشورهای ۵+۱ یکی از حوزه‌هایی که متحمل بیشترین آسیب‌ها شد سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه صنعت بود ولی خوشبختانه توافق هسته‌ای و اجرای برجام افق روشنی پیش‌روی سرمایه‌گذاران خارجی گشوده است.

ازجمله فرصت‌هایی که انتظار می‌رود در دوران پساتحریم در اقتصاد کشور و به تبع آن در بازار سرمایه پدیدار شود، ورود سرمایه‌گذاران خارجی است که البته نشانه‌های آن خیلی زودتر از آنچه تصور می‌شد بروز کرده است به‌طوری‌که در چند هفته اخیر گزارش‌های متعددی مبنی بر حضور سرمایه‌گذاران خارجی از کشورهای مختلف و بازدید این گروه‌ها از کشورمان منتشر شده است.

به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین بخش‌هایی که سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند در آن تاثیرگذار باشند، سرمایه‌گذاری در شهرک‌های صنعتی به‌ویژه شهرک صنعتی مرزی قصرشیرین بوده و حضور سرمایه‌گذاران خارجی عاملی برای حرکت موتور توسعه و ارتباط این مرکز صنعتی با بازار کشور عراق است.

وجود مزیت‌های منحصربه‌فرد در استان کرمانشاه در زمینه پتروشیمی و صنایع پایین‌دستی آن، شهرک فناوری شیمی و مدار پیشرفته، دانشگاه رازی و توانمندی‌های انکارناپذیر استادان بین‌المللی این دانشگاه در زمینه شیمی و پتروشیمی، شرکت‌های دانش‌بنیان، متخصصان توانمند و واحدهای متعدد فعال در حوزه صنایع پایین‌دستی پتروشیمی، خط اتیلن پتروشیمی‌های موجود و ارزش افزوده بالای محصولات تولیدی این رشته گروه صنعتی دارای جاذبه‌های سرمایه‌گذاری قابل توجه و برجسته‌ای برای هر سرمایه‌گذاری است.

از طرفی اقلیم متفاوت و استعدادهای کشاورزی استان از جمله اراضی حاصلخیز، منابع آب و احداث انواع سدهای آبی باعث فرآوری محصولات متعدد و متنوع کشاورزی شده که یکی دیگر از جاذبه‌های ایجاد زمینه سرمایه‌گذاری در استان است.

شهرک صنعتی مرزی قصر شیرین از مصوبات سفر رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) به استان کرمانشاه است که در حد فاصل بازارچه پرویزخان تا پایانه مرزی خسروی در مسیر جاده کمربندی و نوار مرزی قصرشیرین به مساحت ۷۵ کیلومترمربع احداث شده است.

احداث این شهرک با توجه به نزدیکی آن به مرز عراق و مجاورت آن با دو پایانه رسمی پرویزخان و خسروی قابلیت سرمایه‌گذاری فراوانی دارد ضمن اینکه تولیدات واحدهای مستقر در این شهرک می‌تواند قابل استفاده در بازارهای داخلی و خارجی باشد که مشوق خوبی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک است.

کاهش هزینه‌های تولید، کاهش هزینه‌های مربوط به حمل‌ونقل با توجه به فاصله اندکی که با مرز عراق دارد، نزدیکی به نقطه صفر مرز و فراهم بودن زمینه صادرات از مهم‌ترین ظرفیت‌های این شهرک است که سرمایه‌گذاری در آن علاوه بر سودآوری، رونق اقتصادی منطقه را نیز به دنبال دارد.

تمامی این موارد، منابع و امکانات در کنار موقعیت استراتژیک استان و همجواری با کشور عراق در حدود ۳۳۰ کیلومتر مرز مشترک با این کشور و وجود شهرک صنعتی مرزی قصرشیرین با تمامی امکانات زیربنایی مورد نیاز، توجه سرمایه‌گذاران را برای سرمایه‌گذاری خارجی در استان جلب و جذب خواهد کرد و تسهیل و تسریع در اجرای فرآیندهای قانونی اداری و تخصیص مشوق‌های خاص و جدید تمامی مسئولان استانی و در راس همگی آنها استاندار کرمانشاه به عنوان بزرگترین حامی سرمایه‌گذاران، این استان را جدی‌ترین و البته جذاب‌ترین گزینه سرمایه‌گذاری در غرب ایران مطرح می‌کند.

یادداشت

مدیریت GPID در توسعه صنایع کوچک

محمدرضا قاهری‌بدر
مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی تهران

آیا می‌شود از روش GPID برای تحول صنایع کوچک کشور استفاده کرد؟ ابتدا بیایید از (GPID) Goals Processes and Indicatores of Developmentبه‌عنوان قالبی ساده و منطقی برای برنامه‌ریزی و سازماندهی تعریفی داشته باشیم. GPID روشی نقادانه است که در رسیدن به هدف مطلوب ما را یاری می‌کند. این روش نه‌تنها یک متدولوژی بلکه می‌تواند به‌عنوان یک قالب «مهندسی تشخیص» تلقی شود.

پل باران، از دانشگاه استانفورد ایالات متحده امریکا (۱۹۶۴-۱۹۰۹)میلادی نظریه‌ای درباره آسیب‌شناسی تاریخی علت عقب‌ماندگی جهان درحال توسعه دارد. او عقیده دارد دلیل عقب‌ماندگی این کشورها نه در اثر کمبود منابع بلکه در اثر درک صحیح نداشتن آنها از نیاز واقعی‌شان است. هرچند بنا به عقیده بعضی صاحب‌نظران شاید این گفته، توهینی برای مردم جهان درحال توسعه تلقی شود اما بدون توجه به تاثیرات مکانیزم معیوب تاریخی و مسبب‌های مربوط به فروپاشی چارچوب طبیعی و تاریخی رشد و توسعه اینگونه جوامع ناشی از دخالت‌های استعماری که بحث مفصل جداگانه‌ای را می‌طلبد، صادقانه باید بپذیریم که وضع موجود همان است که جناب باران گفته است.

هدف چیست؟

هدف، دستیابی به جایگاه واقعی صنایع کوچک کشور با مقایسه و رصد آن در حوزه اقتصاد تولید و تجارت کشورهای هم‌تراز ایران در منطقه و جهان است.

تدوین دکترین توسعه صنایع کوچک کشور

ـ به‌دست آوردن بازتعریفی جامع و مانع از SMEها برای حصول شناخت از جایگاه آنها در اقتصاد صنعتی به‌منظور تکمیل و مشخص کردن محدوده و حوزه نفوذشان. گفتنی است که در بیشتر کشورها صنعت گردشگری، پیمانکاری‌های کوچک، کارگزاری بورس، بیمه، خدمات شهری، صنعت فیلم و تئاتر و «آی‌تی» جزو صنایع کوچک محسوب می‌شوند. به‌علاوه SME ها شامل صنایع خرد (حرفه‌ها یا چلنگری‌ها و خدمات و تولید خانواری)، کوچک و متوسط است.

ـ تدوین دکترین بر مبنای اشتغالزایی در گستره سرزمین با حداکثر استفاده از ظرفیت مزیت‌های اقتصادی مناطق، ترویج و ارتقای فرهنگ تولید و تجارت از طریق شبکه‌آرایی و رسیدن به مدل ذهنی توسعه و الگوهای منطقه‌ای و ناحیه‌ای.

آیا زمان آن فرا نرسیده که سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران مانند تجربه کشورهایی همچون ژاپن برای تکمیل نقش خود، پوست‌اندازی کرده و عهده‌دار وظیفه توسعه منطقه‌ای هم باشد؟

ارائه نقشه راه

ـ دستیابی به مدل عملیاتی توسعه و الگوهای منطقه‌ای و بخشی آن، استفاده از شیوه‌های مختلف ارائه خدمات از قبیل درگاه واحد، پنجره واحد، کارشناسی سیار، ترویج سمعی ـ بصری با توجه به تنوع و ویژگی‌های معیشتی مردم مناطق مختلف سرزمین باید قابل انعطاف و انطباق باشد.

ـ تشکیل Ministry Committee (MC) ویژه با شرکت وزیران صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، امور اقتصادی و دارایی، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری کشور برای حمایت از صنایع کوچک از لحاظ امور ترویجی و آموزشی و حمایتی به‌عنوان بخشی از نهادسازی نقشه راه توسعه.

ـ آموزش و ترویج از طریق تاسیس انستیتوی ویژه با الگوبرداری از تجربه بسیار مفید ژاپن (The Institute for Small Business Management and Technology) و انتقال فناوری توسعه به‌عنوان بخشی از نهادسازی نقشه راه توسعه آن.

ـ احداث شهرک صنعتی «آی‌سی تی» کشور به منظور ترویج صنعت «آی‌تی» به‌عنوان بخشی از نهادسازی نقشه راه توسعه.

ـ تاسیس مرکز ملی شبیه‌سازی (NCS) به منظور ترویج صنعت شبیه‌سازی به‌عنوان بخشی از نهادسازی نقشه راه توسعه کشور.

ـ انتقال فناوری توسعه صنایع کوچک از طریق پروتکل‌های همکاری بین دولت‌ها و همکاری‌های منطقه‌ای و سازمان‌های بین‌المللی از قبیل UNIDO، UNDP و دیگر سازمان‌های منطقه‌ای به‌عنوان بخشی از نقشه راه توسعه.

ـ استفاده از تجربه‌های مفید دیگران نظیر تجربه بانک گرامین بنگلادش به‌عنوان بخشی از نقشه راه نهادسازی توسعه.

ـ سطح‌بندی شهرک‌ها و نواحی صنعتی به منظور ایجاد شبکه‌های تولید و تجارت و استفاده از مزیت نسبی حوزه نفوذ با بسیج تشکل‌های مردمی کارآفرینی و صاحبان مشاغل، حرفه‌ها و صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان بخشی از نهادسازی نقشه راه توسعه.

یادداشت

زیرساخت قصه‌ای پرغصه

امیر مهرزاد/روزنامه‌نگار

تامین زیرساخت‌ها در هر کشور از مهم‌ترین اقداماتی است که باید انجام شود. در ایران پس از اجرای سیاست‌های خصوصی‌سازی تامین بخشی از زیرساخت‌ها برعهده بخش خصوصی گذاشته شد و بر این اساس قرار شد پروژه‌هایی مانند ریل‌سازی، جاده‌ها، تامین برق در بخشی نقاط و دیگر موضوعات زیرساختی برعهده بخش خصوصی گذاشته شود.

با اینکه در بخشی از صنایع به نظر می‌رسد زیرساخت‌ها در کشور به درستی برای صنایع تامین نشده‌اند اما این‌گونه نیست. در این زمینه بررسی کوتاهی از صنایع دریایی نشان می‌دهد که زیرساخت‌ها در این زمینه به خوبی برای پیشرفت و توسعه صنایع دریایی تامین شده و مشکلی که وجود دارد استفاده از آنهاست.

بسیاری از کارشناسان و مسئولان صنایع دریایی در ایران بارها گفته‌اند که واحدهای کشتی‌سازی در ایران ظرفیت ساخت و تولید بسیاری نسبت به آنچه اکنون ساخته می‌شود، دارند. یکی از کارشناسان در گفت‌وگو با صمت چندی‌پیش گفته بود در بازدید از یک شرکت کشتی‌سازی در چین که حدود ۱۰ درصد از زیرساخت‌های یکی از شرکت‌های ایرانی را داشت سالانه ۳ هزار و ۵۰۰ شناور تولید می‌کند و این در حالی است که در ایران سالانه کمتر از ۵۰ شناور ساخته می‌شود.

وجود ظرفیت ساخت ۳ هزار و ۵۰۰ شناور در سال، آن هم در یکی از واحدهای کشتی‌سازی ایران و وجود سفارش ۵۰ شناور در سال، قصه‌ای پرغصه است که این روزها دامن صنایع کشور را گرفته است. آنچه در این زمینه اهمیت دارد این است که فقط صنایع دریایی در ایران به این مشکل برنخورده‌اند، بلکه تمام حوزه‌های زیرساختی این مشکلات را دارند.

در حوزه حمل‌ونقل ریلی نیز مشکلات اینچنینی کم نیستند. یکی از واحدهای فعال در این زمینه سالانه ۱۰۰۰ دستگاه انواع واگن باری، ۳۰۰ دستگاه واگن مسافری و مترو و ۵۰ دستگاه لکوموتیو ظرفیت تولید دارد. به گفته کارشناسان در طراحی و تولیدات این واحد، استانداردهای روز اروپا، (یواس‌سی) مدنظر قرار می‌گیرد و محصولات این شرکت، ۲۰درصد از نمونه چینی و ۴۰درصد از نمونه اروپایی ارزان‌تر است. این ظرفیت ساخت و تولید برای یک واحد فعال در زمینه صنایع حمل‌ونقل ریلی آمار بسیار مناسبی است اما روی دیگر این آمار به بخشی ارتباط دارد که در واقعیت اتفاق می‌افتد. این واحد اکنون با ظرفیت اسمی بین ۳۵ تا ۴۰ درصد فعالیت می‌کند. این موضوع در زمینه حمل‌ونقل ریلی در حالی است که ایران هنوز از کشورهایی مانند چین واردات قابل توجهی دارد.

در زمینه زیرساخت‌های مورد نیاز در کشور آنچه به طور کامل بومی‌سازی شده و اکنون بر نامه‌های صادراتی را نیز افزایش داده، صنعت برق است. در این صنعت خوشبختانه اکنون مشکل حادی وجود ندارد و صنعتگران در این زمینه توانسته‌اند نیازهای کشور را برطرف کنند و در زمینه صادرات برق، نیروگاه‌ها و احداث خطوط برقی برای دیگر کشورها نیز اقدامات مناسبی داشته باشند.

در این زمینه نباید فراموش کرد که سال‌ها تحریم و مشکلات اقتصادی در کشور، ایران را از مراودات مالی و اقتصادی با دنیا عقب راند و این موضوع آسیب‌های زیادی را به کشور وارد کرد. سال‌های تحریم برای صنایع کشور به سختی گذشت و در بسیاری از صنایع ظرفیت‌هایی که می‌توانست در کشور ایجاد شود از بین رفت. با این حال ایران اکنون در زمینه تامین زیرساخت‌ها با چالش‌های غیرمتعارفی روبه‌رو است که به نظر می‌رسد این چالش‌ها به دلیل واردات‌محور بودن برخی صنایع به وجود آمده است.

باید پذیرفت که در برخی حوزه‌ها زیرساخت‌های مناسبی در کشور وجود ندارد و دولت باید برای تامین آنها اقداماتی انجام دهد اما روی این یادداشت به زیرساخت‌هایی است که اکنون در کشور وجود دارد ولی از آنها به درستی استفاده نمی‌شود و عمده واحدهای تولیدی و سازنده محصولات و ماشین‌آلات مرتبط با تامین زیرساخت‌ها اکنون با ظرفیت میانگین ۴۰ درصد فعالیت می‌کنند.

اکنون تحریم‌های اقتصادی برداشته شده و زمان آن رسیده که ایران از ظرفیت‌های داخلی استفاده بیشتری کند تا علاوه بر تامین زیرساخت‌های مورد نیاز بتواند در آینده‌ای نه‌چندان دور به تولید و ساخت محصولات به شیوه صادرات‌محور نیز دست یابد. پایان این قصه پرغصه در حالتی است که متقاضیان و مصرف‌کنندگان داخل کشور به این نتیجه برسند که راه توسعه و اشتغال پایدار در گرو حمایت از تولیدات داخل کشور است نه حمایت از محصولاتی که در دیگر کشورها تولید شده‌اند. بهار امسال می‌تواند هنگام پیمانی برای حمایت از تولیدات داخل کشور باشد.

سیدمختار هاشمی در گفت‌وگو با صمت:

خشکسالی گفتمان سدسازی را تغییر داد

گروه صنعت

یکی از موضوعاتی که بر ساخت آن در دولت‌های گذشته بسیار تاکید شده بود، سدسازی است. این اتفاق در حالی افتاد که دولت کنونی و وزارت نیرو با احتساب اهمیت سدسازی با ساخت سد جدید موافقت چندانی ندارد.

چالش مخالفت وزارت نیرو با بسیاری از سدهای در حال ساخت و برخی سدهایی که در کشور ساخته شده‌اند تا جایی پیش‌رفت که نمایندگان نهمین دوره مجلس شورای اسلامی پای وزیر نیرو را برای برخی پرسش‌ها به مجلس باز کردند. وزیر نیرو و برخی مدیران شرکت‌های زیرمجموعه این وزارتخانه برای توضیح درباره برنامه‌های وزارت نیرو در بخش سدسازی و تامین آب و نیرو در این بخش، به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی دعوت شدند.

بخشی از جلسه مشترک بین وزیر نیرو و اعضای کمیسیون عمران نهمین دوره مجلس شورای اسلامی به بررسی برنامه‌های وزارت نیرو در زمینه سدسازی اختصاص پیدا کرد. موضوع این جلسه مشترک، ارائه برنامه‌های وزارت نیرو و گزارش عملکرد در حوزه سدسازی، تامین و توزیع آب و نیرو بود. طبق متن دعوتنامه برای چیت‌چیان، به جز حضور وزیر نیرو، حضور بقیه معاونان و مدیران عامل شرکت‌های زیرمجموعه با نظر وزیر نیرو بود. هرچند توضیحات حمید چیت‌چیان برای مجلس قانع‌کننده بود اما این چالش از ابتدای دولت یازدهم در وزارت نیرو به وجود آمد.

حمید چیت‌چیان در گفت‌وگو با مهر حول محور سدسازی گفته بود: در دوره‌های گذشته وزارت نیرو و مجموعه صنعت آب کشور کارنامه درخشانی از حیث ایجاد تاسیسات مدیریت آب داشته اما نظر من بیشتر بر هر دو مورد است یعنی هم مدیریت دخیل است هم شرایط طبیعی، چراکه در چند سال گذشته در سدسازی افراط کردیم، تمام این سدها افزون‌بر ۷۶ میلیارد مترمکعب را می‌تواند تنظیم کند در حالی‌که میزان آب موجود در این سدها ۴۶ میلیارد مترمکعب است.

وزیر نیرو درباره سد ساوه این‌گونه توضیح داده بود: سد ساوه ساخته شده است برای اینکه ۱۳۰ میلیون مترمکعب آب در خود جای دهد اما تاکنون در طول عمر خود ۳۰ میلیون مترمکعب بیشتر در آنجا آب نبوده است. سد کرخه برای ۷ میلیارد مترمکعب ساخته شده و بیش از ۲/۷ میلیارد مترمکعب آب در آنجا جمع نشده است. سد سیمره نیز با اینکه ۲ سال است به بهره‌برداری رسیده و نیروگاه آن هم ساخته شده اما چون آب کافی نداشته، آب وارد نیروگاه نشده است. ارتفاع آن بسیار کم بوده و هنوز هم کم است و معلوم نیست سال آینده هم ما بتوانیم از این نیروگاه استفاده کنیم یا نه.

این‌ها برخی از مشکلاتی بود که در دولت یازدهم باعث شد چیت‌چیان از مافیای سدسازی در کشور نام ببرد. در ادامه صمت به گفت‌وگو با سید مختار هاشمی، سرپرست گروه کاری ویژه نجات‌بخشی چشمه بل، عضو کمیسیون آب و کشاورزی و منابع طبیعی استان کردستان و مشاور پیشین منابع آب و خاک، طرح بین‌المللی حفاظت از تالاب‌های ایران بپردازد. هاشمی که دکترای تخصصی عمران و مدیریت منابع آب از دانشگاه نیوکاسل انگلستان دارد، به پرسش‌های صمت پاسخ داده است. در ادامه متن کامل گفت‌وگو را می‌خوانید.

چه نوع سدهایی در کشور وجود دارد و توان ساخت ایران در کدام سدها بیشتر است؟

در کشور ما دو نوع سد وجود دارد که شامل سدهای خاکی و بتنی می‌شود، که براساس معیارهای جغرافیایی منطقه ساخته شده و براساس اهداف خاصی مانند آب آشامیدنی، کشاورزی، برق و... احداث می‌شوند.

ساخت سدهای با مصارف برق‌آبی چه تفاوت‌هایی با سدهای آب آشامیدنی و کشاورزی دارد؟

سدهایی که برای تولید برق ایجاد می‌شوند باید بر رودخانه‌هایی نصب شوند که آب دائمی پرفشار وجود داشته باشد و اغلب با ارتفاع بسیار بلند در مناطق کوهستانی احداث می‌شوند. برای این نوع مصارف هم سدهای بتنی و هم سدهای خاکی مورد استفاده قرار می‌گیرد و استفاده از هرکدام به نوع مصالح، ویژگی منطقه و مطالعات پروژه برمی‌گردد. اما هدف اصلی سدسازی این است که به وسیله آن مخزنی از آب تهیه می‌شود تا در مواقع ضروری بتوانیم آن را تنظیم و از آن استفاده کنیم البته گاهی نیز سدها برای جلوگیری از سیل احداث می‌شوند. به عبارت دیگر اهداف سدسازی بیشتر متوجه گفتمان خشکسالی و تغییر اقلیم است تا با مهار کردن آب به مناطقی که خشکسالی وجود دارد آب‌رسانی انجام دهیم.

درباره سدسازی دیدگاه‌های مختلفی وجود دارد که برخی وجود سد را زیرسوال می‌برند و برخی دیگر آن را لازم می‌دانند. دلایل مطرح شده در این زمینه چیست؟

دو گفتمان در این زمینه مطرح است که برخی موافق سدسازی هستند. اکنون در ادبیات یکی، دو سال گذشته به دلیل ساخت سدهای بدون مطالعه همچون «داریان» و «گتوند» برخی آنها را مافیای سدسازی هم می‌دانند. همین امر باعث شده در مقابل گفتمان مخالف سدسازی نیز به وجود بیاید اما سدسازی یکی ملزومات جغرافیایی ایران است به دلیل آنکه برخی شهرهای ایران در کمربند خشکسالی قرار گرفته‌اند. گفتمانی که اکنون سدسازان بر آن بحث و تبادل نظر دارند این است که به دلیل تبعات خشکسالی نیاز به گفتمان تغییر اقلیم وجود دارد تا آب را از طریق سد مهار کنیم.

درحال‌حاضر جمع فراوانی در مناطقی قرار گرفته‌اند که آب چندانی وجود دارد و می‌توان به شهرهایی همچون یزد و اصفهان اشاره کرد. بنابراین نیاز به آب‌رسانی به این مناطق به شدت احساس می‌شود. علاوه بر این به دلیل مصرف بی‌رویه آب در کشور و سوءمدیریت‌های موجود این نیاز شدت نیز پیدا کرده که در نتیجه گفتمان غالب در کشور نیاز به سدسازی است. به همین دلیل مخازن آبی از ۱۵ میلیارد مترمکعب در سال ۵۸ به ۳۰ میلیارد مترمکعب در سال ۸۹ رسیده و در برنامه‌ریزی‌ها نیز مشاهده می‌شود به ۴۵ میلیارد مترمکعب برسیم.

روند سدسازی در کشور چگونه بوده است؟

روند سدسازی رو به رشد است به نحوی که قبل از جنگ جهانی اول ۲۴ سد در کشور وجود داشت که ۱۲میلیون مترمکعب آب ذخیره می‌کردند و ۱۹۱ هزار هکتار را زیرپوشش قرار می‌دادند که در ۵ برنامه توسعه دوران پیش از انقلاب، به ۴۵ سد رسید و حدود ۱۴ میلیارد مترمکعب آب را تنظیم می‌کرد. بعد از انقلاب نیز این روند ادامه داشته است به نحوی که در ۸ سال جنگ تحمیلی ۱۱۳ سد، برنامه اول توسعه ۷۵، برنامه دوم ۱۵۷، برنامه سوم ۱۲۶، برنامه چهارم ۷۲ سد که در مجموع تا آخر برنامه چهارم ۵۴۳ سد در کشور وجود داشته است که با اتمام طرح‌های در دست احداث این سدها به ۵۸۸ عدد خواهد رسید. درحال‌حاضر برای آب‌رسانی شهر تهران ۳ سد و ۱۵هزار چاه وجود دارد بنابراین در تهران امکان احداث سد وجود ندارد و باید از طریق مدیریت تقاضا و مصرف آب‌رسانی مدیریت شود.

این سدها تا چه میزان براساس مطالعات کارشناسی احداث شده است؟

متاسفانه در این زمینه چالش‌هایی وجود دارد به طور مثال بر اساس یک برآورد حدود ۱۹۷ سد بدون مجوز زیست‌محیطی احداث شده است. برخی سدها باعث شده میراث فرهنگی از بین برود. همچنین سدهایی در کشور ساخته شده که آبی پشت آنها جمع نشده است. از این‌رو این چالش‌ها باعث شده حرکتی علیه گفتمان سدسازی نیز شکل بگیرد. آقای چیت‌چیان، وزیر نیرو نیز از جمله افراد مخالف گفتمان سدسازی است به همین دلیل وزارت نیرو بارها تلویحا اعلام کرده که در سدسازی تندروی شده است. در گزارشی در سال ۱۳۸۹، از ۱۳۰ میلیارد آب تجزیه‌شونده‌ای که وجود دارد این حجم به ۱۱۰ میلیارد مترمکعب خواهد رسید که علت آن هم تغییر اقلیم در ۱۵ سال اخیر است. بنابراین بسیاری از سدها که ساخته می‌شود به ظرفیت مورد انتظار نخواهد رسید به همین دلیل نیاز است گفتمان جدیدی به وجود بیاید تا این دو گفتمان را به هم برساند و شیوه‌ای نوین از این امر را در امنیت ملی کشور ارائه کند چون این روند سدسازی با توجه به منابع امکان ندارد ادامه پیدا کند.

راهکاری که باعث شود این دو گفتمان به هم برسند، چیست؟

آب به طور کلی موضوعی سیاسی است اما برای رساندن این دو گفتمان به یکدیگر ابتدا باید از سیاسی شدن موضوع آب جلوگیری کنیم. درحال‌حاضر نه‌تنها این موضوع در ایران سیاسی نیست بلکه تا حدودی امنیتی نیز شده و به علاوه همین امر باعث دو قطبی شدن فضا شده است.

بنابراین با گفتمان‌سازی غیرسیاسی باید از دوقطبی شدن فضا جلوگیری کنیم تا گفتمانی زیست‌محیطی و علمی شکل بگیرد. هدف اصلی حفظ منابع آبی است بنابراین باید سدسازی در این چارچوب تعریف کنیم که سد منابع آبی را حفظ می‌کند یا خیر و در صورت نیاز چگونه با حفظ محیط‌زیست آن را احداث کنیم؟

از سوی دیگر سدسازی باید براساس چارچوب و بر مبنای پایش و مطالعات انجام شود نه اینکه بدون کار کارشناسی و از طریق لابی سدی ساخته شود سپس از شورای امنیت ملی مصوبه‌ای اخذ شود تا هیچ سازمانی نتواند در مقابل آن بایستد.

آیا این مشکلات ناشی از کمبود دانش فنی سدسازی در داخل کشور است؟

درحال‌حاضر در صنعت سدسازی در حد کمی از مشاوران خارجی استفاده می‌شود و بیشتر امکانات و دانش فنی در داخل کشور وجود دارد. مشکلات به وجود آمده درباره نبود مطالعه در زمینه سدها نیز به دلیل پایین بودن دانش فنی مهندسان ایران نیست بلکه افراد تصمیم‌گیرنده در این زمینه با مسائل فنی آشنا نیستند و براساس مسائل دیگر تصمیم‌گیری انجام می‌دهند. به طور مثال برای سد «داریان» حدود ۷۰ متر در لایه آبرفتی زیر رود خانه نفوذ پیدا کرده‌اند تا سد از استحکام مناسبی برخوردار باشد. همین امر نشان می‌دهد این منطقه مناسب سدسازی نیست علاوه براین در احداث سدها هیچ‌گونه توجهی به میراث فرهنگی کشور نمی‌شود و در برخی موارد آثار فرهنگی ارزشمندی از بین رفته است.

چه راهکاری برای جلوگیری از آسیب‌های فرهنگی و محیط‌زیستی در فرآیند سدسازی می‌توان ارائه داد؟

کاری که دولت می‌تواند انجام دهد این است که محیط‌زیست را در برنامه‌های توسعه در اولویت خود قرار دهد. اگر این امر در اولویت قرار گیرد بسیاری از طرح‌ها از ابتدا به شکل صحیح ایجاد و برنامه‌ریزی خواهد شد. چون ایجاد طرح اشتباه خسارت‌های به مراتب بیشتری به کشور تحمیل خواهد کرد به نحوی که روی دریاچه ارومیه ۶۳ سد با هزینه بسیار کلان احداث شده است اما اکنون برخی معتقدند رقمی حدود ۳ هزار میلیارد تومان بودجه برای احیای دریاچه ارومیه مورد نیاز است. بنابراین برای جلوگیری از آسیب به میراث فرهنگی و محیط‌زیست نقشه فرهنگی و زیست‌محیطی از ضروریات است. درحال‌حاضر در ایتالیا نقشه فرهنگی وجود دارد که تمام میراث فرهنگی تعیین شده است تا طرح‌های توسعه بر مبنای آسیب نرسیدن به این اماکن باشد. برای رسیدن به توسعه نباید محیط‌زیست را قربانی کنیم. توسعه بدون محیط‌زیست بدون نتیجه و کوتاه‌مدت خواهد بود بنابراین باید اولویت‌ها را براساس محیط‌زیست و حفظ میراث فرهنگی تعریف کنیم. اگر توسعه پایدار را بر ۴محور تعریف کنیم برای محور محیط‌زیست نمی‌توان جایگزینی قرار داد. به طور مثال سد «داریان» اکو سیستم منطقه را دگرگون کرده و این مسئله به شدت محیط‌زیست را به مخاطره انداخته است. از سوی دیگر نیز تغییر اکوسیستم موجب کوچ اجباری شده که آسیب‌های زیادی را از نظر اجتماعی و فرهنگی به آن منطقه وارد کرده است.

چه راهکاری برای نجات‌بخشی مناطقی که سدهای بدون کار مطالعاتی در آنها احداث شده است، می‌توان ارائه داد؟

درحال‌حاضر برای نجات‌بخشی مناطقی که سدهای بدون طرح مطالعاتی همچون سد «داریان» احداث شده راهکاری به شورای‌عالی امنیت ملی در زمینه بحران آب و سدسازی ارائه شده است تا با تشکیل کارگروهی خبره و مستقل زیر نظر وزیر نیرو و رییس سازمان محیط‌زیست مطالعات نجات‌بخشی را مبتنی‌بر مهندسی ارزش انجام دهیم.

> بر اساس یک برآورد حدود ۱۹۷ سد بدون مجوز زیست‌محیطی احداث شده است. از ۱۳۰ میلیارد آب تجزیه‌شونده‌ای که وجود دارد این حجم به ۱۱۰ میلیارد مترمکعب خواهد رسید که علت آن هم تغییر اقلیم در ۱۵ سال اخیر است

شهرک‌های صنعتی، برگ برنده صنایع جهان

سارا رشادی‌زاده
تدوین و ترجمه
گروه صنعت

ایجاد و توسعه شهرک‌های صنعتی، یکی از راه‌هایی است که می‌تواند در دستیابی کشورهای جهان به توسعه صنعتی نقش محرک را ایفا کند. در حال حاضر بیشتر کشورهای جهان با هدف حمایت از صنایع و توسعه صنعتی خود به ایجاد این شهرک‌ها روی آورده‌اند و با اجرای بسته‌های تشویقی به دنبال ایجاد انگیزه در صنعتگران هستند.

شهرک‌های صنعتی، به‌طور معمول به شهرک‌هایی با فاصله ۲۰ کیلومتری از شهرهای اصلی گفته می‌شود که تنها کارخانه و کارگاه‌های تولیدی مانند کارخانه‌های شیمیایی، تولید پلاستیک، صنایع غذایی، تولید فولاد و غیره در آن استقرار یافته است. نکته مهم درباره این شهرک‌ها آن است که حضور در این شهرک‌ها برای صاحبان صنایع با بسته‌های تشویقی دولتی همراه است. کاهش هزینه زمین و زیرساخت و دسترسی به منابع انرژی با قیمت کمتر از مهم‌ترین ویژگی‌های شهرک‌های صنعتی در سراسر جهان است؛ علاوه بر این یکی دیگر از مهم‌ترین ویژگی‌های این شهرک‌ها دسترسی به امکاناتی مانند ناوگان حمل‌ونقل ریلی، بزرگراه‌ها، بنادر و فرودگاه‌ها است که زمینه علاقه‌مندی صنعتگران را به حضور در این شهرک‌ها را افزایش می‌دهد. این شهرک به سرعت جای خود را در میان فعالان صنعتی باز کرده‌اند و از سوی دیگر تاثیر خود را در زمینه توسعه صنایع کوچک نیز به رخ صنعتگران بکشند. درحال‌حاضر کشورهایی ازجمله امریکا، انگلیس، هلند، فرانسه و هند در این زمینه بسیار موفق عمل کرده و جزو پیشتازان ایجاد شهرک‌های صنعتی به شمار می‌آیند.

در این زمینه می‌توان به سیاست‌های دولت‌های مختلف در سراسر جهان اشاره کرد. به عنوان نمونه اتیوپی در قاره آفریقا یکی از کشورهایی است که سال گذشته با هدف دستیابی به توسعه صنعتی و فرار از شرایط رکود، بودجه‌ای یک میلیارد دلاری را برای توسعه شهرک‌های صنعتی خود اختصاص داد. در میان تمام شهرک‌های صنعتی این کشور، از شهرک صنعتی «بل لمی» به‌عنوان یکی از موفق‌ترین شهرک‌های صنعتی این کشور آفریقایی می‌توان نام برد که با جذب سرمایه‌گذاران خارجی در صنایعی همچون نساجی، پوشاک و تولید کفش فعال شده و علاوه بر رونق اقتصادی، باعث فرار از بحران‌های اجتماعی ناشی از بیکاری در این کشور شده است.

پیشتازی شرق آسیا

در آسیا نیز کشورهای جنوب شرق آسیا که در جدول کشورهای توسعه یافته یا در حال توسعه قرار گرفته‌اند، توانسته‌اند در این زمینه به موفقیت‌های بسیاری دست یابند. دولت چین در سیاست‌های صنعتی خود ایجاد شهرک‌های صنعتی علم و فناوری را محور خود قرار داد و به این ترتیب توانست شهرک ZGC در پکن و ۱۶ شهرک فناوری دیگر را در شهرهای تیانجین، شانگهای، هیلونگ جیانگ، جیانگ سو، آنهویی، شاندونگ، هوبی، گوانگجونگ، ابزاری و دالیان ایجاد کند تا از این راه به افزایش تولید فناوری محور چینی بیش از پیش کمک کند. شهرک ZGC یا «ژونگانکن» به عنوان منطقه‌ای برای پژوهش و توسعه درباره فناوری‌های «های‌تک» باعث جمع شدن ۶۰درصد از فعالان فناوری اطلاعات و ارتباطات (آی‌سی‌تی) در چین شده و عنوان اصلی استقرار شرکت‌های با فناوری بالای چینی و شرکت‌های چند ملیتی را به خود اختصاص داده است.

در سال ۲۰۱۲ میلادی ویتنام با داشتن ۱۵۰ شهرک و تایلند با ۱۰۰ شهرک صنعتی عنوان بهترین مناطق اقتصادی آسیا را ازآن خود کردند. پس از این دو کشور، چین، مالزی و میانمار نیز با تکیه بر شهرک‌های صنعتی خود در رتبه‌های بعدی جای گرفته‌اند. در این رتبه بندی ویژگی‌هایی از جمله دسترسی به حمل‌ونقل، امکانات و تجهیزات، هزینه‌های تولید و انگیزه صنعتگران برای حضور در شهرک‌های صنعتی این کشورها مورد مطالعه قرار گرفته است.

علاوه بر این اکنون نسل تازه‌ای از شهرک‌های صنعتی به نام شهرک‌های بیو فناوری در سراسر جهان در حال شکوفا شدن است. این شهرک‌ها به عنوان شهرک‌های زیستی یا سازگار با محیط‌زیست نیز شناخته می‌شوند و با هدف دستیابی به توسعه پایدار، افزایش منابع اقتصادی و بهبود محیط‌زیست راه‌اندازی شده‌اند. یکی از این شهرک‌های صنعتی به نام کالنبورگ، در دانمارک قرار دارد و نمونه دیگر آن در کانادا ایجاد شده است. «شهرک بورن‌ساید» در این کشور زمینه اشتغال ۱۵۰۰ نفر را فراهم آورده است و باعث شده تا در سایر نقاط این کشور نیز تمایل به ایجاد شهرک‌های صنعتی سازگار با محیط‌زیست افزایش یابد. به عنوان نمونه شهرک‌های تایگانوا و اینوویستا در آلبرتا دو نمونه موفق از شهرک‌هایی هستند که با الگوگیری از شهرک کالنبورگ ایجاد شده‌اند. در توسعه زیرساخت‌های این شهرک‌ها مهم‌ترین نکته توجه به سیستم‌های انرژی تجدید پذیر، کاهش آلودگی صوتی، توجه به آب‌های زیر زمینی و مدیریت فاضلاب و شیوه‌های مدیریت حمل‌ونقل و استفاده از سوخت سبز است و به نظر می‌رسد در مدیریت استفاده از انرژی‌های تجدید پذیر و افزایش بهره‌وری تولیدی تاکنون موفق عمل کرده‌اند.

طرح‌های موفق در امریکا و روسیه

امریکا و روسیه را نیز می‌توان از دیگر نمونه‌های موفق در توسعه شهرک‌های صنعتی خواند. امریکا در سال ۲۰۱۵ میلادی با ایجاد شهرک صنعتی در فضا ۴۳ هزار هکتاری بزرگترین شهرک صنعتی جهان را در نوادا افتتاح کرد و توانست بیش از ۱۶۰ کارخانه و کارگاه صنعتی را گرد هم آورد. توسعه شهرک‌های صنعتی در امریکا، نظر سرمایه‌گذاران چینی را نیز به سوی خود جلب کرده است به طوری که در سال ۲۰۱۵ میلادی اعلام شد شرکت ارتباطات زیرساخت چین در شهرک‌های صنعتی مکزیک سرمایه‌گذاری کرده‌اند. این پروژه بزرگترین سرمایه‌گذاری دومین اقتصاد بزرگ جهان در امریکای لاتین به شمار می‌آید.

شهرک صنعتی میدامریکا را می‌توان قدیمی‌ترین و بزرگترین پارک صنعتی امریکا دانست. این شهرک با ۵۵ سال سابقه فعالیت توانسته است باعث تجمع ۸۰ کارخانه و کارگاه تولیدی شده و زمینه اشتغال بیش از ۳۴۰۰ نیروی انسانی را نیز فراهم آورد، با این همه مسئولان این شهرک صنعتی در نظر دارند تا با سرمایه‌ای ۲۰ میلیون دلاری در ۵ سال آینده زیر ساخت‌های این شهرک را بهبود دهند. در این شهرک شرکت‌هایی مانند فیلیپس، کابوت، زیمنس،کونوکو، دوپانت و گوگل حضور دارند و به تولید محصولات خود می‌پردازند. از مزایای منحصر به فرد این شهرک فضای گسترده آن، موقعیت راهبردی و دسترسی به شهرهای کلیدی، وجود نیروی کار ماهر زیاد و دستمزد پایین، دسترسی به شبکه تدارکات با پوشش مقاوم، بسته‌های تشویقی و وجود همکاری‌های بین‌المللی نام برد.

در روسیه نیز شهرک‌های صنعتی باعث رونق شرکت‌های صنعتی کوچک و متوسط شده و همین موضوع مقام‌های روسی را به توسعه شهرک‌های صنعتی علاقه‌مند ساخته است. امروزه دولت روسیه با حمایت‌های دولتی در صدد بهبود زیرساخت‌های مورد نیاز برای راه‌اندازی شرکت‌های تولیدی در این شهرک‌هاست. براساس تقسیم بندی جغرافیایی ۳۷ درصد از این شهرک‌ها در بخش اروپایی روسیه، ۱۷ درصد در مناطق شمال غربی و باقی در مناطق مختلف این کشور پراکنده شده است.

در سال ۲۰۱۲ میلادی، انجمن شهرک‌های صنعتی روسیه اعلام کرد که تمامی شهرک‌های این کشور باید استاندارد مورد تایید این سازمان را دریافت کنند. براساس این استاندارد تمامی این مناطق باید ویژگی‌هایی همچون دسترسی به جاده‌های اصلی، دسترسی به تجهیزات و زمینه توسعه زیرساختی را دارا باشند و به این ترتیب در آوریل ۲۰۱۵ میلادی ۳۲ شهرک صنعتی روسیه گواهی استاندارد را از سوی این سازمان دریافت کردند. یکی از برنامه‌های روسیه اجرای طرح «توسعه و رقابت صنعتی» بود که با هدف حمایت و توسعه شهرک‌های صنعتی و همکاری بخش خصوصی و دولتی این کشور به اجرا در آمد. براساس این طرح ۱۲ سازمان بزرگ روسی توانستند یارانه لازم برای ساخت شهرک صنعتی را در این کشور دریافت کنند و قرار است تا چشم انداز سال ۲۰۲۰ میلادی این شهرک‌ها را از مرحله طراحی به بهره‌برداری برسانند.

در آغاز سال ۲۰۱۵ میلادی دولت روسیه اعلام کرد که مجموع شهرک‌های صنعتی در حال طراحی، ساخت و مورد بهره‌برداری این کشور از مرز ۳۶۶ شهرک گذشته است. این آمار از رشد ۱۵ درصدی این شهرک‌ها در عرض ۵ سال خبر می‌دهد و بخش عمده آن با کمک و حمایت‌های دولت این کشور به دست آمده است. یکی از مزایای حضور در این شهرک‌ها دسترسی به یارانه‌های دولتی و معافیت مالیاتی بر اساس قوانین محلی است و همین موضوع توانسته علاقه سرمایه‌گذاران را برای حضور در این شهرک‌ها تقویت کند.

بنابراین گزارش با تنگ‌تر شدن دایره رقابت، ظهور شهرک‌های صنعتی را می‌توان راهکاری موثر برای افزایش قدرت رقابتی صنعتگران با رقبای بین‌المللی خواند که می‌توانند در افزایش رتبه صنعتی کشورهای جهان موثر باشد.

منابع:

Investopedia
Bangkokpost
Global construction review
Tulsaworld

> اکنون نسل تازه‌ای از شهرک‌های صنعتی به نام شهرک‌های بیو فناوری در سراسر جهان در حال شکوفا شدن است

معرفی بزرگترین شهرک‌های صنعتی

۱- شهرک صنعتی «کی‌زاد»، در منطقه شیخ نشین ابوظبی در امارات متحده عربی. این شهرک در فضایی به مساحت ۴۱۸ کیلومتر مربع به عنوان یکی از بزرگترین مناطق صنعتی و تجاری آزاد در خاورمیانه به شمار می‌آید و توانسته رتبه نخست بزرگترین شهرک صنعتی آسیا را ازآن خود کند.

۲- شهرک صنعتی مرکزی «آلبرتا» در منطقه ادمونتون کشور کانادا که در فضایی به وسعت ۳۱۸ کیلومتر مربع احداث شده است به عنوان یکی دیگر شهرک صنعتی بزرگ جهان شناخته می‌شود.

۳- شهرک صنعتی «کی. آ. ای. سی» در عربستان سعودی، در فضایی به وسعت ۵۵ کیلومتر مربع به عنوان نخستین مرکز تولید صنعتی در دریای سرخ و دروازه‌ای به روی گسترش همکاری‌های شورای همکاری خلیج‌فارس و شرق آفریقا به شمار می‌آید.

۴- شهرک «مید» امریکا در کشور امریکا نیز با فضایی به مصاحت ۳۳ کیلومتر مربع از بزرگترین و قدیمی‌ترین شهرک‌های صنعتی جهان به شمار می‌آید.

۵- علاوه بر این شهرک صنعتی «نیسکو» در شهر لودوک کانادا که در زمینی به مساحت ۲۰ کیلومتر مربع توانسته ۴۰۰ کارخانه و کارگاه تولیدی را در خود جای دهد و زمینه اشتغال ۶ هزار کارگر را نیز فراهم کرده است.

۶- شهرک صنعتی «اس.دی.آ» در کانادا نیز یکی از بزرگترین شهرک‌های صنعتی جهان است که در فضایی به مساحت۱۳ کیلومتر مربع قرار دارد. هدف از احداث این شهرک ترویج کسب و کار در شمال کانادا عنوان شده است و از مزایای آن صفر بودن مالیات برای صنایع سنگین حاضر در این شهرک بیان شده است.

۷- شهرک صنعتی «پورلند» در نیوجرسی امریکا نیز از دیگر شهرک‌های صنعتی بزرگ جهان به شمار می‌آید که در فضایی به مساحت ۱۲ کیلومتر مربع و در نزدیکی فیلادلفیا قرار دارد. شهرک که در سال ۱۹۷۵ افتتاح شده بزرگترین شهرک صنعتی نیوجرسی نامیده می‌شود و علاوه بر دسترسی به بزرگراه‌های این ایالت به شبکه ملی راه‌آهن امریکا نیز دسترسی دارد.

۸- شهرک صنعتی «ترافورد» در انگلیس از دیگر شهرک‌های صنعتی بزرگ جهان است که در فضایی به مساحت ۵/۵ کیلومتر مربع و در نزدیکی بندر منچستر قرار دارد. این شهرک صنعتی را نخستین شهرک صنعتی اروپا می‌نامند و از ویژگی‌های بارز آن این است که به صورت جزیره در میان کانال منچستر قرار دارد.

شهرک صنعتی ترافورد در طول جنگ جهانی اول و دوم، تامین تجهیزات جنگی را به عهده داشت و پس از آن تولید موتورهای رولز رویس و لنکستر در این شهرک انجام شد. اوج فعالیت‌های این شهرک در سال ۱۹۴۵ با وجود ۷۵ هزار کارگر بود که تا بازه زمانی ۳۰ سال بعد به ۱۵ هزار کارگر کاهش یافت.

۹- شهرک صنعتی «ایستمن» در نیویورک نیز از دیگر شهرک‌هایی است که در فضایی به مساحت ۵ کیلومتر مربع واقع شده است و به عنوان بزرگترین مرکز تولید محصولات مرتبط با عکاسی در جهان توانسته زمینه اشتغالزایی را برای ۱۵ هزار نفر در قالب ۱۵۴ کارگاه تولیدی فراهم کند.

۱۰- شهرک صنعتی «مئوپتا» در جمهوری چک که به عنوان یکی از کامل‌ترین شهرک‌های صنعتی در منطقه شرق اروپا شناخته می‌شود، همزمان از دو مزیت کامل بودن تجهیزات و حضور در منطقه راهبردی و دسترسی به بازارهای جهانی فروش برخوردار است. ترکیب این دو شاخص مهم باعث شده تا اشتیاق صنعتگران اروپایی برای حضور در این شهرک افزایش یابد. براساس نظرسنجی که توسط کمیسیون اروپا انجام شد، نیروی انسانی جمهوری چک بیش از نیروی انسانی سراسر اروپا توانسته است در این شهرک حضور یافته و ارتباط بهتری را با بازارهای فروش سراسرجهان برقرار کنند. این شهرک صنعتی در نزدیکی شهر پرو، در فاصله ۲ ساعتی شهر وین، ۳ ساعت از شهر پراگ و فاصله ۴ ساعتی ورشو و بوداپست قرار دارد. علاوه بر این دسترسی این شهرک به راه‌آهن ارپا از دیگر مزایای این شهرک صنعتی است.

۱۱- شهرک صنعتی «دره سیلیکون» نیز که در حدود ۷۰ کیلومتری جنوب شرقی سانفرانسیسکو در حومه سانتا کلارا، کالیفرنیا، ایالات متحده امریکا است. به دلیل قرار داشتن بسیاری از شرکت‌های مطرح انفورماتیک جهان در این منطقه شهرت یافته است. نام این منطقه ابتدا برگرفته از تعداد زیاد شرکت‌های تولیدکننده تراشه‌های سیلیسیمی در این منطقه بود که بعدها به نمادی از وجود کمپانی‌های زیاد فعّال در زمینه فناوری‌های پیشرفته در این منطقه تبدیل شد. از جمله شرکت‌های بزرگ واقع در این منطقه می‌توان از اینتل، ای ام دی، ادوبی سیستمز، اپل، ایسوس، ای بی، گوگل، اچ پی، نوکیا، اوراکل، یاهو، سیسکو سیستمز، انویدیا، سیمانتک، سان دیسک و مایکروسافت نام برد.

موفق‌ترین شهرک‌های صنعتی آسیا

Synerg در منطقه ویژه اقتصادی الابوگا

الابوگا در تاتارستان یکی از بزرگترین و موفق‌ترین مناطق ویژه اقتصادی در روسیه است که دو شهرک صنعتی Synergy و A Plus در آن قرار دارد. شهرک Synergy که هنوز هم در حال توسعه است بسیار مشهور و بیشتر فضاهای آن از قبل توسط سرمایه‌گذاران خریداری یا به طور تقریبی به طور کامل اجاره داده شده و می‌توان گفت که تمام قراردادهای آن امضا شده است. Synergy پس از تکمیل، بیش از ۲۰۰ هزار متر مربع فضا را پوشش خواهد داد. فضاهای ساخته شده برخلاف ساختمان‌های قدیمی دوران شوروی سابق که به ندرت نیازها و انتظارات تجارت‌های مدرن را برآورده می‌کرد برای استفاده ویژه بسیاری از همین کارخانه‌های مدرن طراحی شده است.

تسهیلات مدولار جدید شهرک به طور ویژه برای کارخانه و شرکت‌هایی در نظر گرفته شده که فعالیت‌های علمی و تولید مانند پردازش پلیمرها، تولید پلاستیک، مونتاژ تراشه‌های رایانه‌ای و تولیدات دارویی انجام می‌دهند. این شهرک همچنین باعث ترغیب ساکنان الابوگا به ایجاد خط تولید لازم در محل مورد نظر در Synergy می‌شود. این در حالی است که چنین شرکت‌هایی از مالیات و اولویت‌های گمرکی نیز برخوردار خواهند شد. البته تحلیلگران پیش‌بینی کرده‌اند تولید ناخالص داخلی روسیه تا پایان ۲۰۱۵ م به طور چشمگیری سقوط خواهد کرد و این در نتیجه مجموع عواملی از جمله کاهش قیمت نفت و کاهش ارزش روبل و تحریم‌های غرب خواهد بود.

منطقه ویژه اقتصادی الابوگا

شهرک A Plus که در منطقه ویژه اقتصادی الابوگا روسیه قرار دارد یک شهرک صنعتی خصوصی است که شرکت‌های واقع در آن می‌توانند از امکان تولید و ذخیره‌سازی مدرن برخوردار شوند. این شهرک به طور تقریبی ۲۰۰ هزار متر مربع مساحت دارد و به منظور کمک به شرکت‌هایی احداث شده است که قادر به ساخت وتکمیل ساختمان‌های خود نیستند و حالا این فرصت را در اختیار دارند تا در یک شهرک صنعتی در سطح جهانی مطرح شوند. A Plus دارای چهار ساختمان است که هر کدام این ساختمان‌ها در فضایی به مساحت ۵۰ هزار متر مربع در حال ساخت هستند. شهرک A Plus در مقایسه با شهرک Synergy ظرفیت بالایی برای اجرای پروژه‌های بزرگ در فضاهایی خیلی بزرگ دارد البته مستاجران این شهرک نیز از مالیات و اولویت‌های گمرکی نیز برخوردار هستند.

فناوری اطلاعات آندرا پرادش

این شهرک صنعتی در ایالت آندرا پرادش و شهر حیدرآباد در کشور هند قرار دارد که به طور ویژه به مقصد اصلی صنعت فناوری اطلاعات تبدیل شده است. این شهرک صنعتی در ۱۴ کیلومتری شهر حیدرآباد و در مجاورت فرودگاه بین‌المللی این شهر قرار دارد. درحال‌حاضر بزرگترین کارخانه‌های تولید تراشه‌های رایانه‌ای و نیمه هادی‌ها در این شهرک صنعتی واقع شده است و به طور مستقیم زمینه اشتغال بیش از یک هزار نفر را فراهم آورده است. نخستین فاز این شهرک با سرمایه ۶۰۰ میلیون دلاری راه‌اندازی شد و دومین فاز آن نیز به بودجه‌ای معادل یک میلیارد دلار نیاز دارد.

منطقه آزاد تجاری راس الخیمه

«شهرک صنعتی» در منطقه آزاد تجاری راس الخیمه در امارات متحده عربی یکی از چهار شهرک در منطقه آزاد است. این شهرک برای تولیدات سنگین در فضایی حدود ۴۵۰۰ متر مربع در نظر گرفته شده و آماده اجاره کوتاه مدت و بلند مدت است. از جمله مزایای این شهرک صنعتی می‌توان به اندازه‌های مختلف طرح ها، نزدیکی به دریا و فرودگاه، مجاورت با بخش‌های گمرک، پشتیبانی اداری، دسترسی راحت به بخش‌های مختلف امارات، دسترسی آسان به نیروی انسانی برای بارگیری، تخلیه و حمل محموله و دسترسی راحت به محل اقامت کارکنان اشاره کرد.

بسته‌بندی غذا و پلاستیک منطقه آزاد حمریه

منطقه آزاد حمریه در شارجه امارات واقع است که فضایی به مساحت تقریبی ۲۲ کیلومتر مربع از بهترین زمین‌های تجاری و صنعتی را به خود اختصاص داده و یک بندر ۱۴ متری عمیق و ۵۵۰۰ شرکت نیز در آن قرار دارد. گفته می‌شود حمریه دومین منطقه آزاد در امارات است که به طور تقریبی دارای همه نوع صنعت و همچنین هفت منطقه فرعی است که برای شرکت‌های صنایع نفت و گاز، پتروشیمی، فولاد، ساخت‌وساز، چوب، دریایی و صنایع عطر در نظر گرفته شده است. آخرین تغییری که در این منطقه آزاد تجاری انجام گرفته احداث شهرک بسته‌بندی پلاستیک و مواد غذایی است که گفته می‌شود سرمایه‌گذاری جدیدی در صنایع پلاستیک، بسته‌بندی مواد غذایی و بخش‌های دیگر به شمار می‌رود. شهرک صنعتی بسته‌بندی پلاستیک و مواد غذایی حمریه، مرکزی به مساحت ۳۸۰ هزار متر مربع است که نیازهای صنعت کالاهای مصرفی مانند فرآوری مواد غذایی، سردخانه، محصولات پلاستیکی، مواد اولیه پلاستیک و بسته‌بندی را برطرف می‌کند.

یادداشت

حمایت‌های دولت برای توسعه نساجی

سیدابوالفضل طباطبایی
قائم‌مقام و مدیر داخلی شرکت بافندگی و ریسندگی یزدباف

تنوع در بازارهای داخلی باعث شده انواع محصولات نساجی تولید و به بازارهای مصرف عرضه شود که این تنوع تولید باعث بالا رفتن هزینه‌های تولید و قیمت تمام‌شده محصول می‌شود. البته در برخی موارد به‌دلیل رکود در بازار، نوسانات مختلف و واردات بی‌رویه محصولات مشابه که در بیشتر موارد دارای کیفیت چندانی نیست و همچنین قاچاق یا اشباع بازار از انواع محصولات تولیدی صنعت نساجی باعث شده گاهی فعالیت خط تولید این کارخانه برای مدتی با رکود مواجه شود.

واردات بی‌رویه و خارج از برنامه محصولات نساجی صدمات اساسی را به تولید وارد می‌کند. البته این شرکت هم‌اکنون با تمام توان درحال تولید است ولی این بی‌برنامه‌گی‌ها باعث شده ضربات جبران‌ناپذیری به تولید محصولات نساجی وارد شود و بخشی از بازارها از دست برود که این امر تا حد زیادی بر میزان تولید و اشتغال تاثیر منفی گذاشته است.

قاچاق محصولات نساجی نسبت به سایر صنایع از حجم بالاتری برخوردار است، زیرا علاوه بر کالای قاچاق، محصولات مشابهی از مبادی قانونی وارد می‌شود که این صنعت را با مشکلات اساسی مواجه کرده است. همچنین تعرفه عوارض واردات مواد اولیه بیشتر از محصول آماده است که این امر مشکلات فراوانی را برای واحدهای نساجی ایجاد کرده با این حال تاکنون مشکل تامین مواد اولیه برای خط تولید ایجاد نشده است.

این درحالی است که متاسفانه پنبه تولیدی کشور جوابگوی صنایع نساجی کشور نیست و هم‌اکنون پنبه تولیدی کشور فقط ۶۰درصد نیاز واحدهای نساجی کشور را تامین می‌کند و ۴۰درصد باقی‌مانده به وسیله واردات تامین می‌شود. این در حالی است که پنبه‌های تولید داخل به‌دلیل برخی ناخالصی‌ها که به آنها «الیاف غریبه» گفته می‌شود مشکلات زیادی را برای خط تولید «نخ و رنگ‌آمیزی» ایجاد کرده است. به همین منظور شرکت بافندگی و ریسندگی یزدباف برای جداسازی این الیاف اقدام به وارد کردن ماشین‌آلات جدید با فناوری روز کرده تا با درصد کمتری از ضایعات روبه‌رو شود.

در یک دوره زمانی این واحد به صورت مستقیم با کشاورزان پنبه‌کار در ارتباط بود و حتی کارشناسان خود را برای نظارت بر روند کاشت تا برداشت پنبه، در مزارع مستقر می‌کرد اما هم‌اکنون به‌دلیل پایین آمدن نقدینگی، بالا رفتن هزینه‌های تمام‌شده تولید، ایجاد بازارهای نابرابر رقابت با محصولات بی‌کیفت وارداتی و بلاتکلیفی تولید محصولات نساجی، به اجبار از این نوع عملکرد فاصله گرفته شده که امیدواریم با بهبود وضعیت موجود، بار دیگر شاهد اجرای این امر برای تامین مواد اولیه باکیفیت باشیم که البته برنامه‌ریزی‌های لازم در دستورکار قرار دارد.

مظلوم‌ترین نهاد کشور تولید است و زحمت اصلی در کشور برعهده تولیدکنندگان و صاحبان صنایع است ولی این دلالان و فروشندگان هستند که سود اصلی را با بهره کلان دریافت می‌کنند. به علاوه در طول ۳۰سال گذشته صنعت نساجی کشور با مشکلات فراوانی دست و پنجه نرم کرده که این امر منجربه تعطیلی بسیاری از واحدهای نساجی شده اما خوشبختانه این شرکت با مدیریت درست و انسجام در تولید محصول باکیفیت، هرگز عقب ننشست و با مشکل جدی روبه‌رو نشد به گونه‌ای که با مقاومت در برابر مشکلات هم‌اکنون به‌عنوان یکی از نشان(برند)های مهم جهانی در صنعت نساجی شناخته شده که ۶۰ سال افتخار تولید انواع محصولات نساجی را یدک می‌کشد و قابلیت رقابت با بسیاری از محصولات مشابه کشورهای صاحب نشان(برند) در سطح دنیا را دارد.

با این وجود، حدود ۳۰درصد از ماشین‌آلات و تجهیزات مورد استفاده در این مجموعه با استفاده از طراحی معکوس تولید شده است. در حال حاضر سعی شده با توجه به برداشته شدن تحریم‌ها با انجام طرح‌های پژوهشی و سوق دادن کارخانه به سمت تولید محصول باکیفیت و قابل رقابت با نمونه‌های موجود در بازارهای داخلی و خارجی حرفی برای گفتن در بازارهای بین‌المللی داشته باشیم. در این بین علاوه بر جذب سرمایه‌گذار خارجی، حمایت‌های دولت نیز برای اجرای برنامه‌های توسعه‌ای در خط تولید این کارخانه و سایر واحدهای نساجی لازم و ضروری است. در نهایت باید بر این نکته نیز تاکید کرد که همواره تولید باید به‌عنوان یک ارزش دیده شود، زیرا تبدیل مواد خام به محصول پایانی در واحدهای تولیدی به‌ویژه صنایع نساجی که از ارزش‌افزوده بالایی برخوردارند و به تولید ثروت کمک فراوانی می‌کند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کلام آخر آنکه تولید همواره می‌تواند با ایجاد ثروت در رونق اقتصاد و اشتغال نقش اساسی داشته باشد.

گره به گره نساجی یزد برای شکوفایی تولید و اشتغال

عبدالرحمن رحیمی
گروه صنعت

عکس: مهدی کاوه‌ای

به گفته مسئولان، برای حمایت از صنعت نساجی یزد باید نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات، جلوگیری از ورود کالای قاچاق مشابه و تامین مواد اولیه آنها در دستور کار قرار بگیرد تا علاوه بر ایجاد اشتغال زمینه رونق اقتصادی و توسعه طرح‌ها را فراهم کند.

یزد با دارا بودن ۶۶۲ واحد تولیدی صنایع نساجی که توانسته‌اند برای بیش از ۲۴هزار نفر به‌صورت مستقیم و هزاران نفر دیگر به صورت غیرمستقیم اشتغال ایجاد کنند به عنوان یکی از قطب‌های اصلی تولید منسوجات در کشور مطرح شده است.

صمت در گفت‌وگو با جلال فلاح معاون صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت یزد محمدحسین فنایی رییس پیشین خانه صنعت و معدن یزد محمدرضا قمی رییس اتاق بازرگانی یزد به بررسی وضعیت صنایع نساجی یزد پرداخته است.

معاون صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت یزد با بیان اینکه هم اکنون ۶۶۲ واحد صنایع نساجی در استان فعالیت دارند، اظهار کرد: این تعداد واحد با تولید انواع نخ، پارچه و محصولات نساجی برای بیش از ۲۴هزار نفر فرصت شغلی ایجاد کرده‌اند.

جلیل فلاح

جلیل فلاح با اشاره به اینکه درصد بسیار اندکی از این واحدها به ماشین‌آلات و فناوری روز دنیا در خط تولید دسترسی دارند، افزود: بیشتر واحدهای تولیدی صنایع نساجی استان از قدمت زیادی برخوردارند که به‌دلیل شرایط حاکم بر صنعت کشور (تحریم، کمبود نقدینگی و...) صاحبان این صنایع اقدام به نوسازی و بازسازی ماشین‌آلات نکرده‌اند و این صنایع نیازمند اقدامات اساسی برای بروز کردن واحد از نظر سخت‌افزاری و نرم‌افزاری‌اند.

وی با تاکید بر اینکه مهم‌ترین مشکل صنعت نساجی استان و کشور قاچاق محصولات مشابه است، ابراز کرد: واردات بی‌رویه و قاچاق کالای مشابه تا حدود زیادی به عنوان مشکل اصلی صنعت نساجی به شمار می‌رود، به گونه‌ای که واحدهای تولیدی منسوجات توان رقابت با محصولات مشابهی که به‌طور عمده دارای کیفیت مطلوبی نیستند را ندارند.

محمدحسین فنایی

فلاح ادامه داد: کم‌اظهاری، ارائه فاکتورهای جعلی به منظور پایین نشان دادن حجم محصول وارداتی، پایین بودن تعرفه‌های گمرکی محصولات آماده منسوجات، فاصله گرفتن از صنعت روز دنیا و... از دیگر عواملی است که در کنار کمبود نقدیگی و سرمایه در گردش، نبود مدل و طرح‌های متنوع، نبود نشان(برند) مشخص و بی‌کیفیتی مواد اولیه داخلی برای واحدهای نساجی استان مشکلاتی ایجاد کرده است.

وی تصریح کرد: متاسفانه پنبه تولیدی در کشور جوابگوی نیاز واحدهای نساجی نیست و باید برای جبران این کمبود، واردات شود. البته در کنار این امر علاوه بر الیافی که از پنبه برای تولید نخ استفاده می‌شود، واحدهای نساجی از الیاف مصنوعی مانند، پلی‌استر، پلی‌اکلیل، اکریلیک و سایر مصنوعات که بخشی از آن تولید داخل و بخش دیگری وارداتی است استفاده می‌کنند تا مواد اولیه مورد نیاز خط تولید را تامین کنند.

محمدرضا قمی

این مقام مسئول در سازمان صنعت، معدن و تجارت یزد بیان کرد: اگر برنامه‌ریزی‌های دقیقی برای کنترل بحث قاچاق، واردات بی‌رویه محصولات مشابه صنعت نساجی و همچنین تامین مواد اولیه مورد نیاز این واحدها در دستگاه‌های مربوط انجام شود، به طور حتم کشور توان تامین مواد اولیه مورد نیاز این واحدها را خواهد داشت.

حمایت‌های همه‌جانبه از نساجی

رییس پیشین خانه صنعت و معدن یزد با بیان اینکه صنعت نساجی استان می‌تواند به‌عنوان الگوی سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت مطرح شود، اظهار کرد: با توجه به پیشرفت‌های صنعت نساجی در دنیا، اگر این صنایع نساجی استان همگام با فناوری روز دنیا پیش نروند به‌طور حتم در بازارهای هدف برای رقابت با محصولات مشابه با مشکل روبه‌رو خواهند شد.

محمدحسین فنایی با اشاره به اینکه درسال‌های گذشته دولت زیرساخت‌های لازم برای رشد صنعت نساجی در استان را فراهم کرده است، افزود: با توجه به اینکه دگرگونی‌های فراوانی در صنعت نساجی شده دولت باید برای نوسازی ماشین‌آلات، تجهیزات و فناوری مورد استفاده در خط تولید این واحدها اقدامات اساسی را در دستور کار قرار دهد.

وی ادامه داد: متاسفانه تاکنون اقدامی مبنی بر حمایت دولت از صنعت نساجی به منظور نوسازی و تامین تجهیزات و فناوری مورد استفاده در خط تولید آنها انجام نشده است. این در حالی است که برای برطرف شدن مشکلات این واحدها در استان اقدام به راه‌اندازی خوشه صنعت نساجی شده است.

فنایی با تاکید بر اینکه واحدهای نساجی استان و کشور انتظار بیشتری از سوی دولت برای حمایت دارند، ابراز کرد: شرایط و بسترهای لازم برای ایجاد خوشه‌های صنعتی به وسیله بخش خصوصی فراهم شد، اما باید پذیرفت که در این زمینه بخش خصوصی تحت تاثیر برخی پارامترهای خارجی ازجمله تحریم‌ها، بسته شدن مرزها و نوسانات ارزی در شبکه تولید شده که به بخش خصوصی اجازه فعالیت هرچه بیشتر را نمی‌دهد.

وی گفت: در کشورهای پیشرفته اگر ضرری متوجه واحدهای تولیدی شود به آن صنعت یارانه تعلق می‌گیرد که متاسفانه در این بخش هیچ‌گونه صمیمیتی بین دولت و بخش خصوصی ایجاد نشده و همین امر باعث شده محصولات تولیدی صنایع نساجی استان روند رو به رشدی از خود نشان ندهد. این در حالی است که هرچه روند تولید و کیفیت در واحدهای تولیدی استان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار شود محصولات تولیدی با رکود در بازار فروش و نوسانات ارزی مواجه نشده و توان رقابت با محصول مشابه را خواهند داشت.

این مقام مسئول در خانه صنعت و معدن یزد با تاکید بر اینکه واحدهای نساجی استان با کم کردن هزینه‌های سربار، تامین مواد اولیه و تولید محصول صادرات‌محور تا حدود زیادی می‌تواند در برطرف کردن مشکلات خود تاثیرگذار باشد. البته تامین شدن حامل‌های انرژی، کم کردن سود تسهیلات ارائه شده به واحدهای نساجی، ثابت ماندن قیمت ارز و... می‌تواند تا حدودی شرایط رقابت محصولات تولیدی در صنایع نساجی استان با نمونه‌های موجود در بازارهای داخلی و خارجی را به همراه داشته باشد.

وی بهترین راهکار برای رونق صنعت نساجی استان و کشور را حمایت‌های همه‌جانبه دولت ارزیابی کرد و گفت: در صورتی که تمهیداتی چون تسهیلات ارزان‌قیمت، معافیت از پرداخت مالیات، حامل‌های انرژی ارزان، جلوگیری از واردات بی‌رویه محصولات مشابه و قاچاق و... اندیشیده شود به‌طور حتم شاهد رونق در تولید، اشتغال و اقتصاد استان در این زمینه خواهیم بود.

برنامه‌ریزی برای مبارزه با قاچاق

رییس اتاق بازرگانی یزد با بیان اینکه رونق صنعت نساجی مانند سایر صنایع موجود در استان است، اظهار کرد: گام نخست رونق این صنعت، نیازمند بازاریابی و بازارسنجی در کشورهای همسایه و سایر کشورها و گام بعدی برای تحقق توسعه صنعت نساجی فراهم کردن امکانات و زیرساخت‌های لازم در استان است.

محمدرضا قمی با اشاره به اینکه برای محقق کردن این برنامه‌ها استان نیازمند راه‌اندازی شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه تجارت است، افزود: به منظور شناسایی بازارهای هدف جدید، نیازسنجی نوع محصول در کشورهای هدف، دعوت و اعزام هیات‌های تجاری و... این شرکت به زودی در استان انجام خواهد شد.

وی ادامه داد: در زمینه قاچاق کالا که نمود آن در صنعت نساجی و لوازم‌خانگی از همه بیشتر است باید گفت، تمام مسیرهای ورود کالای قاچاق به‌طور مشخص، شناسایی شده، اما اینکه برای جلوگیری از این امر که به تولید و صنعت کشور لطمه وارد می‌کند اقدام اساسی انجام نمی‌شود، جای سوال دارد.

قمی با تاکید بر اینکه بارها در جلسه‌های مختلفی که در سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط با تولید برگزار شده این مسئله بیان شده است، گفت: این درحالی است که تاکنون هیچ واکنشی برای برطرف شدن این مشکل انجام نشده، در صورتی که جلوگیری از این امر وظیفه مدیریت کلان کشور است. اینکه هر بار در سمینارها و همایش‌ها دم از مبارزه با قاچاق زده می‌شود ولی هیچ برنامه‌ریزی مشخصی برای مقابله با آن در دستور کار نیست، باعث ضربه زدن به تولید داخل شده است.

این مقام مسئول در اتاق بازرگانی یزد با تاکید بر اینکه دریافت مطالبات دولت که حق قانونی است در این برهه زمانی که صنعت و تولید به دلیل شرایط تحریم و نبود بازار وضعیت مناسبی ندارد، فشارهای زیادی را به صنایع آورده است، گفت: هزینه‌های سنگین حامل‌های انرژی، پرداخت نشدن یارانه بخش تولید، مشمول شدن صنعت نساجی در بخش کارهای سخت و زیان‌آور در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و... از جمله مواردی است که این صنعت را دچار چالش کرده است که اگر دولت نسبت به حق قانونی خود با ملایمت برخورد کند به‌طور حتم علاوه بر افزایش تولید، شاهد ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی مناسبی نه‌تنها در صنعت نساجی بلکه در سایر صنایع کشور خواهیم بود.

خراسان رضوی ۴۰درصد نبات کشور را تامین می‌کند

نبات به عنوان یکی از شیرینی‌هایی است که در زمینه دارویی و غذایی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این درحالی است که خراسان‌رضوی به واسطه موقعیت مذهبی خود از خیل زیادی از گردشگران سیاحتی و زیارتی استقبال می‌کند و همین امر باعث شده مصرف این محصول به عنوان سوغات این استان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار باشد. به همین منظور دسترنج بیش از ۴ هزار و ۵۰۰ نفر از تولیدکنندگان سنتی و صنعتی نبات در استان خراسان رضوی باعث شده سالانه بیش از ۳۰ هزار تن از این محصول شیرین تولید شود و بیش از ۴۰ درصد نیاز کشور را تامین کرده و این استان را به عنوان یکی از قطب‌های اصلی تولید این محصول در کشور مطرح کند؛ محصولی که اگر به شیوه درست تولید شود، می‌تواند علاوه بر ایجاد اشتغال، ارزش‌افزوده بسیاری را برای استان به همراه داشته باشد.

رییس اتحادیه نبات و آبنبات استان خراسان رضوی در گفتو گو با صمت با بیان اینکه، هم‌اکنون در استان ۵۶۰ واحد تولیدی نبات وجود دارد که دارای پروانه بهره‌برداری هستند که از این تعداد فقط ۳۰۰ واحد توانسته‌اند برای حدود ۳هزار و ۵۰۰ تا ۴ هزار نفر فرصت شغلی ایجاد کنند، اظهار کرد: البته در کنار واحدهای تولیدی سنتی نبات در استان، حدود ۱۲ واحد صنعتی به تولید این محصول اهتمام دارند که توانسته‌اند برای حدود ۵۰۰ نفر فرصت شغلی ایجاد کنند.

جواد رنگی تهرانی با اشاره به اینکه، نبات در استان در حالی تولید می‌شود که ۸۰درصد نبات تولید شده در بازارهای داخلی استان مصرف می‌شود، افزود: با توجه به تعداد زیاد گردشگران در استان، باعث شده تنها ۲۰درصد نبات تولید شده استان به سایر استان‌ها صادر شود. این میزان صادرات نیز با توجه به اینکه بسیاری از استان‌های کشور همچنان از ویژگی‌ها و موارد استفاده نبات اطلاعات چندانی ندارند میزان صادرات آن به سایر استان‌ها به کندی انجام می‌شود و در صورت بازاریابی و شناساندن این محصول به جرات می‌توان گفت تولید این محصول در استان اگر هم به ۳ برابر افزایش داشته باشد توان پاسخگویی به نیازهای داخلی را نخواهد داشت.

وی ادامه داد: البته با توجه به اینکه آمار دقیقی از میزان صادرات این محصول به سایر کشورها وجود ندارد به همین منظور از میزان ارزآوری آن نیز اطلاعی در دست نیست. این در حالی است که مجوز صادرات تنها به واحدهایی که دارای پروانه بهره‌برداری هستند، داده می‌شود و این مجوزها به واحدهایی که شناسه نظارتی دارند تعلق نمی‌گیرد و این امر باعث شده تا حدودی صادرات این محصول با مشکل روبه‌رو شود.

رنگی تهرانی تصریح کرد: با این وجود باید گفت، بیش از ۸۰درصد نبات تولید شده استان دارای بسته‌بندی است و امروزه با توجه به تنوع در بازارهای جدید و نوع سلیقه‌ها ارائه محصول در بسته‌بندی‌های با شکل‌های مختلف از مزیت‌هایی است که واحدهای تولیدی می‌توانند از آن استفاده کنند تا بتوانند شرایط محصول خود با نمونه‌های موجود در بازار را به‌دست آورند که خوشبختانه این امر در زمینه تولید و فروش نبات به خوبی به انجام می‌رسد.

رییس اتحادیه نبات و آبنبات استان خراسان رضوی ابراز کرد: تولید نبات از سنتی به صنعتی شدن روندی است که می‌تواند تولید نبات در استان را متحول کند. البته ناگفته نماند کیفیتی که نبات سنتی دارد به هیچ عنوان در نبات صنعتی وجود ندارد چراکه در روش‌های سنتی زمان تولید به‌دلیل روش‌های اصولی طولانی‌تر است و شهد بیشتر جمع‌آوری می‌شود در حالی که در روش صنعتی به‌دلیل سرعت در تبخیر مواد محصول زودتر به ثمر رسیده و به بازار عرضه می‌شود در حالی‌که طعم نبات سنتی را ندارد.

با رفع محدودیت‌های سیستم بانکی در پسابرجام

حمایت‌های بانکی از صنعت بیشتر می‌شود

زهره محسنی‌شاد
گروه صنعت

در سالی که گذشت صنعت بانکداری و در کل، اقتصاد کشور با وجود اینکه از ناحیه برخی مسائل، چه در داخل و چه در سطح بین‌المللی زیرفشار بود و محدودیت‌های زیادی را تجربه کرد اما، سال پرکاری را پشت سر گذاشت، هر چند از نگاه منتقدان، اقداماتی که در این حوزه انجام شد، آنطور که باید در بخش اقتصاد نمود پیدا نکرد.

به هرحال در پی توافق هسته‌ای و اجرایی‌شدن برجام، که سبب شد اقتصاد ایران وارد فضای جدیدتری شود، به نظر می‌رسد که ۹۵، سال پرکارتری برای نظام بانکی و بخش‌های اقتصادی باشد. در همین زمینه باید شرایط به گونه‌ای رقم بخورد که بسیاری از اهداف و برنامه‌ها در این سال محقق و عملیاتی شود تا زمینه رشد و توسعه اقتصاد ایران از این بابت فراهم شود.

محمدتقی نتاج یکی از فعالان نظام بانکی و مدیرعامل بانک قوامین در این باره، در گفت‌وگو با صمت، به ارزیابی و تحلیل سال ۹۴ صنعت بانکداری و چشم‌انداز سال ۹۵ این حوزه پرداخت که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید:

◉ ارزیابی شما از سال ۹۴ برای نظام بانکی چگونه است؟

به طور حتم سال ۹۴ را در ادامه سال ۹۳ می‌توان سال دوران انتظار نظام بانکی دانست. بانک‌ها در سالی که گذشت، برای گشایش‌هایی که در فعالیتشان، به ویژه در حوزه ارزی، مراودات پولی در سطح بین‌المللی ایجاد می‌شد، منتظر بودند مذاکرات به نتیجه برسد و برجام اجرایی شود تا در چنین شرایطی بتوانند از تمام ظرفیت خود بهره‌مند شوند و زمینه رونق صنعت بانکداری و از سوی دیگر بخش‌های اقتصادی را فراهم کنند.

به هرحال این انتظار به پایان رسید و در ماه‌های پایانی سال تحریم‌ها لغو و برجام اجرایی شد. هرچند این دوره انتظار برای بانکداران و تمامی فعالان بخش‌های اقتصادی طولانی شد، اما به هر ترتیب این فضا رقم خورد و اتفاقی که همه منتظر آن بودند رخ داد. بدون تردید بعد از اجرای برجام، فضای امیدوارکننده‌ای ایجاد شد که امیدواریم در سال ۹۵ با توجه به این فضا، شرایط برای نظام بانکی و اقتصاد ایران بسیار مطلوب شود و بسیاری اهداف در این سال عملیاتی شود.

◉ یکی از اقداماتی که در سال ۹۴ در حوزه پولی و بانکی اتفاق افتاد، کاهش نرخ سود بانکی آن هم، در ابتدا و انتهای سال بود. تاثیر این اقدام را در بخش اقتصادی به‌ویژه صنعت چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در استمرار کاهش نرخ تورم از ابتدای سال ۹۴، حداقل از لحاظ نرخ رسمی، این توقع از سوی فعالان اقتصادی ایجاد شد که نرخ سودهای بانکی باید به تبع همین روند، کاهش یابد و هزینه بخش‌های تولیدی و صنعتی که از طریق سیستم بانکی تامین مالی می‌شوند کمتر شود. به این ترتیب در سال گذشته، در دو مرحله این کاهش نرخ‌ها اتفاق افتاد، به این صورت که نرخ سود بانکی در ماه‌های نخست سال گذشته، از ۲۲ درصد به ۲۰ درصد و در ماه‌های پایانی سال ۹۴، از ۲۰درصد به ۱۸درصد تنزل یافت که بدون تردید این اتفاق، منافع بسیاری را در میان‌مدت و بلندمدت برای اقتصاد کشور به همراه خواهد داشت و هزینه تامین مالی را برای این بخش‌ها کاهش خواهد داد. البته در این بین باید به این موضوع توجه داشت که زیان‌ده بودن بنگاه‌های اقتصادی فقط ناشی از بالابودن هزینه تامین مالی نیست.

به طور حتم فعالیت مطلوب و سودآور بودن بنگاه‌های اقتصادی، به متغیرهای دیگری نیز وابسته است که باید در جهت اصلاح آنها نیز تلاش شود.

افزایش کیفیت تولیدات داخلی، اعمال سیاست‌های تشویقی چه در حوزه بانکی، بیمه‌ای و مالیاتی، مدیریت نرخ ارز و همچنین افزایش حجم صادرات از دیگر اقداماتی است که باید در رابطه با رونق بخش تولید و صنعت کشور انجام شود تا بنگاه‌های اقتصادی بتوانند در یک شرایط مطلوب فعالیت کنند و از سودآوری لازم هم برخوردار شوند.

به طور حتم درصورتی که این شرایط فراهم نشود، حتی اگر نرخ هزینه مالی برای بخش تولید و صنعت کشور، به صفر هم برسد، بازهم بنگاه‌های تولیدی زیان‌ده خواهند بود. بنابراین فقط با کاهش قیمت تمام‌شده پول در بانک‌ها و کم‌شدن هزینه تامین مالی، نمی‌توان این توقع را داشت که بنگاه‌های اقتصادی از سودآوری لازم برخوردار شوند و بتوانند به حیات خود ادامه دهند.

◉ اشاره‌ای داشتید به مدیریت نرخ ارز با هدف رونق بنگاه‌های تولیدی و صنعتی کشور. به نظر شما این مدیریت نرخ ارز چگونه باید اتفاق بیفتد و یکسان‌سازی نرخ ارز تا چه اندازه می‌تواند در رونق بخش‌های تولیدی موثر واقع شود؟

این موضوع بر کسی پوشیده نیست که نوسانات و افزایش نرخ ارز، می‌تواند عامل بی‌ثباتی در فعالیت‌های اقتصادی باشد و شرایطی را ایجاد کند که هزینه بخش‌های اقتصادی به تبع همین جریان افزایش یابد.

از این رو اگر به دنبال این هستیم که شرایط باثباتی را برای فعالیت‌های اقتصادی شاهد باشیم و گامی در جهت کاهش هزینه‌های این بخش برداریم، باید ابتدا نرخ ارز را مدیریت کنیم، موضوعی که در حال حاضر به عنوان یکی از اولویت‌های بانک مرکزی به شمار می‌رود و آنطور هم که پیش‌بینی شده، نرخ ارز در سال ۹۵ قرار است یکسان‌سازی شود.

از آنجا که نرخ چندگانه ارز می‌تواند باعث ایجاد انواع فسادها در اقتصاد کشور و بلاتکلیفی فعالان اقتصادی شود، از این رو، تک نرخی کردن نرخ ارز به عنوان یکی از سیاست‌های بانک مرکزی در سال ۹۵ را می‌توان به فال نیک گرفت و امیدوار بود که این سیاست به طور حتم در سال جاری محقق شود.

البته باید توجه داشت که دستیابی به این هدف، به شدت وابسته به رابطه عرضه و تقاضای ارز در بازار است که باید به تعادل برسد.

ایجاد تعادل در عرضه و تقاضای ارز می‌تواند زمینه‌ساز عملیاتی‌شدن سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز در سال ۹۵ شود، از این‌رو برای اینکه بتوانیم سیاست تک‌نرخی کردن ارز را در سال ۹۵ شاهد باشیم ابتدا باید این رابطه را متعادل کنیم.

البته باید به این موضوع هم توجه داشت که در شرایط فعلی که درآمدهای ارزی از بابت فروش نفت کاهش یافته، تاحدودی باعث شده عرضه ارز در کشور کم شود که این موضوع باید از بخش‌های دیگر جبران شود و امیدواریم با توجه به سیاست‌هایی که دولت در این زمینه اتخاذ کرده، زمینه تامین ارز به میزان کافی در کشور فراهم شود تا ثبات نسبی قیمت ارز را در داخل کشور شاهد باشیم و بخش‌های اقتصادی نیز از این بابت نیز منتفع شوند.

◉ یکی دیگر از موضوعاتی که باعث اخلال در نظام بانکی و به‌تبع آن بخش‌های اقتصادی در کشور شده، وجود موسسه‌های مالی غیرمجاز است. بانک مرکزی در سال ۹۴ با جدیت به دنبال ساماندهی این موسسه‌ها بود، به نظر شما، آثار این اقدامات در سال ۹۵ نمایان خواهد شد؟

ساماندهی موسسه‌های غیرمجاز که چند سالی است در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفته، در سال ۹۴ با جدیت بیشتری دنبال شد که این موضوع را می‌توان در سال ۹۵ خاتمه‌یافته عنوان کرد که اتفاق بسیار خوبی برای اقتصاد کشور قلمداد می‌شود.

بانک مرکزی در سال ۹۴ اقدامات زیادی را در رابطه با ساماندهی موسسه‌های غیرمجاز انجام داد که یکی از این اقدامات، توافقی بود که بین بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی انجام شد. براساس این توافق‌نامه، شرایطی ایجاد شد که هزینه اداره موسسه‌های غیرمجاز به شدت بالا رفت که همین امر ادامه حیات را برای این موسسه‌ها به گونه‌ای رقم زد که فعالیتشان دیگر به صرفه نباشد .

به طور حتم با توجه به این شرایط، ضروری است تمامی موسسه‌های مالی غیرمجاز، هرچه سریعتر اقدام به دریافت مجوز از بانک مرکزی کنند تا این امر باعث ساماندهی این بخش و یکپارچه‌سازی نظام بانکی و پولی کشور شود که به طور حتم این امر درنهایت به نفع کل نظام بانکی و بخش‌های اقتصادی کشور خواهد بود .

ضمن اینکه دیگر نگرانی از این بابت وجود نخواهد داشت که بخش زیادی از پول‌های جامعه به سمت این موسسه‌ها حرکت کند و بانک‌ها از منابع لازم بی‌بهره شوند و نتوانند نسبت به تقاضای بنگاه‌های اقتصادی، عمل کنند.

یکی از مباحثی که همواره از سوی نظام بانکی در رابطه با پرداخت تسهیلات به بخش‌های اقتصادی مطرح می‌شود، کمبود منابع در بانک‌هاست، به نظر شما افزایش توان اعتباردهی بانک‌ها تا چه اندازه می‌تواند باعث دسترسی مطلوب‌تر فعالان اقتصادی به منابع بانکی شود؟

یکی از اقداماتی که سال گذشته، در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفت، افزایش توان اعتباردهی بانک‌ها از راه‌های مختلف، همچون افزایش سرمایه و کاهش نرخ سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی بود که البته این امر می‌تواند به نفع بخش‌های واقعی اقتصاد باشد.

اما موضوعی که در این بین وجود دارد این است که این افزایش توان اعتباردهی بانک‌ها باید متناسب با حجم تولید کالا و خدمات در داخل کشور اتفاق بیفتد چراکه در غیر این صورت هرچه توان اعتباردهی بانک‌ها افزایش یابد، در کنار کاهش نرخ سود بانکی، می‌تواند این نگرانی را ایجاد کند که این منابع به سمت واردات کالا و خدمات سایر کشورها حرکت کند.

اگر این اتفاق رخ دهد، تولید کشور که یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های توسعه و اشتغالزایی در کشور است، از رونق خواهد افتاد و این به ضرر اقتصاد کشور خواهد بود. بنابراین اگر قرار است توان اعتباردهی بانک‌ها برای حمایت بیشتر از بخش تولید و صنعت کشور افزایش یابد، باید در قالب طرح‌هایی همچون خرید کالای ایرانی و یا فروش خودروی داخلی اتفاق بیفتد تا این منابع به شکل هدفمند به سمت اقتصاد واقعی حرکت کند.

▣ سخن آخر اینکه...

سال ۹۴ هرچند با موانع و محدودیت‌های بسیاری برای فعالان اقتصادی و همچنین فعالان حوزه بانکی همراه بود و انتظارها برای اجرای برجام و لغو تحریم‌ها طولانی شد، اما به هر حال، این محدودیت‌ها با اجرای برجام در ماه‌های پایانی سال برطرف شد و فضای جدیدی را برای اقتصاد ایران رقم زد.

حال با توجه به شرایط پیش‌آمده، فعالان بخش‌های مختلف اقتصادی می‌توانند با امیدواری بیشتری سال جدید را طی کنند و شرایطی را به وجود آورند تا بسیاری از اهداف و برنامه‌هایی که باید در این سال به اجرا درآید تا بخش‌های مختلف اقتصاد رونق بگیرند، عملیاتی شود.

به طور حتم تحقق این امر بدون حمایت همه ارگان و بخش‌ها، ممکن نخواهد بود و در این رابطه لازم است تمامی بخش‌ها، ازجمله سیستم بانکی، با اصلاح برخی قوانین و زیرساخت‌ها و ایجاد شرایط لازم، زمینه عملیاتی‌شدن این اهداف را فراهم کنند تا از این بابت، بخش‌های اقتصادی ازجمله تولید و صنعت کشور که در این سال‌ها با مشکلات بسیاری، چه از بابت کمبود منابع و محدودیت‌ها در حوزه سوییفت و ال‌سی مواجه بودند، شرایط مطلوب‌تری پیدا کنند و باعث شوند چرخ اقتصاد راحت‌تر بچرخد.

> بر کسی پوشیده نیست که نوسانات و افزایش نرخ ارز، می‌تواند عامل بی‌ثباتی در فعالیت‌های اقتصادی باشد و شرایطی را ایجاد کند که هزینه بخش‌های اقتصادی به تبع همین جریان افزایش یابد

یادداشت

بورس به کمک بانک‌ها بیاید

عبدالرضا امیرتاش
کارشناس اقتصادی

بانک‌ها به عنوان نهادهای واسطه‌گر، این توانایی را دارند تا با تجهیز و تخصیص منابع و سوق دادن این منابع به سمت بخش‌های مختلف اقتصاد، این زمینه را ایجاد کنند که چرخ اقتصاد به نحو مطلوبی بچرخد. فعالان اقتصادی هم با توجه به همین نقش که بر دوش بانک‌ها قرار دارد و همچنین به دلیل بانک محور بودن اقتصاد کشور، زمانی که نیازمند منابع هستند، در نخستین گام، درخواست خود را روی میز بانک‌ها قرار می‌دهند.

البته این رویه در حالی در این بخش حاکم است که همواره، در سال‌های گذشته این وظیفه از سوی بانک‌ها به شکل صحیح و کامل انجام نشده و همین امر انتقادهای فعالان حوزه اقتصادی از جمله بخش‌های تولیدی و صنعتی کشور را با خود همراه کرده است. بانکی‌ها در دلایل این امر می‌گویند با توجه به حجم بالای تقاضایی که از سیستم بانکی برای دریافت تسهیلات وجود دارد، بانک‌ها با کمبود منابعی مواجه هستند که توانایی پاسخگویی به تمامی این درخواست‌ها را ندارند و همین امر این شائبه را ایجاد می‌کند که بانک‌ها با بخش‌های اقتصادی همکاری لازم را ندارند.

به هر حال در چنین شرایطی، راهکار عملی که وجود دارد و باید به آن توجه ویژه شود، این موضوع است که نباید نظام بانکی تنها مرجع تامین مالی باشد و خلاف رویه‌ای که در حال حاضر وجود دارد، بخش‌های مختلف می‌توانند منابع مالی مورد نیاز خود را از راه‌های مختلف همچون بازار سرمایه تامین کنند. به عبارتی باید تلاش شود که سهم بالای بانک‌ها در تامین مالی بخش اقتصاد، کم شود و به ازای آن، ابزارهای تامین مالی توسعه و بازار سرمایه تقویت شود تا بلکه این تقسیم کار هم به نفع دوبازار پول و سرمایه و هم بخش اقتصاد کشور شود. بنابراین مطلوب این است که بورس و بانک در کنار هم اقدام به تامین مالی بخش‌های اقتصادی کنند و این امر درحال حاضر با توجه به رونق گرفتن بازار سرمایه ممکن خواهد بود. بدون تردید بازارهایی همچون بورس زمانی که از رونق برخوردار باشند، می‌توانند در مسیرتامین مالی، سهم بیشتری را به عهده بگیرند و دراین رابطه بار تامین مالی بانک‌ها کمتر شود و به طور حتم مجموع این اقدامات شرایطی را ایجاد خواهد کرد که تامین منابع بخش‌های اقتصادی با روند بهتری انجام شود.

یادداشت

پارامترهای تغییر نرخ ارز وتاثیر آن در بازار

واهب نصیری/ کارشناس اقتصادی

بسیاری از صاحبان صنایع و صادرکنندگان کالا و خدمات اعتقاد دارند با ارز ارزان توان صادراتی آنها کاهش و در مقابل واردات به داخل کشور گسترش می‌یابد و در این زمینه تعدادی از اقتصاددانان نیز با این نظر همسو بوده و بر این فرآیند اعتقاد دارند و از دولت انتظار دارند نرخ ارز متناسب با نرخ تورم و در شرایطی بیشتر از آن جهت پشتیبانی شده و حمایت از صادرات افزایش یابد.

پدیده تغییر و افزایش نرخ ارز بستگی به چند مولفه دارد. در مرحله نخست اینکه دولت ارز حاصل از درآمدهای نفتی را به بانک مرکزی بفروشد و وجه آن را به خزانه واریز کند که در این رفتار بستر عرضه و تقاضای نرخ ارز را در بازار آزاد تعیین می‌کند و رشد نقدینگی ثابت و نرخ تورم متناسب با نرخ رشد اقتصادی تغییر کرده و افزایش نامحسوسی خواهد کرد. در مولفه دیگر دولت ارز حاصل از فروش نفت را در بانک مرکزی سپرده کند و بانک مرکزی به پشتیبانی از این منابع ارزی اقدام به چاپ و انتشار اسکناس کند که در این روش و رفتار نرخ ارز تابع تصمیم مرکز پولی کشور می‌شود و می‌تواند پارامترهای زیادی از اقتصاد کشور را متاثر کند.

آنچه در این بخش و حوزه بسیار مهم است بهره‌مندی از نظرات اقتصاددانان و کارشناسان پولی و بانکی و تجربه دیگر کشورها در این گونه و شیوه است. با نگاهی به چند دهه گذشته این مولفه در بازار پولی، شاهد اتفاق های ناگوار بنیادی زیادی با این روش بودیم و به دنبال آن آسیب اقتصادی زیادی به طبقه‌های متوسط و پایین جامعه وارد شده است. ضمن اینکه در ادامه گسستگی درآمدی زیادی بین اقشار مختلف مردم اتفاق افتاده است. مدیریت اجرایی کشور، شورای پول و اعتبار، کمیسیون اقتصادی مجلس، استادان و کارشناسان علم اقتصاد و سایر صاحب‌نظران در این حوزه وظیفه دارند، همفکری و همکاری لازم را با مرکز پولی داشته باشند تا منافع ملی در بهترین شرایط در این بستر و محور برنامه‌ریزی شود تا در آینده شاهد تغییرات ناگهانی در نرخ ارز نباشیم و به دنبال آن بازار و زندگی روزمره مردم تحت تاثیر آن لطمه و آسیب چندباره را تحمل و تجربه نکند.

شنبه ۱۴ فروردین ۱۳۹۵ - ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۳۷ - ۲ آوریل ۲۰۱۶ - شماره ۴۶۰- پیاپی ۱۷۷۸

گسترش صنعت معدن تجارت

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی مطبوعاتی صمت
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
قائم مقام مدیرمسئول: خلیل محمودی
سردبیر: مسعود دهشور
معاون سردبیر: عاطفه خسروی

فنی و هنری: مهدی نجفی
روابط عمومی: فاطمه پیرانی
سازمان آگهی‌ها: مهرداد بیات
فناوری: فرهاد صدیقی توانا
چاپ: بیژن بهادری
توزیع: حمید رجبی

تحریریه: مهدی اسحاقیان
گروه صنعت: حامد شایگان
گروه معدن: محبوبه ناطق
گروه تجارت: ملیحه خورده‌پا
گروه عکس: مهدی کاوه‌ای
گروه ویرایش: حسین شیرازی

تلفن: ۸۲۱۹۰
فکس: ۸۸۷۱۳۷۳۰
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
پیامگیر صوتی: ۸۸۱۰۵۳۰۴
تلفن سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲
فکس سازمان آگهی ها: ۸۸۱۰۹۷۳۳
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵
روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

نشانی: تهران، خیابان قائم مقام فراهانی
کوچه آزادگان شماره ۲۶
کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
وب سایت: www.smtnews.ir
پست الکترونیکی: info@smtnews.ir
روابط عمومی:pr@smtnews.ir
آگهی: ads@smtnews.ir
چاپ: انتخاب رسانه: ۲-۴۴۹۰۵۳۰۰

برگ آخر

حضرت محمد(ص):
اگر می‌توانید هر روز را، نوروز کنید؛ یعنی در راه خدا به یکدیگر هدیه بدهید و با یکدیگر پیوند داشته باشید.

همت هنر

چشم‌انداز سینمای ایران در سالی که گذشت

قربانعلی تنگ‌شیر
مدرس دانشگاه و منتقد فیلم

بعد از انقلاب اسلامی و جنگ ۸ ساله، تحریم و تحولات بنیادینی که در کشور اتفاق افتاده. اکنون ۳۴ سال است که جشنواره فیلم فجر، پیوسته در کشور ما برگزار می‌شود و این نشان‌دهنده این است که با وجود همه گرفتاری‌ها، مسائل و مشکلات ثبات، آرامش، امنیت و فرهنگ از تمدنی ریشه‌دار نیز برخوردار است البته با تجربه سال‌های گذشته و مشورت با افرادی بوده که در این عرصه حرفی برای گفتن دارند، از اهالی رسانه و منتقدان تا سینماگران.

سال گذشته سینمای ایران را می‌توان سینمای جوانان و سینمای مستند نام‌گذاری کرد. زیرا بسیاری از چهره‌های جوان فیلمساز ما خوش درخشیدند و هم مستندسازان ما، فیلم‌های مستند خوبی ارائه کردند که حتی بهتر از فیلم‌های بلند فیلم‌سازان حرفه‌ای ما بوده امسال نوآوری و ابتکار به‌خوبی در سینما ایران دیده شد و خودشان را نشان داده و نمونه آن استقبال مردمی از فیلم‌های خوب جشنواره فیلم فجر بوده که در جدول نمایش آن همه اسامی برای نخستین‌بار دیده می‌شد و شاید بدون دیدن فیلم‌ها نمی‌شد درباره آن قضاوت کرد زیرا باید فیلم‌ها را کامل دید تا بتوان تشخیص داد که کدام فیلم خوب یا بد بودند، برای فاصله گرفتن از سنت‌های همیشگی و حضور افراد جدید در عرصه سینمای کشور اداره جشنواره فیلم فجر به یک فرد تئاتری داده شد که ایشان نیز با دوستان تئاتری خود جشنواره را اداره کنند.

با توجه به فیلم‌های نمایش داده شد در جشنواره فیلم فجر امسال که تعداد ۴۴ فیلم در ۱۰ روز دیده شد می‌توان امیدوار بود که سال سینمای ایران سالی پرتنوع و گوناگون خواهد بود با سوژه‌های متفاوت و دیدنی و شاید هم تماشاگر پسند.

البته شاید بتوان گفت فیلم‌های امسال در نوع خود بی‌نظیر خواهند بود. از همه نظر سوژه و داستان و هم بازی‌ها چه خوب و چه بد و نباید فقط به نام و سابقه افراد فیلمساز توجه کرد بلکه باید فقط خود فیلم را دید و لذت برد. سال آینده سینمای ایران سال شگفتی‌هاست زیرا چراغ سینما خاموش شدنی نیست سکانس‌های خاطرانگیز از ذهن ما نیز پاک نمی‌شود و موسیقی‌های دوست‌داشتنی سرسختانه در حافظه ما حک شده است و سینما نفس می‌کشد. باید در سینما همه صبوری همراهی و همدلی داشته باشیم تا بتوانیم آشتی مردم را با سینما را شاهد باشیم که ثمره آن نوگرایی، روزآمدی و دست برداشتن از عادت‌های کهنه و منسوخ می‌باشد. رویش جوانه‌های امید را می‌توان حس کرد زیرا سینما علم و هنر و مهر است. ۷۴ فیلم سینمایی از سوی بنیاد سینمایی فارابی در قالب وام و شراکت مورد مشارکت قرار گرفته که ۳۷ فیلم از آنها مورد انتخاب داوران جشنواره فیلم فجر واقع شده‌اند، که درجشنواره فیلم حضور داشتند و ۱۹ فیلم در حوزه‌های سودای سیمرغ و نگاه نو و هنر و تجربه به نمایش گذاشته شدند.

تئاتر در سالی که گذشت، از بازسازی تا افزایش ۷۸درصدی بودجه فرهنگ و هنر

از رویای تئاتر خصوصی تا واقعیت‌های امروزی

نامگذاری سال ۹۴ به‌عنوان سال تئاتر، بازسازی تئاتر شهر و افزایش بودجه ۷۸ درصدی هنر نمایش برای سال ۹۵ و... مهم‌ترین اتفاق‌های امسال بودند.

آغاز هر سال با بهار طبیعت و شروع دوباره هستی را می‌توان به عنوان نگاهی دوباره به پیرامون، اجتماع و تمام فعالیت‌های زندگی‌مان در نظر بگیریم. بی‌شک این نگاه و باز تعریف می‌تواند ما را در آغاز دوباره راهنما باشد. تئاتر ایران نیز به‌عنوان یکی از پدیده‌های مهم فرهنگی و تاثیرگذار جامعه در سال ۹۴ رویدادهای مهمی را پشت سر نهاد و اکنون در آستانه شروع دوباره است؛ آغازی که می‌تواند با برنامه‌ریزی و ایجاد طرح‌های صحیح روند مناسب‌تری پیدا کند.

سال ۹۴، سالی برای تئاتر

سال ۹۳ برای تئاتر ایران به دلیل اتفاقات مهم و مستمری که در حوزه مدیریت، برنامه‌ریزی و بودجه رخ داد با فراز و فرودهایی بسیاری همراه بود. بر این اساس و با تغییر مدیریت مرکز هنرهای نمایشی در ۲۱ بهمن، مهدی شفیعی سکان هدایت تئاتر کشور را در شرایطی بسیار سخت بر عهده گرفت. با آغاز سال ۹۴ علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، سال نو را به‌عنوان سال تئاتر نامگذاری کرد. هدف از انجام این نامگذاری، تمرکز بر مسائل تئاتر و ایجاد روند مناسب‌تر برای هنرمندان و شرایط پیش روی آنها بود. با تکیه بر این مسئله برنامه‌هایی چون بازسازی مجموعه تئاترشهر و پرداخت معوقه‌های هنرمندان در اولویت قرار گرفت.

بازسازی مجموعه تئاتر شهر

شاید یکی از مهم‌ترین مسائل پیش روی تئاتر بازسازی ۲ سالن مجموعه تئاترشهر در فاز نخست آن بود که بسیار طولانی‌تر از زمان تعیین شده برای آن بود و نارضایتی مسئولان و هنرمندان را به دنبال داشت.

از مسائل پیش روی بازسازی‌ها کمبود بودجه، خرید تجهیزات از خارج از ایران و مسائلی فنی بود که در بازسازی سالن‌ها از جمله سالن قشقایی از نظر مسئولان و شرکت پیمانکار دور مانده بود. در این مدت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاون هنری و مدیر کل هنرهای نمایشی، بازدیدهای متعددی از این مجموعه داشتند و در جریان مراحل بازسازی قرار می‌گرفتند. این روند به قدری کند پیش می‌رفت که علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی قدم به میدان گذاشت و بر تسریع مراحل بازسازی تاکید کرد. همچنین مهدی شفیعی، مدیرکل هنرهای نمایشی اعلام کرد، فاز دوم بازسازی و تعمیرات سالن اصلی که قرار بود آغاز شود تا زمانی که تجهیزات کامل آن خریداری نشده، شروع نمی‌شود.

سرانجام با پیگیری‌ها، سالن سایه -یکی از سالن‌های در حال بازسازی ـ به مرحله‌ای از آمادگی لازم برای اجرا و انتظار گروه‌های نمایشی برای اجراهای عمومی‌شان رسید. این سالن با اجرای نمایش «مجلس انتقام‌جویی هملت» به کارگردانی حسین جمالی از اواخر شهریورماه کار خود را بدون صندلی‌های تلسکوپی وعده داده شده آغاز کرد.

تئاتری که خصوصی نمی‌شود

بعد از ورود بخش خصوصی به عرصه ساخت‌وساز سالن‌های نمایش حالا دیگر همه راه‌ها برای اهالی تئاتر به تئاترشهر ختم نمی‌شد. از سال ۸۸ افرادی با ارائه طرح‌هایی تصمیم گرفتند از قالب دولتی تولید آثار هنری بیرون بیایند. از همان زمان پروژه تئاتر خصوصی با مشارکت بخش‌های فعال اقتصادی غیردولتی دهان به دهان چرخید تا اینکه کلنگ ورود بخش خصوصی به عرصه ساخت‌وساز سالن‌های نمایش با راه‌اندازی سالن حافظ در سال ۸۹ زده شد و با تاسیس تماشاخانه‌هایی چون «پارین»، «تالار ایوان شمس»، «خانه نمایش آو»، «تماشاخانه رومنس»، «تماشاخانه سه نقطه»، «سالن استاد مشایخی»، «تماشاخانه باران» و... ادامه یافت و ظرفیت تازه‌ای به تئاتر تهران اضافه کرد.

در سال ۹۴ و از سویی با توجه به عملیات بازسازی سالن‌های تئاترشهر و تالار مولوی، سالن‌ها و تماشاخانه‌های متعددی در طول یک سال گذشته تاسیس و میزبان گروه‌های تئاتری مختلفی شدند. بر این اساس از میان نزدیک به ۴۰ نمایشی که به صحنه می‌رود، حداکثر ۱۲ تا ۱۴ نمایش در سالن‌های دولتی و نیمه‌دولتی و بقیه این نمایش‌ها که چیزی در حدود ۲۲ تا ۲۵ نمایش می‌شود در سالن‌های خصوصی اجرا می‌شوند. به عبارتی دیگر این روزها بیش از ۶۰درصد نمایش‌های روی صحنه در سالن‌های خصوصی و فقط چیزی حدود ۴۰درصد آثار در سالن‌های دولتی و نیمه‌دولتی اجرا می‌شود.

در همین زمینه، کافی است فقط نگاهی آماری به تعداد سالن‌های خصوصی که در یکی دو سال اخیر افتتاح شده و می‌شود و همچنین نمایش‌هایی که هر هفته در این سالن‌ها اجرا می‌شود بیندازیم تا متوجه شویم اینکه بعضی معتقدند این روزها در عمل بار هنرهای نمایشی در پایتخت را سالن‌های خصوصی به دوش می‌کشند، حرفی به گزاف نیست؛ سالن‌هایی که امروز دیگر تنها میزبان کارهای دانشجویی نیستند و کم‌کم پای هنرمندان حرفه‌ای تئاتر نیز به آنها در حال باز شدن است. اکنون تماشاخانه‌های خصوصی نه‌تنها در تهران بلکه در تعدادی از استان‌های کشور نیز در حال راه‌اندازی است. البته این مسئله ابعاد مختلفی به دنبال خواهد داشت و نیازمند بررسی و آسیب‌شناسی خواهد بود. در این مسیر می‌توان با ارائه راهکارهای مناسب فعالیت‌های مناسبی را شکل داد. یکی از این راهکارها، تشکیل یک صنف مستقل به‌عنوان یک نهاد رسمی است و می‌تواند برای پیگیری حقوق تماشاخانه‌های خصوصی و فعالان و گردانندگان آن مفید واقع شود.

مطالبه هنرمندان از خانه تئاتر

ازجمله رخدادهای امسال اظهار نظر شفاف ۳ هنرمند نسبت به عملکرد خانه تئاتر و مدیر آن بود. صبح هجدهمین روز مهرماه علیرضا نادری، علی‌اصغر دشتی و حمید پورآذری از اعضای هیات‌مدیره خانه تئاتر با حضور در سالن کنفرانس تئاتر شهر، گزارشی از عملکرد ۱۷ ماهه‌شان در خانه تئاتر ارائه و مطالبی را مطرح کردند که بسیاری از آنها سبب تعجب و نگرانی جمعی از اهالی تئاتر شد.

این ۳ هنرمند با بیان اینکه حدود ۳ ماه است در جلسات خانه تئاتر شرکت نمی‌کنند تاکید کردند که خانه تئاتر دچار ضعف‌های شدید است؛ ضعف‌هایی که باعث شده خانه تئاتر به سازمانی عقب‌مانده تبدیل شود. این ۳ هنرمند در این نشست از طرح بهسازی خانه تئاتر که همراه با تعداد دیگری از اعضا در دست داشتند و مشکلاتی که برای اجرایی کردن آن پیش‌رو قرار گرفته بود سخن گفتند و خواستار ارائه توضیحات مدیر خانه تئاتر در این‌باره شدند؛ اتفاقی که تا به امروز رخ نداده است.

پرفروش‌ترین تئاترهای ۹۴

یکی از اجراهای قابل توجه سال ۹۴ «کالیگولا» به کارگردانی همایون غنی‌زاده بود که در سالن تازه تاسیس «هما» که خود به‌وجود آورنده آن بود به صحنه رفت. متاسفانه این سالن به‌دلیل مسائل ایجاد شده با مالک ساختمان نتوانست به کار خود ادامه دهد و بسته شد. بنابراین نمایش اجراهای خود را در تالار وحدت ادامه داد و با فروش نزدیک به یک میلیارد تومان تبدیل به یکی از پرفروش‌ترین نمایش‌های سال شد.

یکی از مهم‌ترین هنرمندان تئاتر ایران دکتر علی رفیعی است که در طول دوران فعالیت خود توانسته چند اثر برتر تئاتر ایران را در تاریخ نمایش ایران ثبت کند و خاطره آن را در ذهن تمام تماشاگرانی که به تماشای آنها نشسته‌اند برای همیشه ثبت کند. این نمایش آبان ماه در تالار وحدت به صحنه رفت تا روایتگر داستان متفاوت از میزا تقی‌خان فراهانی باشد؛ اثری که برگرفته از نگاه متفاوت و ویژه خالق آن بود و با فروش یک میلیارد و صدمیلیون تومان دیگر نمایش پرفروش سال ۹۴ نامیده شد.

افزایش ۷۸ درصدی بودجه تئاتر

به نظرمی‌رسد سخنان وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در آیین پایانی تئاتر فجر، حسن ختام مناسبی برای این گزارش باشد. او در بخشی از سخنان خود اظهار کرد: تئاتر همچنان در اولویت سبد حمایتی دولت در بخش فرهنگ و هنر قرار دارد. امیدوارم تبادل فرهنگی هنری در دوران پساتحریم با کشورهای صاحب تئاتر دنیا افزایش یابد. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یادآور شد: وزارت ارشاد در سال جاری اهتمام اصلی خود را معطوف به حل مشکلات تئاتر کرد و از این پس نیز این مسیر را تا کاهش یا رفع این مشکلات ادامه می‌دهد. جنتی در پایان صحبت‌هایش اضافه کرد: البته کارهایی که در طول امسال انجام شده به هیچ‌وجه برای ما راضی‌کننده نبوده است چون دولت در حال حاضر در وضعیت نامناسب اقتصادی قرار دارد.

از میان نزدیک به ۴۰ نمایشی که به صحنه می‌رود، حداکثر ۱۲ تا ۱۴ نمایش در سالن‌های دولتی و نیمه‌دولتی و بقیه این نمایش‌ها که حدود ۲۲ تا ۲۵ نمایش می‌شود در سالن‌های خصوصی اجرا می‌شوند

کارتون روز

روز طبیعت در شهر!!! طرح: حسین علیزاده، روزنامه صمت

پرکارترین هنرمندان سال ۹۴ در تئاتر شهر

مشروح اطلاعات آماری فعال‌ترین هنرمندان به صحنه رفته در سال ۹۴ تالارهای مختلف مجموعه تئاتر شهر، اعلام شد.

به گزارش ایسنا، این آمار که شامل پرکارترین نمایشنامه نویس، بازیگر زن و مرد، طراح صحنه، طراح لباس، عکاس و طراح پوستر و بروشور می‌شود را روابط عمومی مجموعه تئاتر شهر، منتشر کرده است.

پرکارترین نمایشنامه‌نویس

از مجموع ۳۱ نمایشنامه‌نویس داخلی و خارجی که آثارشان در قالب اجراهای عمومی و جلسات نمایشنامه‌خوانی میزبان مخاطبان بوده‌اند، نوشین تبریزی با نگارش نمایشنامه‌های «موش توی پیت حلبی» و «گنجفه» از هنرمندان پرکار تئاترهای به صحنه رفته در مجموعه تئاتر شهر بوده است.

پرکارترین بازیگران

از مجموع ۲۶۸ بازیگری که در سال جاری در نمایش‌های اجرا شده تئاتر شهر حضور داشتند، یعقوب صباحی با بازی در نمایش‌های «ترور» به کارگردانی حمیدرضا نعیمی در تالار اصلی، «گنجفه» به کارگردانی نوشین تبریزی در تالار سایه، «مکبث-نمایشنامه‌خوانی»، «باغ آلبالو-نمایشنامه‌خوانی» به کارگردانی روح‌الله جعفری در تالار چهارسو و مسعود میر طاهری برای بازی در نمایش‌های «مضحکه شبیه قتل» به کارگردانی حسین کیانی در تالار اصلی، «کوپن» به کارگردانی سید جواد روشن در تالار سایه و جلسات نمایشنامه‌خوانی «مکبث» و «شازده کوچولو» به کارگردانی روح‌الله جعفری در تالار چهارسو به‌عنوان پرکارترین بازیگر مرد نمایش‌های به صحنه رفته در تالارهای مختلف مجموعه تئاتر شهر در سال ۹۴ معرفی شده‌اند. براساس این گزارش، نگار عابدی بازیگر نمایش‌های «باغ آلبالو» به کارگردانی آتیلا پسیانی و «مضحکه شبیه قتل» به کارگردانی حسین کیانی در تالار اصلی و «بهمن» به کارگردانی افروز فروزند در تالار سایه، «مکبث-نمایشنامه‌خوانی» و «عروسی خون-نمایشنامه‌خوانی» به کارگردانی روح‌الله جعفری در تالار چهارسو با بازی در ۴ اثر نمایشی به عنوان پرکارترین بازیگر زن آثار نمایشی مجموعه تئاتر شهر در سال ۹۴ معرفی شده است.

پرکارترین طراحان صحنه

از آثاری که سال ۹۴ در مجموعه تئاتر شهر روی صحنه رفت نزدیک به ۱۸ هنرمند به‌عنوان طراح صحنه در فهرست گروه طراحی آثار نمایشی قرار گرفتند که به ترتیب منوچهر شجاع با طراحی صحنه ۳نمایش «سه جلسه تراپی» به کارگردانی افسانه ماهیان در تالار چهارسو، «بهمن» به کارگردانی افروز فروزند در تالار سایه، «چمدان» به کارگردانی فرهاد آییش در تالار اصلی، سعید حسنلو برای طراحی صحنه دو نمایش «تقدیر بازان» به کارگردانی سیما تیرانداز در تالار چهارسو و «موش توی پیت حلبی» به کارگردانی سید علی هاشمی در تالار سایه، سینا ییلاق بیگی با طراحی صحنه دو نمایش «کوپن» به کارگردانی سید جواد روشن در تالار سایه و «گنجفه» به کارگردانی نوشین تبریزی در تالار پرکارترین طراحان صحنه آثار نمایشی اجرا شده در مجموعه تئاتر شهر معرفی شده‌اند.